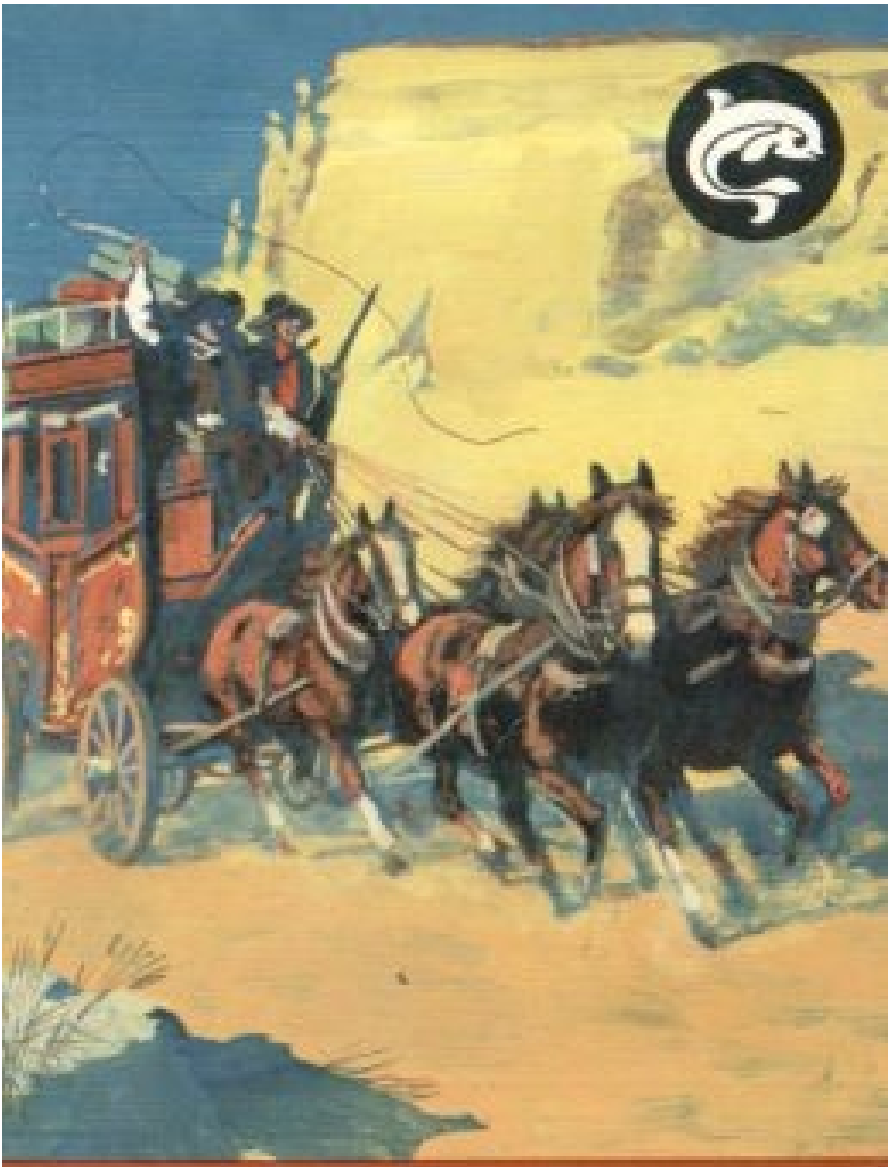

BRET HARTE

ARANYÁSÓK

NNCL1310-4DDv1.0

BRET HARTE

ARANYÁSÓK

ELBESZÉLÉSEK

MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ

DELFIN KÖNYVEK

Szerkeszti

RÓNASZEGI MIKLÓS

MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ

Az elbeszélések eredeti címe

THE QUEEN OF THE PIRATE ISLE
SNOW-BOUND AT EAGLES COURT
A MOTHER OF FIVE
A MILLIONAIRE OF ROUGH-AND-READY
BABY SYLVESTER

A magyar ifjúság számára átdolgozta

SZINNAI TIVADAR

BENKŐ SÁNDOR
rajzaival

HARMADIK KIADÁS

© Szinnai Tivadar jogutódja, 1963
Hungarian translation

HÓVIHAR A SASTANYÁN

1

A sierrai postakocsi mélységes csendben és sötétségben igyekezett a Csúcs-állomás felé. A belül is rosszul megvilágított, hatalmas kocsi nesztelenül ringott tartószíjain, s úgy suhant előre és felfelé, mintha valami titokzatos erő tolná hátulról, hiszen a lovak, melyek vontatták, egészen eltűntek az éjszakában. Lépten-nyomon óriási fák törzsei bukkantak elő és ágaikat nyújtogatták a postakocsi felé. A szerpentin utat sűrűn elborították a fenyők tűlevelei; elnyelték a kerekek neszét, és gyenge illatukkal még jobban elkábították az amúgy is szendergő, bóbiskoló utasokat.

A kocsi hirtelen megállt.

Négy utas ült belül. Három közülük felriadt, és a szemét dörzsölgette. A negyedik utas, John Hale nem aludt, és türelmetlenül kinézett az ablakon. Úgy rémlett neki, hogy a tovasuhanó fák közül kettő megdermedt. Majd az egyik fa megmozdult, s mintha egyik ága hirtelen kihajolt volna. A kocsi ajtaja kicsapódott – szinte magától nyílt ki.

– Szálljanak le! – kiáltotta egy hang.

Az utasok, Hale kivételével, tápászkodni kezdtek. Az egyik hátra akart nyúlni, de keze félúton megállt. Mert egy dupla csövű puska csillant meg hirtelen a kocsi ablakában.

– Hagyja azt! – mondta a hang.

Az utas, akinek ez szólt, bosszúsan nevetett, és üres kezét térdére tette. A másik két utas vállát vonogatta, mintha azt mondaná: kár minden erőlködésért, elvesztettük a játszmát. John Hale volt az egyetlen, aki nem tudott belenyugodni. És mintha elárulta volna valamivel, a puska csöve most elmozdult, és reá szegeződött.

– Leszállni! – sürgette a hang.

A három utas lekászálódott. Hale összeszorította fogát tehetetlen dühében, és követte őket. Csodálkozva látta, hogy a kocsis és a postakocsi-társaság ellenőre is ott áll az utasok mellett; nem hallotta őket a bakról leszállni. Pillantása a lovakat kereste, de nem látott semmit.

– Fel a kezekkel!

Az egyik utas lomhán felemelte kezét. A többi utas is ezt tette, bár vonakodva és esetlenül, mintha nevetségesnek érezné. Arcukat

megvilágította egy tolvajlámpa fénye, melyet egy láthatatlan kéz forgatott olyan ügyesen, hogy a támadók homályban maradtak. A kép inkább komikus volt, mintsem drámai. A fénycsóva megvilágított egy összegyűrt újságot, egy szendvicset és néhány narancshéjat: ezek az ajtó nyitásakor hullottak ki a kocsiból.

– Van itt valaki, aki egy köteg papírpénzt dugdos – folytatta a hang olyan hidegen, mintha vámvizsgálatot tartana. – Ki az?

Az utasok összenéztek, majd pillantásuk Hale felé fordult.

– Nem ő – folytatta a hang kissé fitymálóan. – Jelentkezzék az igazi. Kár lenne az időt motozásra tékozolni. De ha kényszerítenek, gondunk lesz rá, hogy a motozás kifizetődjék.

A fenyegetés nem tévesztette el hatását. Az az utas, aki elsőnek moccant meg, amikor a kocsi megállt, most belső zsebe felé nyúlt.

– Először a hátsó zsebét – rivallt rá a hang.

Az utas kényszeredetten mosolygott, hátsó zsebéből előszedte revolverét, és letette a földre, arra a helyre, melyet a hang parancsolt. Azután belső zsebéből vaskos borítékot vett elő, és letette a revolver mellé. Mozdulatait a lámpa erős fénye kísérte.

– Megmondtam annak az átkozott bolondnak, hogy jobban tenné, ha a gyorspostával küldené a pénzt! – mondta az utas dühösen. – Sajnálom, hogy magamra vállaltam.

Ha a pénz nem is volt az övé, bosszantotta, hogy útitársai olyan egykedvűen nézik kirablását. De tűnődését megzavarta az iménti hang, mely mintha most messzebbről jött volna:

– Beszállás! Amilyen gyorsan csak lehet! Öt percig várnak, aztán mehetnek tovább!

Az utasok újra elfoglalták helyüket a kocsiban. A kocsis és az ellenőr is gyorsan felkapaszkodott a bakra. Hale mondani akart valamit, de útitársai leintették. Hallgatózva meredtek a sötétségbe. De a csendet nem törte meg semmi. Szinte hihetetlen volt, hogy a legkisebb zörej sem árulta el a rablók távozását. Az út menti bokrok nem recsegtek, az út alatt tátongó kanyon is némán ásított. Gyenge szellő rezegtette meg a magas fenyőfákat, egy toboz pottyant a postakocsi tetejére, a láthatatlan lovak halkan mocorogtak. De ezek a halk neszek csak aláhúzták a mélységes csendet. A percek végtelennek tűntek, s egyszerre csak megszólalt a hang olyan közelről, hogy Hale szinte megriadt tőle:

– Jó éjszakát, uraim!

Ez volt a jele, hogy indulhatnak. A kocsis ostora akkorát csattant, mint egy pisztolylövés, a lovak nekirugaszkodtak, a nehéz alkalmatosság

előrelódult, aztán gyorsan gördült a lovak után.

– Úgy látszik, az a fickó mindvégig itt ólálkodott mellettünk – szólalt meg végre Hale.

– Nyilván kivárta az öt percet – felelt egy zömök termetű utas –, hogy a puskájával sakkban tartsa a kocsist, amíg a másik kettő meg nem lóg a zsákmánnyal.

A másik kettő? – álmélkodott Hale. – Gondolja, hogy mindössze hárman voltak... mi pedig hatan?

Útitársa nem felelt, csak a vállát vonogatta. Az a szikár férfi, akitől a köteg bankót elvették, jellegzetesen elnyújtott hanghordozással megjegyezte:

– Ön bizonyára nem idevalósi, ugye?

– Tizenkét mérföldnyire lakom innen, a Sastanyán – felelte Hale. – Igaz, hogy nem régóta.

– Szóval ön az a gazdag ánglius, aki luxusfarmot rendezett be a Sastanyán? – dünnyögte a szikár utas.

– Akármit csinálok is ott, nincs okom szégyenkezni miatta – felelte Hale kissé élesen. – De azt már határozottan szégyellem, ami itt történt. Hatan vagyunk, és megijedtünk három rablótól.

– Hát ha ijedtséget emleget, beszéljen csak egyes számban. Ami meg a rablást illeti, önről nem gomboltak le semmit. De ha arra gondol, mit *kellett volna* tennünk, megmondom önnek, mi lett volna a következménye. Talán észrevette, hogy már az első percben fegyveremhez kaptam.

– Nem volt elég gyors – vélte Hale.

– De az ön szerencséjére. Mert ha sikerül kézbe kapnom a revolveremet, az a fickó abban a pillanatban elsüti a puskáját. De mivel ön ül az ablak felől, legelőször ön kapta volna be a legyet!

– A kocsisnak meg az ellenőrnek is van fegyvere! – vitatkozott Hale.

– Igaz. De nem lövésre készen. Ez pedig nagy különbség.

– Nem értem.

– Nem látott még pisztolypárbajt?

– Dehogynem.

– Ott a két fél egyszerre céloz, és egyszerre lő. Ha az ellenfelének megengednék, hogy előbb célozzon, akkor ön sem lenne bolond ilyen feltételek mellett az életét kockáztatni.

A szikár útitárs fölényes hangon beszélt, s a többiek mintha gúnyosan mosolyogtak volna. Ez felbosszantotta Hale-t, de uralkodott magán.

– Mit akar ezzel mondani? – kérdezte.

– Ez a postajárat bizonyos napokon menetrendszerűen közlekedik. *Ők*

tudják, mikor ér egy nekik megfelelő helyre, ahol kényelmesen lesben állhatnak. *Mi* nem tudhatjuk, mikor támadnak meg. *Ők* tehát előnyben vannak. Mire a seriff megtudja, mi történt, és ideér embereivel, a bandavezér már nyugodtan kártyázik Sacramentóban, vagy a koktélját iszogatja. Nem kapták rajta, nem lehet rábizonyítani semmit.

– Azt hiszem, még kesztyűs kézzel bánt velünk – mondta a zömök utas –, legalábbis ami a modorát illeti. Egy másik szegénylegény ránk ripakodott volna, "Kotródjatok, nyavalyások!" – ő meg így búcsúzott: "Jó éjszakát, uraim!" Ez mindenesetre finomabban hangzik.

– Akárki volt is, jól ismerte az utat és az embereket, akikkel dolga volt. Valószínűleg ezen a kocsin tette meg az utat lefelé, és jól megnézett mindent. Még arról a köteg pénzről is tudott, amit a sacramentói bankban bíztak rám. Alighanem ott ólálkodott.

Hale hallgatott. Nagyon rendszerető ember volt és jó gazda. A rablókaland talán ezért hozta ki annyira a sodrából. Angliából vándorolt ki ide, Kaliforniába, és szívós munkával mintafarmot létesített a Sierra egyik nehezen megközelíthető fennsíkján, az Északi-hegyhát és a Csúcs között. Ízig-vérig angol volt, és csak kevés dolog tetszett neki ideát. Tetszett például a Harvard Egyetem meg a Cornell Egyetem és mindenekelőtt a Sierra hegység szépsége. De hogy egy gyalázatos bűntény fölött, mint a postakocsi kirablása, így napirendre térjenek – ebbe nem tudott belenyugodni.

– Nem lehet őket tüstént üldözőbe venni? – kérdezte hirtelen. – Már csak néhány mérföldnyire vagyunk a postakocsi-állomástól. Ott kaphatnánk pihent lovakat, hogy utánuk eredjünk.

– S ki vállalkoznék rá? A postakocsi-társaság majd feljelentést tesz, de két nap is beletelik, míg a seriff megmozdul, más meg nem viszi a bőrét a vásárra.

– Én készségesen jelentkezem – mondta Hale. – Saját lovam van, ott vár az állomáson. Azonnal indulhatunk.

Szavait csend követte. A kocsi kiért az erdőből, és az erősebb világosságban Hale észrevette, hogy szikár útitársa fakó tekintete lustán rajta pihen, mintha tűnődve vizsgálgatná.

– Szerintem négy ember kellene hozzá – mondta. – Én is vállalkozom rá, nem bánom.

– Ha elhatározza magát, rám is számíthat, ezredes úr – mondta a zömök útitárs. – Mert ha nem tévedek, Clinch ezredes úrhoz van szerencsém, nem igaz? Én Rawlins vagyok, Friscóból. Már sokat hallottam önről, és mindjárt megismertem a kiejtéséről.

A két férfi barátságosan kezet szorított egymással, aztán Hale csodálkozására abbahagyták ezt a témát, és a rablók üldözése helyett az utolsó választásokról kezdtek beszélgetni. Ekkor a negyedik utas, aki nem nevezte meg magát, és eddig hallgatott, Hale felé fordult.

– Sajnálom, hogy nem csatlakozhatom önökhöz – mondta –, de rendkívül sürgős üzleti dolgom van a Csúcson. Ha várnának néhány óráig, szívesen beállnék negyediknek.

– Fölösleges – vetette oda az ezredes. – Mivel úgyis lovakat kell kérnünk az állomáson, legjobb lesz, ha a negyedik embert is onnan verbuváljuk.

Ezzel vissza is fordult Rawlinshoz, és folytatta a politizálást. A negyedik utas vállat vont, és kibámult az ablakon. Hale megint bosszankodott. Ő vetette fel az üldözés ötletét, s bántotta, hogy az ezredes az ő megkérdezése nélkül dönt mindenben. Már kedve lett volna visszalépni az egész vállalkozástól, csak a becsületérzése tartotta vissza tőle.

Megérkeztek a következő állomásra, mely félig kocsma volt, félig istálló. A kocsmáros egyúttal a postakocsi-társaság ellenőre volt. A lovászok közt mindjárt akadt valaki, aki vállalkozott a rablók üldözésére.

Rawlins odalépett Hale-hez, és mosolyogva megjegyezte:

– Ezt szerencsésen megúszta, uram.

– Nem is gondoltam rá, hogy az életemet veszély fenyegeti – felelte Hale.

– Az útonálló részéről nem is – mondta Rawlins. – Én az ezredesről beszélek.

– Nem értem.

– Mesterlövész. Kaliforniában kevés céllövő van, aki vetekedhetik vele. És nem szokott sértéseket zsebre vágni. Ön szinte gyávasággal vádolta. Csodálom, hogy nem torolta meg nyomban.

– Akármit mondtam is, vállalom érte a felelősséget! – berzenkedett Hale.

– Nonono! – csitította a zömök Rawlins. – Úgy látszik, Clinch ezredes *önnel* akar menni, és nem ön *ellen*. Örülök neki. A rablóvezér, ha nem tévedek, Friscóból jött... Alighanem olyan gentlemanféle, aki eddig még nem vetemedett ilyesmire. Ügyes fickó lehet. Alaposan megkopasztotta az ezredest. Még szerencse, hogy nem az ő pénze.

Hale elkomorodott. Nem tetszett neki ez a beszéd. Idealizmusában úgy képzelte, hogy kötelességét teljesíti, amikor a megsértett jogrend védelmére kel. De úgy látszik, útitársai másképp gondolkodnak. Hogy lehet így beszélni egy rablóról? Még hogy gentleman! Kedvetlenül vállára

akasztotta a puskát, amit az állomáson kért kölcsön.

– Szóval ön sejti, ki követte el a rablást?

– Csak sejtem, de lehet, hogy tévedek. Azt azonban biztosan tudom, hogy régebben sokkal gorombább szegénylegényekkel volt dolgunk. Nemcsak hogy elszedték az utasok pénzét az utolsó centig, de még le is vetkőztették őket. Pőrére. Az állomáson kifeszített pokrócokkal várták a postakocsit, hogy a levetkőztetett utasok magukra csavarhassanak valamit. Egyszer az ellenőr is meztelenül érkezett meg, egyetlen ruhája a Kaliforniai Híradó lepedő nagyságú példánya volt. De azt is rebesgették, hogy az újság eszelte ki az egészet – reklám céljából!

– No, indulhatunk! – mondta az ezredes. – Készen vagyunk, uraim?

Hale meghökkent. Eszébe jutott a felesége és a családja, akik tízmérföldnyire innen, a Sastanyán várják. Aggódni fognak elmaradása miatt, különösen, ha hírét veszik a postakocsi kirablásának. Az ilyen híreket eltúlozva szokták továbbítani. Még a legrosszabbra gondolnának.

– Nincs rá mód, hogy egy levelet juttassak el a Sastanyára még napfelkelte előtt? – kérdezte.

Az állomáson nem volt nélkülözhető ember, sem fölösleges ló. Ekkor a negyedik utas, akit senki sem ismert, odalépett Hale-hez, és ajánlkozott, hogy elviszi azt a levelet, mihelyt sürgős üzleti ügyeit elintézte.

Hale irigykedve nézett rá. Ha nem indítványozta volna olyan meggondolatlanul a rablók üldözését, akkor ő menne most a Sastanyára, a jó meleg fészekbe. De már nem lehet visszakozni. Sebtében néhány sort írt egy levélpapírra, amit az állomáson az ellenőrtől kapott. A borítékra ráírta a felesége nevét, és a levelet leragasztatlanul átadta a negyedik utasnak. Megköszönte szívességét, aztán csatlakozott a kis lovas csapathoz, mely némán elindult a kígyózó hegyi úton felfelé. A hátramaradt utas bedugta a levelet kabátujja hajtókájába, és visszaült a postakocsiba.

Hale és társai majdnem egy óra hosszat poroszkáltak szótlanul a szerpentin úton, és már jóval magasabbra jutottak annál a helynél, ahol a rablók a postakocsit megállították. A felkelő nap derengő fénye vörösre festette a hideg, fehér hegyormokat jobb kéz felől.

– Úgy látszik, havazni kezd – jegyezte meg Rawlins csendesen.

Hale csodálkozva nézett rá. Égen és földön semmi jel sem mutatott arra, hogy hó lesz. Az utat szegélyező bokrok sárgászöld színe elvegyült a fenyők sötétebb zöldjével. A tátongó szakadékokból, a kenyon mélyéből szinte meleg levegő csapott fel. Még lejjebb az American River kanyargott, és őszies párák lebegtek fölötte. Hiszen csak október közepén jártak, és az elmúló nyár pompája még nem tűnt el nyomtalanul.

Rawlins, mintha csak kitalálta volna Hale gondolatát, vitába szállt vele:

– Láttam már nagy havazást errefelé az év korábbi szakaszában is. A Thompson-hágót tizenöt láb magas hó torlaszolta el. Múlt szeptemberben meg vidáman szánkóztak ezen az úton, míg a Thompson-csúcs rózsaszínű fényben fürdött. Magas hegyek között minden lehetséges – az időjárás kiszámíthatatlan. Azt hiszem, ön még nem telelt át itten.

Hale kénytelen volt bevallani, hogy csak tavasszal költözött fel a Sastanyára.

– Ó, a Sastanyán még tűrhető. De feljebb, a Thompson-csúcs táján – hopp, hát ez mi?

Lövés dördült el valahol messze. Azután egy másik dörrenés követte, olyan gyorsan, mintha csak az elsőnek a visszhangja lett volna.

– Odaát lövöldöznek, az Északi-hegyháton! – mondta a lovász. – A levegőben, ahogy a madár száll, kétmérföldnyire innen, de az úton van öt mérföld is. Biztosan medvére vadásznak.

– Fenét medvére! – kiáltotta Clinch egészen felvillanyozva. – Ők azok! Visszafordultak, hogy megállítsanak minket. Fel, urak, az Északi-hegyhátra! Most mutassák meg, hogy tudnak lovagolni!

A kis csapatot, mely eddig egykedvűen poroszkált, nem kellett buzdítani. Az üldözés vad ösztöne, mely az emberi lélek mélyén szunnyad, ezúttal megint felülkerekedett. A pedáns, rendszerető Hale-t és a filozófusi nyugalommal nézelődő Rawlinst mintha egyszerre kicserélték volna. Vad kiáltással, mely semmivel sem volt értelmesebb a vadászebek csaholásánál, a száguldó Clinch nyomába szegődtek. A kis csapat egy pillanat alatt eltűnt az út fordulója mögött.

2

A Sasfészek, mely a Sierra egyik legmagasabb kenyonjának a torkolatában terült el, valójában lapos fennsík volt, melyet három oldalról hatalmas hegylánc vett körül. Ez a patkó alakú gránitfal háromezer lábnyi magasságba szökött fel; csúcsait örök hó borította, az ölében meglapuló fennsík pedig olyan volt, mint egy smaragdzöld tengerszem; persze csak felülről és messziről tetszett olyan kicsinek, mint egy leterített zsebkendő, valójában majdnem ezer hold felszántását tette lehetővé.

Mintha hegyi manók őrizték volna féltékenyen a Sastanya magányát – a fennsíkot és különösen a ház környékét nagyon nehéz volt megközelíteni. Aki az Északi-hegyhátról próbált eljutni ide, csakhamar szinte legyőzhetetlen akadályba ütközött – mély szakadékba, mely mérföldnyi

hosszúságban állta el az útját; alján pedig vad hegyi folyó zuhogott. S ami a hegyhátról a parányi házat körülvevő bozótnak látszott, valójában erdő volt, melynek hatalmas fái háromszáz lábnyi magasságba szöktek.

Maga a ház hosszú, alacsony, szabálytalan alakú épület volt, csupa tető és veranda, jóformán semmi más. Falusi módra összeácsolt fenyőgerendák tartották, még a kérgüket sem bántották le; vadszőlő és futórózsa borította. Az óriási tető, melyet az építőmester az itt különösen végtelennek tetsző égbolt sugallatára tervezett, nagyon lehűtötte a házat. Hatalmas, nyitott kandallókban óriási fahasábok égtek, de nem tudtak megbirkózni a hideggel, amikor a hőmérő odakünn 100 fokot mutatott.[*1] A pillanatig sem pihenő, száraz szél szüntelenül rengette és ringatta a fenyők sudár törzseit, amelyek olyan hangot adtak, mint a hullámzó tenger zúgása. Olyan időjárás ez, mely odakünn fáradhatatlan erőlködésre sarkall, de a szobában a kandalló mellé kerget; viszont a tűző nap olyan forró, hogy télen jobban lebarnítja az embert, mint nyáron. A ház földig érő franciaablakait fehér tüllfüggönyök takarták, a padlón vastag szőnyegek és medvebőrök tették lakályossá a szobákat.

Ezen a reggelen egy csinos fiatal lány lépett ki a tornácra. Ruhája arra vallott, hogy van egy kis hajlama a kacérságra. Férfinak való, széles karimájú panama kalapot viselt, hozzá élénk tarka sálat, piros flanellinget (ezt is az örök ellenségtől, a férfinemtől zsákmányolta) és sötétzöld, vastag posztózekét a reggeli hideg ellen. De szoknyája még annyira sem illett a télhez, mint a szalmakalapja.

Miss Kate egyik szeszélye az volt, hogy nagyon szeretett könnyű fehér szoknyában járni még télen is. Nővére, Josephine (John Hale felesége) és édesanyjuk, Mrs. Scott eleget szidták érte, de Kate ügyesen védekezett:

– Hiszen ezen a bolond helyen az ember nem is tudhatja, mikor van tél, és mikor van nyár!

Akárhogy bírálgatta is a nővére meg az anyja Kate öltözködésmódját, a férfiszemek nem találtak rajta semmi kivetnivalót; olyan volt a komor fenyők közt, a szürke sziklák lábánál, az acélkék ég alatt, mint egy havasi gyopár. Kevés férfi akadt persze ezen a tájon, de mindegyik megcsodálta Miss Kate-et. Ám a lány szürke szemének hideg tekintete hamarosan kijózanította őket. Kate olyan lány volt, akit nem kellett félteni. Megszokta, hogy legtöbbször egyedül lovagoljon ki, vagy kószáljon az erdőben.

1[*] Itt Fahrenheit-fokokról van szó. Mínusz 100 Fahrenheit-fok megfelel kb. mínusz 28 Celsius foknak

Miss Scott húszéves volt. Bostonban nevelkedett, ott járt iskolába, és ott is maradhatott volna, amikor nővére a férjével együtt Kaliforniába költözött, s magával vitte a mamát is. Kate önként követte őket, mert imádta a természetet, és azt hitte, a kaliforniai hegyek közt megszabadul a társaságbeli élet sokszor ostoba formaságaitól. De ebben a tekintetben csalódás várt rá. Ezen a gyéren lakott vidéken, itt az isten háta mögött is a divatlapot bújták a nők, apró-cseprő illemszabályokon rágódtak, és mindenki túl akart tenni a szomszédján előkelőség dolgában. Kate egyik levelében ezt írta bostoni barátnőjének:

Tegnap meglátogattam Susan Murphyt, akiről már meséltem neked. Ez az a fiatalasszony, aki a múlt télen egy este egyedül volt otthon erdőszéli házikójában, mert az ura későn jött haza a munkából. Sue motoszkálást hallott odakinn, résnyire kinyitotta az ajtót, és egy medvét látott ólálkodni a ház körül. Erre leakasztotta a falról az ura puskáját, és lelőtte a medvét. Ez a bátor asszonyka majd elájult, amikor meglátta a kézitáskámat, és nem nyugodott, amíg le nem vette a mintáját. És roppantul izgatta az a kérdés, viselnek-e Bostonban lengyelkét. S ha viselnek, milyen színűt? S divat-e még a hegyes orrú cipő? A sógorom egy volt egyetemi évfolyamtársa felcsapott aranyásónak. Olyan mocskos, hogy leírhatatlan, de egy kötet Homéroszt visz magával a bányába. Pihenő közben görög verseket olvas. Ez magában nagyon szép, de hogy illik a Vadnyugat stílusához?

Mrs. Hale és Mrs. Scott mit sem tudott Kate kiábrándulásáról. Nem volt bennük regényes hajlam, és nyugodtan folytatták régi, megszokott életüket. Az öreg Scottné zászlaján egyetlen szó ragyogott aranybetűkkel: “Kötelesség”. Akár a háztartásról, akár leányai neveléséről, akár veje kényeztetéséről volt szó, nem ismert tréfát. Szigorú kötelességérzetét puritán őseitől örökölte. Az örökséghez tartozott az is, hogy misszionárius munkát végzett a kínai béresek közt, akiket megpróbált hitükről a protestáns hitre téríteni. De mint a legtöbb hittérítő, ő is abba a hibába esett, hogy inkább a saját eszméit igyekezett a fejükbe verni, mintsem gondolataikat és érzéseiket megérteni. Így nem sokra jutott.

Mrs. Hale mindenkihez kedves és szeretetre méltó akart lenni. De titokban éppen olyan büszke volt, mint az anyja. Ez a felsőbb iskolát végzett amerikai asszony kissé lenézte itteni egyszerű környezetét, és unatkozott volna, ha nem tölti ki életét egyetlen kislánya, Minnie nevelése. Mind a három hölgy – Mrs. Scott, Josephine, Kate, sőt a kis Minnie is –

bálványozta a ház urát. John Hale valóságos kiskirály volt közöttük.

Mrs. Hale most követte húgát a verandára, és kis fehér kezét a szeme fölé tartva körülnézett. Kényeskedve kerülte a perzselő napot, mely – ha el is árasztotta sugaraival – sápadt, kissé fakó arcára nem tudott pirosságot csalni. Ám meg kell adni, Josephine így is szép volt: finom kis arca, sötétkék szeme, hosszú, selymes szempillái mindenkit elbűvöltek. Magasabb és karcsúbb volt a húgánál, határozottan lányosabb külsejű; mert Kate-nek, mi tagadás, volt egy icipici hajlandósága a hízásra, alakja gyerekkorától kezdve teltebb, járása és beszédmodora pedig jóval erélyesebb volt, mint a nénjéé.

– Úgy látszik, Johnnak valami sürgős üzleti ügye akadt a Csúcson, különben már itthon lenne – mondta Mrs. Hale. – Itt hiába vársz rá, hacsak nem akarsz kilovagolni elébe. De akkor persze át kell öltöznöd előbb – tette hozzá, kissé csúfolódó pillantást vetve Kate szoknyájára. – Legjobb lesz, ha lovaglóruhát veszel fel, és Manuelt is magaddal viszed.

– Hogyisne! Egyetlen férfi maradt a házban, és azt is elvigyem? Egészen magadra hagyjalak?

– Itt vannak a kínai béresek – felelte Mrs. Hale. – Hidd el, nagyon rendes emberek. John szerint odaát náluk jó iskolák vannak. Akármilyen nehéz az írásuk, mind tud írni és olvasni.

– Mégis... féltelek.

– Mitől? – kérdezte Mrs. Hale mosolyogva. – Csak nem adsz hitelt annak a mendemondának, hogy szürkemedve nyomaira bukkantak ma reggel itt a közelben? Egyébként megígérem, hogy sem én, sem anyus, sem Minnie nem tesszük ki a lábunkat a házból, amíg vissza nem jöttél. Ez megnyugtat?

– Igen, igen... csak az a baj, hogy a béresek sem lesznek itthon. Éppen ma vonulnak le a folyóhoz valami ünnepségre. Nem tudom, temetés lesz-e vagy esküvő mindegy, engem csak az érdekel, hogy nem lesznek itthon.

– Akkor se félts minket – makacskodott Mrs. Hale. – Egészen fölösleges, hogy aggódj miattunk. Tudod, mit szokott mondani John: a nők ne legyenek koloncok, hanem álljanak meg a maguk lábán nehezebb körülmények között is.

– Jó, jó – nevetett Kate, és karját nénje derekára fűzte. – Szent meggyőződésem, hogy bátor asszonyka vagy. Azt is tudom, hogy ha valamelyik hírhedt bandita, például a Háromujjú Jack vagy akár Joaquim Muriette maga toppanna ide a verandára, akkor sem veszítenéd el a lélekjelenlétedet. Ahogy én ismerlek, barátságosan behívnád az ebédlőbe, megkínálnád egy csésze teával, és elbeszélgetnél vele az időjárásról meg az

utak állapotáról, tapintatosan kerülve a legkisebb célzást is a seriff személyére s szokásos körútjaira. Nem, édes Josie-kám, nem viszem magammal Manuelt, már csak azért sem, mert nem vigyázhatok az erkölcseire az állomáson, ahol első dolga lenne beülni a söntésbe, és "tüzes vizet" inni néhány gyanús alak társaságában. Igaz, hogy hétrét görnyed, és a hátát tartja zsámolynak, ha nyeregbe akarok szállni, és minden harmadik szava: "kezét csókolom", de mit ér az, ha a többi meg csupa durva káromkodás! Akkor már jobb szeretem a szomszédos farmerek egyszerű közvetlenségét, például az öreg bácsiét, aki a múltkor így biztatott "Ugorj csak, kislány, majd én elkaplak!"

– Rémes emberek! – mondta Mrs. Hale borzongva.

– Ne felejtsd el – felelte Kate –, hogy John jóban akar lenni velük, még akkor is, ha beszédjük tele van nyelvtani hibákkal, és a kést összetévesztik a villával.

– Az még hagyján! – kacagott Josephine. – Sokkal rosszabb, ha kesztyűt húznak, és kürtőkalapot raknak a fejükre, és úgy jönnek el vasárnap látogatóba.

– Ki lehet bírni – vélte Kate. – Szeretni kell az embereket, drágám. – Órájára pillantott. – Most már nem megyek ki John elé az állomásra, csak sétálok egyet. *Adios!*

Josephine visszatért a nappaliba. Anyja egy hintaszékben ringatózott a franciaablak mellett.

– Nekem sehogy sem tetszik az a hang, ahogy Kate beszél – mondta Mrs. Scott, aki az ablakon át végighallgatta a beszélgetést.

– Talán unatkozik itt, az a baj – vélte Mrs. Hale. – Mondtam már Johnnak, hogy vigye el a télen néhány hétre San Franciscóba. Careyék is ott lesznek, meglátogatja őket.

– Nem hiszem, hogy kedve lesz hozzá. Ezt a lányt nem érdekli senki! – sóhajtott a mama.

Kate nem öltözött át, csak állig begombolta meleg zekéjét, úgy indult el – s nem lóháton, hanem gyalog. Még a kutyáját sem vitte magával; ez a haszontalan Spot is növelte csalódásai számát, amikor vad ösztönei felülkerekedtek benne, és megölt egy juhot. A levegő igazán csípős volt, mintha a nap, mely az imént még forrón tűzött, hirtelen elvesztette volna erejét. Ez arra késztette Kate-et, hogy gyorsabban szedje lábát; egy órába se telt, s kissé lihegve megérkezett a kenyon bejáratához, amelyet általában a Sastanya kapujának tekintettek.

Csakugyan olyan volt, mint egy kapu. Kate mindig megilletődve nézte a természetnek ezt a nagyszerű alkotását, mely hideg zordságában ma szinte

félelmetes volt. Az elszűkülő ösvényt két óriási, oszlopszerű gránitszikla fogta közre, olyan közel egymáshoz, hogy csúcsaik fenn a magasban csaknem összeértek. Néhány fának sikerült gyökeret vernie ezeken a sziklacsúcsokon, ágaik ölelkeztek, és lombozatuk egybefonódott; mindez tökéletessé tette azt a benyomást, hogy egy csodálatos magasságba emelkedő, karcsú, csúcsíves gót kapun keresztül visz innen lefelé az út.

Kate szíve gyorsabban dobolt, amint felnézett a sziklakapu tetejére. Tudta, hogy azok a fák odafenn éppen olyan óriások, mint a legtöbb fa ezen a tájon; s ahol koronájuk összeér, még csak nem is a legmagasabb pont, mert mögöttük további szirtek tornyosulnak, egészen az igazi csúcsig. Az elszáradt fenyőtobozok szinte függőlegesen hullanak alá legalább ezerlábnyi mélységbe. A vihar egyszer kidöntött egy öreg fenyőt, mely éppen a sziklakapu elé zuhant és eltorlaszolta. Kate még emlékezett rá, milyen fáradságos munkába került az utat tűzzel és vassal szabaddá tenni.

Önkéntelenül is nyakába húzta a fejét, úgy sietett át a kapun, és csak akkor állt meg, amikor a lefelé vezető ösvényhez ért. Itt lehetett csak megérteni a Sastanya különös fekvését. A farm és környéke önálló fennsík volt, melyet három oldalról járhatatlan erdők, bozótok, szakadékok vettek körül. Közlekedni csak erre lehetett, ahol most állt – a kenyon mentén húzódó ösvényen, mely az Északi-hegyháthoz vezetett. Ez volt az egyetlen kapocs, mely a Sastanya lakóit összekötötte a világgal.

Ez a hely olyan fenséges látványt nyújtott, hogy Kate, valahányszor erre járt, elgyönyörködött benne. De meghatottsága nem tartotta vissza attól, hogy le ne tépjen néhány érdekes páfrányt és bogyót már elég tekintélyes növénygyűjteménye számára. Amint így hajladozott, észrevette, hogy a levegő hirtelen sűrűbbé válik körülötte, ködpára ereszkedik alá, és eltakarja a napot. A távoli havas csúcsok mintha holdfényben fürödtek volna.

Arra is felfigyelt, hogy madárszárnyak surrognak és csapkodnak idegesen feje fölött, az ágak sűrűjében. Lejjebb pedig, a bozótban mintha állatok mozgolódtak volna, megzavarva a magányos ösvény megszokott, szinte áhítatos csendjét. Kate általában nem félt a vadállatoktól; már igazi hegylakónak érezte magát, és tudta, hogy a vadállatok ritkán támadják meg a vándort, aki nyugodtan halad a maga útján. Így hát minden szorongás nélkül ballagott tovább. Éppen egy meglehetősen meredek ösvényen ereszkedett alá, amikor hangos ropogást hallott a bokrokból. Rögtön megállt. A hang a szemközti dombhajlatból jött, ahol az ösvény lankásan felfelé vezetett megint. A ropogás megismétlődött, de most már alacsonyabb pontról hallatszott, mintha valami nehéz test zúdulna alá. Kate

azt hitte, egy kidőlt fatörzs vagy meglazult szikladarab gurul le a szurdokba. Nem tanácsos az útjába kerülni – gondolta –, jobb lesz, ha vár egy kicsit. Ekkor a sűrű lombozat hirtelen szétnyílt, és a bozótból egy óriási szürkemedve bukkant elő. Félig gurult, félig cammogott a szurdok felé. Két perc sem hiányzott hozzá, hogy szemtől szembe találkozzanak: alig ötven yard választotta el őket egymástól.

Kate nem sikoltott, nem ájult el, még csak meg sem ijedt. Úgy érezte, nincs semmi ijesztő ezen a hatalmas, ostoba állaton, amely most – egy elszabadult kőtől megriadva – lassan két hátsó lábára állt, s apró szemével csodálkozva bámult rá. A lány még azt is természetesnek tartotta, hogy a legnagyobb nyugalommal elhessegesse a medvét útjából. Felkapott egy guruló kavicsot, az óriási állat felé hajította, és egyszerűen odaszólt neki: "Takarodj!" mint ahogy egy hozzátörleszkedő tehenet kergetett volna el. Még azt sem tartotta csodálatosnak, hogy a medve szót fogadott neki – valóban "eltakarodott", visszamászott a bozótba, és úgy "eltűnt a porondról", mintha csak egy cirkuszi jelenet kacagtató szereplője lett volna. Csak amikor egészen eltűnt, futott át a lányon az ideges remegés, s olyan érzés fogta el, mintha szédülne egy kicsit.

Gyorsan megfordult, és elsietett a különös találkozó színhelyéről, miközben aggódva figyelt minden kis neszre a bokrok közül. Mire elérte a csúcsíves sziklakaput, maga sem tudta, vajon a kis jelenet emléke örömmel vagy rémülettel tölti-e el; mindenesetre elhatározta, hogy nem meséli el senkinek.

Még mindig dermesztő hideg volt. Az ég egyre jobban beborult, a déli nap sem tudott a ködpárán áttörni. Kate már újra elérte a fennsíkot, amikor látta, hogy egy nagy, sötét felhő közeleg gyorsan a szemközti havas hegycsúcsok felől – alighanem egy hóvihar előfutárja. A száguldó felhőt a csípős hideg ellenére is egészen nyárias jelenségnek érezte, hiszen a lába alatt még zöldellt a fű, és a távoli völgy szinte májusi pompában tárulkozott a szeme elé. Micsoda bolondos éghajlat – gondolta félig mosolyogva, félig bosszankodva, s meggyorsította lépteit, hogy minél előbb fedél alá jusson.

3

Kate nagy meglepetésére a ház földszintje sötét és elhagyatott volt, de az emelet szokatlanul mozgalmasnak látszott. Nehéz léptek zaja hallatszott le. Kate poros lábak nyomait fedezte fel a máskor szinte kínosan tiszta folyosón, az első lépcsőfokon pedig véres foltot pillantott meg. Hirtelen

ijedtség fogta el, mely teljesen háttérbe szorította medvekalandjának izgalmas emlékét.

– Josie! Josie! – kiáltotta izgatottan és türelmetlenül.

Gyors léptek nesze és halk ruhasuhogás ütötte meg a fülét. Mrs. Hale, ujját ajkához emelve, szó nélkül betuszkolta húgát a nappaliba, becsukta maga mögött az ajtót, azután mosolyogva nekitámaszkodott. Kezében gyűrött papírlapot szorongatott.

– Ne ijedj meg, drágám! – mondta, átnyújtva húgának a papirost. – Előbb olvasd el ezt a levelet. Épp az imént hozták.

Kate tüstént felismerte sógora jól olvasható kézírását. Gyorsan átfutotta a levelet:

A postakocsit az éjjel kirabolták. Nem bántottak senkit. Magam nem vesztettem semmit, csak egynapi időmet, mivel ez az ügy holnap délelőttig feltartóztat. Akkorra Manuel kijöhet elém a pihent lóval. Aggodalomra semmi ok. E levél átadója nagy kerülőt tesz, hogy hozzátok juttassa. Gondoskodjatok róla, hogy ne szenvedjen hiányt semmiben.

John

– Nos? – kérdezte Kate várakozóan.

– Nos, a “levél átadóját” megtámadták a rablók, akik a hegyháton ólálkodtak. Rálőttek, és megsebesítették a lábát. Szerencsére rátalált a barátja, aki elébe jött, s mivel a mi házunk volt a legközelebb, ide hozta. Most fent van a vendégszobában a barátjával, aki egy percre sem tágít mellőle. Lefektette a vendégágyba. A mama segített nekik elállítani a vérzést a John mentőszekrényében talált kötszerekkel. Itt a pillanat, Kate, hogy megmutasd, mit tanultál az elsősegély-tanfolyamon. A golyót el kell távolítani. Ez rád vár.

Kate csodálkozva nézett a nővérére. Sápadt arca kipirult, és szeme csillogott. Kate még sohasem látta ilyen csinosnak.

– Mért nem küldtétek Manuelt orvosért? – kérdezte.

– A legközelebbi orvos tizenöt mérföldnyire lakik innen, és Manuelt nem találtuk sehol. Talán kiment a legelőre, hogy a nyáj után nézzen. Azt mondják, hó lesz. Képtelenségnek tartom!

– Kik mondják?

– Hát ők. A “jó barátok”. Így beszélnek egymásról, mintha ez volna a foglalkozásuk.

– Egyébként milyenek?

Mrs. Hale vállat vont.

– A sebesült, ha éppen nem ájuldozik, jókedvű és tréfál. A másik, a bajuszos viszont majdnem búskomor.

– Mit akarsz velük kezdeni? – kérdezte Kate.

– Semmit. De még John levele nélkül sem tagadtam volna meg a fedelet és menedéket egy magával tehetetlen sebesülttől. Itt tartom természetesen, amíg John meg nem érkezik. Te talán kidobtad volna őket? Bocsánat! Elfelejtettem, hogy éppen te prédikáltad nekem ma reggel: szeretni kell az embereket! Nos, most lesz alkalmad az emberszeretet erényét gyakorolni – akár a sebesülttel, akár búskomor barátjával, aki olyan félénk, hogy lefogadom, még rád se mer majd nézni.

Tétova lépések nesze hallatszott a folyosóról. Valaki megállt az ajtó mögött, visszahúzódott, majd újra odajött, és végül félénken, alig hallhatóan kopogott az ajtón.

– Ez ő! – mondta Mrs. Hale csúfondárosan mosolyogva.

Kate gyorsan kitárta az ajtót, s ezzel nagy zavarba ejtette a magas, karcsú fiatalembert, aki ott állt, és olyan mozdulatot tett, mintha el akarna szaladni. Egyébként eléggé jóképű fickó volt. Bajusza olyan hosszú és hullámos, mint egy alácsüngő hajfürt. Kate azt is észrevette, hogy keze, mely idegesen cibálgatta bajuszát, keskeny és fehér.

– Bocsásson meg – hebegte szemét lesütve –, én... csak... az idős hölgyet keresem. Ne haragudjanak az alkalmatlankodásért... nem tudtam, hogy itt... társaság van. Azt akartam mondani, hogy a barátom...

Elhallgatott, mert észrevette, hogy Mrs. Hale ajka gúnyos mosolyra görbül. Megint bajuszát cibálgatta, és arca haragosan kivörösödött.

– Remélem, nincs rosszabbul – mondta Mrs. Hale szokásos bágyadt szelídségénél kissé élénkebben. – Anyám pillanatnyilag nincs itt. Nem lehetnénk *mi* a segítségére – én meg a húgom?

Az idegen most sem pillantott fel, csak megbiccentette fejét, mintha jelezné, hogy ezt bemutatkozásnak tekinti. Zavarát még nem győzte le, de ez nem a társaságban járatlan ember félszegsége volt.

– Köszönöm – mondta –, ön nagyon kedves, asszonyom. De a barátom már kissé erősebbnek érzi magát, és szeretné útját folytatni. A lovaink meglehetősen kimerültek. Az egyik még hagyján, de a másikkal nem sokra megyünk. Azt szerettem volna kérni, hogy adjanak kölcsön egy lovat. Akkor még ma este feljutnánk a Csúcsra.

– Mi jut eszébe?! – kiáltott fel Mrs. Hale, és lagymatag modorát most már komoly részvét és aggodalom tette melegebbé. – Csak nem akarja a barátját ebben az állapotban ilyen hosszú útra kényszeríteni? Várjon

legalább addig, amíg a férjem megérkezik. Holnap itt lesz.

– Nem lesz itt holnap! – jelentette ki gyorsan az idegen, majd zavartan elhallgatott, és sietett szavait helyesbíteni: – Nem lehet tudni, mikor végez a dolgával... legalábbis a barátom azt mondja.

Kate észrevette a nyelvbotlást. De azt is látta, hogy a nővére nem vett észre semmit.

– Azt gondolja, hogy Mr. Hale nem készülhet el holnapig? – kérdezte.

A férfi hangja szinte gorombán csattant fel.

– Azt gondolom, hogy odafenn már erősen havazik – mondta, és az ablakon át a sűrű felhőre mutatott, amely Kate-nek is feltűnt már, amikor hazajött. – Ha ez a havazás folytatódik, a hágó és a szoros járhatatlanná válik. Már ezért is legokosabb, ha tüstént elindulunk.

– Nem értem – mondta Mrs. Hale, szemét mókásan kimeresztve. – Ha az uramat az a veszély fenyegeti, hogy elakad a hóban, akkor önök sem juthatnak messzire. Sokkal okosabb, ha szépen lefekteti a barátját, és nem teszi ki ilyen bizonytalan útnak. Mi majd segítünk rajta, amennyire tudunk. A húgom elsősegély-tanfolyamot végzett, és – tette hozzá, gonoszkodó mosollyal húgára pillantva – ég a vágytól, hogy megmutassa, milyen ügyes sebész. Nem igaz, Kate?

A lány hallgatott. Ez jelenthetett igent is meg nemet is, de nyilvánvaló volt, hogy nem tagadhatja meg segítségét egy sebesülttől; már az elemi udvariasság sem engedte volna meg. Pedig valami megmagyarázhatatlan érzés arra ösztönözte, hogy ne ártsa bele magát ebbe a dologba. Szerencsére az idegen nem is várta meg, hogy nyilatkozzék. Idegesen körülnézett a szobában, és így szólt:

– Arról szó sem lehet. Rögtön mennünk kell. Ha megengedik; kölcsönveszek egy lovat. Biztos lehet benne, asszonyom – tette hozzá, sötét szemét hirtelen Mrs. Hale-re emelve –, hogy a legrövidebb időn belül visszaküldjük, és... sohasem felejtjük el a jóságát – elhallgatott, és az előcsarnok felé fordult. – Én... én már, lehoztam a barátomat a lépcsőn. Szeretné megköszönni a szívességüket, mielőtt távozunk.

A két nő kisietett a hallba. Csodálkozva láttak, hogy a sebesült ott ül egy kosárszékben, nagy tarka kendőbe burkolózva, amilyet a mexikói férfiak szoktak viselni. Simára borotvált arcával olyan volt, mint egy fiatal fiú, csak halántékán őszülő haja és egy függőleges redő a homlokán árulta el érettebb korát. Sápadt volt, sebe alighanem erősen sajgott, de kék szeme vidáman csillogott, mintha nagyszerűen mulatna valamin. Derűs hangulata ellentétben állt barátja csüggedt rosszkedvével.

– Még csak az kellene, hogy ilyen díszkísérettel vonuljak ki a házból! –

mondta kacagva. – Én minden ceremónia mellőzésével szerettem volna távozni, de ez a Ned itt, aki a hátán cipelt le az emeletről, karján akar körülhordozni a házban, mint egy bébit, hogy sorban pá-pát mondjak mindenkinek. Bocsánat, hogy nem állok fel üdvözlésükre, de úgy érzem magam, mint egy sellő, akinek nincs is lába, s azonkívül nem természetes elemében, a vízben, hanem a szárazföldön kell fickándoznia. Hát fickándozni éppen nem tudok, de attól a kedves, drága öreg mamától okvetlenül el akarok búcsúzni. Ah, már jön is!

Kate hüledezve nézett rá. Sok mindenen csodálkozott. Meghökkentette a sebesült túlságosan fesztelen beszéde meg az is, hogy a nővérének eszébe se jutott rendreutasítani; de legjobban az, hogy mama végtelen rokonszenvvel és szinte anyai aggodalommal igyekszik a sebesültet vissza tartani.

– Ez nem az én házam – mondta szigorú pillantást vetve idősebb leányára –, mert ha az volna, semmi körülmények között sem engedném meg, hogy vendégünk elhagyja a házat, amíg ilyen állapotban van. Josephine! Kate! Hogy gondoljátok ezt? Hát ha ti nem tiltjátok meg – megtiltom én!

Mit jelentsen ez? – töprengett Kate. – Ennyire megbabonázta volna az idegen, akit ma látott életében először? Igaz, hogy sebesülten állított be a házba, s emberi kötelességük szállást adni neki. De valósággal körüludvarolják. A szigorú mama, aki zordul visszavonult szobájába, amikor egy szomszédos farmer, akit Whisky Dicknek csúfolnak, üzleti ügyben meglátogatta Johnt, most forrón szorongatja a sebesült mindkét kezét, Josie pedig, aki ha nem is foghegyről, de eléggé közömbösen szokott beszélni az idegenekkel, most valósággal olvadozik!

A sebesült hirtelen ajkához emelte Mrs. Scott kezét, és tisztelettel megcsókolta. Megpróbált lábra állni; a mosoly eltűnt ajkáról, arca eltorzult egy pillanatra.

– Ssz! Nehezen megy. De hiába – mennünk kell. Add a karod, Ned. Gyorsan! Itt vannak a lovak?

– Jaj, a lovak! – kiáltott fel Mrs. Scott. – Egészen elfelejtettem megmondani, hogy a lovat nem találjuk sehol. Úgy látszik, Manuel reggel elvitte. De estére bizonyára visszajön, és...

A sebesült visszaroskadt a kosárszékbe.

– Manuel az önök szolgája? – kérdezte komoran.

– Igen.

A két férfi összenézett.

– Sebforradást visel a bal arcán, és szeret inni?

– Igen – mondta Kate felocsúdva. – Miért?

A sebesült szeme megint mosolyra derült.

– Nem olyan ember, akire számítani lehet – mondta. – Be kell érnünk a saját lovainkkal.

– Előhozom – mondta Ned.

– Helyes – bólintott a sebesült, és újra megpróbált talpra állni. Megint visszaroskadt, de ezúttal egész súlyával zuhant le. Elájult.

A három nő egyszerre rohant oda hozzá.

– Nem lehet elengedni – jelentette ki most Kate is.

– Mindjárt magához tér – mondta a bajuszos.

– De csak egy percre. Az isten szerelmére, hát semmi sem elég ahhoz, hogy maradásra bírja?

Mintha csak erre a kérdésre válaszolna, egy szélroham valóságos záport zúdított az ablakra.

– De igen – mondta az idegen keserű hangon. – *Ez* elég.

– Az eső?

– Itt *eső*; de egy mérföldnyire a háztól már *hó*; s mielőtt a Csúcsra érünk ezekkel az elcsigázott lovakkal, az út járhatatlanná válik.

Felemelte kezét, és leejtette, mintha azt mondaná, hogy legyőzték, és ebbe bele kell törődnie. Társa fölé hajolt, aki a hölgyek segítségével lassan magához tért. Szomorú mosollyal körülnézett.

– Ez a legjobb megoldás – mondta halkan, szinte csak magának –, de ezt odakinn az úton is megtehetem.

– Most már nem tehetünk semmit – jelentette ki a barátja határozottan. – Még a sziklakapuig sem jutnánk el a lovakkal.

– A *fáradt* lovakkal? – kérdezte Kate.

– Semmiféle lóval. Sem ember, sem állat nem juthat már át a kapun. És ahogy mi nem juthatunk ki, más nem juthat be – tette hozzá, mintha kitalálta volna, mire gondol a lány. – Attól tartok, nem fogja a sógorát holnap viszontlátni. De én majd felderítő útra indulok, és körülnézek egy kicsit a terepen, ha ő jobban lesz – tette hozzá, aggódó pillantást vetve a tehetetlenül magába roskadt sebesültre. – Úgy látom, erős fájdalmai vannak, és egyelőre az a legsürgősebb, hogy kényelembe helyezzük.

Ez volt a leghosszabb beszéd, amelyet Kate eddig hallott tőle, és tekintetét is most emelte rá először hosszasabban. Félénkségét és nyugtalanságát hirtelen konok beletörődés váltotta fel és mindenre kész elszántság. Gyengéden karjaiba vette társát, mint egy gyermeket, és óvatosan visszavitte az emeletre. Mrs. Scott aggódó részvéttel sietett utánuk.

Mihelyt magukra maradtak a nappaliban, Mrs. Hale a húgához fordult:

– Még szerencse, hogy vendégeink türelmetlenül lesik a pillanatot, amikor elhagyhatják a házat – talán még türelmetlenebbül, mint te, hogy megszabadulj tőlük. Mert különben igazán meg kellene kérdeznem tőled, hogy is feledkezhetsz meg a vendégszeretet kötelességéről. Mi történt veled, Kate? Máskor te szoktad a szememre vetni, hogy nem vagyok elég barátságos az emberekhez.

– Kik ezek tulajdonképpen?

– Mit tudom én! De itt van John levele; hát nem figyelmeztet, hogy legyünk kedvesek a "levél átadójához"?

– Legalább annyit tudnék róla, hogy hívják! – sóhajtott Kate.

– A sebesültnek mindenekelőtt kötésre volt szüksége és egy ágyra, ahol lepihenjen. Vagy azt gondolod, a bibliai irgalmas szamaritánus, mielőtt segített volna azon a szegény zsidón, elkérte a névjegyét? Vagy talán az elsősegély szabályai közt van olyan pont is: "A beteget fektessük a hátára és első dolgunk legyen kikérdezni a neve és családja felől"? Egyébként nyugodtan nevezheted az egyiket Ned-nek, a másikat George-nak, ha úgy tetszik.

– Melyik a George? – kérdezte Kate váratlan élénkséggel.

– Nem az, aki téged érdekel – felelte Mrs. Hale. – George a sebesült, Ned pedig a bajuszos, aki rettentő szófukar volt, amíg te meg nem oldottad a nyelvét.

Kate kissé zavarba jött.

– Bárcsak itt volna már John! – mondta.

– Nem hiszem, hogy okunk lenne félni a vendégeinktől. Ha pedig az illendőség miatt aggodalmaskodol, ne felejtsd el, hogy itt a mama! Ámbár úgy látom, George annyira tetszik neki, hogy nem ártana őrá is vigyázni egy kicsit – tette hozzá nevetve. – Szóval légy nyugodt, csak azt tettük, amit tennünk kellett: ennyivel tartoztunk nekik és magunknak! – zárta le a vitát. – Most pedig felmegyek, és átengedem nekik John szobáját.

– John szobáját?

– Igen, már megbeszéltem a mamával. Sőt az igazság az, hogy éppen ő javasolta. Mégis rendesebb szoba, és elfér benne két fekvőhely, hiszen Ned éjszaka is ápolni akarja a barátját. És mondd csak, Kate, nem lenne jó, ha átöltöznél? Amíg egyedül voltunk a házban, megfelelt akármilyen öltözék, de most mégis...

– Ugyan kérlek! – méltatlankodott Kate. – Csak nem fogom magam díszbe vágni az ő kedvükért!

– Kérlek, ahogy tetszik! – mondta Mrs. Hale, és felsietett az emeletre.

Valami különös nyugtalanság fogta el Kate-et. Anyja szobájában keresett menedéket, de anyja már nem volt ott, ő is a sebesülttel foglalatoskodott odafenn. Még a kis Minnie is a két idegen ajtaja előtt ácsorgott. A magány és elhagyatottság érzése nehezedett Kate szívére. Visszavonult saját szobájába – várába, utolsó menedékébe! Az ablakhoz lépett, és kibámult rajta. Tekintete abba az irányba fordult, ahol reggel sétálgatott, és valósággal megdermedt ámulatában. Előbb a szemét dörzsölte meg, azután az esőtől elhomályosult ablaktáblát. Amit az első pillanatban látott, valóság volt, nem káprázat. Az egész táj, melyet annyira ismert és szeretett, egyetlen halott, sivár fehérséggé változott. A fák, a sziklák eltűntek a fehér lepel alatt, még szinte a távolság is eltűnt alatta – minden eltűnt néhány óra leforgása alatt. Valami egyhangú, mozdulatlan fehér tenger töltötte be a világot. Jobbra-balra hófalak zárták el a kilátást. Csak az enyhén lankásodó, még mindig zöldes fennsík volt a régi; éppen vele szemben terült el, mint egy viruló sziget a befagyott tenger közepén, széleit magas fenyők és nyárfák szegélyezték.

Hirtelen ellenállhatatlan vágy fogta el, hogy közelebbről vegye, szemügyre ezt a csodálatos természeti jelenséget. Ki akarta próbálni, hogy meddig terjednek ennek a különös fehér birodalomnak – vagy talán börtönnek – a határai. Gyorsan magára kapott egy vízhatlan esőkabátot, csuklyáját homlokába húzta, és észrevétlenü kiosont a házból. Sűrűn hullt az eső a lefelé lejtő ösvényen, melyen lépkedett, de kis távolságra tőle már kavargó hópelyhek töltötték be a világot. Olyan furcsa kép volt, hogy feje beleszédült. Lázas izgalommal sietett lefelé, és végre megérkezett a boltíves sziklakapuhoz. Csak egy pillantást kellett vetnie a keskeny kapun keresztül, és már látta, hogy nincs tovább – fehér hótömeg torlaszolta el az út folytatását. Kate jól emlékezett rá, hogy a boltíven túl az ösvény megint felfelé tart, de most a hegyoldalból nem lehetett látni semmit. Hó, hó, hó kavargott a levegőben, és lepett be mindent. Kate visszafordult, és zihálva felkapaszkodott a fennsík legmagasabb pontjára, a ház mögött emelkedő szirtfokra, mely alatt mély szakadék tátongott. Lenézett, és látta, hogy ezen a szakadékon átkelni teljesen lehetetlen. Akármerre pillantott, nem látott egyebet, csak a hulló hópelyhek egymást keresztező vonalait – mintha egy láthatatlan és könyörtelen kéz szőtt volna végzetes hálót körülötte, melyből nincs szabadulás!

Leereszkedett a szirtről, és érezte, hogy szíve kalapál. Ekkor, alig néhány lépésnyire magától, megpillantotta az egyik idegent – nem a sebesültet persze, hanem bajuszos barátját, Nedet. Ned nem vette őt észre, annyira elmerült a komor táj szemléletében. Nagy mexikói kendőt csavart

magára, mely hasonlított a barátja kendőjéhez, csak nem tarka volt, hanem fekete, és ezüstpaszomány díszítette; bő redői alatt akár két ember is elfért volna. Puha kalapja széles karimáját felcsapta a szél, fényes fekete fürtjei kuszáltan hulltak fehér homlokára. Határozottan csinos és érdekes fiatalember volt, bár tudatosan nem tett semmit azért, hogy magára vonja a figyelmet, öltözéke sem hatott furcsán ebben a környezetben. Kate gyorsan megállapította magában, hogy Ned *túlságosan* jóképű, és azon törte a fejét, hogyan surranhatna el mellette észrevétlenül. De a férfi hirtelen megfordult, és így szemtől szembe kerültek egymással.

– A kép csöppet sem biztató – jegyezte meg Ned olyan nyugalommal, mintha sohasem viselkedett volna félszegen és szótlanul, s mintha már teljesen belenyugodott volna sorsába. – A helyzet rosszabb, mint gondoltam volna. A havazás, úgy látszik, már hajnalban kezdődött, ha nem is a ház körül, de az erdőben mindenesetre – egy pillanatra elhallgatott, majd szemét a lányra emelve megkérdezte: – Azt hiszem, tudja, mit jelent ez.

– Nem értem, mire gondol.

– Úgy? Sajnos, azt jelenti, hogy tökéletesen el vagyunk vágva a világtól. A kenyon mögötti világ nem létezik számunkra, nem érintkezhetünk vele. Az ösvényt a sziklakapun túl most már legalább ötlábnyi hó borítja, s ez az egyetlen ösvény, melyen a ház környékét el lehet hagyni. Remélem, nem ijesztettem meg, hiszen semmiféle igazi veszély nem fenyeget. Egy olyan fekvésű ház, mint ez, bizonyára el van látva minden szükségessel, és önellátónak mondható. Víz, tüzelő, vágóállat és vad bőségesen áll rendelkezésünkre, de számítanunk kell arra, hogy legalább két hétig teljesen el leszünk szigetelve.

– Két hétig! – kiáltott fel Kate elsápadva. – És John?

– Most már bizonyára ő is tudja, hogy ez a helyzet. Neki semmi baja, és nem hiszem, hogy nyugtalankodna a családja miatt.

– Két hét! – csapta össze kezét a lány. – Lehetetlen! Akkor nem ismeri a sógoromat. Ha törik, ha szakad, módját ejti majd, hogy hazajusson.

– Bárcsak sikerülne neki! – felelte az idegen, és arca furcsán elfintorodott. – Mert ami az ő számára lehetséges, nekünk sem lehetetlen.

– Nagyon szeretne megszabadulni tőlünk? – csúszott ki a kérdés Kate ajkán.

– Nagyon – felelte a fiatalember komolyan.

Nem volt ebben semmi udvariatlanság vagy bántó szándék, ezt Kate is tudta, mégis úgy érezte, hogy a válasz nem túlságosan lovagias. Ám mielőtt bármit is felelhetett volna, Ned így folytatta:

– Akármi történik is, remélem, nem felejti el, hogy én mindent elkövettem itteni tartózkodásom megrövidítésére. Kénytelen voltam barátomat ide hozni, mert az úton elvérzett volna. De mihelyt sebét bekötöztük, nem kívántam vendégszeretetükkel visszaélni.

– Senki sem vádolta ezzel – mondta Kate, majd kissé félszegen hozzátette: – Remélem, a barátja hamarosan összeszedi magát – megint hallgatott, majd újra elindulva, megjegyezte: – Sietek nővéremnek ezt a szörnyű hírt megvinni.

– Azt hiszem, nem éri majd váratlanul. Ha van valami, amiben szolgálatukra lehetek, remélem, tudatják velem. Holnap megkezdem az ösvények megvizsgálását, hisz a legjobb szolgálat, amit ebben a helyzetben önöknek tehetünk, az, hogy minél előbb elhordjuk magunkat. De addig is segítek a házat ellátni élelemmel. Értek egy kicsit a puskához, a környező erdő pedig tele van vaddal, hiszen a hó ide kergette őket a hegyekből. Nézze csak: mutatok önnek valamit, amit bizonyára nem vett észre.

Megállt, és egy barlangszerű sziklamélyedésre mutatott a szemközti hegyoldalon. A széltől és hótól védett horpadást bozót borította, és feketén elütött a környező fehérségtől. Mintha zsúfolásig tele lett volna lassan mozgolódó árnyalakokkal.

– Vadállatok – mondta Ned. – Ott találtak oltalmat a hófúvás elől. Az a legnagyobbik ott egy szürkemedve; mellette egy párduc kuporog, aztán farkasok, vadmacskák, egy róka és ha jól látom, néhány zerge is.

– Csöppet sem összeillő társaság! – jegyezte meg a lány.

– A kényszerűség összeszoktatja őket. A zord időtől sokkal jobban megrémültek, semhogy eszükbe jutna egymást bántani.

– De mihelyt a veszély elmúlik, felfalják egymást – mondta Kate, és lopva az idegenre pillantott.

A fiatalember nyíltan a lány szemébe nézett.

– Addig semmi esetre sem, amíg itt menedéket találnak – mondta.

4

Kate megnyugvással tapasztalta, hogy a nénje bátran néz szembe az új helyzettel. Együtt mentek a kamrába, és sebtében leltárt készítettek. A vizsgálódás eredménye az volt, hogy bőségesen el vannak látva élelmiszerrel és a szükséges készletekkel. A Sastanya olyan vár, amely jóval hosszabb ostromot is kibír.

– Hallom, hogy ez nem is olyan szokatlan eset – mondta Mrs. Hale. – Valakinek a házát, már nem is tudom, hol, úgy betemette a hó, hogy

hetekig ki se tehette a lábát. Könnyen lehet, hogy most a Csúcs-fogadó is megközelíthetetlen. John okosabban tette volna, ha alaposabban tudakozódik, mielőtt megveszi a házat. De a világért sem vallaná be, hogy nem volt elég körültekintő. Mindig a saját feje után megy, mások tapasztalataira nem ad semmit. No de nem baj. Alig hinném, hogy a következő napokban hiányt szenvednénk bármiben. Legfeljebb a postát nélkülözzük majd. Johnnak mindenesetre jobb. Mint ahogy Mr. Lee mondja, ő kívül van, és a Csúcsról oda mehet, ahova akar, csak éppen haza nem jöhet.

– Mr. Lee? – csodálkozott Kate.

– Igen, a sebesültünk. A barátját meg Falknernek hívják. Egyszerűen megkérdeztem a nevüket. Bostonban találkoztam Falknerekkel. Úgy emlékszem, Charlestonból jöttek. Kitűnő család, lehet, hogy Ned rokonságban van velük. Mindenesetre hálásak lehetünk a gondviselésnek, hogy ide küldte őket. Amióta Manuel eltűnt, a házban nem maradt se ló, se férfi. Most, hogy a vendégeink itt vannak, mégiscsak biztonságosabb.

– Vajon hol csavarog Manuel? – kérdezte Kate bosszúsan.

– Mr. Falkner azt mondja, nem lehet messze. Ha a Csúcs felé vette útját, feltétlenül találkozniuk kellett volna vele az ösvényen.

– Mit mondtak még Manuelről?

– Semmi különöset. Úgy veszem észre, nem tartják megbízható embernek. Ebben egyetértek velük. Ez is John makacssága. Örül, ha idevaló bennszülötteket alkalmazhat. Azt mondja, jobban értik a dolgukat. De mit ér az, ha megbízhatatlanok!

Korán beállt az este, de sem az eső, sem a szél nem hagyott alább. Falkner betartotta szavát. Egész nap a csűrben és az istállóban foglalatoskodott, szép csendben, fontoskodás nélkül elvégzett minden szükséges munkát a ház körül. Kate néha kiment hozzá, hogy útbaigazítsa. Látta, hogy nagyon ügyes, pedig alighanem városi környezetben nevelkedett. Közben elbeszélgettek sok mindenről. Kate általában nem bízott a sokoldalú emberekben, de most be kellett ismernie, hogy ez a Falkner tájékozott ember, és okosan szól hozzá mindenhez. De tudását nem fitogtatta. John is sokat tudott, de ez nem volt kellemes. Oktató modorával mindenki mást lehengerelt. Az ember akarata ellenére is kicsinek és ostobának érezte magát a társaságában.

Amikor visszatértek a házba, Mr. Falkner nem időzött a nappaliban, hanem tüstént barátjához sietett. Amikor elkészült a (szokottnál kissé választékosabb) vacsora és (a szokottnál kissé díszesebben) asztalt terítettek az ebédlőben, a hölgyeket egy kis csalódás, érte. Falkner

engedélyt kért, hogy vacsoráját a beteg mellett fogyaszthassa el, mert nem szívesen hagyja magára.

– Csak félszegségből teszi, Kate – súgta Mrs. Hale bizalmasan. – Nem szabad megengedni.

– Ha úgy érzi, hogy a szegény fiú szüntelen ápolásra szorul, készségesen megteszem, hogy felváltom, amíg meg nem vacsorázik veletek – jelentette ki Mrs. Scott.

– Készségesen megteszed? – visszhangozta Mrs. Hale kissé szemtelenül. – Túlzottan jóságos vagy, mama. És a "szegény fiú", ahogy nevezed, azt hiszem, közelebb van már a negyvenhez, mint a harminchoz.

– Még a következő születésnapját sem éri meg, ha nem hagyod pihenni! – vágott vissza Mrs. Scott. – Ha bent vagy nála, folyton beszél, és ez fárasztó lehet.

– Csak azért megyek be hozzá, hogy tartsam benne a lelket! – vonogatta a vállát Mrs. Hale. – Hisz a barátja azzal a lekonyuló bajuszával olyan búskomor, hogy az embernek a halálát juttatja az eszébe. Gyere, Kate, nézzük meg, mit csinálnak!

Kate-nek úgyis be kellett mennie Mr. Lee-hez, hogy sebét átkötözze. Amikor megvizsgálta, úgy vette észre, hogy a seb nem olyan súlyos, mint első látásra gondolta. A nagy vérveszteséget az idézte elő, hogy a térd alatti kisebb véredények elroncsolódtak, de sem csont, sem főütőér nem sérült meg. Most már legfeljebb attól kellett tartani, hogy a vérzés kiújul, vagy a beteg belázasodik. De megfelelő ápolással, kötözéssel és pihenéssel elejét lehet venni ennek a veszélynek is.

A páciens bátran viselkedett a kezelés alatt. Egyetlenegyszer sem szisszent fel, és nevetve tréfálkozott. Úgy tett, mintha rettenetesen félne Kate sebészi túlbuzgóságától. Könyörgött, vegye le a kötést, és nézze meg, nem felejtett-e a sebben egy gyűszűt.

– Úgy érzem, benne van. Lehet, hogy nem is felejtette ott, hanem szándékosan hagyta benne. Látom, szeret kísérletezni. Mért nem kísérletezik Neddel is? Nem kell hozzá más, csak egy darabka szappan, amit ügyesen elhelyez a lépcsőn; esetleg egy narancshéj is megteszi. Ned megcsúszik rajta, és kitöri a lábát. Mindjárt lesz egy újabb páciens. De figyelmeztetem, Ned nem lesz olyan türelmes beteg, mint én vagyok.

– Észreveszi a narancshéjat, hiszen mindig lógatja a fejét – felelte Kate ugyanabban a hangnemben.

– Akkor ajánlok valami mást: csalogassa ki Nedet a hóviharba. Eltéved. Megfagy. Maga behurcolja a házba, mint egy fatuskót. A szobában felenged, olvadni kezd, s ez rengeteg tudományos megfigyelésre ad

alkalmat.

– Azt hiszem, máris felengedett – nevetett Mrs. Hale. – Kate-nek sikerült felolvasztania.

Kate elpirult. Mr. Lee észrevette, és tapintatosan komolyabb mederbe terelte a beszélgetést:

– A fagyasztás a modern sebészetben...

S ezzel kis előadást rögtönzött a fagyasztásról, mely az érzéstelenítés egyik módja, és lehetővé teszi kisebb műtétek fájdalommentes elvégzését.

Az eső halkan dobolt az ablakon. A kandallóban pattogó tűz is hangulatos volt. Még sokáig elbeszélgettek volna, ha Mrs. Hale fel nem áll, hogy erélyesen jó éjszakát kívánjon, mert a sebesültnek pihennie kell. Az ajtó becsukódott a hölgyek mögött, és a két jó barát magára maradt.

Falkner az ablakhoz lépett, és sokáig szótlanul bámult a sötétbe. Aztán egyszerre megfordult, és keserű hangon felkiáltott:

– Nem bírom, George, nem bírom! Ez nekem pokol, gyötrelem, kínszenvedés!

George fiatalos arcát mosoly öntötte el.

– Pokol? Kínszenvedés? Nem értem! Beszélj világosabban! Mi bánt?

– Az, hogy szégyellem magam! Visszaélünk ezeknek a derék embereknek a jóságával!

– Ha az öreg hölgyről beszélsz, akkor igazad van. Mert ő csakugyan a megtestesült jóság. De a többi? Azokat már nem vagyok hajlandó angyaloknak nézni! Semmivel sem jobbak nálunk. A fiatalasszony meg az a Kate kisasszony nyilván unatkozik. Ebbe a magányos házba zárva örülnek, hogy idepottyantunk; egy kis változatosságot viszünk az életükbe. Ami a ház urát illeti, semmi okom rajongani érte. Minek avatkozott bele a dolgunkba? Mert úgy sejtem, felcsapott önkéntes seriffnek! Miért? Hiúságból, mert hősködni akart! És az a másik utas, akire a levelét rábízta? Átkozott tökfilkó! Amikor megpillantott minket a Csúcs közelében, se szó, se beszéd, pisztolyt ránt, és belém lő. Ő is meg akarta mutatni, hogy milyen nagy legény. No de megkapta a magáét! Úgy kell neki! Sajnálom, hogy csak a karját találtad el. De aztán iszkolt, futott, mint a nyúl! Szerencséje volt, hogy nem nyargalhattunk utána. Rettentően fájt a sebem, te meg annyira sajnáltál, hogy még célozni se tudtál! Egyetlen gondod az volt, hogy idehozzál ebbe az istenverte házba! De ha már itt vagyunk, mit keseregsz?

– Igen, igen, de mégiscsak félrevezetjük őket. Ez a színlelés, ez a komédia...

– Ki színlel? Hiszen már az igazi nevünket is elárultad, ami szerintem

teljesen fölösleges volt.

– Nem tudok hazudni... És azzal, hogy a nevünket ismerik, még nem tudnak rólunk semmit.

– Ne is tudjanak! Azt hiszed, boldogabbak lennének, ha mindent tudnának? Ha ez az asszonyka tudná, hogy sebemet az ő kedves uracskájának köszönhetem? És hol itt a komédia? Ez a lőtt seb a térdem alatt talán komédia? És nem követtünk-e el mindent, hogy odébbálljunk innen? Az a tízlábnyi mély hótorlasz talán komédia? No és a lehetőség, hogy Hale mégis hazajut valahogy, és itt talál minket, komédia? Mért nem ilyen színben látod a dolgokat, te okos?

Falkner nem felelt. Hosszabb csend következett. Ned, miközben bajuszát cibálgatta, észrevette, hogy George válla meg-megrándul, de nem a fájdalomtól; a visszafojtott kacagás rázta:

– Képzeld csak el, hogy Mrs. Hale büszke mosollyal bemutatja nekem azt a hős macskáját! Én székkel kínálom, közben meg kénytelen vagyok rászögezni a pisztolyomat a paplan alatt. Te kint vagy az istállóban, átengeded magad békés mezőgazdasági tevékenységednek. Megtudod, hogy a ház ura megérkezett. Erre berohansz, egyik kezedben a vasvillával, a másikban Kate kisasszonnyal! Mindenki megdöbbenve bámul rád, csak a jóságos öreg mama igyekszik egy-két kedves szóval a kedélyeket lecsillapítani.

– Ne adj' isten, hogy megérjem ezt, George! – mondta Falkner sötéten.

– Te nem fogod elveszíteni a lélekjelenlétedet. A vasvillával a hátam alá nyúlsz majd, és villámgyorsan feldobsz Hale lovára, magad is nyeregbe pattansz, és elvágtatsz velem! Így aztán másodszor is megmented az életemet! Nézd csak, Ned – tette hozzá, hirtelen komolyra fordítva a szót. – Az egyetlen szélhámosság, amit elkövettünk, a levél átadása volt. De ez is a *te* ötleted volt. Amikor az a tökfilkó rám lőtt, és saját vakmerőségétől megrémülve elrohant, te nem akartad követni, csak viszonoztad az üdvözletét, és utána lőttél. Emlékezz vissza, futás közben ejtette ki kabátja ujjából a levelet, amit te gyorsan felkaptál a földről, és elolvastál. Akkor támadt ez a ragyogó ötleted igaz? Úgy gondoltad, a levél eloszlat majd minden gyanakvást. Attól féltél, ott fogok elvérezni a szemed előtt, és még emberöléstől sem riadtál volna vissza a megmentésem érdekében. Pedig jobb lett volna, ha azt teszed, amire kértelek: hogy támasszál oda egy fához a sűrű bozótban, és hagyj magamra. Legfeljebb elpusztulok. Hát nem mindegy, hogy ma vagy holnap? Elkerülni úgyse lehet! Ilyen a szegénylegények élete!

Mosolyogva mondta ezt, minden keserűség nélkül, pedig bizonyára

szomorú dolgok jártak az eszében. Falkner szó nélkül odacsúsztatta jobb kezét a takarón. Lee megragadta és megszorította. A két jó barát így ült egymás mellett néhány percig, némán összekulcsolt kézzel.

– De mi lesz velünk itt? – kérdezte Falkner hirtelen. – Így nem folytathatjuk!

– Ha nem tudunk elmenni, maradnunk kell. Ide hallgass, Ned! Ebből a házból nem vettem el és nem vittem el semmit. Legfeljebb azt fogadtam el, amit önként felajánlottak. Ne érts félre, nem akarom magamat szebb színben feltüntetni a valónál. Tudom, mi vagyok, és mit érdemlek. De nem vagyok köteles ezt mindenkinek az orrára kötni. Azt hiszed, ezek a szép hölgyek mindent elmeséltek nekünk magukról? Még az a bájos csöppség, a kis Minnie sem! Nekik is vannak titkaik, elhiheted! És ez a pusztai Szent János, akit a családjában bizonyára szentté avattak – talán olyan makulátlan? Ha én is beleütném az orrom az ő ügyeibe, ahogy ő az enyémbe, cifra dolgok sülnének ki, azt hiszem. Nem, fiam, nekem nincsenek lelkifurdalásaim. Nagyon jól érzem magam itt. Már régen nem aludtam ilyen kényelmes ágyban. Fülemre is húzom a takarót. Jó éjszakát!

Két perc múlva már békésen aludt; ez is fiatalos lényéhez tartozott: ha letette fejét a párnára, már aludt is. Falkner egy ideig figyelte; elnézte arcának kamaszos vonalait, világosbarna pilláit becsukott szemén, kissé rövid felső ajkát, mely alig takarta el ragyogó fehér fogait, szabályos lélegzését. Csak orra tövének éles vonala, erős álla és homlokán deresedő haja árulta el, hogy már mélyen a férfikorban jár, és tapasztalt egyet-mást.

A ház már régen elpihent, amikor. Falkner visszatért az ablakhoz, és ott állt a hóviharba bámulva. Hirtelen gyors mozdulattal eloltotta a gyertyát, és az ágyhoz lépve kezét az alvó vállára tette. Lee tüstént kinyitotta szemét.

– Ébren vagy? – súgta Ned.

– Teljesen.

– Valaki igyekszik bejutni a házba!

– Csaknem ő? – kérdezte Lee vidáman.

– Nem. Két férfi. Azt hiszem, mexikóiak. Az egyik alighanem Manuel.

– Ah! – mondta Lee, és felült.

– Kíváncsi vagyok, miben sántikálnak.

– Hát nem érted, Ned? Azt hiszi, a nőkön kívül nincs itt senki, tehát nyugodtan garázdálkodhatik. Ki akarja rabolni a házat.

– Ó, a gazember! A rühös kutya!

– Nyugalom! Légy szíves, add ide a revolveremet. Gyújtsd meg a gyertyát, és nyisd ki az ajtót. Osonjanak csak be. Először ide jönnek majd. Ez az *ő* szobája, érted, s ha van pénz a házban, annak itt kell lennie.

Akárhogy is, előttünk kell elmenniük, ha tovább akarnak menni. Manuelt bízd rám, a másikat te vedd gondjaidba.

– Értem.

– Manuel ismeri a házat, ő jön majd elöl. Mihelyt belépett a szobába, csukd be az ajtót, és intézd el a másikat. De zajtalanul. A legédesebb dolog lesz a világon – ha úgy csináljuk, ahogy kell.

– De mi lesz *veled*, George?

– Ha nem tudnék azzal a fickóval elkészülni anélkül, hogy felhajtsam a

takarót, nagyon szégyellném magamat. Csitt! Most vigyázz!

Hátradőlt a párnáin, és becsukta szemét, mintha aludnék. De jobb keze, mely hanyagul nyúlt el a párna alatt, erősen fogta a revolver agyát. Falkner szép csendben kiosont a folyosóra. Az ajtó előtt egy gyertya fénye halványan megvilágította a padlót és a szemközti falat, de a folyosó jobbról-balról mély sötétségbe borult.

Csend volt. Néhány percig nem lehetett hallani mást, csak az eső dobolását az ablakon. Az ágyban heverő alakot mintha valóban elnyomta volna az álom. Most igen halk csoszogás hallatszott, amely mást megtévesztett volna, de az “alvó” figyelmét nem kerülte el; s amikor megroppant valami – talán egy szélrázta zsalugáter valamelyik ablakon –, s utána bozontos hajú, sötét fej jelent meg az ajtónyílásban, Lee rögtön tudta, hányadán áll. Még egy lépés, és a sötét alak bent volt a szobában. Az ajtó tüstént bezárult mögötte. A folyosóról nehéz test zuhanása hallatszott, aztán hirtelen újra csend lett.

A behatoló heves mozdulattal a kilincs után kapott, de valósággal megdermedt az ágyból hallatszó nyugodt, de parancsoló hangra:

– Hagyd azt! Gyere ide!

A betörő felkiáltott rémületében. Az alvó ember szeme nyitva volt; kinyújtott kezében revolver csillant meg, csöve egyenesen reá szegeződött.

– Egy hangot se, vagy szitává lőlek!

– Igenis, főnök! – hörögte az álmélkodó félvér rémülten. – Nem tudtam, hogy a főnök is itt van...

Lee felemelkedett, és baljával megragadott egy hosszú korbácsot, mely a takaróján feküdt készenlétben.

– Befogod a szádat? – kérdezte, a korbácsot megforgatva a feje fölött.

Az ember néma rémületében a falnak tántorodott.

– Nyisd ki az ajtót, de halkan!

Manuel reszkető kézzel engedelmeskedett.

– Ned – suttogta Lee –, hozd be azt a fickót ide! Gyorsan!

Kis zaj hallatszott, aztán Falkner beráncigált egy másik lihegő alakot, akinek szeme kidülledt a torkát markoló izmos kéz szorítása alatt.

– Csend legyen! – parancsolta Lee. – Egy hangot se halljak!

Még a lélegzetüket is visszafojtották. A csendet egy tétovázva kinyitott ajtó nyikorgása törte meg. A folyosóról behallatszott Mrs. Scott kedves hangja:

– Valami baj van, uraim?

Lee egyetlen kifejező mozdulattal csendre intette Nedet, és megfenyegette a betörőket.

– Nincs semmi baj! – kiáltott ki vidáman. – Csak az történt, hogy ez a mamlasz Ned megbotlott a folyosón. Kiküldtem, hogy hozzon egypár szivart a nyeregtáskámból.

– Remélem, nem ütötte meg magát – hangzott a folyosó felől kissé kötekedően.

– Felelj, te mamlasz! – súgta Lee, barátja felé kacsintva.

– Köszönöm, nincs semmi bajom! – kiáltotta Falkner.

Valami mormogás hallatszott még, aztán a becsukódó ajtó nesze. Lee a barátjához fordult:

– Motozd meg azt a kutyát! Ha van fegyvere, szedd el tőle, aztán rúgd ki a házból, de minden lárma nélkül. Te meg, Manuel, magyarázd meg neki, mi vár rá, ha azt a sötét képét még egyszer ide meri dugni.

Manuel egyetlen rémült és könyörgő pillantást vetett a cinkosára, mely többet fejezett ki minden szónál. Falkner maga előtt tolta ki a fickót a szobából. A következő percben már némán siettek le a lépcsőn a kapu felé.

– Mehetek én is, főnök? – könyörgött Manuel. – Az összes szentekre esküszöm, hogy...

– Csukd be az ajtót!

Manuel engedelmeskedett. Lee elégedett mosollyal hátradőlt párnáin, melyeket kényelmesen feltornyozott maga mögött, de közben vigyázott arra, hogy a revolver meg a korbács ott legyen a takarón a keze ügyében.

– Most pedig beszélgessünk egy kicsit. Egy kis csevegés neked is jót tesz majd, Manuel. Úgy látom, rossz bőrben vagy. Attól tartok, túl sokat iszol. Azt tanácsolom, vigyázz jobban az egészségedre, Manuel.

– Engedjen el, drága főnököm! – könyörgött a másik, Lee kedélyes hangján kissé felbátorodva.

– De hisz csak most jöttél, Manuel. S nem kis fáradságodba került idejutni. Nos, mit akarsz mondani? Tulajdonképpen mit keresel itt? Vagy máskor is át szoktál jönni a cselédházból éjnek idején?

A csapdába esett ember idegesen csoszogott, és zavarában kelletlenül mosolygott.

– Értem. Szégyenlős vagy. Jó, majd én kisegítlek. Tudtad, hogy Hale nincs itthon, és a béresek lementek a faluba. Gondoltad, a házban nincs férfi, és azt tehetsz, amit akarsz, mi? Véletlenül szükséged van egy kis pénzre, nem igaz?

Lee hangja bizalommal töltötte el a félvért, de szerencsétlenségére bizalmaskodásra is buzdította.

– Tetszik tudni, hogy van ez – mondta. – A főnök nem veheti tőlem rossz néven. Valamikor én is a bandájába tartoztam. Úgy gondolom, az egyik szakmabeli nem ronthatja el a másik szakmabeli kis üzletét.

Várakozóan pislogott a “főnökre”. A válasz nem maradt el.

– Gyere ide! – hangzott halkan, de határozottan.

– Minek?

– Ide, ha mondom!

Manuel közelebb jött, és még sűrűbben pislogott.

– Ha egyetlen hangot hallatsz, mely megrémíthetné az asszonyokat, és idecsődítené őket, az élő istenre esküszöm, hogy holtan találnak itt a padlón, melyet jelenléteddel bemocskoltál!

Felkapta a korbácsot, és kétszer lesújtott vele a gazfickó vállára. Manuel megvonaglott fájdalmában, de visszafojtotta jajgatását. Könyörögve térdre roskadt.

– Most pedig ide hallgass! – mondta Lee, megforgatva a korbácsot a levegőben. – Fel akarom frissíteni egy kicsit az emlékezetedet. Amíg az én bandámhoz tartoztál – amíg ki nem rúgtalak, mert nem voltál méltó arra, hogy a társaságunk tagja légy –, kaptál-e tőlem valaha is olyan parancsot, hogy éjnek idején, vagy akár fényes nappal, betörj egy magánházba? Felelj!

– Nem, főnök – hebegte a nyomorult.

– Arra tanítottalak-e, hogy megtámadj egy asszonyt vagy egy gyereket vagy bárkit, aki nem tud védekezni? Harcoltunk-e mi valaha is másképp, mint férfi a férfi ellen?

– Nem – felelte Manuel.

– Nem azért fogtunk fegyvert, hogy erőszakkal tegyünk jóvá valami igazságtalanságot, ha másképp nem lehetett jóvátenni? Eh, mit beszélek neked, ezt úgyse tudod megérteni!

– Nem – hagyta jóvá Manuel ezt is.

– Látom én, Manuel, mi történt: a nagy jólét tett téged tönkre. A farmerkedés, az egyszerű falusi élet már kevés volt neked. Így hát megszöktél a nyájjal meg a musztánggal*, hogy egy kis pénzt szerezzél whiskyre meg pálinkára. De elakadtatok a hóban, és akkor támadt a ragyogó ötleted, hogy kirabolod a házat, mi? Ez megint súlyos hiba volt, Manuel, hogy a saját fejed után indultál. Megengedtem, hogy te tervezd meg a rajtaütést, amikor még az én bandámban voltál?

– Nem, főnököm.

– És ki a cimborád?

– Egy istenverte gyáva néger a Csúcs-fogadóból. Kár volt összeállnom vele.

– Most az egyszer egyetértünk. És hová ment?

– Tudja a fene! Engem ugyan nem érdekel.

– De én azt akarom, hogy együtt pusztuljatok innen. Ide figyelj! Ha egyáltalán ki lehet jutni most a Sastanyáról, te bizonyára megtalálod a módját. Negyvennyolc órát adok rá – neked és neki. Ha ez az idő lejár, és

---

* Félvad amerikai ló

meglátlak a ház körül, abban a minutumban golyót röpítek beléd. Most pedig húzd le a csizmádat!

Manuel sötét arca szemmel láthatóan elsápadt, fogai vacogtak babonás félelmében.

– Ne félj, nem lőlek le most – mondta Lee mosolyogva. – Lesz még alkalmad "cipőben meghalni"*, ha ettől rettegsz. Most csak azt akarom, hogy cserélj csizmát a gazdáddal. Mr. Hale csizmája ott áll a sarokban, nézd. Húzd fel a tiéd helyett!

– De... miért... főnök? – nyögte Manuel.

– Látom, egy ócska harisnyát húztál a csizmádra kívülről, hogy nesztelenül valósíthasd meg nemes szándékodat. Ez a trükk tetszik nekem. Tanulmányozni szeretném, hogy csináltad. No de elég a szóból! Tedd, amit mondtam.

Manuel komor arccal lehúzta hangfogóval felszerelt csizmáit, és a másik párat húzta fel helyettük.

– Most pedig nyisd ki az ajtót.

Megtette. Falkner már ott várakozott a küszöbön.

– Lökd ki Manuelt is, Ned, de őt se felejtsd el megmotozni.

Falkner még a küszöböd elszedte Manuel pisztolyát és vadászkését.

– Nem jó ennyi fegyvert hordani, – Manuel – mondta Lee. – Nem illik egy békés farmerhez, és rosszra csábít. No, eredj, eredj!

Falkner ezt a jómadarat is kituszkolta a házból, aztán visszasietett barátjához.

– Nem tudom, okosan tettük-e, George, hogy ezt a két kutyát szabadjára eresztettük.

– Kedves Ned – felelte Lee, pazarul elnyújtózkodva a jó meleg paplan alatt –, be kell vallanom neked, hogy ez a fickó az elevenemre tapintott. Szememre vetette, hogy nem járok el vele szemben eléggé kollegiálisan. Mert, sajnos, igaza van abban, hogy kollégák vagyunk.

– George! – tiltakozott Falkner szenvedélyesen.

– Jó, jó, van egy kis különbség, azt akarod mondani, ugye? Csak az a kérdés, hogy a seriffnek is ez-e a véleménye. De hidd el, okos volt minél előbb kipöndöríteni őket. Még mielőtt rájönnek arra, hogy csak két emberrel állnak szemben. Egyelőre azt hiszik, hogy az egész banda itt rejtőzködik.

– És ha elmesélik, mi történt?

– Ha el is jár a szájuk, ki hisz nekik? Most pedig dugd el azt a pár

---

* Mexikói szólás-mondás szerint "cipőben meghalni" erőszakos halált jelent

otromba csizmát valahová. Jó helyre, hogy megtaláljuk, ha bizonyítékra van szükségünk. Ezzel igazolhatjuk, hogy legalább megháláltuk a vendéglátást. Az asszonyoknak nem kell tudni semmit. Minek rémítgessük őket?

– Rettentő okos vagy, George.

– Okos? Mégis elhibáztam az életemet jóvátehetetlenül. No, mindegy! Jó éjszakát, Ned. Feküdj le.

Ezzel Lee oldalára fordult, és nyugodtan folytatta félbeszakított álmát. De Falkner sokáig nyugtalanul forgolódott fekvőhelyén.

Másnap reggel Mrs. Hale megkérdezte Lee-t:

– Rossz éjszakája volt, ugye? Hallottam a motoszkálást. Remélem, nem lázasodott be?

– Nem én – felelte George, és mosolyogva nézett Nedre.

5

A dühös iram, amellyel Clinch kis lovas csapata abba az irányba száguldott, ahonnan a titokzatos lövés döreje hallatszott, nem hagyott időt Hale-nek arra, hogy gondolkozzék. Csak azt tudta, hogy társai példáját követve, összefüggéstelen szavakat ordít, esztelenül hajszolja lovát előre, mintha bármely pillanatban utolérhetne valakit vagy valamit – de logikus gondolkodásról szó sem volt. Clinch és Rawlins közvetlenül előtte nyargalt, s elzárta előle a kilátást az egyre keskenyedő ösvényen. Csak egy alkalommal, amikor valami okból hirtelen megálltak, és szinte egymásba gabalyodtak, sikerült megkérdeznie, tulajdonképpen mi történt.

– Elvesztettük a nyomaikat! Hopp! Megtaláltam, ott van ni! – üvöltötte a lovász, mire Clinch vadászkutya csaholásához hasonló csatakiáltással újra nekiiramodott.

Lovaik lihegtek és remegtek alattuk, a felfelé emelkedő ösvény egyre meredekebbé vált, és hirtelen valami különös sötétség vette őket körül, melyet az erdő sűrűsége sem tett érthetővé. Ám Clinch nem látott, nem hallott, csak vágtatott előre.

Hale lassanként észbe kapott. Úgy látta, csapatuk, még egyetlen elszánt banditával sem szállhatna sikerrel szembe, ha a sűrű fák közül, lesből támadna rájuk, vagy egyenként végezne velük valamely szűk szurdokban. Clinchnek eszébe sem jutott a veszély. Még jobban megsarkantyúzta lovát, és Hale mindjárt megértette, miért siet olyan eszeveszetten. A következő pillanatban Clinch kijutott a bozótból a hegyhátra, de diadalordítása vad káromkodásba fulladt. Igaz, feljutottak, de itt olyan hóvihar fogadta őket,

hogy szinte belevakultak. Az út egy szempillantás alatt eltűnt a lábuk alól, és eltűnt a friss nyom is, amelyet eddig sikerült követniük. Tanácstalanul álltak egy úttalan fehér tenger partján, mely makulátlanul terült el előttük; nem volt rajta semmi jel, teljesen belepte a szökevények nyomait.

– Hallgassanak rám az urak – szólalt meg a lovász, aki hirtelen hivatva érezte magát arra, hogy átvegye a parancsnokságot –, ha nincs a közelben egy másik csapat, amely hajlandó kiásni minket a hóból, azt mondom, okosabb lesz inkább abrak és fedél után nézni, mint szegénylegényekre vadászni. Bocsánat, uraim, de a lovakért én vagyok felelős, és az idő nem olyan, hogy nyargalászni lehessen. Hatmérföldnyire vagyunk a Csúcs-fogadótól, de légvonalban!

– Akkor forduljunk vissza! – mondta Clinch, és máris visszafordította lovát a teljesen eltűnt ösvény felé, ahonnan jöttek.

– Nem jó lesz, ezredes úr – mondta a lovász, és megragadta Clinch lovának a kantárát. – Ha arra megyünk, még nagyobb csávába kerülünk. Igaz, hogy a keresztútig csak három mérföldet kellene nyargalnunk, de mire odaérünk, meg se találjuk, olyan magas, lesz a hó. Én azt mondom, vágjunk át a hegyháton, és próbáljuk elérni azt az utat, amelyen a postakocsik járnak!

Nem volt idő vitatkozásra. A hó észrevehetően vastagodott a lábuk alatt. Hale karja megdermedt, szinte megbénította a gyorsan megkeményedő, reá tapadt hó. Társainak alakja egészen elmosódott a hóförgetegben. Most már nem is havazott, hanem valóságos hólabdák hulltak alá. Az óriási hópelyhek olyanok voltak, mintha tollak szakadtak volna ki a fejük fölött úszó, kékesfekete felhőkből.

Ki gondolt már a rablók üldözésére! Az a lelkes, vad düh, mely eddig tüzelte őket, elpárolgott. Gondolkodás nélkül követték új vezetőjüket, és magukban igazat adtak neki – most már csak két dologra legyen gondjuk: fedélre és harapnivalóra!

Kis idő múlva Hale úgy vette észre, hogy a vihar jellege megváltozik. Hála istennek – gondolta, mert azt hitte, oka van örülni neki. A hó nem hullott többé nagy, nehéz pelyhekben; apró, egyre apróbb szemekben esett, végül már olyan volt, mintha valami finom port szitálnának a fejük fölött. Vad szél kerekedett. A hó mintha megdermedt és megkeményedett volna; nemcsak a lovak patái alatt kezdett ropogni, de ruhájukat is páncéllá változtatta. Egyelőre még nem vették észre az újabb veszélyt. A szél felpezsdítette őket, és a lovak is vígabban nekiiramodtak. De a tapasztalt lovász, aki jól ismerte a hegyvidék természetét, csüggedten eleresztette lova kantárját.

– Nem megy ez, uraim! Nem lehet megcsinálni! Ez már nem fergeteg, hanem szabályos hófúvás, mely nem áll el három napnál hamarabb. Még a rövidebb úton sem jutunk el a kereszteződéshez. Mielőtt odaérnénk, eltorlaszolja a hágót a hó!

Sajnos, igaza volt. Keserű csalódással állapították meg, hogy a hó vékonyabban, de sűrűbben szitál, és mennyisége valójában nagyobb, mint addig volt. A finom fehér por gyorsan kitöltötte a terep horpadásait, betemetett minden árkot és barázdát, belepett minden ágat és halmot. Aggódva néztek a lovászra, aki önmagát tette meg vezérükké.

– Vissza kell jutnunk az erdőbe, amíg nem késő – mondta kurtán. – Itt nem maradhatunk.

De már túl messze kerültek a vörös- és törpefenyőktől, melyeknek sűrűjében menedéket találhattak volna a szél ellen. Az erdő mélyen alattuk terült el. Több ízben is megpróbáltak leereszkedni, de a hegyoldal túlságosan meredek volt. Dermedten, rosszkedvűen, szótlanul ösztökélték lovaikat előre, a széllel szemben, mely most úgy szúrt, mintha tűk ezreit csapkodta volna az arcukba. Fél óra telt így el. Ekkor a lovász lekecmergett a nyeregből, és intett a többieknek, hogy kövessék példáját. Kantárjánál fogva vezette lovát az itt enyhébbnek tetsző lejtőn. Amikor Hale-ra került a sor, sehogy sem akarózott neki leszállni. Valósággal visszarettent attól, ami várt rá. Az ösvény – ha ugyan annak lehetett nevezni – nem volt más, mint egy barázda, amelyet egy villámsújtotta fa vághatott a hegyoldalba gurulása közben. Néhol alig volt szélesebb egy lábnyinál. Másutt meg olyan volt, mint egy hosszú árok, melyet száraz ágak és korhadt levelek töltöttek be. Még gyalog is bajos volt itt leereszkedni, lóháton pedig egyenesen lehetetlen. Végül Hale is rászánta magát a leszállásra. De alig tett néhány lépést, amikor Clinch odalépett hozzá, és vállára tette kezét.

– Ön idegen ezen a vidéken – mondta inkább aggódva, mint barátságtalanul. – Maradjon csak hátul sereghajtónak. Majd kiáltunk, ha valami baj van.

– Miért ne osszam meg a kockázatot a többiekkel? – tiltakozott Hale önérzetesen.

– Megteheti, ha akarja! – felelte Clinch bosszúsan. – De mivel nem járatos ezekben a dolgokban, eltaposhatja az ösvényt a szemünk elől, sőt az is megeshetik, hogy hólavinát zúdít a nyakunkba. Hát ahogy tetszik!

– Kérem, megfogadom a tanácsát – sietett Hale engedelmeskedni.

A rendreutasítás bizonyos tekintetben hasznára vált. Miközben eltöprengett rajta, megfeledkezett arról, hogy bármelyik pillanatban lezuhanhat a szédítő mélységbe. Gépiesen átengedte magát lova

okosságának. A derék állat pontosan követte az előtte haladó lovat, mindig a nyomába lépett, és negyedóra múlva baj nélkül lejutottak az erdőszélre. Itt rögtönzött haditanácsot tartottak. Most már mindnyájan belátták, hogy a Csúcs-fogadóba nem jutnak el. Azon tanácskoztak, vajon próbáljanak-e lejutni az alsó állomásra, vagy húzódjanak meg az erdőben.

A lovász, aki az előbb még az erdőt javasolta, most meggondolta magát.

– Féltem a lovakat – mondta fejcsóválva. – A széles út, ahol a postakocsi jár, most már nem lehet messzebb, mint egy mérföldnyire. Azt hiszem, legjobb lenne ott megvárni a felfelé igyekvő kocsit.

– Igen ám, de ha el se indult? – mondta Rawlins. – Az alsó állomáson is észrevették, hogy milyen hófúvás van, és talán el se indítják a járatot.

– A lovakért én vagyok felelős – zárta le a vitát a lovász. – Akinek saját lova van, tehet persze, amit akar.

Ez Hale-nek szólt, aki tüstént kijelentette, hogy nem szándékozik a társaságtól elszakadni.

– Ha már nem juthatok el a Sastanyára, legalább a kocsiúton várhatom az emberemet, aki bizonyára lejön elém a házból.

– No, azt lesheti, uram! – nevetett Rawlins. – Olyan rendkívüli idő ez, hogy csak egy sas szabadulhat ki onnan! Az ön házát most legalább tízlábnyi hótömegek választják el tőlünk.

Hale belátta, hogy igaza van, de nem aggódott. Tudta, hogy családja biztonságban van, és nem szenved hiányt semmiben.

Közben a lovász töprengve vizsgálgatta a lejtőt, és egyszerre csak a homlokára csapott:

– Kutya legyen a nevem, ha Hennicker csúszdája nincs itt a közelben! Hogy erre nem gondoltam előbb!

Rawlins megmagyarázta Hale-nek, hogy van itt egy erdei lak, mely félig kocsma, félig menedékház, és a gazdáját Hennickernek hívják. A hordó söröket meg nehezebb ládákat a hegyoldalba vágott “csúszdán” szokták neki leereszteni.

– Nem hiszem, hogy megörül majd nekünk – vakargatta fejét a lovász.

– Miért? – kérdezte Hale élesen.

– Isten tudja – felelte a lovász kedvetlenül. – Vannak, akik azt mondják, hogy semmivel sem jobb, mint azok az emberek, akiket üldözünk. Ezt persze nem mondják a szemébe. Nekünk is jó lesz hallgatnunk. Nem kell az orrára kötnünk, hogy mi járatban vagyunk.

– Nem vagyok hajlandó komédiázni – jelentette ki Hale berzenkedve. – Nekem nincs semmi titkolnivalóm.

– Nono ... azért nem kell, fejjel menni a falnak – vélte Rawlins.

– Ez a gentleman úgy gondolja, hogy ha már Hennicker vendégei vagyunk, illendőbb lenne tiszta vizet önteni a pohárba, nem igaz? – mondta Clinch békítő hangon.

Hale nem így gondolta ugyan, de már megbánta hevességét.

– Úgy van – felelte.

– Szóval irány: Hennicker? – kérdezte a lovász.

– Irány: Hennicker! Rajta! – kiáltották a többiek.

A lovász nyeregbe szállt, és a másik három férfi követte példáját. Az út kiszélesedett, és számos jel mutatta, hogy lakott hely felé vezet, öt perc múlva egy tisztásra értek. Afféle kisebb hegyi lapály volt, melyet három oldalról sziklák vettek körül. Kissé hasonlított a Sastanyához, de mindössze két-három hold szántóföld tartozott hozzá, melyet tűzzel és vassal hódítottak el az őserdőtől. Nemsokára feltűnt két-három ház is, melyeket istállók és fészerek kötöttek össze. Nyers, gyalulatlan és festetten deszkákból rótták össze valamennyit.

Néhány kutya rohant vad csaholással a lovasok elé, de ember nem mutatkozott.

– Úgy látszik, Hennicker nincs itthon – mondta a lovász. – Különben már régen kibújt volna megnézni, ki jön.

Leszállt, és zörgetett az ajtón. A kopogtatást csend fogadta. Végül asszonyi hangot lehetett hallani belülről, ha nem is értették, mit mond. A lovász rövid tárgyalás után visszatért a társasághoz.

– A konyhán keresztül kell bemennünk – mondta. – Nem akarja kinyitni az ajtót a szél miatt.

Lovaikat bekötötték az istállóba, aztán a konyhán keresztül beléptek egy nagy, négyszögletes helyiségbe, ahol érezni lehetett a kandallóban égő nagy, friss fenyőfahasábok füstjét. Az ajtót és ablakokat légmentesen eltömték. Levegő csak a bő szájú kéményen jöhetett be, be is tört időnként a vad szél rohamai nyomán, mely néha szinte szétvetette a házat. A gyantás szag és füst nem zavarta az utasokat; fő az, hogy jó meleg volt, és elgémberedett tagjaik felengedtek. A helyiségben két nagy asztal terpeszkedett, körülötte falusi módra összeácsolt, széles, de kárpitozatlan karosszékek. Egy polcos szekrény – félig almárium, félig söntésbe való bútordarab – és egy hintaszék egészítette ki a berendezést. A padlót néhány bölény- és medvebőr borította. Hale lusta gyönyörűséggel roskadt az egyik karosszékbe, és körülnézett. Pillantása rögtön megakadt a ház úrnőjén, akivel társai beszélgettek.

Magas, szikár, összeszáradt öregasszony volt. Előrehaladott kora ellenére, középen elválasztott és hátul kontyba csavart haja még mindig

dús és koromfekete volt, szeme élénk, pillantása átható. Arcbőre már ráncos volt, fogai rég áldozatul estek az erdei konyha pusztító hatásának. Ajkán barna foltokat hagyott a tüskebokor fájából faragott pipa, melyet most is szájában szorongatott.

A lovász engedelmet kért, hogy így betörtek a házba. Céljukat elködösítve, "vadásztársaságnak" nevezte az urakat, aztán egyenként is megemlékezett róluk. A nevek szemmel láthatóan tisztelettel töltötték el az öregasszonyt. Ám Hale-ről a lovász csak annyit mondott: "Az az ánglius, aki, megvette a Sastanyát" – az öregasszony pedig egy pillantásra sem méltatta.

– Beszéljék meg a dolgot Zenobiával – mondta. – Én nem akarok beleavatkozni. Jobban ismeri Hennicker szándékait, és ha akar futóvendégeket befogadni, én nem bánom. Zeni! Zeni! Gyere már!

Sudár termetű, csinos, pirospozsgás arcú lány jelent meg a benyíló szoba küszöbén. Mindkét kezével az ajtófélfába kapaszkodva, előre-hátra ringatta magát, de nem jött be.

– Mi az, mama?

Az öregasszony a jövevényekre mutatott, és lelkesedés nélkül elmondta, mi járatban vannak.

– Apám nincs itthon,- kezdte a lány tétovázva, majd megismerve a lovászt, hozzá fordult: – Maga az, Dick? Hogy került ezek közé?

Most már bejött az ivóba. Egyszerű, szinte szegényes ruhája, rosszul szabott, kinőtt szoknyája ellenére is légiesen kecses volt. Hale érdeklődve figyelte finom metszésű arcát és nagy, fekete szemét. Olyan volt, mint egy erdei tündér.

– Jól van, mama – mondta az öregasszonynak, és egy fejbiccentéssel szinte elbocsátotta. – Majd én beszélek velük.

Amikor az ajtó becsukódott az öregasszony mögött, Zenobia mindkét kezével egy szék hátára támaszkodott, és villámló szemmel fordult a lovász felé.

– Korábban keljen fel, ha engem akar átejteni, Dick! Nekem akar beadni egy ilyen ostoba mesét? Vadásztársaság! Mintha nem tudnám, hogy kire vadásznak, és kit szeretnének leteríteni! Nem rókára lesnek, sem farkasra, sem medvére, hanem George Lee-t és szegénylegényeit kergetik kora hajnal óta! Az ő nyomait követték fel a hegyhátra, amíg a vihar vissza nem kergette az egész társaságot, aztán maguk lettek az űzött vadak, és örülnek, hogy menedéket találnak itt. De addig üvöltözve nyargalásztak az utakon,

mint a vad komancsok* – ebből áll a vadászatuk! Végül nagy nehezen leereszkedtek édesapám csúszdáján, hogy megmentsék a postakocsi-társaság lovainak irháját! Nincs sok dicsekednivalójuk, mondhatom!

A társaság, Hale csodálkozására, harsogó kacagással jutalmazta a lány szónoklatát. Nem tudta, mit gondoljon erről, de buzgalma, mellyel az igazság szent nevében a banditák üldözésére indult, hirtelen elpárolgott.

Zenobia is nevetett, megfordította a széket, és leült a társasággal szemben, mint egy tanító néni az osztály előtt.

– Közben pedig – folytatta – George Lee már kényelmesen szivarozik valahol Sacramentóban!

Meg is játszotta, milyen jólesőn szivarozik a bandavezér: kis lábát kinyújtotta a kandalló felé, és hosszú ujjai közt egy képzeletbeli szivart tartva, láthatatlan füstkarikákat eregetett a levegőbe.

– Kegyelem, Zeni, megadjuk magunkat! – kiáltotta Rawlins. – Igaza van! Nem gondoltunk arra, hogy maga régi jó barátja George-nak.

– Megérdemli – felelte a lány. – Legény a talpán!

– Be szokott jönni ide? – kérdezte Rawlins.

– Nagyon ritkán. Apám már régen más szakmát választott magának.

Hale hüledezve hallgatta. Hogy valaki minden erkölcsi gátlás nélkül beszéljen egy banditáról és a "szakmájáról"! De a többiek egészen természetesnek tartották. A lány most felállt, és a kis almáriumhoz lépve, poharakat szedett elő, és kiosztotta a jelenlevők közt. Aztán egy nagy demizson whiskyt fűzött ügyesen és kecsesen a karjára, úgy nyugtatva könyöke hajlatában; mint egy bölcsőben. Sorra odalépett mindenkihez, és megtöltötte poharát. Amikor Hale-hez ért, sötét szeme olyan kíváncsi érdeklődéssel pihent meg Hale arcán, hogy ez a harmincöt éves, nős ember elpirult, mint egy félszeg iskolás fiú.

Mivel az itallal való kínálgatást úgy értelmezték, hogy Zenobia nem tessékeli ki őket a házból, mindnyájan felvidultak. A lány közelebb húzta székét a kandallóhoz, kerek kis állat kezére támasztotta, és elgondolkodva bámult a tűzbe.

– Azt mondtam, George Lee legény a talpán – folytatta. – Nem én vagyok az egyetlen, aki így vélekedik róla. Tulajdonképpen mért haragszanak rá? Mit lehet a szemére vetni? Vádolhatja-e bárki is kapzsisággal vagy alattomossággal vagy embertelenséggel? Elvett-e valaha is akár csak egy centet a szegényektől? Ha lecsapott valakire, az csak olyan alak lehetett, aki megérdemelné, hogy lakat alatt üljön, csak ügyesen

* Észak-texasi indián törzs

kicsúszik a törvény kezéből. És talán magának tartja meg a zsákmányt? Talán villája van Friscóban? Talán hintóban jár, és mulatozik, eldőzsöli a pénzt? Mindenki tudja, hogy a szegények közt osztja szét! És a legnagyobb kockázatot mindig magára vállalja – ő az utolsó, aki kereket old, amikor minden embere már biztonságban van!

– Nono, kislány, ne túlozzuk el a dolgot – dörmögött Clinch. – Kissé túl szép képet fest erről a lovagról!

– Hiába gúnyolódik a vadász úr – felelte a lány. – Ha már vadászni akar, mért nem vesz űzőbe nagyobb vadat? Itt van például Jim Harkins! Ha őrá pályáznak, én is magukkal tartok!

– Harkins? – kiáltott fel Hale csodálkozva.

– Igen, Harkins. Ismeri talán? – kérdezte a lány.

– Személyesen nem volt hozzá szerencsém – felelte Hale –, de történetesen ő a bankárom.

– Igen? Ő kezeli a pénzét? Hát csak vigyázzon, nehogy elkezelje!

– Mért, mi tud róla, Zeni? – kérdezte Rawlins, komoly érdeklődéssel.

– Hogy mit? – ismételte a lány, és hátravetette hosszú, fekete hajfonatát, mely a vállát verte. – Éppen eleget. Csak nem akarom ezt az urat kiábrándítani.

– Csak rajta – mondta Hale, mert ez a vágás neki szólt. – Sohasem árt tudni az igazságot.

– Jól van – mondta Zenobia. – Azt hiszem, mindnyájan hallottak már az Excelsior bányáról, és ismerik Ned Falknert.

– Igen, Falkner a bánya munkavezetője – bólintott Rawlins. – Nagyon tisztességes és rokonszenves ember.

– Kezet rá! – kiáltotta Zenobia, hirtelen kinyújtva kezét, melyet Rawlins jól megszorított. – Örülök, hogy legalább ebben egyetértünk – folytatta a lány. – Nos, tudniuk kell, hogy ez a Ned a bányába ölte minden pénzét, minden tudását, minden erejét és...

– No, nézd csak, hogy lelkesedik érte! – vágott a szavába kötekedően Clinch.

– Inkább sajnálom – felelte Zenobia. – Mert évek óta ez a bánya az egész élete! Az anyja, a szeretője – mindene! Amikor a többi fiú bemegy Friscóba egy kicsit inni meg táncolni, Ned otthon marad, a bányát bújja. “Várjatok, amíg megtalálom az aranyat! – szokta mondogatni. – Várjatok, amíg ebből a vakondtúrásból csinálok valamit! Mert előbb vagy utóbb nagy dolog lesz belőle, világraszóló dolog!” – hajtogatja. És a fiúk hittek neki. Az utolsó centjüket is beleadták, és állati módon dolgoztak a bányában, évek óta semmiért. Mert bíztak Nedben, és hittek neki. Nem

rajta múlt, hogy csalódtak.

– Szóval csalódtak? – kérdezte Hale.

– Istenem! Egy bánya olyan dolog, hogy sohasem lehet biztosra menni. A fiúk évről évre jobban nyomorogtak, Ned is szegényebb lett. Végül egészen tönkrement. Ha már őt választották meg a fiúk vezetőjüknek, nem hagyhatta őket cserben. Kénytelen volt tőkés társat keresni. Ez a Harkins, ez a sakál, megszagolta az üzletet, és ajánlatot tett Nednek meg a fiúknak. Azt mondta, ez a bánya mindenkit gazdaggá tesz majd, de előbb félmillió dollárt kell belefektetni. Modern gépek kellenek, tudományos vizsgálat meg minden. Azt ajánlotta, alakítsanak részvénytársaságot. A fiúk belementek, mindegyik átengedte a maga részét, és kapott helyette egy darab papirost. Nem akarom cifrázni a dolgot. Harkins elhíresztelte, hogy a bánya nem ér semmit, a részvények elértéktelenedtek, ő meg bagóért összevásárolta, és mindenki mást kisemmizett. Amikor már ő lett a bánya egyedüli tulajdonosa, hirtelen gazdag aranyleletre bukkantak. Nednek és társainak sokévi munkája most kezdett eredményeket hozni, de nem nekik, hanem annak az alávaló csalónak. Maga nem merte a bányát művelni, félt, hogy agyonütik, ha idedugja az orrát. Szép csendben eladta a bányát egy idegennek százezer dollárért. A pénzt – tulajdonképpen a fiúk pénzét – Sacramentóba küldte valakivel, mert egyedül nem merte elvinni. Úgy gondolta, hogy majd hamarosan eliszkol, és más vidékre költözik. De rajtavesztett. Amikor meghallottam, táncra perdültem örömömben.

– No de ezt mégsem lehet! – kiáltott fel Hale méltatlankodva. – A rablás minden körülmények között rablás marad, és csak nem képzeli, hogy tapsolni fogunk a gonosztevőknek!

Csodák csodájára nem a lány, hanem Clinch ezredes vette védelmébe a rablókat.

– Ön nem ismeri a helyi viszonyokat, Mr. Hale – mondta. – Ezek a szegénylegények, itt a kaliforniai aranylelő vidéken, nem közönséges rablók. A helyzet olyan, hogy ide gyakran nem ér el a törvény keze. Az emberek kénytelenek az igazságszolgáltatást a saját kezükbe venni. Még örülni kell, hogy így történt. Rosszabbul is történhetett volna.

– Hogyhogy rosszabbul? – kérdezte Hale.

– Úgy, hogy Falkner lelövi azt az uzsorást, mint egy veszett kutyát – mondta Clinch.

– Vagy az elkeseredett bányászok meglincselik – tette hozzá Rawlins. – Megérdemelné, hogy felhúzzák az első fára.

– Furcsa dolog – tűnődött Hale hangosan. – Ezek szerint a postakocsi kirablása egy emberölést akadályozott meg...

– Kezet rá! – kiáltotta Zenobia, és másodszor Hale felé nyújtotta kezét, olyan arccal, mintha azt kérdezné: “Érti már végre?”

Hale ajkához emelte a vadóc lány csöppet sem ápolt kezét.

– Minden szavát aláírom – mondta a lány. – Ráhibázott az igazságra. És nem maga az első, aki ilyen színben látta a dolgot.

– Hát ki az első? – kérdezte Hale.

– Természetesen George Lee.

6

Hirtelen kutyaugatás hallatszott a tisztásról. Zenobia lustán felállt, és az ablakhoz lépett.

– Már megint az a haszontalan Dick van itt – mondta. – Észre se vettem, hogy elment. Úgy látom, a felfelé haladó postakocsi elé sietett, és most annak az utasait hozza a nyakunkra. Alighanem elakadtak a hóban. De mi közöm hozzá? Maradtak volna otthon.

Dick sűrű bocsánatkérés közepette állított be. Azt mondta, hogy az alsó állomáson találkozott Hennickerrel, aki megengedte neki, hogy szükség esetén az ő házában keressenek menedéket.

– Ez a papa, ez a papa! – zsörtölődött Zenobia. – Néha egész héten át zárva tart ajtót-ablakot, és ráuszítja a kutyákat arra, aki meg akarja zavarni a nyugalmát. Most meg idecsődíti az egész postakocsit, minden utasával együtt! Bánom is én! – utóvégre az ő háza és az ő whiskyje, de én aztán nem szolgálom ki őket!

A jövevények csakugyan nem voltak rokonszenvesek.

Gyakori dolog, hogy akik korábban érkeztek valahova, valami furcsa ellenségeskedést éreznek az újonnan jöttekkel szemben. De az elakadt postakocsi utasai nem is érdemeltek barátságosabb fogadtatást. Durcás arccal, szinte pökhendien néztek körül, és nem köszöntek senkinek. A leghangosabb egy vörös arcú, széles vállú férfi volt, aki úgy viselkedett, mintha övé volna a ház. Szemmel láthatóan meg, volt győződve róla, hogy nála fontosabb ember nincs a világon. Elterpeszkedett abban a székben, ahol az imént még Zenobia ült, mindkét lábát kinyújtóztatta, és parancsoló hangon whiskyt rendelt.

– Azt tanácsolom, töltsön magának, ha inni akar – mondta Rawlins. – Nincs itthon más, csak a mama meg a lánya, s úgy látom, nem érnek rá.

– Szép kis fogadó! – méltatlankodott a vörösarcú. – Ennek a Hennickernek a körmére kellene nézni! Éppen elég van a rovásán!

– Mért nekünk meséli ezt? Nem volna jobb, ha neki mondaná meg,

szemtől szembe? – szólt Rawlins. – Nincs igazam, Clinch ezredes úr?

A név hallatára a vörösarcú kissé meghökkent. Gyors pillantást vetett az ezredesre, aki a kandalló mellett ült, és hideg, szürke szemével a tűzbe bámult. Az idegen megkereste a demizsont, és előbb magának töltött, majd a társainak is. Azután visszaült a székbe. Az italtól, úgy látszik, megint bátorságra kapott, és társalogni kezdett.

– Azt hiszem, hallott az éjszakai rablótámadásról, ezredes úr – fordult Clinchhez olyan fesztelenül, mintha a cimborájával beszélne.

– Jól hiszi – hagyta rá kurtán Clinch anélkül, hogy felpillantott volna.

– Azért vagyok itt – mondta az idegen. – A postakocsi-társaság küldött. Bűnügyi nyomozó vagyok.

– És kisütött már valamit? – kérdezte Rawlins.

– Nem sokat. Ez a szamár Harkins száz darab ezrest csomagolt be, mintha egy köteg tízdolláros lenne, és átadta barátjának, Bill Guthrie banktisztviselőnek. Megkérte, válasszon ki a postakocsi utasai közül egy megbízható pasast, és adja át neki a csomagot azzal, hogy vigye magával Renóba, ahol Harkins majd jelentkezik érte. Ez a csavaros eszű Harkins így képzelte a legbiztonságosabbnak, hahaha!

Gúnyos hahotázását nyomasztó csend fogadta. Rawlins még a lélegzetét is visszatartotta, úgy nézett Clinchre. Hale is érezte, milyen kínos lehet ez a téma az ezredesnek, és elpirult.

– És sikerült megtudnia annak a pasasnak a nevét? – kérdezte Clinch, még mindig a tűzbe meredve.

– Nem. De ha megtalálom, beolvasok neki!

– Miért? Mi kifogása van ellene? – kérdezte az ezredes jámbor hangon.

– Pipogya alak lehet, annyi bizonyos! – kiáltotta a nyomozó. – Első szóra odaadni egy ilyen hatalmas összeget, akárcsak egy pofa bagót! Úgy hallom, a rablók összesen hárman voltak. A kocsi belsejében pedig négy utas ült, a bakon meg a kocsis és az ellenőr. Három ember játszva kirabolt *hatot* – pedig azoknak is volt fegyverük! Szép história! Ezek az anyámasszony katonái maguk is érezhették, hogy nem viselkedtek valami férfiasan, mert a legközelebbi állomásra érve siettek kijelenteni, hogy most üldözőbe veszik a rablókat. Persze eszük ágába se jutott. Ez csak ürügy volt arra, hogy elpárologjanak.

Megint fölényesen hahotázott, de a gúnyos nevetést most átvette öt útitársa is az ivó végében.

Hale elfelejtette, hogy a nyomozó tulajdonképpen csak annak a gondolatnak ad hangot, mely az ő fejében is megfordult nyolc órával előbb. Égő arccal, haragosan fel akart pattanni, de Clinch ebben a pillanatban

felemelte szemét, és olyan sokatmondó pillantást vetett rá, hogy Hale szinte megdermedt tőle. Az ezredes kegyetlenül nyugodt szeméből azt a parancsot lehetett kiolvasni, hogy ez az ő ügye, melybe másnak nem szabad beleszólni. Hale most már kíváncsian leste, hogyan torolja meg az ezredes a sérelmet, mely érte. Szinte elbűvölten hátradőlt székében, és meg se moccant. Rawlins alighanem hasonló figyelmeztető pillantásban részesülhetett, mert ő is csendben maradt.

– Magam sem tudtam, nevessek-e vagy bosszankodjam – folytatta a nyomozó. – Gondoltam, döntsék el mások. Egy kis cikket kanyarítottam az esetről, és még ma eljuttatom az újságnak. Hadd tudjon róla az olvasóközönség. A társaságnak is tartozom ezzel. Tudják, az utasok olyan gyakran kritizálják á postakocsi-társaságot, hogy nem árt, ha egyszer a társaság kritizálja az utasokat. Jó borsosan írtam meg, ahogy az újságok szokták. Ha akarják, felolvasom maguknak.

– Halljuk! – mondta az ezredes nyugodtan.

A nyomozó torkát köszörülte, és úgy nézett körül, mint egy hiú szerző, ha saját művét adja elő. Társai, akik nyilván már többször hallották a szóban forgó írást, már eleve mosolyogtak.

– Ezt a címet adtam neki: “Berezelt utasok.” Jó, mi? – kezdte a nyomozó, majd belefogott a felolvasásba: “A Csúcs felé tartó postakocsi kirablása a jelek szerint azért sikerült olyan könnyűszerrel, mert a banditáknak csupa berezelt utassal volt dolguk, hogy enyhén fejezzük ki magunkat. Kiderült, hogy mindössze három bandita állította meg a postakocsit, s noha az utasok a kocsissal meg az ellenőrrel együtt éppen kétszeres túlerőben voltak, egyetlen lövés sem dördült el. Mosolyogtató történetek járnak szájról szájra arról a báránynszerű türelemről, amellyel az utasok megadták magukat sorsuknak. Egyesek szerint letérdeltek az út porába, úgy könyörögtek kegyelemért. Az egyik utas állítólag elbújt a kocsi ülése alá, és a kabátja szárnyánál fogva ráncigálták elő. Ha nem is adunk hitelt az ilyen kósza híreknek, mindenesetre elárulják, mi a véleménye a közönségnek az utasok gyávaságáról. Egyikük igen jelentős összeget nyújtott át a banditáknak egy kis csomagban, melyet azért bíztak rá, hogy jogos tulajdonosának továbbítsa.” Érdekes, nem? – fordult a cikk írója az ezredeshez.

– A java még hátravan – dünnyögte Clinch.

– Az ám, még nem fejeztem be – bólintott az idegen, és folytatta a felolvasást: – “A sajnálatos eset részleteit egyelőre még homály fedi. Ennek felderítésére küldte ki a társulat a legügyesebb detektívek egyikét, Jackson N. Starinert, kinek kipróbált erélye és szakértelme reményt nyújt arra, hogy a banditák hamarosan kézre kerülnek.” Ez a Stanner én vagyok – tette hozzá fölösleges magyarázatképpen. – Gondoltam, ha már cikket írok, legalább egy kis reklámot csinálok magamnak, nem igaz?
– Ha nem tévedek – szólalt meg az ezredes, még mindig a kandalló felé fordulva, mintha csak a parázsló fahasáboknak beszélne –, a cikk lényege az, hogy három ember csak akkor tarthat sakkban hatot, ha az utóbbiak gyávák vagy pipogyák.
– Igen – felelte Stanner. – Azért neveztem őket berezelt utasoknak. Jó, mi?
– Sajnos, nem tudok önnel egyetérteni – mondta az ezredes száraz hangon. Felállt, és ahhoz az ajtóhoz ballagott, amelyen Zenobia az imént bejött. A kulcs a túlsó oldalon volt. Clinch szelíden kinyitotta az ajtót, áttette a kulcsot, és kétszer ráfordította. Hale és Rawlins szíve gyorsabban kezdett

verni. A többiek élénk kíváncsisággal figyelték Clinch mozdulatait. Az ezredes most a másik ajtóhoz lépett, és azt is bezárta. Mindkét kulcsot lehúzta, és zsebre tette, aztán visszaült a kandallóhoz. Most emelte fel szemét először, de olyan sötét tűz villogott benne, hogy akik közel ültek hozzá, megrettenve visszahúzódtak.
– Én vagyok az az ember, aki a köteg bankjegyet bárányszerű türelemmel átnyújtotta a banditáknak – mondta, lassan szűrve a szót fogai között. – Én vagyok azoknak az utasoknak az egyike, akiket a szellemes újságcikkecske pellengérre akar állítani. A másik két utas ez a két úriember, aki mellettem ül – kis szünetet tartott és körülnézett. – Szóval önök nem tudják elhinni, hogy három ember sakkban tarthat hatot. Nos, én megmutatom önöknek, hogy lehet ezt megcsinálni. Sőt megmutatom, hogy *egy* ember is megteheti. Mert istenemre – fordult hirtelen Stannerhez –, ha nem adja ide rögtön azt az aljas irományt, lelövöm, mint egy veszett kutyát! Tízig számolok, addig van ideje gondolkodni! Ha közben bárki is megmoccan, a halál fia, önnel együtt, de ön lesz az első!
Még be se fejezte, amikor Hale és Rawlins egyszerre felállt, és előrántotta revolverét, mintha csak összebeszéltek volna. Hale maga sem értette, mért tette ezt, de tudta, hogy ha verekedésre kerül a sor, még emberöléstől sem riad vissza.
– Egy... – kezdte Clinch a számolást, revolverét felemelve – kettő... három...
– Kérem, ezredes úr... esküszöm, nem tudtam, hogy ön az... A kakas csípje meg! – hebegett Stanner elsápadva.
– Négy... öt... hat...
– Várjon! Odaadom! Tessék!
Előhúzta zsebéből a papírlapot, és ledobta a padlóra.
– Emelje föl, és nyújtsa át szépen! Hét... nyolc...
Stanner gyorsan lehajolt, felkapta a papirost, és átnyújtotta az ezredesnek.
– Tréfa volt az egész, ezredes úr – mondta békítően.
– Örülök, hogy tréfa volt. De ha már tréfa, tetézzük meg egy kicsit. A pohárszéken látok egy tintásüveget meg egy tollat. Mártsa be, és írja, amit diktálok. Rajta! “Meggyőződtem róla, hogy amit fentebb írtam, szemenszedett rágalom, miért is ezennel bocsánatot kérek az említett három utastól, Ringwood Clinch, Robert Rawlins és John Hale uraktól.” írja alá. Így, rendben van. Most még a társasága többi tagja is írja alá sorjában mint tanú.
Mindnyájan szó nélkül és habozás nélkül engedelmeskedtek. Az egyik tréfára akarta terelni a dolgot, és azt javasolta, hogy miután ilyen szépen

elrendeződött a dolog, koccintsanak rá egyet, de az ezredes nem állt kötélnek.
– Bocsánat, sürgős dolgom van – mondta. – El kell jutnom ezzel a papírral a következő postakocsi-állomásra, hogy továbbítsák. Szeretném, ha a holnap reggeli újságban már közölnék. Úgy látom, elállt a hó.
Elővette a kulcsokat, és kinyitotta az ajtókat, aztán vállára kapta puskáját, és indult kifelé.
Rawlins felállt, hogy kövesse, de Hale tétovázott. Az események eddig olyan gyorsan követték egymást, hogy nem volt ideje gondolkodni. Csak sodortatta magát a többiekkel. Nem, ebből elég volt. Végtére is nagyon kevés köze van az egész ügyhöz.
– Én nem megyek tovább – mondta Clinchnek –, hacsak nincs szüksége rám.
– Maradjon csak nyugodtan – felelte az ezredes, és gyors pillantást vetett Stannerék felé. – De azt ajánlom, tartsa nyitva a szemét – tette hozzá suttogva, majd Stannerhez fordult: – Ha netalán akar valamit tőlem, bármikor a rendelkezésére állok. A címemet bárkitől megtudhatja.
– Nem akarok én semmit – vonogatta vállát Stanner. – Hivatalos ügyben vagyok itt, és a többi a postakocsi-társaságra tartozik.
Hale kikísérte Clinchet és Rawlinst az istállóig. Dick, a lovász, már nem volt ott; visszatért a hóban megrekedt postakocsihoz.
– Nem szívesen hagyom itt egyedül azokkal – mondta Clinch, megszorítva Hale kezét. – De tudom, hogy baj esetén elbánik velük. Nagyon kedves volt, hogy idáig eljött. Nézze, Hale, bevallom, eleinte nem sokat vártam öntől, de aztán láttam, hogy legény a talpán. Ha egyszer szüksége van egy jó barátra, mindig számíthat Ringwood Clinchre.
– No meg énrám is – tette hozzá Rawlins, kezet nyújtva. – Ha azok ott valami rosszban törnék a fejüket, Zeni sem hagyja önt cserben.
– Nincs szükségem segítségre – felelte Hale mosolyogva, és visszatért az ivóba. Amint belépett, a beszélgetés hirtelen elhallgatott, és kínos csend következett. Hale visszaült helyére, a kandalló mellé. Stanner kissé erőltetett fesztelenséggel odalépett hozzá.
– Az ezredes nem jól bírja az italt, igaz? – kérdezte. – Háromujjnyi whiskytől olyan paprikás lett, hogy csuda!
– Ha azt hiszi, hogy az ital hatása alatt cselekedett, nagyon téved – felelte Hale. – Vegye tudomásul, Mr. Stanner, hogy azonosítom magam vele, és személyes sértésnek tekintek minden megjegyzést, mely az ezredes urat akarja a háta mögött ócsárolni.
Kifakadása azzal a következménnyel járt, hogy megszűnt minden

beszélgetés az ivóban. Hale éppen ezt akarta. A nagy csendben átengedte magát töprengéseinek. Úgy érezte, hogy az a tizenkét óra, mely a postakocsi megtámadása óta eltelt, egészen kiforgatta. Addig minden körülmények között, habozás nélkül a törvény, a rend, a szabályok pártján állt, most pedig még azt is elképzelhetőnek tartja, hogy a rablás... esetleg... kivételesen... nem feltétlenül elítélendő dolog. Hát ez is lehetséges?
Felpillantva észrevette, hogy a konyhába vezető ajtó lassan résnyire kinyílik. A résben Zeni arca jelent meg és begörbített kis mutatóujja, mely félreérthetetlenül neki intett, és őt hívta. Felállt, és minden feltűnés nélkül kiballagott a konyhába. Zeni mamája a tűzhelynél foglalatoskodott, a lány pedig leült a padkára, és neki is helyet csinált maga mellett.
– Jól elintézték őket – mondta élénk örömmel. – Anyámmal együtt minden szót hallottunk, és tapsolni szerettünk volna maguknak. Az a nyomozó kiállhatatlan alak, megérdemelte, amit kapott.
– Nekem igazán kevés részem van benne – szabadkozott Hale. – Nincs sok közöm az egész históriához.
– Hát az igaz – mosolygott a lány, majd hirtelen elkomolyodva megkérdezte; – Egyáltalában, mi ütött magába, hogy részt vett ezen az embervadászaton?
Hale megpróbálta megmagyarázni. A lány csak annyit vett ki szavaiból, hogy véletlenül avatkozott bele az ügybe.
– Szóval tulajdonképpen nem is haragszik George-ra?
– Nem én! – felelte Hale. – Azt sem tudom, kicsoda.
– Hát akkor ne is törődjék vele – mondta a lány. – És mért nem ment tovább az ezredessel?
– Megelégeltem az “embervadászatot”, ahogy maga nevezi, Zenike. És őszintén szólva, nem akarok messzebb elkerülni az otthonomtól. A hóvihar megszűnt, megpróbálok hazavergődni valahogy.
A lány hirtelen kinyitotta az udvarra vezető ajtót, és az istálló felé szaladt. Néhány perc múlva visszajött.
– Úgy van, ahogy sejtettem – mondta. – A lovak eltűntek. A társaság kereket oldott. Mama, mama, mit szólsz hozzá? Végre megint tiszta a levegő!
– Pogácsát sütöttem – mondta a mama. – Kínáld meg az urat, Zeni, mielőtt ő is elmegy.

7

Egy hét telt el a Sastanyán a házigazda távollétében. Egy hét, melynek

során sok minden történt, de a helyzet változatlan maradt. A ház lakói még mindig foglyok voltak: a hó foglyai.

A zord időjárás nem indította az asszonyokat arra, hogy ruhájukat elhanyagolják. Ellenkezőleg: gondosabban öltözködtek, mint máskor. Kate félretette fehér szoknyáját, és szép cobolygalléros télikabátjában s ugyanabból a szőrméből készült sapkájával és muffjával olyan volt, mintha egy bostoni divatlapból vágták volna ki. Az előkelősködés még Falknerre is átragadt. Széles karimájú puhakalapját és mexikói nagykendőjét felcserélte egy hódprémes télikabátra és kucsmára, amelyet Kate John szekrényéből vett ki, és tukmált rá. Így sétálgattak egymás oldalán, alig kőhajtásnyira az őserdő szegélyétől. A hatalmas fenyőfák és óriási sziklák alatt komoly arccal az öltözködésről beszélgettek.

– Nem akarom rábeszélni – mondta Kate –, hogy végleg dobja sutba azt a nagykendőt. Nyugodtan viselheti esős időben vagy este, ha átlovagol a szomszédba, egy baráti családhoz... például hozzánk... egy kis beszélgetésre. De lássa be, hogy nappal, fényes napsütésben kissé túlságosan festői, mondhatnám feltűnést keltő.

– Nem látom be – vitatta Falkner. – Mért ne viselhetnék egy ruhadarabot, amelyet a hegyvidék őslakói találtak ki, és amelyet ilyen természeti körülmények közt a legalkalmasabbnak tartanak?

– De maga nem közülük való, és ez nagy különbség – mondta Kate. – Van valami bántó ellentét az egész lénye, iskolázottsága, kultúrája és e primitív kendő között. Furcsán fest benne, mondhatom.

Falkner keserűen megjegyezte.

– Márpedig furcsának lenni a legnagyobb bűn a civilizált világban!

– Az ember ne akarjon másnak mutatkozni, mint amilyen valójában – felelte a lány. – Maga, úgy hallom, egy bánya művezetője. Akkor miért öltözködik úgy, mint egy spanyol briganti? Ha postakocsin utaznék, és maga odalovagolna az ablakhoz egy ilyen tarka kendővel a vállán, azt hiszem, már felszólítás nélkül is maga felé nyújtanám az órámat meg az erszényemet. Ejnye no, csak nem sértődött meg? – tette hozzá, amikor észrevette, hogy Falkner arca fájdalmasan eltorzult. – Lehet, hogy rossz tréfa volt. Keressünk valami más hasonlatot. Mondjuk, hogy egy búcsún jön velem szembe ilyen maskarában. Rögtön felkérném, hogy táncoljon velem egy bolerót!

Ned egy lépéssel előtte baktatott, és komor arccal bámulta a távoli hegyeket. Most hirtelen megfordult, és szembenézett a lánnyal.

– Nem méltatna arra, hogy táncoljon velem, Miss Scott. Ha pedig megtudná, hogy útonálló vagyok, első dolga az volna, hogy értesítse a

rendőrséget.

Ha szavak nélkül is ki lehet fejezni valamit, a lány arca és szeme ebben a pillanatban csupa tiltakozás volt. De Falknert annyira elfoglalták borús gondolatai, hogy nem vette észre. Kate felemelte muffját, és beletemette piruló arcocskáját.

– Milyen szomorú – mondta –, hogy saját nyomorúságos létünk fenntartása érdekében lépten-nyomon másokat kell megtámadnunk!

– Hogy érti ezt? – kérdezte Falkner riadtan.

– Csak emlékeztetni akartam arra, hogy valami vadat kell ejtenünk, ha nem akarjuk, hogy betegünk éhen haljon. Úgy rémlik nekem, egy nyulat láttam amott átszaladni. Kár, hogy karabélyt hozott magával a vadászpuska helyett.

– A karabélyt önvédelemből hordom!

– Értem – felelte a lány. – A sörétes vadászpuska inkább támadófegyver, nem?

Falkner ránézett, aztán megpillantotta a nyulat, mely éppen a nyílt terepen cikázott át, vagy százlépésnyire tőlük.

Falkner lekapta válláról a karabélyt. Hosszú szünet következett, legalábbis Kate hosszúnak érezte. A kis állat már-már eltűnt szem elől, amikor a fegyver eldördült. A nyúl, mint egy feldobott labda, a magasba szökkent, majd mozdulatlanul elterült a földön. A lány leplezetlen csodálattal nézett a lövészre.

– Biztos, hogy meghalt? – kérdezte félénken,

– Még arra sem volt ideje ráeszmélni, hogy eltalálták.

– Örülök neki – derült fel a lány. – Mindenesetre irgalmasabb, mint a sörétes puska, amit John használ. Néha nem is végez a vaddal egy lövésre. Őszintén szólva, nem szeretem ezt a sportot, de a karabély más.

– Miért?

– Valahogy finomabb.

Szép fejét hátrahajtva, kezét szeme fölé tartotta, és felnézett a tiszta levegőbe.

– Eszembe jut... – kezdte tűnődve.

– Micsoda?

– Ó, semmi...

– Mégis, mire gondolt? – faggatta Falkner, közben újra megtöltötte fegyverét.

– A múltkor ígért nekem egy sastollat a kalapomra. Látja azt a pontot ott, a magasban? Nem sas repül ott?

– Attól tartok, csak egy sólyom.

– Nem baj, jó lesz az is. Lője le nekem!

Falkner vállához emelte a karabélyt, és megint bosszantóan húzta az időt.

– Biztos, hogy ezt akarja? – kérdezte mosolyogva.

– Igen, gyorsan!

Megint eltartott egy-két percig, mire a fegyver újra eldördült. A magasban köröző madár szárnyai rézsútosra fordultak, aztán – függőlegesen, mint a mérőón – lezuhant, meglehetősen messze tőlük, ami azt mutatta, hogy nem volt könnyű eltalálni. Falkner eliramodott a lány mellől, még mielőtt a lelőtt madár földet ért volna. Néhány perc múlva visszajött, és egy nagy szárnyat húzott maga után.

– Ebből kiválaszthat egy szép tollat – mondta.

– Biztos, hogy tüstént meghalt? – aggodalmaskodott a lány megint.

– A fejét vitte el a golyó – nyugtatta meg Falkner.

– Azonkívül olyan magasról esett le, hogy a zuhanás is megölte volna – mondta Kate nem túlságosan logikusan. – Gyönyörű tollam lesz. Magáról biztosan azt mondják, hogy kitűnő céllövő.

– Azt mondják? Kik?

– Ó, hát akik ismerik: a barátai meg a barátainak a húgai.

– George jobban lő, mint én, és nagyobb gyakorlata is van. Láttam, amint pisztollyal hozott le egy ilyen madarat. Persze nem ilyen messziről, de pisztollyal sokkal nehezebb.

Kate nem felelt, de arca elárulta azt a meggyőződését, hogy Nednél jobb céllövő nincs, és nem is lehet. Falkner felszedte a nyulat is, aztán a lány oldalán folytatta a sétát. Nemsokára visszafordultak a ház felé.

– Emlékszik még, amikor először sétáltunk együtt, és megmutatta nekem azt a horpadást a sziklák közt, ahol néhány állat menedéket keresett a hófúvás elől? – kérdezte Kate hirtelen.

– Hogyne – felelt Falkner –, de a számuk azóta, úgy látszik, megcsappant. Attól félek, magának igaza volt: vagy felfalták egymást, vagy elmenekültek. Reméljük az utóbbit.

– Távcsövön nézegettem őket mindennap – mondta Kate. – Egyre kevesebben lettek, végül csak négy maradt belőlük. Egy medve, egy farkas, aztán az a mocskos óriási macska, amit pumának neveznek, és végül egy szerencsétlen kis nyomorult, alighanem róka vagy mókus, nem tudtam kivenni.

– Kár, hogy nem egyfajta mind.

– Miért?

– Talán jobban éreznék magukat együtt.

– Ellenkezőleg. Én inkább azt hiszem, úgy sokkal unalmasabb lenne.

Közben megérkeztek a házba. Kate nem ment be a nappaliba, ahol a sebesült tartózkodott; amióta jobban érezte magát, nappalra áthozták ide, és párnákkal körülbástyázva, kényelmesen elhelyezték az ablak közelében, a pamlagon. Falkner is szívesebben visszahúzódott volna a dolgozószobába, hogy átengedje magát gondolatainak, de Lee észrevette, és már hangosan hívta. Úgy látszik, unatkozott, és örült, hogy beszélhet valakivel. Ned kénytelen volt megállni a küszöbön, még mindig maga után vonszolva a nyulat és a lelőtt sólyom szárnyát. Lee szemügyre vette a zsákmányt, és fejcsóválva megjegyezte:

– Ha nincs is sok ennivaló ezen a szárnyon, nekem mindenesetre elég, és a nyulat átengedem a háziaknak. De nem is gondoltam volna, hogy ennyire megritkult a vad. Háromórai cserkészés után sovány zsákmánnyal jöttél haza, mondhatom.

Falkner lerakta zsákmányát az előcsarnok egyik sarkába, és bement a barátjához.

– Nem bírom tovább, George! – fakadt ki idegesen. – Értsd meg, hogy el kell mennem innen. Egyszerűen nem bírom.

– Megtaláltad a kivezető utat?

– Nem.

– Akkor hogy akarsz elmenni? És mit nem bírsz tulajdonképpen?

– A hazudozást!

– Már megint rákezded? Ha azzal a lánnyal sétálgatsz, és olyan célzásokat ejtesz előtte, hogy milliomos vagy, és egy nagy szállodát szeretnél építtetni itt vadászok meg sportolók részére, akkor én is azt mondom, szégyelld magad, te hazudozó! De ebből még nem következik az, hogy kötelességünk lenne bevallani mindent, és a köteg bankjegyet leszámolni Miss Scott ölébe. Van egy középút is, nem?

– Én a teljes őszinteséget választanám. Hidd el, George, nem lenne belőle semmi baj. Ha te elmondanád az egész történetet a kedves nagymamának, aki annyira megszeretett téged; ha elmondanád a magad ellenállhatatlan módján – még egy gyilkosságot is megbocsátana neked.

– Lehetséges. Nem is arról van szó, hogy félek. De ha megtenném azt, amit te tanácsolsz, akkor szégyellném magam igazán.

– Nem értem.

– Pedig nagyon egyszerű. Ha a te helyedben lennék, és udvarolnék valakinek ebben a házban, az ízlésem nem engedné, hogy visszaéljek egy fiatal lány romantikus hajlamaival, és olyan történetet tálaljak fel neki, mely feltétlenül részvétre készteti, és könnyeket csal a szemébe. Ez nem

lenne túlságosan lovagias.

– Nem – felelte Falkner elvörösödve. – Ebben igazad van. De mit csináljak, ha nem bírom ezt a kínos helyzetet?

– Hogy mit csinálj? Keresd meg azt az ösvényt, amelyen Manuelnek sikerült meglógnia. Mindenesetre többet érne, mint keseregni, és az én életemet is megnehezíteni.

Ned a barátjához lépett, és átölelte a vállát.

– Bocsáss meg, George, szamár vagyok, és méghozzá hálátlan is.

– Hát akkor elég a szócséplésből! Egy hangot se halljak többet! Mihelyt eljön az ideje, kiadom a parancsot az indulásra. A Sierrák csupasz arcú törzsfőnöke kimondta az utolsó szót! A fekete bajuszos sápadtarcú pedig hallgasson, mert különben belefojtom a Niagara-vízesés bömbölő árjába. Uff, én beszéltem!

Mihelyt Ned magára hagyta a barátját, Lee arcáról eltűnt a tréfálkozó mosoly, összeráncolta homlokát, és mély töprengésbe merült. Gondolatai nem lehettek túlságosan vidámak, mert nagyot sóhajtott. Ebben a pillanatban ruhasuhogás hallatszott, majd halk kacagás. Mrs. Hale jött be a szobába, és meghallotta Lee sóhaját.

– Istenem! Micsoda gyászos hang volt ez! – kiáltott. – Mesélje el, mi bántja, Mr. Lee, talán megkönnyebbül, ha meggyónja.

– Semmi, semmi – felelte Lee. – Csak az a baj, hogy a lábam nem gyógyul olyan gyorsan, mint szeretném.

– Talán megerőltette – vélte Mrs. Hale.

– Ugyan, asszonyom! Hisz jóformán mozdulni sem tudok. Úgy össze vagyok kötözve, mint egy bebalzsamozott múmia!

– Lazítsam meg egy kicsit? Lehet, hogy túlságosan szoros a kötés, az idegesíti.

– Ebben van valami – bólintott Lee. – Olyan ember vagyok, akit minden kötelék bánt, nemcsak a magáé, hanem másoké is. Az én elemem a szabadság, a teljes kötetlenség!

– Akkor nem szabad megnősülnie – nevetett Mrs. Hale. – De az már túlzás volna, ha a barátját is lebeszélné róla.

Lee felkönyökölt a pamlagon, és csúfondárosan bólogatott:

– Valami hatodik érzéke lehet, asszonyom, hogy megint rátapintott az igazságra. Ned éppen az imént hozott ki a sodromból a híreivel.

– Rossz hírt hozott?

– A lehető legrosszabbat – felelte Lee, és tréfás kétségbeeséssel két tenyere közé fogta fejét. – Persze attól függ, mit nevezünk rossz hírnek.

– Az én szememben rossz hír minden, ami késlelteti az ön gyógyulását,

és szétugrasztással fenyegeti ezt a kedves kis együttest – mondta Mrs. Hale komolyan. – Persze tudom, hogy nem tarthat örökké, de minek búsítsuk magunkat már előre? Hát halljuk ezt a rossz hírt. Mr. Falkner azt mondta nekem, hogy újabb havazás fenyeget. Talán ez a rossz hír?

– Nem. Sokkal rosszabb.

– Titok?

– Az, de magának elárulom. Attól félek, a szegény Ned beleszeretett Kate kisasszonyba.

– Lehetetlen! Hisz alig egy hete, hogy ismeri.

– Nem szeretek vitatkozni, de most nem értünk egyet. Véleményem szerint egy hét bőven elegendő ahhoz, hogy valaki elveszítse a szívét, és persze a fejét is.

– Nem téved maga? Mr. Falkner bevallotta?

– Nem vallotta be nekem, és azt hiszem, szerelme tárgyának sem. Én csak kitaláltam. Már abból is sejtem, hogy napról napra türelmetlenebb. Ha szárnyai volnának, már rég kirepült volna a házból.

– Én meg úgy képzelem, hogy aki szerelmes, nem vágyódik máshová.

– Embere válogatja – felelte Lee. – Képzeljen el egy embert, aki durva környezetben nőtt fel, és élete csupa küzdelem volt; akit számos keserű csalódás ért; aki nem ismeri a családi tűzhely melegét, és minden kényelmet megvet, elpuhultságnak tart; akiben van hűség és ragaszkodás, de inkább a bajtársai iránt, akikkel együtt küzdött, és akikkel megosztott minden veszélyt, szenvedést, nélkülözést. Most képzelje el, hogy egy ilyen, ember véletlenül belecsöppen egy meghitt családi otthon tiszta légkörébe, ahol minden csupa melegség, csupa gyöngédség, csupa béke. És ebben az álomvilágban egy olyan lánnyal találkozik, akiről úgy érzi, hogy magasan fölötte áll, és egyáltalán egy magasabb rendű világ megtestesítője! El se tudja képzelni, hogy érzelmei viszonzásra találnak, legfeljebb részvétre és sajnálkozásra számíthat. Akkor csak természetes, hogy inkább menekülni szeretne – pedig már késő!

Mrs. Hale kiejtette kezéből kézimunkakosarát, a sok színes pamut szertegurult a szőnyegen.

– Hisz maga valóságos költő! – kiáltott fel csodálkozva. – Ilyen szépen még sohasem hallottam beszélni. Kár, hogy a húgom nem hallotta.

S mintha megérezte volna, hogy emlegetik, Kate megjelent a küszöbön. Meglátta a rendetlenséget a padlón, és besietve leguggolt, hogy összeszedje a kosárka tartalmát.

– Az én hibámból történt – nevetett Lee. – Olyasmit meséltem a kedves nővérének, hogy elejtette a kosarat meglepetésében. Tulajdonképpen

nekem kellene összeszednem, de mit csináljak, ha mozdulatlanságra vagyok kárhoztatva? Vezeklésül hajlandó vagyok bármilyen mennyiségű pamut- vagy selyemszál felgombolyításában segédkezni. Már tartom is a kezemet! S ha nem elég, azt is megbocsátom, hogy Ned, miközben Kate kisasszonnyal sétálgatott az erdőben, megfeledkezett a vadászatról, és csak egy sovány kis nyulat meg egy rágós madárszárnyat hozott haza.

– Ezért csak nekem tehet szemrehányást – füllentett Kate. – Mr. Falkner az egész idő alatt önre gondolt, és szeretett volna valami csemegéről gondoskodni, de én arra kértem, ajándékozzon meg egy sastollal, hogy a kalapomra tűzzem. Ezért került sor arra a szárnyra. Olyan tollat kaptam, hogy szebbet el sem lehet képzelni.

– Kár, hogy a szépség nem ehető – mosolygott Lee. – Ha ez így megy tovább, végül kénytelenek lesznek emberevésre fanyalodni. Akkor aztán én leszek a sztár! Még Miss Kate is epedve néz majd rám a keszegsovány, bajuszos Ned helyett. Mert amióta itt fekszem, Úgy meghíztam, mint egy mangalica.

Kate, úgy látszik, ízléstelennek tartotta ezt a tréfálkozást, mert még csak nem is mosolygott rajta. Lee-nek a vacsoránál sem sikerült felolvasztania a fagyos hangulatot. Miss Kate szótlan volt, Ned is hallgatott, Mrs. Hale pedig, hogy a nagy csendet valamiképpen megtörje, kislányát, Minnie-t halmozta el gyengédsége túlzott jeleivel. Minnie azonban valami titokzatos gyermeki ösztön sugallatára nem vette komolyan az anyai szeretet áradozását, hanem inkább Lee bácsit tüntette ki figyelmével. Lee az első naptól kezdve nagyon megbarátkozott a kislánnyal, és most is sikerült mókáival megkacagtatnia. Vacsora után hamarosan asztalt bontottak, és a szokottnál korábban mentek aludni.

Másnap ragyogó napsütésre ébredtek. Falkner korán reggel elindult az erdőbe cserkészni, Lee pedig egy rögtönzött mankóval a járást gyakorolta a tornácon. Mrs. Hale háztartási teendőivel foglalatoskodott. Kate is segített neki a konyhában. De ma szótlanul dolgoztak, nem tréfálkoztak egymással, mint máskor. Kate area elgondolkodó, szinte gondterhelt volt.

– Talán összekülönböztél Neddel? – kérdezte Mrs. Hale.

– Nem – felelte Kate gyorsan. – Miből gondolod?

– Talán csak abból, hogy tegnap a vacsoránál olyan hallgatag volt, és ma nem hívott, hogy kísérd el az erdőbe.

– Lehet, hogy megunta a társaságomat – felelte Kate közömbös vállvonogatással, de elpirulva. – Az is lehet, hogy a barátja túl sokat ugratta a tegnapi gyenge zsákmány miatt, és ma ki akarja köszörülni a csorbát. Mr. Lee nagyon mulatságos ember, de néha kissé tapintatlan.

– Tapintatlan? – csodálkozott Mrs. Hale.

– De mennyire! Nézd csak, milyen vadul dobog fel és alá a verandán, szinte toporzékol dühében.

– Csakugyan. Ezek a férfiak! Mindent túlzásba visznek.

Kate várakozása ellenére Falkner korábban jött haza, mint máskor. Tüstént karon fogta rokkant barátját, és segített neki a sétáiban, sőt gyorsabb baktatásra nógatta a ház előtt. Közben egészen elmerültek valami izgalmas beszélgetésben. Mrs. Hale és a húga az ablakból figyelte őket. Észrevették azt a szinte nőies gyengédséget, mellyel Falkner körülvette sebesült barátját.

– Nem hiszem – mondta Mrs. Hale –, hogy nők is képesek lennének ilyen önzetlen barátságra. Nézd csak! Falkner átkarolja Lee derekát, az meg a barátja nyakába csimpaszkodik. Szinte úgy sétálgatnak ott, mint két testvér, aki rég látta egymást.

– Ugyan, kérlek! – mondta Kate ajkbiggyesztve. – Buta szentimentalizmus, ami engem csöppet sem hat meg. De az is lehet, hogy férfi módra valami gonosz tervet főznek ki együtt. Nagyon félek, Josephine, hogy Lee rossz hatással van arra a fiatalemberre.

– Ellenkezőleg! Lee sakkal higgadtabb és józanabb. Azt hiszem, Falkner csak tanulhat tőle.

– Akárhogy is, ne álljunk itt az ablaknál, úgy bámulva őket, mintha egy percig sem tudnánk meglenni nélkülük! – mondta Kate indulatosan hátralépve. – Istenemre, éppen eléggé önhittek anélkül is.

A vacsora jobban sikerült, mint a tegnapi; nem amit feltálaltak, hanem a hangulat. A két férfi kedves és figyelmes volt, nem süppedt a mélabús hallgatásba, bár ma is volt valami ünnepélyes a modorukban. Csodálatosképpen a háziak közül a kis Minnie volt az egyetlen, aki találgatni próbálta.

– Lee bácsi! – csicseregte. – Csak nem akarsz már itthagyni minket? Láttam, milyen szorgalmasan gyakoroltad a járást egész délután!

– Hát persze! – felelte Lee vidáman. – Másképp hogyan hozhatnék neked abból a piros hóból, amit tegnapelőtt alkonyatkor láttunk odaát azon a sziklacsúcson? Már akkor elhatároztam, hogy valamelyik reggel nagyon korán felkelek, és meglesem a piros havat, amikor jön, hajnalban.

– Miféle csodálatos hó az, Minnie, amivel Lee bácsit nyaggatod? – kérdezte Mrs. Hale.

– A tündérhó, anyukám! Lee bácsi mesélt róla. Csak akkor száll le, amikor a nap felkel vagy lenyugszik. És ha csak egy icipici maroknyit szedsz belőle, minden kívánságod teljesül, amire csak gondolsz! Nem igaz,

Lee bácsi?

Lee bácsi bólogatott, a többiek pedig, a gyerek csodálkozására, nagyot sóhajtottak.

A piros hó másnap reggel is megjelent a magasban, jó korán, amikor a hajnal meleg sugarai elárasztották a szirteket. Minnie és az édesanyja meg Kate néni még az igazak álmát aludta. De Lee bácsi nem feledkezett meg ígéretéről, és nyilván a piros havat kereste már hajnalban; ő is meg a barátja is türelmetlenül nógatta lovát a hágó felé, míg arcukat aranyos fényben fürdette a felkelő nap.

8

Kate csakhamar mocorogni kezdett, s elhatározta, hogy felkel. De a nénje megelőzte: e szokatlanul korai órában benyitott Kate szobájába. Arca sápadt volt, kezében egy levelet tartott:

– Mit jelent ez, Kate?

– Miért, mi történt?

– Elmentek! A lovakat is elvitték. Még napfelkelte előtt elhagyták a házat. Ezt a levelet hagyták itt.

Átnyújtotta húgának a kibontott levelet. A lány gyorsan elolvasta:

Kedves Mrs. Hale!

Mire e sorokat elolvassa, mi már messze leszünk, ha ugyan egyáltalán leszünk még. Ned tegnap megtalálta a kivezető ösvényt, és elhatároztuk, hogy már hajnalban megpróbáljuk. Tegnap este illett volna elbúcsúznunk, de a lelkünk nem vett rá, hogy a szomorú istenhozzádot elrebegjük. Reggel meg gyávák voltunk ahhoz, hogy a házat felverjük. Ennélfogva pontosan úgy távozunk, ahogy annak idején érkeztünk: minden előzetes bejelentés nélkül, de most már annál nagyobb sajnálkozással. Hátrahagytunk egy levelet és egy kis csomagot a kedves férje részére. Egyrészt hálánkat akarjuk kifejezni vele a nagylelkű vendégszeretetért, mellyel ön elhalmozott bennünket. Másrészt a csomag kapcsolatban van azzal a véletlennel, melynek megismerkedésünket köszönhetjük. Éppen ezért kérjük, őrizze meg gondosan, amíg Mr. Hale haza nem érkezik. Drága édesanyjának kézcsókunkat küldjük. Ned szeretne még valamit izenni, de az idő sürget, és nem engedhetem meg. A kis Minnie-t sokszor csókoljuk, s azt üzenjük neki, hogy már nyomában vagyunk a piros hónak, önnek és kedves húgának még egyszer szívből köszöni a vendéglátást, híve

– De hiszen még alig tud járni! – sopánkodott Mrs. Hale. – És ha kiderül, hogy az ösvény mégsem járható?

– Már tegnapelőtt járható volt – felelte Kate komoran. – Én fedeztem fel, és el is merészkedtem rajta egészen a gesztenyefákig.

– Akkor te kergetted el őket? – kérdezte Mrs. Hale szemrehányó hangon.

– Dehogyis! – tiltakozott Kate hevesen, majd észbe kapott és elpirult.

Josephine odalépett hozzá, és megcsókolta.

– Nem szép, hogy búcsú nélkül távoztak. Ezt nem bocsátjuk meg nekik olyan könnyen. Hiszen bizonyára újra jelentkeznek, mégpedig hamarosan. Annak a csomagnak kell, hogy valami jelentősége legyen. Kíváncsi vagyok, mi van benne, és mit írtak a kísérőlevélben.

– Nem lehet egyéb, mint Mr. Lee újabb tréfája. Minket egy pillanatig sem vett komolyan. Az egész itteni tartózkodását mulatságos mókának tekintette.

– A fájós lábával, Kate? Éppoly igazságtalan vagy hozzá, mint az első napokban Falknerhez.

Kate nem válaszolt. Egészen más járt a fejében. Fekete szemöldökét összeráncolva felkiáltott:

– Milyen jogon szabja meg, hogy Falkner mit üzenjen, és mit ne üzenjen? Még hogy ő nem engedi meg! Hát nem szemtelenség?

Mrs. Hale nevetett. A húga közben magára kapta pongyoláját, és elindult az ajtó felé.

– Hová sietsz olyan nagyon? – kérdezte Mrs. Hale.

– Kitakarítom John szobáját, hiszen most már minden percben megjöhet. Vagy inkább magad takarítod ki?

– Nem, nem, csináld csak te. Majd később benézek én is.

Odakünn ragyogóan sütött a nap. Aranyos sugarai betörtek a félig csukott ablakzsalu résein. A nappali szoba is fényben úszott, de most olyan vigasztalanul csöndes és üres volt!

A délelőtti órák lassan múltak. Mrs. Scott a konyhában a két jó barátról beszélt. Nagyon aggódott értük. Már-már látta őket, amint megfagynak a hóviharban. Borzasztó lehet ott az erdőben, meleg ruha nélkül, rumos tea, dzsem és pirítós kenyér nélkül – még egy kis “repülősó” sincs a kezük, ügyében, amit szagolgathatnának, ha ájulás környékezi őket! Sopánkodását Spot kutya hangos csaholása szakította félbe odakinn. A mama és lányai összenéztek.

– Visszajöttek – reménykedett a mama.

Kate az ablakhoz szaladt. Egy lovas közeledett a ház felé. Első pillantásra látták, hogy nem Falkner, sem Lee, sem Hale, hanem egy idegen.

– Talán valami hírt hoz felőlük – mondta Mrs. Scott. Gondolatait olyan erősen foglalkoztatták elillant vendégei, hogy mindent velük hozott kapcsolatba.

Az idegent bevezették a nappaliba. Kissé zavarba jött, hogy három nő fogadja, más senki.

– Azt hittem, már itthon találom Mr. Hale-t – kezdte.

– Még nem jött haza – mondta Mrs. Hale.

– Talán még nem tudott átevickélni a hótorlaszokon – tette hozzá Mrs. Scott.

– Nem könnyű – felelte az idegen –, de amint látják, én eljutottam ide.

– Nem találkozott... útközben... senkivel? – kérdezte Mrs. Hale félénken, gyors pillantást vetve a húgára.

– Nem.

Kis csend következett. A látogató zavartan forgatja kalapját a kezében.

– Úgy látom, a hölgyek tudják már, mi tartotta vissza Mr. Hale-t – mondta végül.

– Ó, hogyne: a postakocsi kirablása.

– Hát ha tudom, hogy már hírét vették, nem siettem volna ennyire – csóválta fejét az idegen. – Nem szívesen hagytam magára a sebesültet, de nagyon nyugtalan volt maguk miatt.

– A sebesült? – álmélkodott Mrs. Hale.

– Igen. Ott fekszik a házamban. Én vittem be oda, a karjaimban vittem be, félájultan. Még szerencse, hogy megláttam a bokrok közt, amikor kihajtottam a jószágot a legelőre. Aléltan feküdt a hóban. Ha én nem járok arra, még meg is fagyhatott volna. A rablók lőttek rá. Ugyanazok, akik a postakocsit megállították. Még volt ereje elmenekülni, csak aztán esett össze. Én meg bevittem a házamba.

– Maga vitte be? A maga házába?

– Igen, az én házamba – ismételgette mondókáját az idegen. – Én Thompson vagyok, és a hágó közelében lakom, azért is nevezik Thompson-hágónak. Nem mondom, hogy valami nagy ház, de nekem elég. Szóval ott fekszik, és már túl van a veszélyen, csak önök miatt nyugtalankodik. Könyörgött, hogy az isten szerelmére, értesítsem magukat valahogy. Megígérte Mr. Hale-nek, hogy megnyugtatja a családját. No, ha már tudják, mi történt, többet én se tudok mondani.

– És hogy van most Mr. Lee?

– Lee? Ki beszél Lee-ről? Én Bilsonról beszélek, aki John Hale útitársa volt a postakocsiban. Még levelet is hozott tőle, de elvesztette. Azért olyan nyugtalan.

– Hát nem Mr. Lee fekszik a maga házában?

– Hányszor mondjam, hogy Bilson?! Lee az, aki lelőtte. Vagy Lee, vagy a barátja, Falkner.

Kate hirtelen közbevetette magát. A meglepetéstől ő is elsápadt ugyan, de bámulatos lélekjelenléttel feltalálta magát.

– Hát persze, Josie! – fordult a nővéréhez, és szemével is óvatosságra intette. – Egészen összezavarod a dolgokat! Hiszen mi is így hallottuk attól a kínai bérestől, akinek sikerült a hótorlaszon átvágni magát. Igaz, hogy nagyon nehéz megérteni ezeket a kínaiakat, olyan furcsán beszélnek. Szóval a sebesült, aki önnél van, Bilson.

– Az, az, Bilson.

– Köszönöm, most már értjük az egészet. Nagyon köszönjük, hogy annyit vesződött miattunk, Mr. Thompson. Nem volt sétalovaglás, gondolom. Szeretném megkínálni egy pohár whiskyvel. Fáradjon át az ebédlőbe. Erre, kérem.

Az ajtó becsukódott mögöttük. Éppen ideje volt, mert Mrs. Hale úgy érezte, hogy a szoba forog körülötte. Szinte hisztérikus nevetéssel roskadt az egyik karosszékbe. Vele szemben az anyja ült, szinte megdermedve. Mindketten az ajtóra függesztették pillantásukat. Egyikük sem szólt egy szót sem, de hálásan gondoltak Kate-re. A bátor lány nagyszerűen felismerte a helyzetet, és – legalább egyelőre – kihúzta őket a csávából.

Végre kijöttek az ebédlőből, és Thompson elbúcsúzott. Amikor a három nő megint magára maradt, Kate szólalt meg először.

– Hát így állunk! – kezdte sóhajtva.

– Mit akarsz ezzel mondani? – kérdezte a mama.

– Azt, hogy Lee úr és Falkner úr alaposan átejtett minket. Az erdőben találták meg John levelét, és akkor eszeltek ki ezt a szélhámosságot.

– Én még most is azt mondom, hogy rendes emberek – mondta Mrs. Scott. – Különben nem lett volna bőr a képükön beállítani ide. Ebből is látszik, hogy ártatlanok – tette hozzá igazi női logikával, mely nem talált leányainál visszhangra. – Istenem, mennyit szenvedhettek szegények! – folytatta változatlan részvéttel. – Egy héten keresztül komédiázni! Nem csekélység. De azért ne feledkezzünk meg arról a harmadik emberről sem, arról a Bilsonról, vagy hogy is hívják! Azt mondom, ha megjönnek a béresek, küldjünk át neki egy kis jó erős tyúklevest, annyit megérdemel.

Nem tudom, ki lőtt először, de ő is megsebesült, nemcsak Lee. Emberi kötelességünk, hogy részvéttel legyünk iránta. Azonkívül – hogy is mondjam csak? – ezzel elejét vesszük mindenféle pletykálkodásnak.

– Meg kell adni, bátran viselkedtek – tette hozzá Mrs. Hale. – Hiszen minden pillanatban számíthattak rá, hogy John betoppan, mégis olyan vidáman beszélgettek velünk.

– Azt hiszem, már közel voltak ahhoz, hogy bevalljanak mindent – vélte a mama. – Még néhány nap, és rákerült volna a sor.

Csak Kate hallgatott. Eszébe jutott utolsó sétája Neddel, és most értette csak a fiatalember burkolt szavait. Tűnődéséből Josephine riasztotta fel, amint hirtelen felkiáltott:

– John most már hamarosan itt lesz! Mit mondjunk neki! És mit tegyünk azzal a csomaggal meg a levéllel?

– Gyerekek – mondta Mrs. Scott szelíden –, nem kell elsietni semmit. Nem mondom, jobb lett volna, ha ez a Mr. Thompson nem dugja ide az orrát, de mi igazán nem vagyunk kötelesek megérteni, mit mesélgetett John üzenetéről. Egyszerűen ne is gondoljunk arra, hogy vendégeinket kapcsolatba lehet hozni azzal a kínos üggyel. És ha nem hoztak volna levelet Johntól? Akkor sem tagadtuk volna meg tőlük vendégszeretetünket Az uradnak – folytatta halkan– ne mesélgess sokat. Ami meg a levelet és a csomagot illeti, várjunk egy kicsit. Nem olyan sürgős. Alighanem valami kis ajándék van benne, hálájuk és köszönetük jele. Nem is lenne illő, ha sietnénk kibontani.

A két hölgy a mama nyakába borult, és hálásan csókolgatták. Olyan jó érzés volt látni, hogy nem veszítette el a fejét. De annál nyomasztóbb volt aztán a ház csendje. Egy hét alatt annyira megszokták, hogy itt mindig társaság van, és apró események teszik változatossá a szokottnál gyorsabban suhanó órákat! Most látták csak, milyen egyhangú ez a ház, most ébredtek csak tudatára annak, hogy a Sastanyán milyen elszigetelt életet élnek. Mintha a magányosság szellemei, melyek eddig nem mutatkoztak, most előbújták volna rejtekükből, és dohos pókháló sűrű szálaival fonták volna őket körül. Ami eddig eszükbe se jutott, most már hangosan megszólalt bennük: tulajdonképpen mi értelme annak, hogy eltemetkeztek ide? A természet szépségei már nem kárpótolták őket az egyhangú magányért.

Persze kár, nagy kár, hogy ez a két érdekes és kellemes ember, akit a véletlen idesodort, gonosztevő. Akár meg is gyilkolhatták volna a ház védtelen lakóit! De egyáltalán nem viselkedtek úgy, mint a vad brigantik. Vagy talán a hölgyek érdeme, hogy sikerült megszelídíteni őket? Ez

mindenesetre hízelgő...

Másnap délben került csak sor a leszámolásra. Akkor állított be mosolyogva, jókedvűen a ház gazdája. Nem egyedül jött, hanem Clinch és Rawlins társaságában, akiket tüstént bemutatott.

– Boldog és büszke vagyok, asszonyom, hogy megismerkedhetem önnel! – mondta Clinch ezredes olyan meghajlással, mely akármelyik bostoni szalon követelményeinek is megfelelt volna. – Most látom csak, hogy a mi Hale barátunk micsoda jellem! Egy ilyen szép asszonyt megvárakoztatni a polgári kötelesség hívó szavára, igaz-e, Rawlins?

– Szívemből beszél! – felelte Rawlins, s kedvtelve legeltette szemét hol a ház asszonyán, hol meg a húgán.

– És kellemetlen kötelesség volt? – kérdezte Mrs. Hale.

– A dolog komolyabb része már egy hete lezajlott – felelte az ezredes. – Azóta még egy összetűzésünk volt, de nem a rablókkal, hanem az üldözőkkel. Olyan kellemetlen fickók voltak, hogy majdnem arra a következtetésre jutottunk: jobb lett volna kezdettől fogva a rablók pártján állni. Egyébként emellett szólt mindaz, amit azóta George Lee-ről és Ned Falknerről hallottunk.

– Így hívják a banda vezetőit, mely a postakocsit megtámadta – magyarázgatta John Hale.

A három nő összenézett. Szemükben a hála és öröm fénye csillant meg. Nem sokat értettek az ezredes beszédéből, de annyit kivettek belőle, hogy titokzatos vendégeik talán mégsem olyan elvetemült fickók, mint tegnap dél óta gondolták.

– Bizony, hölgyeim, furcsa eset ez, mondhatnám, egészen rendkívüli eset – folytatta az ezredes. – Engem igazán nem lehet gyanúsítani azzal, hogy útonállók és szegénylegények iránt a legkisebb rokonszenvet érezném. Egész életemben a lókötők és banditák ellen küzdöttem, akiknek a Vadnyugat rossz hírét köszönhetjük. De ebben az esetben az igazi bandität a jelek szerint egészen máshol kell keresni.

Pattogó hangján elmesélte, hogyan semmizte ki egy Harkins nevű zugbankár Falknert és bányásztársait. A törvény paragrafusai közt táncolva, megfosztotta őket sokévi munkájuk eredményétől. Erről tegnap győződött meg végképpen. A Csúcs-állomáson tudta meg, hogy az Excelsior bánya részvényesei csalásért feljelentették Harkinst, aki azóta már meg is szökött. Minden elérhető vagyonát a seriff zár alá helyezte.

– Persze még hosszú bizonyítási eljárás kell ahhoz, hogy Ned Falkner és társai igaza kiderüljön. Addig Harkins úgy eltűnt volna a bányarészvények alattomos eladásából származó összeggel, hogy bottal üthették volna a

nyomát. Ezért fordult Falkner régi barátjához, George Lee-hez, aki nem is tagadta meg tőle segítségét. Legsürgősebb feladatának azt tartotta, hogy megakadályozza a pénz eltűnését. Ezt csak egy módon tehette meg – némi erőszakkal, de nem riadt vissza tőle. Most már, ha meggondolom, őszintén szólva örülök, hogy megtette. Azt hiszem, a mi Hale barátunk is így vélekedik.

– Kissé drasztikus eszközökhöz folyamodott, de a szándéka nemes volt, hidd el, Josephine – mondta Hale olyan hangon, mintha neki kellene mentegetőznie. – Az első napon még nem tudtam erről semmit, csak később ismertem meg az ügy hátterét. Az igazi bűnös kétségtelenül a bankár. Amit ő csinált, az volt a rablás, elég szomorú, hogy a törvény megengedte. Lee és Falkner bűne csak az, hogy az igazságszolgáltatást saját kezükbe vették.

– Mindez bizonyára nagyon érdekes, de nekünk, nőknek, túlságosan bonyolult ahhoz, hogy megértsük – mondta Mrs. Hale kissé bágyadt hangon. – Viszont nagyon is érthetőnek tartjuk, hogy az urak elfáradtak és megéheztek. Kérem, tegyék magukat kényelembe, amíg sikerül egy kis ebédet összecsapnom. Sajnos, segítségünk nincs, mert embereink távol vannak, még Manuel is cserbenhagyott bennünket. De azért ne aggódjanak, senki nem marad éhesen.

A három nő ezzel kivonult a konyhába.

– Gondolod, hogy most már rendben van minden? – kérdezte Mrs. Hale.

– Egy pillanatig sem kételkedem benne – felelt a mama. – Ez az ezredes nagyon derék ember.

– S milyen hamar összebarátkozott Johnnal! – nevetett a fiatalasszony. – Folyton így beszél róla: “A mi Hale barátunk.”

– Gyerekek, lássunk munkához! – zárta le a vitát Mrs. Scott.

A rögtönzött ebéd kitűnően sikerült. Az asszonyok teljesen megnyugodtak. De boldogságuk nem volt sokáig zavartalan. Még fel se álltak az asztaltól, amikor újabb kutyaugatás verte fel a ház csendjét. A következő percben Mr. Stanner nyomult be az ebédlőbe, nyomában négy-öt vadidegen emberrel.

Hale méltatlankodva pattant fel az asztaltól.

– Mit jelentsen ez, Mr. Stanner? Azt hiszem, éppen eléggé értésére adtam, hogy a társaságát nem tartom kívánatosnak. Hogy merészel az otthonomban háborgatni?

– Én hivatalos ügyben jöttem ide, akár tetszik önnek, akár nem – felelte a nyomozó. – Itt a hatósági végzés, amely egyebek közt arra is feljogosít, hogy kutassam át a házat ha szükségesnek tartom.

– No, még csak az kellene! Ha nem hagyja el a házamat ebben a pillanatban...

– Ide, fiúk! – kiáltotta Stanner az embereinek, akik tüstént felsorakoztak mögötte, és fenyegetően meresztették szemüket a házigazdára. – Amint látja, nem ijedek meg öntől, Mr. Hale, ön is jól teszi, ha fékezi magát, Clinch ezredes úr Hacsak nem akarnak szembeszállni az államhatalommal!

– Mii akar tulajdonképpen? – sziszegte Hale.

– A dolog nagyon egyszerű. A Csúcs-fogadóban letartóztattak egy Manuel nevű mexikói félvért, aki vallomásában megesküdött arra, hogy a rablást követő éjszakán ebben a házban látta George Lee-t és Edward Falknert. Azt mondta, úgy berendezkedtek itt, mintha otthon lennének vagy legalábbis a legjobb cimborájuk házában. Ha tekintetbe vesszük Mr. Hale viselkedését ebben az ügyben, feltételezhetjük, hogy Manuel vallomása igaz.

– Aljas rágalom! – kiáltotta Hale indulatosan.

– Várj csak, édes fiam – szólalt meg hirtelen Mrs. Scott. – Lehet, hogy van valami a dologban. Amikor a vihar kitört, beállított hozzánk egy sebesült, akit a barátja támogatott idáig. Menedéket kértek. Mint anyósod méltatlan lettem volna hozzád, ha vihar idején megtagadom a segítséget egy sebesült embertársamtól, vagy előbb faggatni kezdeném kicsoda-micsoda. Itt tartózkodott nálunk, amíg annyira meg nem erősödött, hogy útját folytathassa. Távozásakor egy levelet hagyott hátra a számodra. Abból bizonyára megtudhatod, hogy hívják, s vajon azonos-e azzal az emberrel, akit ez az... úr keres.

– Köszönöm, kedves mama – felelte Hale, hirtelen lehiggadva, s nyugodtan ajkához emelte anyósa kezét. – Mivel egyáltalán nem vagyok kíváncsi arra, ki volt az az idegen, és mit akart, teljesen fölösleges a levelét kibontanom, és Stanner úr távozását akár csak egy perccel is elodáznom.

– Mégis, John, jobb szeretném, ha kibontanád, mégpedig az urak jelenlétében! – mondta Mrs. Scott. – Tedd meg az én kedvemért! Kérem, jöjjenek utánam.

Elindult a lépcső felé. Valamennyien bevonultak John dolgozószobájába, ahol immár tökéletes rend uralkodott. Az asztalon egy levél feküdt és egy kis csomag. Mr. Stannert kissé lehűtötte a hölgyek nyugodt viselkedése, de szeme felcsillant, amint a csomagot megpillantotta.

Josephine átnyújtotta a levelet az urának. John kibontotta és felolvasta. A társaság még, a lélegzetét is visszafojtotta, úgy hallgatta:

Kedves Mr. Hale!

Igazán nem tartozunk Önnek hálával azért a buzgalomért, mellyel az igazság bajnokaként önként beállt üldözőink sorába, beleavatkozva egy ügybe, melyhez semmi köze, és melynek hátterét nem ismeri.

Ennek ellenére lekötelezettjei vagyunk, mivel a véletlen az Ön házába és családi körébe sodort minket, ahol annyi jóságban és vendégszeretetben volt részünk, hogy nem felejtjük el, amíg élünk. Önnel még megbirkóztunk volna, de a kedves családja előtt letesszük a fegyvert, és beismerjük vereségünket. Mivel a zsákmány a győztest illeti meg, itthagyjuk azt a bankóköteget, amelyet a sierrai postakocsin Clinch ezredes úrtól raboltunk el. Ez a pénz nem az ő tulajdona volt, de nem is Harkinsé, aki az Excelsior bánya negyvennégy részvényesétől lopta el, megfosztva őket sokévi nehéz munkájuk gyümölcsétől. Mivel ezt a pénzt most Önnek adtuk át, nincs jogunk megszabni, hogy mit tegyen vele. De ha az igazság lángja most is olyan magasan lobog Önben, mint amikor utánunk nyargalt, tudni fogja, mit kell tennie.

Bátorkodunk szobájában hátrahagyni még egy csekélységet, annak bizonyságául, hogy vendégszereplésünk az Ön házában nem volt minden haszon nélkül való. A ruhafülke sarkában talál egy pár ócska csizmát. Az Ön derék szolgájának, Manuelnek a lábáról húztuk le, amikor éjnek idején egy cinkostársával együtt betört a házba, remélve, hogy a házigazda távollétében szabadon garázdálkodhatik. Ebből a reményéből ábrándították ki folyó hó 21-én, hajnali két órakor az Ön

tisztelő hívei

GEORGE LEE és EDWARD FALKNER

Hale arcán megdöbbenés tükröződött, amint a levelet elolvasta. Kate a fülkéhez szaladt, ahol tüstént felfedezte Manuel csizmáját.

– Erről semmit sem tudtunk – mondta. – Pedig hallottam valami gyanús zajt azon az éjszakán.

– Meg kell adni, ezt George Lee jól csinálta, de azért nem kellene annyira hetvenkednie vele – mondta Stanner, és egy lépést tett az asztal felé. – No de mindegy, a fő az, hogy megvan a pénz. Lesz szíves átadni azt a csomagot?

– Bocsánat – mondta Hale –, úgy emlékszem, ezt a köteg bankjegyet Clinch ezredes úrtól vették el. Ez az a köteg? – fordult az ezredeshez.

– Kétségtelenül – felelte Clinch.

– Akkor parancsoljon – szólt Hale, és kezébe adta a csomagot. – Én mindenesetre önnek szolgáltatom vissza, de erősen remélem, hogy ön Lee

javaslata értelmében fog rendelkezni felőle.

– Arról szó sem lehet! – szólt közbe Stanner, dühében elvörösödve. – A kezemben levő írásbeli végzés jogot ad nekem arra, hogy a pénzt, bárhol találom is meg, lefoglalhassam. Remélem, nem óhajtanak a törvénnyel dacolni.

– Ide figyeljen, Mr. Stanner – mondta az ezredes halkan, de nyomatékosan –, hölgyek is vannak jelen, és ez visszatart engem attól, hogy szívem szerint válaszoljak önnek. De ha ragaszkodik a szándékához, biztosíthatom, nem fogom békésen eltűrni, hogy ezt a köteg bankjegyet másodszor is elrabolják tőlem.

– Itt a végzés! Itt a végzés! – kiáltotta Stanner, egy papírlapot lobogtatva.

– Azt a papírt nyugodtan eltépheti, mert ma reggel óta érvényét vesztette – mondta az ezredes. – Mert Harkins megszökött, és körözőlevelet adtak ki ellene. Minden vagyonát és értékét lefoglalták. Kár, hogy erről nem szerzett tudomást, Mr. Stanner. Jobb lett volna, ha beszél a seriffel, mielőtt betör ide, úgy bizony. Remélem, most már maga is belátja, hogy kívül tágasabb!

Stanner megértette, hogy felsült. Még a társai is vigyorogtak. Nem volt mit tenni – sarkon fordult, és indult az ajtó felé. A küszöbön visszafordult egy pillanatra.

– Még hallani fog rólam! – kiáltotta Clinch felé.

– Hogy érti ezt? – mondta az ezredes. – Talán ki akar hívni párbajra? Örömmel állok a rendelkezésére. Küldje csak el a segédeit.

– Majd inkább az ügyvédemet! – felelte Stanner elvörösödve, és kirobogott a házból, embereivel a sarkában.

– Végre tiszta a levegő – mondta az ezredes, majd mosolyogva folytatta: – Így hát egy rabló társaságában töltötték az utolsó hetet, hölgyeim! Dicsérem a bátorságukat. Szándékosan beszéltem *egy* rablóról, mert a másikat, Falknert, igazán nem lehet rablónak nevezni, ha egyszer életében részt is vett egy postakocsi megtámadásában. Ezt is csak végső kétségbeesésében tette, nyilván barátja, Lee rábeszélésére.

Kate diadalmas pillantást vetett nővérére.

– És Lee? – kérdezte Mrs. Hale. – Ő csakugyan bandita?

– George Lee – mondta Clinch székében hátradőlve, mintha hosszabb előadásba kezdene – bandita ugyan, de nem közönséges bandita. Sok minden szól mellette. Először is, előkelő családból származik, unokaöccse Lee tábornoknak, a déliek főparancsnokának. Másodszor pedig nem kapzsi. Zsákmányát többnyire elosztja társai meg a szegény emberek közt.

Csak nagyobb fogások érdeklik, apró-cseprő ügyekkel nem foglalkozik. Leginkább olyan embereket foszt ki, akik más értelemben maguk is fosztogatók. Soha még nem bántott szegény embert, nőt vagy gyermeket. Alapjában vakmerő természet, aki szereti a kockázat izgalmait. Legnagyobb hibája tulajdonképpen a könnyelműség. Persze mindez nem szolgál mentségéül, legfeljebb enyhítő körülmény Azt hiszem, maga is megbánta már eltévelyedését; no de ez az ő dolga, nem a miénk!

Hosszabb hallgatás következett. A csendet John Hale törte meg.

– Mit határozott a bankjegyköteg dolgában? – kérdezte az ezredeshez fordulva.

– Természetesen visszajuttatom az Excelsior bányászainak, Falkner a vezetőjük – neki fogom átadni.

– Személyesen? – kérdezte Kate.

– Feltétlenül.

– Szeretnék neki egy üzenetet küldeni. Megtenné azt a szívességet, hogy átadja?

– A legnagyobb örömmel.

– Köszönöm, ezredes úr.

Hogy mi volt az üzenet, nem tudjuk. De annyi bizonyos, hogy hat hónappal később Edward Falkner, a virágzó Excelsior bánya igazgatója megjelent a Sastanyán, és ünnepélyesen megkérte Miss Kate kezét.

Ami pedig George Lee-t illeti, hirtelen elhatározással Richmondba utazott, és beállt katonának nagybátyja seregébe. A harcok befejeztével – noha az északiak dicsőséges győzelmet arattak – az általános bűnbocsánat lehetővé tette, hogy új életet kezdjen.

A KALÓZ-SZIGET KIRÁLYNŐJE

Amikor megismerkedtünk, így mutatkozott be:

– A Kalóz-sziget királynője vagyok.

Ha jól emlékszem, nem volt semmiféle jogcíme a büszke név viselésére. Hiszen mindössze kilencéves, gömbölyded kislány volt, szerette a tréfát, utálta a verekedést, és soha életében nem járt tengeren. Talán fölösleges hozzáfűznöm, hogy csak álmában látta a kalózok szigetét, és igazában Pollynak hívták.

De magyarázatképpen megjegyezhetem, hogy nem ez volt az első képzeletbeli kalandja. Egy ideig Koldusgyerek volt, amit csupán náthás orra árult el meg a vállára csavart nagykendő; majd felcsapott Szigorú Tanítónőnek, méghozzá olyannak, aki minden ok nélkül szigorú; egy Cooper-regény elolvasása után pedig Indián Leányka lett belőle. Ám azt hiszem, ez volt az egyetlen eset, amikor másnak a képzeletéből merített; a legtöbb alak, akit néhány napig vagy akár néhány hétig is megszemélyesített, saját fejében született meg, és eredetiségéhez nem fért kétség; egyik-másik pedig olyan homályos és titokzatos volt, hogy általában nem is tudták megérteni. Emlékszem, egyszer egy bizonyos Smithné asszonyságot játszott meg, s jellemzésére elegendőnek tartotta, hogy a főkötőjét fordítva csapta a fejére; ennek az asszonyságnak minden héten újabb kisbabája született; nem csoda, hogy nem tudta teljesen megnyerni az emberek rokonszenvét, pedig Polly egy egész hónapon át azonosította magát vele. A következő alkotását a Gőgös Hölgy néven ismerték. Túlzott és megalapozatlan gőgje még Pollynak sem tetszett, amit úgy fejezett ki, hogy száját félrehúzta, orrát fintorgatta, és arcán undor tükröződött. Anyukája annyira megijedt tőle, hogy kijelentette: a Gőgös Hölgyet egy napig sem tűri meg a házban. Ez hatott, mert úgy értesültünk, hogy a Gőgös Hölgy sürgősen meghalt. Egyébként Polly legtöbb alakja ilyen módon tűnt el, ami azonban semmiképpen sem gátolta meg őket abban, hogy később újra felbukkanjanak.

– De hiszen úgy tudom, Smithné már meghalt! – tiltakozott édesanyja, amikor ez az asszonyság néhány hónappal később megint megjelent, újabb csecsemővel a karján.

– Csak tetszhalott volt, és magához tért – felelte Polly részvéttől remegő

hangon. – Istenem, mit szenvedett szegény!

Szerencsére egy halottaiból feltámadt személy megjátszása rendkívül fárasztó, és olyan szaktudást igényel, amellyel Polly nem rendelkezett. Arcán csakhamar enyhe viszolygás tükröződött, ami a Gőgös Hölgy visszatérését jelezte. Így aztán Smithné feltámadása csak egy napig tartott.

És hogyan lett belőle a Kalóz-sziget királynője? Ez olyan érdekes, hogy ha röviden is, de valamivel részletesebben kell elmondanom.

Egy nap, vagy fél órával az ebéd után Polly és az unokaöccse, Hickory Hunt meg Van Li, a kínai mosónő fia, aki Polly szüleinél kisinas volt, és rendszeres szolgálatot teljesített a házban, felkerekedtek, és hosszú útra indultak. Egy kínai dzsunkán vitorláztak a gyerekszoba padlóján. A tenger nyugodt volt, az ég felhőtlen. Az időjárás olyan megbízhatónak ígérkezett, akárcsak a mesekönyvekben. Mégis – hirtelen és váratlanul – szélvihar közeledett Nyugat-India felől. Teljesen helyi jellegű hurrikán lehetett, sehol másutt nem volt érezhető. Első áldozata Hickory úrfi volt, a szél lesöpörte a fedélzetről. Tudta, hogy az életéről van szó, S kézzel-lábbal kapálózva küzdött a vad hullámokkal, hátán Pollyval (aki tudniillik utánaugrott, ezt kötelességének tartotta). Végül nagy keservesen eljutottak egy Magányos Sziget partjára, a ruhaszekrény mögötti sarokba. Itt a hajótöröttek sátrat vertek egy abrosz segítségével, amelyet a gondviselés jóvoltából sikerült kimenteniük a tomboló hullámokból. Ezután két órától fél négyig hat hetet töltöttek a Magányos Szigeten, mialatt mindössze egy darabka gyertya, egy doboz gyufa és két szem erős cukor segítségével tartották fenn magukat. Ez volt az az időszak, amikor valahogy meg kellett indokolni Polly jelenlétét a csupán férfiakhoz illő viszontagságok között. Ez meg is történt, noha súlyos erkölcsi áldozat árán. Hickory és Van Li kénytelen volt felcsapni kalóznak, utána meg haladéktalanul megválasztották Pollyt a Kalóz-sziget királynőjének. Feladata anyai kötelességekhez hasonlított, s abban állt, hogy az egész napi fárasztó rablás és vérontás után korán ágyba fektette a kalózokat, és vacsoráról is gondoskodott: édesgyökeret áztatott egy pohár vízben, kis üvegbe töltötte, és egy lúdtollon keresztül megitatta velük. Nem volt éppenséggel sok feladata, de példás komolysággal és őszinte buzgalommal végezte el. Megesett, hogy társai néha megfeledkeztek szerepükről, vagy valódi éhség és fáradtság martalékai lettek – de Polly egy pillanatra sem lankadt el. Ez volt az ő igazi léte; a másik – hogy a nap bizonyos óráiban mosakodnia, öltözködnie, asztalterítésnél segítenie kell, meg a többi, amíg édesanya este le nem fektette – csak káprázat volt!

De a kétely és hitetlenség végül is megszólalt, méghozzá Van Li ajkán.

Hogy éppen ő akadékoskodott! Van Li – aki eddig olyan némán, szorgalmasan és pontosan tett eleget minden kalózi kötelességének, éppen úgy, ahogy a házi teendőit is kifogástalanul végezte el napról napra – most váratlanul megtagadta az engedelmességet.

Mikor is történt? Éppen egy kereskedőhajó izgalmas elfoglalásakor, miután kivétel nélkül kardélre hánytak mindenkit a fedélzeten (a kövérkés Polly kék szeme meg se rebbent, királynői és anyai türelemmel nézte végig a jelenetet), s már a zsákmányt is felosztották a szekrény mögötti sarokban (két kávéskanalat és egy gyűszűt), s ebben a pillanatban Van Li eltökélten felállt.

– Amelikai gyelekek lettentő buták! – kiáltotta a kis kínai, szokása szerint l-nek ejtve ki az r betűket. – Az embel nem lehet tengeli labló bent a szobában! A kínai gyelek megmutatja odakinn, a házon kívül! Van Li az első igazi labló!

– Mit beszél ez? – kérdezte Hickory, zavarában elvörösödve.

– Amelikai gyeleket papája jól meglakja ezélt! – folytatta Van Li konokul. – Kínai gyelek megmutatja!

Hickoryt megrendítette ez a kijelentés, de rövid gondolkodás után kivágta magát megalázó helyzetéből.

– Hohó! – kiáltotta, és fél lábra állva vad táncba kezdett. – Zendülés! Börrrtönbe a lázadóval!

– Böltönbe? – kacagott Van Li. – Mit mutogatsz, te szamál? Az nem böltön, hanem a szennyesszeklény! Ott taltják a mosni valót!

Ez volt az a pillanat, amikor a Kalóz-sziget királynője kénytelen volt erélyesen fellépni.

– Tüstént lefekszel aludni! Méghozzá vacsora nélkül! – parancsolt rá szigorúan. – Ki látott még ilyen rossz kalózokat?! Ágyba veled, egy-kettő!

– Tengeli labló nem ágyba! Megszökni a házból messzile, messzile! Kínai gyelek megmutatja!

– Mit akar? – kérdezte Hickory, lábát vakarva. Kis szemét még kisebbre húzta össze zavarában.

– Félsz megszökni, mi? Amelikai gyelek fél a papájától. Meglakja!

Ezt a galád gyanúsítást nem lehetett tűrni. A kalóz vére felforrt.

– Azt hiszed, nem merünk megszökni? – mondta Hickory miközben aggódó pillantást vetett Pollyra. – Majd holnap megmutatom neked!

Polly mamája ebben a pillanatban lépett a szobába, és feloszlatta a rablóbandát. Van Linek csak annyi ideje volt, hogy megkérdezze:

– Kezet lá?

Hickory belecsapott a kis sárga tenyerébe, Polly pedig komolyan

bólintott. Egész este szokatlanul hallgatag volt. Közben azonban komoly előkészületeket tett a megbeszélt szökésre: meghányta-vetette magában, hogy melyik babáját vigye el a nagy útra. Választása a fából faragott babára esett, mely azért látszott alkalmasnak, mert haja – ez a ráragasztott paróka – már régen meglazult; így aztán, ha indiánok fogságába esik, és megskalpolják, nem szenved sokat, mert az egész haja könnyen lejön. Azonkívül fateste jól bírja a fáradalmakat. Polly azzal a megnyugtató érzéssel feküdt le aludni, hogy a legnehezebb kérdést sikerült jól megoldania.

Felvirradt a nevezetes nap, bár fontosságát nem árulta el semmiféle jel. Felhőtlen nyári nap volt, pontosan olyan, mint a nyári napok általában itt, a szép kaliforniai dombos vidéken. Ahogy a nap előrehaladt, az ég még ragyogóbban mosolygott, s a levegő felmelegedett a szikrázó fényözönben. Az a szürke, prózai ház, ahol a kalózok egyelőre meghúzódtak, egymérföldnyi távolságra volt az aranyásók telepétől.

A telep egy hatalmas fenyves szélén, a hegy gerincén épült, ahonnan gyönyörű kilátás nyílt két irányba is: jobb felé a szelíden lankás hegyoldalra, ahol kényelmesen le lehetett ballagni a völgybe; bal felé pedig egy sziklás szakadékba, melynek sötétzöld mélyén vörös homokfoltok árulták el, hogy odalenn ásnak, és dolgoznak valamin. A szelíd lejtő felé szebb volt a táj, hiszen a völgyön tál újabb hegyek ágaskodtak, még olyanok is, melyek a távolban a felhőkig értek, és télen-nyáron hósapkát viseltek. De a gyerekeket mégis jobban vonzotta a gerinc másik oldala, ahol a titokzatos szakadék tátongott, melynek sziklafala szinte függőlegesen ereszkedett le a mélységbe.

A szakadékot *kenyon* néven emlegették arrafelé, és már ez a név maga is elbűvölte a gyerekeket. Szüleik hiába tiltották meg nekik, hogy a szakadékot megközelítsék; legkedvesebb mulatságuk az volt, hogy elmerészkedtek a szikla pereméig – vagy ha nem is egészen a pereméig, legalább odáig, ahol egy kidőlt fenyőfa hevert, melynek mohlepte törzsére ülve pompásan lehetett bámészkodni. Onnan nézegették a fehér sziklafalat, melyen imitt-amott satnya bokrok vertek gyökeret; a szürkéskék levegőt, amelyben héják köröztek, s néha kifeszített szárnyakkal, szinte mozdulatlanul lebegtek, mintha láthatatlan fonálon függnének; távolabb az országút vörös szalagját, mely kígyóvonalban kúszott fel a hegygerinc felé, míg a másik vége elveszett valahol a távolban. Gyönyörűség volt itt üldögélni és hallgatni a furcsa zajokat: a favágók fejszecsapásait az erdő

mélyéből, egy-egy szekér kerekeinek zötyögését, leguruló kavicsok zörejét. A színpompa is gyönyörű volt, a vörös, zöld és barna színek keveredése. A sziklafal sem volt kopár, ragyogó kvarckristályok meredtek ki belőle, mint tökéletes zománcú, óriási fogak; még a kavicsok is úgy csillogtak a napfényben, mint megannyi drágakő. A sok szín közül a nyárias zöld volt a leggyakoribb, de a gyerekek jobban szerették az itteni föld vörös színét. Ezzel találkoztak lépten-nyomon; az ösvényeken, a babérbokrok árnyékában, főképpen pedig odalenn a szakadék mélyén, a bánya aknáinak és alagútjainak bejáratánál. Ez a vörös agyag tapadt a cipőjükre meg a kötényükre; gyakran még a kezüket meg az arcukat is megfogta, s ilyenkor olyanok voltak, mint a hadiösvényen járó indiánok. Azt hiszem, még a képzeletüket is ez a vörös szín élénkítette meg.

Ezen a hegyháton gyűlt össze a három gyerek délelőtt tíz órakor. Korábban nem szökhettek meg, mert Van Linek el kellett végeznie megszokott reggeli munkáját; még reggeli előtt köteles volt kifényesíteni Polly és Hickory cipőjét. Kétségtelenül alárendelt szolgai teendő volt, de a gyermekek köztársaságában nem veszélyeztette a kis kínai egyenrangúságát; ha cipőt kellett is tisztítania reggelente, a legkiválóbb tengeri rabló válhatott belőle. Útban a hegyhát felé, Patseybe botlottak, egy szomszéd gyerekbe, aki éppen olyan napbarnított volt, mint ők, a keze éppen olyan vörös, még a széles karimájú szalmakalapja is olyan, mint az övék. Mivel később vita kerekedett afölött, vajon szabad akaratából csatlakozott-e a kalózokhoz, vagy elfogták, és erőszakkal sorozták be – igyekszem szóról szóra visszaadni a beszélgetést, mely közöttük lefolyt.

Patsey: Szervusztok, pajtikák.

A kalózok: Szerbuc.

Patsey: Medvevadászatra mentek? Apukám mesélte, hogy hajnalban több medvenyomot látott.

A kalózok (tétovázva): Minket nem érdekel.

Patsey: Engem igen. Nem tudtok egy hatlövetű puskát kölcsönadni?

A kalózok (már-már készen arra, hogy a kalózkodást medvevadászattal cseréljék fel, csak a büszkeségük tartja vissza őket): A puskára nekünk is szükségünk van. Megszöktünk hazulról, hogy igazi kalózok legyünk.

Van Li: Tengeli lablók!

Patsey: Csak nem végleg?

A királynő (méltóságteljes szomorúsággal, kerek, kék szemében igazi könnyekkel): A legvéglegebb. (Bánatosan megrázza fejét.) Már nem mehetünk haza. Soha többé. Soha! Soha! Soha! A kocka el van vetve.

Patsey (kitörő izgalommal): Igazán? Soha? Holnap se?

A kalózok (kissé megrettenve, de irtó büszkén): Holnap se! Vasárnap se! Pedig az üldözők a nyomunkban vannak!

Patsey (könyörögve): Hadd menjek veletek!

Hickory: Mit adsz?

Patsey: Pisztolyt és banánt.

Hickory (körültekintő óvatossággal): Mutasd.

Patsey elzúgott, mint a kilőtt nyílvessző; kis vörös lába csak úgy kaszált. Néhány perc múlva újra felbukkant, kezében egy ócska riasztópisztollyal meg egy jókora banánnal. Nyomban besorozták kalóznak, s a banánt megették.

Ám egyelőre még nem határozták el magukat semmiféle gonosz terv végrehajtására. Hickory pillantása megakadt Patsey meztelen lábán, és tüstént levette a maga cipőjét is. Vakmerő cselekedete az egész társaságot megdöbbentette. Van Li leszedte vászon lábszárvédőjét, Polly pedig lehúzta cipőjét és harisnyáját, de királynői előrelátással bekötötte a zsebkendőjébe. Így szakadt el az utolsó kapocs köztük és a szülői ház között.

– Menjünk az Iszaposba!

Az “Iszapos”! Így nevezték a lejtős domboldal horpadásait, ahol az aranymosó teknők résein lefolyó víz tócsákban gyűlt össze, és a kvarcporral meg homokkal elkeveredve, lágy sarat alkotott. Egy ilyen sártócsa terült el vagy negyed mérföldnyire tőlük, ahol Patsey papája kezdett aranyat mosni valamikor régen, amikor a bányászok még nem húzódtak le a szakadék mélyére.

Az indítványt helyesléssel fogadták. A kis csapat libasorban folytatta útját az Iszapos felé. Amikor odaértek, ünnepélyes arccal begázoltak a ragadós, vörös kulimászba. Lehet, hogy a lábukat csiklandozta kellemesen; de még izgalmasabb volt, hogy tilosban jártak, hiszen szüleik ezerszer a lelkükre kötötték: az Iszaposnak még a közelébe se merjenek menni! No de a legnagyobb gyönyörűséget kétségtelenül az okozta, hogy a bokájukra és lábukra tapadó sár gyorsan megszáradt a napon; úgy gondolták, a rászáradt réteg megkeményíti lábukat, és a cipőt egészen fölöslegessé teszi. Egy szó, mint száz – úgy érezték, most tették meg az első komoly lépést az igazi függetlenség felé; vérben gázoló lábukra pillantva belátták, hogy soha többé nem léphetik át (legalábbis mosatlanul) a szülői ház küszöbét.

Ezután újabb tétovázás következett. Nyilvánvaló, hogy valami határozott, kézzelfogható célkitűzésre, kalóztervre volt szükség. Utolsó hőstettük vakmerő és jóvátehetetlen volt, de nem eléggé céltudatos. Megálltak, és egymásra bámultak. Valami gúnyosan belenyugvó,

fölényesen elnéző kifejezés bujkált Van Li szemében.

Polly tekintete végigsuhant a domboldalon, le a völgybe, ahol apró alagutak vagy tárnák bejáratai mutatták, hol hatoltak be a bányászok a hegy gyomrába.

– Milyen muris lyukak azok odalenn! – mondta Polly félhangosan, inkább csak magának. – Jó lenne egyszer közelebbről megnézni.

Van Li hirtelen pislogni kezdett, és szeme szokatlanul csillogott.

– Alagútba bele! – kiáltotta izgatottan. – Alanyat labolni, sok alanyat! Kalózok, alagútba bele! Ellabolni amelikai embelek minden alanyát!

– És váltságdíjat követelni! – mondta Hickory.

– És kitűzni a kalózlobogót! – mondta Patsey.

– És tüzet rakni meg főzni, meg családot alapítani! – mondta Polly.

Az ötlet ellenállhatatlannak bizonyult. A négy gyerek szeme egyre kerekebbre tágult. Megfogták egymás-kezét, és előre-hátra lóbálták, miközben ünnepélyes ritmusban emelgették lábukat, már ahogy gyerekek szokták.

– De rettentő messze van! – jegyezte meg Patsey sötéten és fontoskodva. – Apukám azt mondja, az országúton három mérföld. Estig tart, míg odaérünk.

A ragyogó arcok elborultak.

– Menjünk le nadrágféken a csúszdán! – javasolta Hickory merészen.

Elindultak a szirtpárkány felé. A “csúszda” nem volt más, mint a cikcakkvonalban lefelé haladó bemélyedés a meredek sziklafalon. Ezt a bemélyedést már régóta arra használták, hogy élelmiszereket és egyéb szükséges holmit csúsztattak le rajta a felső telepről, a völgyben és a szakadék mélyén dolgozó bányászokhoz. Az állandó forgalom lassanként szélesebbre koptatta ezt a keskeny ösvényt a meredek hegyoldalon. Végül már minden baj nélkül, meglehetős biztonsággal lehetett ezen az ösvényen árut szállítani, kosarakat és ládákat lecsúsztatni, de arra nem volt alkalmas, hogy emberek is közlekedjenek rajta. Még nem akadt ember, aki elég merész lett volna ahhoz, hogy megpróbálja. Ez a hőstett nyilván a mi kalózainkra várt. Odaléptek a szirt peremére, egymásba kapaszkodtak, és rövid habozás után megindultak lefelé. A következő pillanatban eltűntek az ösvényen.

Öt perccel később az Excelsior-bánya dolgozói, akik ezerlábnyi mélységben odalenn éppen kiültek a bánya bejárata elé, hogy elfogyasszák egyszerű ebédjüket, kénytelenek voltak alagútjukba visszamenekülni, mert kavicsok és kövek zápora zúdult hirtelen a fejükre. Felpillantva, legnagyobb megdöbbenésükre azt látták, hogy nagy porfelhő közepette

négy kerek tárgy gurul és hempereg a csúszdán lefelé. Azután kiderült, hogy ez a négy kerek tárgy nem egyéb, mint három fiúcska meg egy kislány. A derék bányászoknak még a lélegzetük is elállt egy pillanatra rémületükben. Két ízben is megesett, hogy valamelyik kisfiú ott gurult az ösvény legszélső peremén, meglazítva a köveket, amelyek aztán nyílegyenesen potyogtak alá az ezerlábnyi szédítő mélységbe. Most pedig az történt, hogy a kislány egészen kicsúszott, és csak azért nem zuhant le, mert mindkét kezével megkapaszkodott valami bozótszerű sziklanövény ágaiban.

– El ne ereszd, az istenért! Fogd meg jól! – kiáltotta az egyik bányász, két társa pedig arra a reménytelen kísérletre vállalkozott, hogy alulról közelítse meg a, gyereket.

A bozótba kapaszkodó kislány csengő kacagással válaszolt a figyelmeztetésre, szinte kinevette az aggodalmaskodókat.

Ekkor két kis fej jelent meg a csúszda szélén; aztán egy pirinyó emberke, kinek lábait nyilván két láthatatlan pajtása fogta jó erősen a háttérben, egészen kihajolt a szakadék fölé, és vékony karocskáit a lány felé nyújtogatta. De hiába, túl messze volt tőle. A csúszda felől vidáman bugyborékoló kacagás hallatszott megint: úgy látszik, odafenn nagyszerűen mulattak az emberke kudarcán. Ez most valami rövid, fekete kötelet lökött az ég és föld között lebegő lány felé, ami újabb kuncogásra és kacagásra adott alkalmat. A bányászok odalenn hüledezve, sápadozva nézték. Ekkor Polly (mert ő volt az) megragadta a felé lóbált rövid, fekete kötelet, ami nem volt más, mint Van Li varkocsa, s a következő pillanatban ennek a segítségével visszahúzták az ösvényre. Diadalmas kacagásukat most a bányászok dörgő hurrázása követte odalenn.

– Soha életemben nem nevetem ki többé a kínaiakat a copfjuk miatt! – mondta az egyik bányász, amint újra csajkája fölé hajolt.

Közben a gyerekek célhoz értek, és ott álltak a tárna bejáratánál. Vidám könnyelműségükben még most sem eszméltek rá arra, milyen halálos veszedelemben forogtak. Büszkék voltak rá, hogy fittyet hánytak a szülői intelmeknek, és tilosban jártak. Pedig csak szerencsés véletlennek köszönhették, hogy életben maradtak – de ezt nem értették meg.

A meredek hegyoldalon való leereszkedés nem ijesztette meg őket, de most annál rémültebben néztek a tárna sötét torkába.

– Bizonyála a Gonosz Szellem lakik itt, és elkapja a kalózokat – vélte Van Li.

Hickory pityeregni kezdett, Patsey három lépést hátrált, csak Polly állta a sarat egyedül, bár neki is elszorult a szíve.

– Kiabáljunk, akkor talán megijed tőlünk – indítványozta bizonytalanul.

– Nem, nem! – tiltakozott Van Li. – Nem szabad a Szellemet meghalagítani! Váljatok egy kicsit. Kínai fiú bemegy, és megkéli a Szellemet, hogy ne bántson minket!

Zubbonya alá nyúlt, előhúzott egy maroknyi papírszalagot, és szétszórta az üreg bejárata előtt. Aztán ruhájának ugyanabból a rejtekéből gyufát meg egy csomó csillagszórót szedett elő. Meggyújtott néhányat, és bedobta a sötét alagútba. A csillagszórók sisteregve sziporkáztak, és egy percre megvilágítottak a nyílást. A gyerekek orrát megütötte a puskapor szaga. Polly elbűvölten bámulta a tűzijátékot. Hickory és Patsey repesett örömében – a kaland most már olyan érdekessé vált, hogy minden várakozásukat felülmúlta. Van Li büszkén állt ott, mint egy Nagy Varázsló, aki elűzi a Gonosz Szellemet.

– Majd én megmutatom neki! – mondta nagy önbizalommal.

De ekkor fenyegető hangok hallatszottak a tárna belsejéből, és Van Li elsápadt. Mintha valaki köhögött és krákogott volna odabenn. A torokköszörülést káromkodás követte.

Van Li összeszedte magát.

– A szellem losszul lett – mondta hencegősen. – Halljátok, hogy klákog!

A kalózok bizonyos irigykedéssel néztek Van Lire. Nem akartak bátorság dolgában hátramaradni mögötte. Most már megfeledkeztek kalóztervükről, és arra gondoltak, inkább felfedező útra indulnak a föld gyomrába, akármilyen félelmetes lehet is. Ám Polly hirtelen családanyává változott, akinek kötelessége gyermekeiről gondoskodni. Igen, házat rögtönöz itt a tárna torkában, jó meleg otthont, ahol megvacsorázhatnak, és nyugovóra térhetnek. Példás gondossággal felszedte a földre hullott csillagszórókat – majd tüzet rak velük, és megfőzi a vacsorát a családnak. A vacsora villámgyorsan elkészült. Egy fél szelet gyömbéres kalácsból állt, melyet igazságosan négy egyenlő részre osztott el, s a kis adagokat a földről felszedett forgácsdarabokon tálalta fel. Pompásan ízlett mindenkinek, mert füstös puskaporszaga volt. Hamarosan elfogyasztották az utolsó morzsáig. Polly megint királynővé változott, s elrendelte, hogy a kalózok a nehéz nap után nyugovóra térjenek. Ezt meg is tették, s három percen át mozdulatlanul pihentek, a legképtelenebb testtartásba dermedve, miközben túlzottan horkoltak. Hickory szinte állva aludt, két karját a mellén összekulcsolva és nem eléggé bozontos szemöldökét ijesztően összeráncolva. Kár, hogy ezt a hatásos testtartást nem bírta soká. De Polly így is levegőhöz jutott, ami lehetővé tette, hogy szemlét tartson és gondolatait rendezze. Ekkor rémülten felsikoltott. A csúszdán való

leereszkedés közben egészen megfeledkezett a babájáról, és most kerekre tágult szemmel, megdöbbenve bámult rá.

– Lady Mary haja eltűnt! – kiáltotta, és görcsösen megragadta Hickory kalóz lábát.

Hickory tüstént megértette, hogy az ütött-kopott fababáról van szó, és szemügyre vette a szegényes udvarhölgy szánalmasan kopasz fejét.

– Hah! – kiáltotta rekedt hangon. – Megskalpolták az indiánok!

Az ötlet egy pillanatra elbűvölte Pollyt. Erős képzelőtehetsége kapva kapott ezen a megoldáson, de Van Li sietett kiábrándítani.

– Semmi skalpolás! – kiáltotta. – Lady Mali palókája fennakadt a sziklán! Ahol Polly megbotlott. Majd én felmászok élte, és lehozom!

– Nem! – rikoltotta abban a pillanatban a többi kalóz. Hallani sem akartak arról, hogy itt maradjanak a Gonosz Szellem közelében, Van Li varázsereje nélkül.

– Eszedbe se jusson oda felmászni!

Még Polly is (aki közben néhány anyai könnyet hullatott Lady Mary kopasz fejére) hevesen tiltakozott a kis kör megbontása ellen.

– Tüstént lefekszel! – parancsolt rá szigorúan a fegyelmezetlen kalózra. – Meg se moccansz reggelig, megértetted?

A kalózok engedelmeskedtek, és újra mély álomba merültek, de most már igazán; mert a sok élménytől és izgalomtól és fáradtságtól kimerülten, boldogan húzódtak meg a tárna kellemes bejáratában, és sorra elaludtak. Csak Pollyt tartotta ébren az anyai és királynői felelősség tudata. Leült melléjük, de nem aludt el, s szeretettel pislogott rájuk.

Lassanként őt is hatalmába kerítette a titokzatos hely varázsa és a nagy magányosság érzete az alvók között. A kellemes árnyékból, ahol összekuporodva üldögélt, áttekinthette a hegyek koszorúját körös-körül s az egész, óriási völgyet, melyet valami álomszerű kékes köd borított el; mintha a föld mélyéből áradt volna, hogy ellepje az egész világot. Fenyőfák és babérbokrok üde illata töltötte be a levegőt. Szekerek zöreje hallatszott a láthatatlan országút felől. Valahol messze a hegyi postakocsi zötyögött felfelé. Polly nagyon kicsinek érezte magát, de nem félt. Szívét enyhe mélabú töltötte el, de nem gyötörte túlságosan. Hiszen itt voltak a társai, a bátor kalózok, felébresztheti őket bármely pillanatban, amikor csak akarja.

De most már nem volt a királynőjük, a kalózok királynője. Nem, most már egy boldogtalan anya volt, kilenc gyermek anyja, akik közül hat már lehunyta a szemét, s ott pihen a dombtetőn, a kas temetőben. De a másik három betegen fekszik, kanyarótól és skarláttól elgyötörten. Itt fekszenek

mellette pihenve, ő meg egész nap talpon volt, sok mérföldet gyalogolt, koldulva kapuról kapura egy kis száraz kenyérért, hogy megmentse gyermekeit az éhhaláltól. De mi haszna – úgyis meghalnak! Nem látják többé anyukájukat soha, soha! Ez Polly egyik régi, kedves képzelgése volt, de csak akkor engedte át magát neki, amikor a többiek már aludtak; részint, mert komolyabb szerepeiben nem osztozott mással, féltve őrzött titkát nem bízta rájuk; de azért is, mert olyan ostobán bámulnak rá, nem tudják követni őt az ábrándozásaiban. Aggódva körülnézett, aztán lábujjhegyen végigjárta betegeit; mindegyiknek egy-egy kanál orvosságot adott be, képzeletbeli kanállal a képzetbeli üvegcséből. Fizikailag is szokta erősíteni őket, egy-egy szerető hátbaütögetéssel, de most eltekintett ettől, mivel olyan legyengült állapotban voltak. Ám az orvosság, sajnos, nem használt. A gyerekek sorra meghaltak – mindig ezt tették, amikor idáig jutott –, s Polly magára maradt. Eszébe jutott a kis templom, ahol egyszer végignézett egy temetést; csak a virágok kellemes illatára emlékezett már; s bánatos képzeletében megjelent a kilenc kis sírkő a kis temetőben; szép rendesen, egymás mellett, mindegyiken az elhunyt gyermek neve. Már türelmetlenül várta az igazi jó nyarat, amikor Lady Maryvel az ölében elüldögélhet a sírok előtt. Hogy a szerencsétlen áldozatok még mocorognak egy kicsit, csöppet sem zavarta Pollyt. Istenem, nyugtalanul hánykolódnak a sírjukban! Annál jobban megérdemlik, hogy megkönnyezze őket.

De kerek szemének pillái most már elnehezedtek, a tájkép elmosódott, valami felbukkant előtte, majd eltünedezett; hogy mi lehet az, nem látta világosan. Vízcsobogást hallott, mintha egy kis patak csörgedezett volna mellette; a bányából jött, őérte jött, fel is kapta a hátára, elringatta. Azután mintha hullámai elsodorták volna, s minden elsötétült körülötte.

A következő dolog, amire később vissza tudott emlékezni, az volt, hogy valami öblös bölcsőben vagy lassan sikló kocsiban vitték, vitték, csobogó víz hangjainál. Nem volt egyedül; három pajtása ott feküdt mellette jó szorosan, ugyanabba a titokzatos kocsiba préselve. Mélységes sötétség vette körül, de Polly megérezte vagy hallotta, hogy kísérik őket; időnként egy-egy gyenge fénysugár verődött vissza az alagút falairól, s Polly ilyenkor észrevette, hogy óriási árnyak ballagnak lassan a kocsi mindkét oldalán. Érezte, hogy pajtásainak keze az ő kezét keresi; megértette, hogy ébren vannak és félnek. Kis szívének nagy jóságában, védelmező anyai ösztönével, bátorítóan szorította meg a feléje tapogatózó gyerekkezeket. Ekkor a kocsi egy ragyogóan kivilágított csarnokba gördült és megállt. A hirtelen átmenet az alagút sötétjéből ebbe a fényes térségbe az első

pillanatban elvakította őket. Szemük káprázott. Olyan volt minden, mint egy álom.

Egy nagy, kerek barlangban voltak, ahonnan még három olyan alagút ágazott szét, mint az, amelyiken ők ideérkeztek. A falakat ötven vagy hatvan gyertya világította meg, amelyeket egymástól szabálytalan távolságban dugtak be a szikla repedéseibe. De még érdekesebbek voltak a barlang lakói, akik a falak mentén felsorakoztak; ezek is – mint azok, akik őket idekísérték – valóságos óriások voltak; arcuk fekete volt, fejükre és derekukra nagy, vörös kendőket kötöttek, övükbe hatalmas késeket és pisztolyokat dugtak. A pince közepén összetolt ládákból készült dobogó emelkedett, melynek oldalára egy nagy koponyát és két keresztbe tett lábszárcsontot mázoltak. Az emelvényen a banda vezére ült, bölény bundába burkolózva; mellette jobbról-balról egy-egy kis hordó az egyikre ezt a szót festették: *rum*, a másikra meg azt, hogy *puskapor*. A gyerekek nagyot néztek, és közelebb húzódtak Pollyhoz. Pedig minden ijesztő és harcias kellék ellenére a barlangbeli társaság afféle betlehemesekre emlékezetett, arcuk koromtól vagy szuroktól volt fekete, és viselkedésük nem volt olyan, mintha túlságosan vérszomjasak lettek volna. Sőt ellenkezőleg – Pollynak az volt a benyomása, hogy még a legvadabb külsejű óriás szemében is mintha jóságos mosoly bujkálna.

– Isten hozott! – mondta a vezetőjük. – Szívesen látott vendégek vagytok a Fekete Martalócok barlangjában! A Fekete Martalócok vezére üdvözli a Kalóz-sziget királynőjét!

– Ó, nagyon szépen köszönöm – szólt Polly félénken, s közelebb vonta kis csapatát védőszárnyai alá. – De nem volna szíves megmondani... kérem szépen... hány óra van?

– Nemsokára a Jövő Hét Közepe lesz – felelte a bandavezér zord komolysággal –, de mit érdekel az minket! Az Idő csak a rabszolgáknak szól. A Fekete Martalócok fütyülnek rá. Mit törődik vele a Királynő?

– Azt hiszem, mennünk kell – mondta Polly tétovázva, mert mi tagadás, tetszett neki, hogy rangját olyan készségesen elismerik.

– Addig nem, amíg be nem mutattuk hódolatunkat Felségednek! – felelte a vezér. – Hahó! Figyelem! Felszólítom a Hopmestert, vigye körül a Királynőt, hogy mindenki bemutathassa hódolatát. – Amikor észrevette, hogy Polly kissé visszaretten, dörgő hangon hozzátette: – Ne tartson Felséged semmitől. Egyetlen hajaszála sem görbülhet meg! Aki bántani merészeli a Királynőt, halál fia! Kerékbe töröm, négyfelé vágom! Ha! Ha!

A többiek is mind azt kiáltották: “Ha! Ha!” – és hol az egyik, hol a másik lábukra támaszkodva, furcsán inogtak és hajladoztak. A Hopmester,

akinek hosszú szakálla kissé gyanús volt, és kóchoz hasonlított, szelíden karjaiba vette Pollyt, és körülsétált vele a martalócok előtt. Mindegyik mélyen meghajolt, aztán homlokon csókolta Pollyt; egyik-másik a karjába akarta kapni vagy arcát megsimogatni, de a Hopmester szigorú pillantással rendreutasította. Amikor az ünnepélyes szertartás véget ért, a Hopmester barackot nyomott Polly fürtös fejére, és visszatette a félig rémült, félig álmélkodó kislányt a csillébe, a többi kalóz mellé. Hickory és Patsey szólni sem tudott nagy csodálkozásában. Van Li volt az egyetlen, aki nyugodtan, sőt kissé fitymáló mosollyal nézte végig a jelenetet.

– Nem óhajtja Felséged megtekinteni a Martalócok táncát?

– Inkább majd máskor – felelte Polly kérő hangon, de komolyan.

– Látja Felséged ezt a két hordócskát? Nem kívánja a puskaporos hordót a levegőbe röpíteni vagy a rumos hordót megcsapolni?

– Nem, köszönöm.

– Van valami más parancsa Felségednek?

– Kérem szépen... nem – felelte Polly elhaló hangon.

– Nem veszített el valamit Felséged? Gondolkozzék egy kicsit. Nem volna olyan kegyes egy pillantást vetni erre a hm... hm... micsodára itt?

Bölénybundája alól hosszú, szőke hajfonatot húzott elő, és a magasba emelte. Polly nyomban ráismert szerencsétlen babája skalpjára.

– Kérem szépen, martalóc bácsi... ne tessék haragudni... ez a Lady Mary haja. Útközben elvesztette.

– Elvesztette bizony, de ugyanakkor talált valami sokkal becsesebbet. Nem kíváncsi Felséged a folytatására? Nem óhajtja meghallgatni, mi történt?

Polly félig riadtan, félig kíváncsian megadta királyi beleegyezését. Igaz, hogy a kalózok is nógatták – bökdösték és csipkedték –, mire pirulva megbiccentette fejét.

– Helyes. De ha megengedi Felséged, egy kis frissítővel szolgálunk előbb. Mit parancsol Felséged: málnaszörpöt, narancslét vagy limonádét? Fehéret vagy pirosat? Ha szabad javasolnom, melegen ajánlom ezeket a csokoládébombákat! – tette hozzá a martalócok vezére, miközben hirtelen mozdulattal egy dobozt vett elő a puskaporos hordóból, és megkínálta vele a kalózokat. A doboz telis-tele volt finomnál finomabb édességekkel.

– Figyelmet kérek! – folytatta, s a nagy csendet csak a csokoládébombák szopogatásának halk nesze törte meg.

– Sok évvel ezelőtt a Fekete Martalócok minden kincsüket ezen a hegyoldalon rejtették el, egy titkos barlangban. A barlang bejáratát betemették, és mindenféle varázslattal megakadályozták, hogy bárki is

rátaláljon. Azon a helyen egy kiugró szikla volt, és abba egy titkos jelet karcoltak, hogy később, ha a kincset ki akarják venni, tudják, hol van. Sok-sok évvel később a Fekete Martalócok visszajöttek a kincsért, de hiába keresték a rejtekhelyét. Gödröket és árkokat ástak, még alagutakat is robbantottak, olyanokat, mint ez itt – de hiába! Néha láttak valami karcolást egy kiszögellő sziklán, és már-már azt hitték, helyben vannak, de hasztalan túrtak-fúrtak ott, a kincsnek nem volt semmi nyoma. Minden erőlködésük kárba veszett. És tudjátok, miért? Mert a varázslat hatott. Megszűnése több szigorú feltételtől függött. A kincset csak az találhatta meg, aki nem is tudott róla, és észre se vehette, hogy felfedezte; csak az találhatta meg, aki nem tudott volna mihez kezdeni vele; és nem lehetett sem élő, sem halott, sem felnőtt, sem gyermek, sem ember, sem állat – csupáncsak...

– Csupáncsak egy baba! – kiáltotta Polly felugorva és két kis tenyerét összecsapva.

– Felségednek van esze! Felséged fején találta a szöget! – bólintott a martalócok vezére nagy komolyan. – A varázslatot Felséged kedvenc babája, Lady Mary törte meg. Amikor Felséged vígan jött le a csúszdán, és lába félresiklott, felséges kezéből kiejtette a babát. Sikerült ugyan gyorsan felkapnia, de nem vette észre, hogy a haja megakadt a kiugró sziklán, és ott is maradt. Később, amikor alattvalói körében megpihent az alagút bejáratánál, Felséged rájött arra, hogy Lady Mary kopasz. Véletlenül meghallottam, miről van szó, és tüstént felküldtem a Hopmesteremet, nézzen utána a dolognak. Meg is találta Lady Mary fürtjeit a sziklára tapadva, de ugyanakkor megtalálta – a titkos barlang bejáratát is a szikla alatt!

Patsey és Hickory, aki nem sokat értett ebből a magyarázatból, s inkább a csokoládé szopogatásának gyönyörűségeiben merült el, most ráeszmélt arra, hogy a kaland új fejezete következik. Mindenesetre kiszedték még azt a pár csokoládébonbont, ami a dobozban megmaradt, és gyorsan a szájukba gyömöszölték; így felkészülve várták az elkövetkezőket – lesz, ami lesz. Polly egyetlen szót sem mulasztott el a martalócvezér elbeszéléséből, sőt ki is hímezte még saját képzelete aranyfonalával. Szeme mind kerekebbre tágult. Ám Van Li szeme egyre kisebb lett, már csak két ferde nyílás maradt belőle. A kalózok nagy csodálkozására kivált a csoportból, előrelépett, és megállt a vezér előtt.

– Amelikai bácsi lóvá teheti az amelikai gyelekeket, de a kínai gyeleket nem! Kínai gyelek ismeli a bácsit! Maga nem Fekete Maltalóc, és nem lablóvezél! Maga Bob Johnson bácsi, megismelem! Az én anyukám mos

magának. És maga nem fizet! Én hozom a számlát, és maga nem fizet! Mál negyven dollállal taltozik nekünk! Mindig azt mondja: “Íld hozzá a többihez, öcskös! Majd holnap fizetek!” De most mál holnapután van!

Szavait harsogó kacagás fogadta, melyből még a vezér is kivette részét, nyilván annyira megfeledkezett magáról. De a következő pillanatban talpra ugrott, és félelmetes hangon kiáltotta:

– Hohó! Áruló van köztünk! Tömlöcbe vele! A legsötétebb tömlöcbe a várpince mélyén!

Hickory és Patsey pityeregni kezdett. Polly ajka is remegett, mégis odaállt kis kínai pajtása mellé.

– Ne merészeljen hozzányúlni! – kiáltotta, és olyan elszántsággal, melyet senki sem várt volna tőle, megrázta fürtös fejét. – Ha megteszi, szólok apukámnak, és ő majd a sarokba állítja magát! Az összes martalócokat!

– Az apukádnak? Hisz akkor *nem* vagy kalózkirálynő!

Nagy önmegtagadásába került Pollynak, hogy magas rangjáról lemondjon, de még nehezebb volt úgy megtenni, hogy méltóságát

megőrizze. Hogy az egyenes választ kikerülje, kénytelen volt dacos magatartását feladni.

– Tetszik tudni, bácsi – mondta elpirulva, de tétovázás nélkül –, mi nem vagyunk *mindig* kalózok, és Van Li rendszerint a mi kisinasunk, aki reggel kitisztítja a cipőnket, és akit anyu ide-oda küldöz. Tessék elhinni, nem akart semmi rosszat, és azt szeretnénk, ha velünk együtt jönne haza.

– Elég! – mondta a martalócok vezére. – Együtt mentek haza mindnyájan, és jaj annak, aki utatokba áll! Mit szóltok hozzá, derék Martalócaim? Mi vár arra, aki megpróbálja elválasztani a dicső Királynőt hűséges kínai csatlósától?

– Halál! – hangzott a dörgő válasz. A martalócok felháborodással és mégis észrevehető vidámsággal kiáltották ezt.

– És mit gondoltok, hazakísérjük őket?

– Haza! – bömbölték kórusban.

A gyermekek igazában még meg sem értették, mi történt, s máris visszarakták őket a csillébe; ez nyomban elindult, és visszasiklott abba az alagútba, amelyen át az imént idejöttek. De az alagút most már nem volt sötét, csendes és elhagyatott. A Fekete Martalócok bandája az utolsó szál emberig elkísérte őket; az alagutat fényesen megvilágították a gyertyákkal, amelyeket a barlang sziklafaláról szedtek le, és hoztak magukkal. Néhány perc múlva megint ott voltak az alagút bejáratánál. A világ újra kitárult előttük hegyeivel és völgyeivel, csak most a lehanyatló nap rózsás fényében fürdött minden. Ami eddig történt, olybá tűnt, mint egy álom.

De vajon csakugyan ébren vannak-e már? Erre a kérdésre nem tudtak felelni. Mindent úgy fogadtak, ahogy volt – a gyermekek bizalmával és hiszékenységével, akik nem tudják az új események jelentőségét régi tapasztalatokon lemérni, és semmit sem tartanak lehetetlennek. Ezért nem is csodálkoztak, amikor ezek az emberek a vállukra kapták őket, és úgy vonultak hosszú menetben a meredek ösvényen, vissza a telep felé. Polly észrevette, hogy amint elhaladtak a többi alagút bejárata előtt, mindenütt hangos hurrá fogadta őket, mintha valami nagy örömhír hordozói lennének. Az emberek kacagtak, tapsoltak, körültáncolták őket. Közben kísérőik valami titokzatos módon átalakultak; megmosakodtak, átöltöztek, és most már olyanok voltak, mint más közönséges ember.

Amikor a telep közelébe értek, az örömteli izgalom még magasabb fokra hágott. Az emberek előrohantak a házakból, hogy kezet szorítsanak a bányászokkal, akik a gyerekeket a vállukon hozták; magukat a gyerekeket pedig kérdésekkel halmozták el, melyekre nem tudtak felelni, hiszen alig értették. Csak egy mondat csengett Polly fülében, mert újra meg újra

elhangzott, mintha ez lenne a legfőbb oka a nagy lelkendezésnek és ujjongásnak:

– Megtalálták a régi dús eret, végre megtalálták!

Polly fejében az motoszkált, hogy erről tud valamit, sőt homályosan meg is érti. Ezért igyekezett méltóságteljesen ülni a martalócvezér vállán, de feje lehanyatlott – már elnehezült az álmosságtól.

Később mire is emlékezett még? A tömegre, mely a szülői ház előtt összecsődült. Ott volt az apja is; barátságosan mosolygott rá, de nem lépett ki a sorból, nem zavarta meg diadalmas bevonulását, hanem megvárta, amíg be nem viszik a nappalijukba, és le nem teszik anyu ölébe. Arra, is visszaemlékezett aztán, hogy egyszerre "nyűgös" lett. Nem volt hajlandó semmiféle kérdésre válaszolni, és hamarosan le is fektették jó puha ágyacskájába. Azt még hallotta, hogy édesanyja odaszól apunak:

– Igazán nevetséges cirkusz ez, John. Hogy felnőtt emberek maskarába öltözzenek, és játszogassanak, mint a gyerekek!

– Akár nevetséges, akár nem – felelte az apja –, ezek a felnőttek, az Excelsior bánya dolgozói, sokévi eredménytelen kutatás után most végre rábukkantak a Vörös-hegység híres régi aranylelő helyére, mely valamikor dúsan jutalmazta elődeik munkáját. Az aranytartalmú kőzet felfedezése meg fogja könnyíteni az egész telep életét; nem csoda, hogy a fiúk úgy viselkedtek örömükben, mint a gyerekek! Azt mondják, soha életükben nem találták volna meg az aranyér kezdetét a bozótban meg a bokrok alatt, ha Polly lába nem csúszik meg, és annak a nyeszlett babának a haja nem akad fenn éppen azon a kiugró sziklán, mely alatt az arany rejtőzködik!

– Látod, ezt jól megcsináltuk – dünnyögte Polly álmosan, és még jobban magához szorította Lady Maryt.

ÖTGYERMEKES CSALÁDANYA

Anya volt, méghozzá példás családanya – öt gyermeknek viselte gondját, pedig csak most töltötte be kilencedik életévét. Gyermekei közül kettő iker volt, ezeket általában így emlegette: “Mr. Amplach gyermekei” – egy tiszteletre méltó úriemberre célozva, aki a szomszédos településen lakott, és tudtommal ezeket az ikreket nem látta soha. Az ikrek valóban hasonlítottak egymásra, amiben nincs semmi csodálatos, tekintve, hogy életük korábbi szakaszában mindketten tekebabák voltak; ezzel magyarázható, hogy alkatuk, hosszú ruhájukban, alacsony válluk miatt, kissé fejletlen volt, a fejük viszont kemény és gömbölyű; voltak, akik azt bizonygatták, hogy az ikrek fej dolgában állítólagos apjukra ütnek. A többi gyerek közönséges játékbaba volt, a legkülönbözőbb korú, nemű és állapotú babák; de az ikrek vérrokonsága kétségtelen volt – meglátszott rajtuk, hogy anyjuk egyéni elgondolásából születtek. Ám a derék anya szigorúan ügyelt arra, hogy ne legyen részrehajló – soha nem tett különbséget gyermekei között. Ha “Mr. Amplach gyermekeiről” beszélt, ez csak megnevezés volt, nem jelentett semmiféle előjogot vagy kivételezést.

Ő maga félárva volt; anyja rég meghalt, apja pedig Robert Foulkes volt, a Nagy Kanyar és Reno közt közlekedő gyorsjárat keményen dolgozó, bár kissé könnyelmű kocsisa. Kislányát gyakran magával vitte a postakocsin, de napi munkája sok gonddal és vesződséggel járt, s így nem csoda, hogy néha ottfelejtette valamelyik állomáson, vagy ami még gyakoribb volt, maga Mary Foulkes potyogtatta el porontyait úton-útfélen a két végállomás közt. Szerencsére voltak érdes, de jóságos kezek, melyek a szerteszórt család összeszedéséről gondoskodtak; minden egyes baba régi ismerősük volt. Élénken emlékszem rá, amint Jim Carter bedübörgött a kocsmába, kabátja zsebében az egyik Amplach ikerrel, miután öt órát gyalogolt a hófúvásban.

– Valamit kéne csinyányi – dörmögte –, hogy Míri kicsinyt jobban vigyázzon ezekre az Amplach gyerekekre. Ezt itt la a hóból halásztam elő, egy mérföldnyire a Nagy Kanyaron túl.

– Jóságos ég! – kiáltotta az egyik utas, gyorsan felpillantva. – Nem is tudtam, hogy Mr. Amplach megnősült.

Jim kajánul kacsintott ránk a pohara fölött.

– Magam sem hallottam róla – felelte komoran –, de minden kitelik ezektől a tisztes külsejű, zsoltáréneklő jómadaraktól!

Miután kinyilvánította véleményét Mr. Amplach jelleméről, megkereste Maryt – vagy ahogy ő mondta, Mírit –, és részletesen elmesélte neki, mit szenvedett a szegény Amplach gyerek a szörnyű hóviharban, s hogy sóhajtotta dideregve: “Míri mama, Míri mama!” A kópé addig ecsetelte az iker gyötrelmeit, amíg igazi könnyek nem szöktek Mary kék szemébe.

– Szolgáljon ez számodra tanulságul – fejezte be Jim, ügyesen előrántva zsebéből a tekebabát –, s ne felejtsd el, hogy egy fél pohár whiskymbe került, a legfinomabb hatvanfokos whiskymbe, amit beadtam neki, míg végre magához tért!

Mary nemcsak elhitte, de a következő hetekben aggódva figyelte, milyen álmosan dülöngél a szerencsétlen gyermek a kocsi sarkában – csak nem kapott túl nagy adagot abból az erős orvosságból?

Családja igen gyorsan, mindössze két esztendő alatt szaporodott fel ennyire, miután hetedik születésnapján megkapta első babáját. Ezt Mr. William Dodd – szintén postakocsis – hozta neki tekintélyes anyagi áldozat árán Sacramentóból. Mary, azzal a bámulatos leleményességgel, mellyel a gyermekek szókincsüket gyarapítani szokták, “Misery”-nek nevezte elsőszülöttjét, nem is gondolva arra, hogy ez a szó szomorúságot jelent. Mary valószínűleg a Missy (kisasszonyka) meg a Missouri (az állam, ahol született) összegyúrásából alkotta meg a Misery nevet, mely csakhamar közismertté vált. Kezdetben óriási baba volt – Mr. Dodd ügyelt rá, hogy kapjon is valamit a pénzéért –, de az idő s talán a túlzott anyai szeret is kellőképpen lefogyasztotta; a baba hamarosan elvesztette gömbölydedségét, sőt végtagjainak egy részét is – a fölöslegeseket. Termete azáltal is csökkent, hogy egyszer a kerekek alá esett, és több kocsi keresztülhaladt rajta, de csak a feje és a válla esett össze egy kicsit; előbb csak a zománc pattogzott le róla, majd egész rétegek váltak le a fejéről. Végül a feje és a válla még lefogyott alkatához is túlságosan kicsinek tűnt. Ezen Mary öltöztetőművészete sem tudott segíteni; hiába erősített rá egy sálat erélyesen belevert apró szögekkel, aztán egy kalapot, mely hol előre-, hol meg hátrabillent, és sohasem maradt a helyén. Mary sokat vesződött vele, de nem tudta a szimmetriát helyreállítani. Amíg egy reggelen, könnyelmű és meggondolatlan fürdetés után, a gyerek egész felső része eltűnt; nem maradt belőle más, mint két kampó, mely a hátából állt ki. Még egy oly élénk képzelettel megáldott gyermek, mint Mary, sem fogadhatta el ezt a borzalmat fej gyanánt.

Később, a nap folyamán Jack Roper, a keresztútnál működő

patkolókovács arra lett figyelmes, hogy egy pityergő kislány áll a műhely előtt kék köténykében – mely ugyanolyan színű volt, mint a szeme –, s karjában bánatosan ringatta szerencsétlenül járt kisdedét. Jack felismerte Maryt, és rögtön kitalálta, mi járatban van.

– Mondd csak – javasolta jóságosan –, nincs otthon egy másik fejed... tartalék fej vagy valami maradék?

Mary szomorúan rázta a fejét. Akármilyen kiváló anya volt, nem tudott gyermeke számára pótalkatrészekről gondoskodni.

– Akármi, csak fejhez hasonlítson – segítette a kovács.

Mary édes, kék szemét elöntötték a könnyek.

– Nem... semmi! – hebegte. A kovács elgondolkodva folytatta:

– Talán meg lehetne fordítani: az alsó részét fölfelé, akkor pompás lábakat csinálnék abból a két kampóból. – A művészi ihlet hatása alatt már hozzá is nyúlt, és a feje tetejére, helyesebben a feje helye tetejére akarta állítani a babát, de Mary anyai ösztöne gyors sikollyal tiltakozott a tótágas ellen, és kis anyai karja védőn magához szorította Miseryt.

– No persze – bólintott a kovács komolyan. – Hát akkor hagyd itt, és gyere érte holnap. Addig majd kitalálunk valamit.

Jack a nap hátralevő részén mély töprengésbe merült, és szokatlan türelmetlenséggel "kezelt" néhány patkolásra váró és túlságosan makacs öszvért, sőt a rendes időnél egy órával korábban hagyta abba a munkát, és elballagott a Nagy Kanyarhoz, s meglátogatta műhelyében a "konkurens" kovácsot. Ám másnap reggel, amikor a félig aggódó, félig bizakodó anya megjelent, felsikoltott örömében. Jack szerzett egy üres vasgömböt, mely valami lépcső korlátját díszítette valaha, s ügyesen rászerelte a két kiálló kampóra; sőt még szépen be is vonta tűzálló vörös festékkel. Igaz, hogy ez a fej valamicskével nehezebb volt a kelleténél, és az arc túlságosan pirospozsgás (a pozsga idővel a többi babára is átragadt), de ez mit sem vont le Mary öröméből. Elsőszülöttje valósággal újjászületett. Az arcvonások tökéletes hiánya jóformán fel sem tűnt egy családban, ahol majdnem minden arc elmosódott. Aki Darwin tudományos elméletét kissé tanulmányozta, rögtön látta, hogy az Amplach ikrek a gömbfejű Misery édestestvérei. Volt idő, amikor úgy vettem észre, mintha Mary kivételezne ezzel a Miseryvel, vagy többi gyermekénél egy icipicivel jobban szeretné.

Akárhogy is, kedves látvány volt, amint nyári délutánokon egy útszéli facsonkra telepedve, szépen körbe ültette többi gyermekét, míg Misery kemény, érzéketlen vasfejét szerető kis szívéhez szorította, s kissé sírós altatódalt dúdolgatva, álomba ringatta. Nem csoda, hogy a méhecskék felkapták a dallamot, és megfelelő kíséretet döngicséltek hozzá álmosítóan,

míg magasan Mary feje fölött az óriási fenyők (talán a lágy sierrai szellő simogatására, vagy isten tudja, miért) ritmusban hajladoztak, s villózó fények meg árnyékok suhantak át váltakozva Misery öntöttvas arcán. Mary lenézett rá, s a szeretet mindent átalakító varázsereje elhitette vele, hogy Misery mosolyog.

A család két hátralevő tagjáról nem tudunk sok érdekeset mondani. Az egyiket úgy hívták: Gloriana, de Mary két szóban ejtette ki, mintha Glória-Anna volna a neve. Ezt a babát apja készítette, és ő is nevezte el. Nem volt más, mint a postakocsi ponyvájának egy darabja tekercsbe csavarva, de úgy, hogy a nyaka meg a dereka vékonyabb legyen. Arcot tintával festett rá az ilyen dolgokban ügyetlen férfikéz. (Egyáltalán, gyarló férfitalálmány volt az egész.) A másik baba neve Johnny Dear* volt, állítólag John Doremusról nevezték így – a fiatal boltosról, aki néha megajándékozta Maryt egy maroknyi cukorkával. Mary sohasem ismerte be, hogy a baba neve háláját jelképezi, de mi, férfiak – a postakocsi személyzete – tudtuk, amit tudtunk.

* Dear (ejtsd: dir) – jelentése: kedves

Johnny Dear eredetileg egy kicsiny gipszöntvény volt, mely diákok számára készült a koponyatan elemeinek elsajátítására. Isten tudja, hogy került a székváros valamelyik kirakatába, s ki kunyorálta el a boltostól. Olyan volt, mint egy kis mellszobor – a testét maga Mary szabta hozzá. Érdekes, hogy mindig *fiúnak* öltöztette, s hogy valamennyi gyermeke közül ez volt a *legemberibb* külsejű. Annak ellenére, hogy fehér, kopasz feje mezőkre volt osztva, és minden mezőben nyomtatott betűk utaltak arra, miféle szellemi képességek fészkelnek ott – Johnny Dear megdöbbentően életszerű volt.
Mary néha ott felejtette lovaglóülésben valamelyik útszéli fa ágán, és megesett, hogy arra haladó lovasok meghökkenve ugrottak le a nyeregből, közelebbről megvizsgálták kicsinyített lovastársukat, aztán zavart mosollyal visszarakták oda, ahol volt. Mindenki tudja, hogy egyszer Yuba Bill, az első gyors járat kocsisa is megállította a kíváncsi utasok kérésére a postakocsit, zord arccal odaültette Johnny Deart maga mellé a bakra, majd a Nagy Kanyarban ünnepélyesen átnyújtotta Marynek a legnagyobb nyilvánosság előtt. A felnőttek nem győztek mosolyogni a kislány csodálkozón tágra nyílt szemén s az első zavart piruláson, mely ezt a kerek, pufók, napbarnította arcocskát még a szokottnál is bájosabbá varázsolta. Talán furcsának tűnik, hogy ezt a nagy népszerűségnek örvendő s anyai ösztöneiről közismert teremtést nem ajándékozták meg szebbnél szebb városi játékbabákkal. Megpróbálták nemegyszer, de hamarosan kiderült, hogy Mary nem sokat törődik ezekkel a babákkal – viaszarcukat, forgatható szemüket, pazar hajukat otthagyta úton-útfélen az árokban, vagy levetkőztette őket, és ruhájukat ráadta a szívéhez közelebb álló, képzeletét jobban foglalkoztató, egyszerűbb babákra. Így történt, hogy Johnny Dear szigorúan klasszikus vonalú arca egy divatos női szalmakalap alól kandikált elő, mely teljesen árnyékba borította kiváló (sőt mezőkre osztott) szellemi képességeit. Az Amplach ikrek pedig csipkés főkötőt viseltek kuglibábufejükön, s komoly kísérlet történt arra, hogy a vasfejű Misery lenszőke hajfürtökhöz jusson.
Ezek a babák Mary egyéni alkotásai voltak, és minél erősebben próbára tették képzeletét, annál jobban szerette őket. Ezt kissé bajos összeegyeztetni azzal a szokásával, hogy kedvenceit ottfelejtette néha az erdőben vagy az útszéli árokban. Ám könnyen megértjük, ha arra gondolunk, milyen végtelen bizalommal viseltetett a természet iránt; ezért bízta ez a kis anyátlan árva forrón szeretett gyermekeit, sőt önmagát is olyan nyugodtan a Nagy Anya gondjaira – és jóformán sohasem érte csalódás. Egerek, patkányok, csigabigák, vadmacskák, párducok és

medvék sohasem bántották elvesztett vagy elhagyott kedvenceit. Még az elemek is megkímélték őket; az Amplach ikrek egyikét a hegyhát közelében teljesen eltemette a hófúvás, de a következő tavasszal mosolyogva került újra napvilágra, fájának és festékének teljes épségében. Marynek csak akkor kellett féltenie kedvenceit, ha a civilizáció kisebb erőivel kerültek szembe. De még akkor is, amidőn Patsey O'Connor szelíd kecskéje egy ízben megtakarta "kóstolni" az elveszett Miseryt, három foga beletört a kísérletbe. Thompson öszvére is veszteségként került ki a vasfejű csodagyerekkel való összecsapásból: kificamított hátsó lábbal, felsebzett és megdagadt csüddel állt tovább.
De ezek még boldog idők voltak – a Nagy Kanyartól Renóba vezető országút egyszerű, idillikus évei. A haladás és az emberek megtollasodása nagy változásokat hozott. Most már széltében-hosszában suttogták, hogy Mary nem nőhet fel, mint egy vadvirág – iskolába kell adni. Éppen Mr. Amplach, a duckville-i nyilvános iskola gondnoka (bár szerencsére még most sem tudott a róla elnevezett ikrekről semmit) jelentette ki szigorúan, hogy Mary kószálása botrány, a környék szégyene! Csakugyan szörnyű tudatlanságban nőtt fel, nem ismert semmit – legfeljebb a környezetében élő egyszerű munkásemberek szerető szívét, nemes önzetlenségét és gyengéd lovagiasságát; s nem hitt semmiben, csak a természet mérhetetlen jóságában, mely iránta és kedvencei iránt lépten-nyomon megnyilvánult. Természetesen nagy vita folyt erről a kérdésről egyrészt az országúton dolgozó "fiúk", másrészt a telep néhány tisztes családja között, s az is természetes, hogy végül a haladás győzött, vagy ahogy a fiúk mondották: a "pógárosodás".
Egy vasúti szárnyvonal építése döntötte el a kérdést. Robert Foulkesot nevezték ki a szárnyvonal ellenőrévé, de értésére adták, hogy leányát iskoláztatni kell.
De hátravolt még a legnehezebb kérdés: mi legyen Mary családjával? Egyetlen iskola sem fogadna be egy ilyen tarka összetételű, vegyes társaságot, Mary kis szíve viszont megszakadna, ha kénytelen lenne gyermekeit szerteszórni vagy hősiesen tűzre vetni. Jack Roper találékonysága segített a bajon, ügyes megoldást javasolt. Marynek megengedték, hogy babái közül kiválasszon egyet, s azt magával vigye az iskolába; többi gyermekét pedig örökbe fogadta egy-egy régi jó barátja. Azonkívül Marynek lehetővé teszik, hogy gyermekeit szombat délutánonként meglátogassa. A kedvenc kiválasztása kegyetlen megpróbáltatás volt, melybe azonban világért sem avatkoztunk volna bele. Ismertük részrehajlását elsőszülöttje javára, és biztosra vettük, hogy

Miseryre esik a választása. Ám mindnyájunk meglepetésére Johnny Deart választotta. Lassanként megértettük, hogy a finom női ösztön korai megnyilvánulása ez – Mary első engedménye annak a csupa illendőség világnak, ahová most belépni készült. Gyermekei közül kétségtelenül Johnny Dear volt a legszalonképesebb; sőt a koponyáján feltérképezett szellemi képességek révén iskolai célokra is alkalmas volt.
Az örökbe fogadó szülők hűségesen teljesítették feladatukat. A kovács éveken át őrizgette a vasfejű Miseryt; priccse fölött, egy gyalulatlan deszkapolcon tartogatta, mint valami szentélyben. Rajta és "Mírin" kívül senki sem tudott azokról az izgalmas, titkos beszélgetésekről, amelyek a szomorú elválást követő napokban az anya és elsőszülöttje közt lezajlottak. De kiderült, hogy Mary éppilyen hű maradt többi gyermekéhez is. Azt mesélték, hogy egy szombat délután, amikor az új szárnyvonal igazgatója dolgozószobájában ült Renóban, s két intézőjével fontos tárgyalásokat folytatott, hirtelen halk kopogás hallatszott az ajtón. Aztán megmozdult a kilincs, és az ajtórésben egy kék köténves kislány fürtös feje, élénk arcocskája, ragyogó kék csillagszeme kukkantott be. Az intézők csodálkozására az igazgató arca egészen megváltozott. Gyengéden kézen fogta a kislányt, és íróasztalához vezette, amelyen az új szárnyvonal műszaki rajzai hevertek szanaszét. Kinyitott egy fiókot, és kihúzott belőle egy fura módon felöltöztetett kuglibábut. A hivatalos ügyekkel elfoglalt intézők csodálkozása még nagyobb lett, amikor hallották, hogy az igazgató és a kislány közt a következő furcsa beszélgetés hangzott el:
– A kicsike elég jól érzi magát, pedig a mostani rossz időben sok a megbetegedés – mondta az igazgató, aggódva vizsgálgatva a kuglibabát. – Persze volt bajom vele elég, amíg sikerült rászoktatnom, hogy csendben maradjon.
– Tudom – mondta gyorsan Mary. – Ugyanez van Johnny Dearrel is. Rémes, éjjel hogy köhög. De Misery remekül érzi magát, az előbb voltam nála látogatóban.
– Sajnos, sok a skarlátmegbetegedés mostanában – folytatta az igazgató aggodalmas arccal. – Nem lehetünk eléggé óvatosak. De azért holnap magammal viszem egy kicsit kocsikázni. Végigszaladunk a vonalon. Jó lesz neki a levegőváltozás.
Mary szeme könnybe lábadt; mintha egy kék vizű forrás tört volna elő hirtelen. Cuppanós csók következett, kis gyöngyöző kacagás, egy félénk pillantás a két kíváncsian bámuló idegen bácsira, és a beszélgetés véget ért – a kék köténike kilebegett a szobából.
Valóban ugyanilyen figyelmes volt a többi iránt is, kivéve rongybabáját,

Glorianát, aki Jim Carter kunyhójában talált új otthonra. Jim Carter a hegyháton lakott, túl messze ahhoz, hogy gyakran meg lehessen látogatni. De Jim rendszeresen levitte a babát szombat délutánonként Maryék házába; a még szendergő, álmos Glorianát a nyeregtáskába dugta, vagy odaültette maga elé a nyereg szarvára. Vasárnap nagy parádét rendeztek valamennyi baba részvételével; ez öntött Mary szívébe erőt a következő hét sivárságának elviselésére.
De jött egy szombat és vasárnap, amikor Mary nem jelent meg, és az országút mentén mindenki tudta, hogy San Franciscóba kellett utaznia egy nagynénje elé, aki akkor érkezett meg az Államokból. Nagyon rideg vasárnap volt ez – tartalmatlan, hétköznapian szürke vasárnap a "fiúk" számára, úgy hiányzott nekik az a csacsogó kis tündér. De a következő vasárnap meg a harmadik még rosszabb volt, mert kiderült, hogy az a szörnyű nagynéni nagy hűhót csap Mary körül, és valami roppant előkelő intézetbe – a Santa Clara-zárdába – küldi, ahol a lányokat olyan tökéletessé gyúrják, hogy mire kijönnek onnan, saját szüleik sem ismernek rájuk. De *mi* tudtuk, hogy a *mi* Marynk nem változik meg soha; s egy levél, mely a hónap végén érkezett tőle (még mielőtt a zárda kapuja a kék köténykére rácsukódott volna), megerősített meggyőződésünkben, s balzsam volt fájó, aggódó szívünkre.

A levél jellemző volt Maryre. Nem címezte név szerint senkinek, s ha a néni kevésbé elővigyázatos, egyszerűen nyitva és megcímezetlenül bízták volna a postára. Valójában nem volt más, mint egy kitépett irkalap. Mary apja szó nélkül nyújtotta át nekünk, hogy olvassuk el valamennyien. S mialatt kézről kézre járt, úgy éreztük, mintha kis játszótársunk hangja csengene a fülünkben:

> *Friscóban annyi a ház, mint a pelyva, és annyi a Néni, hogy egy lépést se tehet az ember egyedül, de nincsen se öszvér, se kecske, se csacsi, de még egy Kovács Műhej se. Híjába kerestem Nyulakat meg Mókusokat, medvék és Vad Állatok sincsenek sehol, biztos elbújtak, mert nem akarnak iskolába járni. Jack Ropernek üzenem, hogy ha nem is vagyok ott, bánjon jól Mizerivel, és ne csúfolja, hogy nehéz a feje – ami nem is igaz, hanem közönséges hazukság! Kaptam egy Kanári madarat, amej gyönyörűen fütyül, ha nem is ojan szépen, mint az aranymálinkó odahaza. Kedves Montgomery Bácsi, nagyon kérem, vigyázzon az Amplach gyerekre, nehogy Torokgyuladást kapjon, az a fiók ojan huzatos! Az ajtót is gyakran nyitogatják, könnyen megárthat a gyenge Tüdejének. És az istenért, nehogy betintázza a kis fejét, most, amikor*

nincs, aki megfürdesse! Johnny Dear, most neked írok, légy jó, érted, és fogagy szót a kedves bácsinak, aki örökbe Fogadott. Te is, Glóri Anna, szeresd Jimmy Carter bácsit, aki ojan jó hozzád, még kocsikázni is elvisz. Tegnapp én is Kocsikáztam, de kétkerekű kocsiban, egy Kapitány Bácsi vitt magával, aki elmesélte, hogyan harcolt Igazi indiánokkal! Nemsokára hazalátogatok, hát viselkegyetek jól mindannyian, és vigyázzatok magatokra!

Csakhogy három évig tartott, míg végre sor került a látogatásra, amelyről ebben az első (és utolsó) levelében írt. Az "örökbe fogadó apák" azonban híven teljesítették kötelességüket, amelyet magukra vállaltak, és gondosan vigyáztak Mary gyermekeire. S amikor az új szárnyvonalat megnyitották, és híre ment, hogy apjával együtt Mary is ott lesz az ünnepségen, régi barátai – mintha csak összebeszéltek volna – valamennyien kimentek elébe az állomásra. Szépen felsorakoztak a peronon – a szegény Jack Roper bal karján egy kis batyu himbálózott, amely terjedelméhez képest kissé súlyosnak tűnt fel. Vártak. Végre befutott a vonat, s az egyik kocsiból egy bájos, üde ifjú hölgy szállt le, ragyogó tiszta muszlinruhában, mely csodásan simult karcsú derekához (bár talán kissé rövid volt), lábán gyönyörű cipellő, kezén divatos kesztyű. Odalépett a kis csoporthoz, sorrá kezet fogott régi barátaival. Mosolygó arca bájos volt, csak nem olyan napbarnított, mint valaha, de kék szeme éppen olyan nyílt és őszinte, mint régen. S amikor elfordulva tőlük, édesapjába karolt, a négy "örökbe fogadó apa" összenézett; most az ő arcuk pirult el, éppen olyan zavarban voltak, mint a kék kötény és kislány, amikor Yuba Bill behajtott az állomásra, Johnny Dearrel a postakocsi bakján.

– Csak nem voltál olyan szamár, hogy Miseryt is kihozd magaddal az állomásra? – kérdezte Jack Montgomery Ropertől.

– De bizony, olyan szamár voltam – felelte Roper kényszeredett mosollyal –, hát te, igazgató úr?

Most vette csak észre, hogy egy kuglibaba feje kandikál ki az igazgató zsebéből.

A körülöttük álldogáló emberek nevettek, és a négy régi cimbora szótlanul, tűnődve elballagott.

A kis Mary visszajött hozzájuk, s éppen olyan kedvesen mosolygott rájuk, mint valaha – de már nem volt "ötgyermekes családanya"!

ARANYÁSÓK

1

Most aztán nem volt tévedés: aranyat talált!

Egy perce sincs még, hogy megpillantotta azt az ormótlan barna kvarcdarabot, melyet mintha tompa fényű, sárga fémpettyekkel hintettek volna tele. Elég puha volt ahhoz, hogy csákánya nyele behatoljon viaszléphez hasonló mélyébe; de elég súlyos is ahhoz, hogy csákányáról leguruljon, amikor megpróbálta kiemelni a vörös földből.

Mindezt világosan látta, noha – maga sem értette, hogyan – már jó néhány lépésnyire volt attól a helytől, ahol az aranyat felfedezte. Szíve kalapált, lélegzete úgy meggyorsult, hogy nem tudott rajta uralkodni. Lassan és céltalanul topogott ide-oda; közben meg-megállt és a tájat bámulta, mely már nem volt olyan ismerős, mint máskor. Remélte, hogy ösztöne vagy a szokás hatalma hamarosan magához téríti; de amikor meglátta szomszédját, aki egy másik, aranykutatásra kiigényelt parcellán dolgozott, rövid tétovázás után hátat fordított neki. Pedig egy perccel előbb még arra gondolt, hogy odarohan hozzá, és a fülébe harsogja: “Istenemre, végre rábukkantam!” vagy: “Az áldóját, öregem, ez egyszer nekem is sikerült!” De az a perc elmúlt, s most úgy érezte, nem is tudná a hangját felemelni, vagy ha megtenné, kiáltása erőltetett és mesterkélt lenne. De azt sem teheti, hogy odalépjen hozzá, és hűvös hangon közölje vele, milyen szerencse érte. Így aztán – részint e furcsa bénító bátortalanság következtében, részint meg abban a reményben, hogy ha szemügyre veszi kincsét, talán visszanyeri normális állapotát – visszaballagott a vágatába, abba az alagútszerű üregbe, amit ásott.

Igen – ott volt! Nem az a maroknyi érc, amit a bányászok “zseb”-nek neveznek, sem valamivel nagyobbacska “réteg”, hanem a régóta keresett “ér” kezdete. Ott volt bizony kétségtelenül, a csákánya mellett, a kőtörmelék közelében, ahol a felfedezés első öröméből felocsúdva, a kőzet felületét kibontotta, hogy meggyőződjék róla: szerencséje nem káprázat, hanem kézzelfogható valóság! Ott volt, és megcáfolta ellenségei gúnyolódását, s igazolta barátait, akik hittek benne. Ott volt – türelmes, kitartó munkájának jutalma, mely mutatja, hogy terve, elgondolása, egész elmélete a gyakorlatban is bevált. Ott volt, ott bizony! De valahogy nem

tudta felújítani azt az ujjongó örömet, amelyet az első pillanatban érzett, inkább valami nyugtalanság töltötte el, mintha súlyos felelősség szakadt volna rá hirtelen. Hiszen nagy vagyonhoz jutott, ez kétségtelen; körülményeihez képest óriási vagyonhoz. A lelet megérhet néhány százezer dollárt, sőt többet is, ha a korábbi, Martin-féle leletre gondolunk, mely távolról sem volt olyan dús, mint ez az ér. Kimunkálásához persze nagy szorgalom és szakértelem kell.

Ezzel a nyugtalan érzéssel a szívében evickélt ki újra a domboldalra, a ragyogó napfénybe. Szomszédja még mindig ott tartózkodott a parcelláján; de úgy látszik, abbahagyta munkáját; tűnődve szívta pipáját egy nagy fenyőfa alatt. Slinn sóvárogva nézte – egy pillanatra megirigyelte szemmel látható, elégedett nyugalmát. Valami megmagyarázhatatlan vágy fogta el, hogy odarohanjon hozzá, és elrontsa jókedvét szerencséjének emlegetésével. Hadd lássa Masters, hogy milyen szerencsétlen flótás! De ez a vágya is hamarosan elpárolgott. Csak állt, és üres tekintettel megint a tájra meredt.

Mihelyt felfedezését bejelentette, és értékét megállapíttatta, elhozatja feleségét és gyermekeit az Államokból.

Pompás házat építtet magának a szemközti domboldalon, ha a felesége is úgy akarja; bár az is lehet, hogy a gyermekek kedvéért inkább San Franciscóban lesz kedve lakni. Úgy érezte, függetlenségének most már vége; körülményeinek megváltozása elsősorban azzal az eredménnyel jár majd, hogy nem lesz többé a maga ura. Ez az aggodalom megzavarta ragyogó terveit. Családjának más tagjaival is törődnie kell ezután. Eddig a távolság meg a közöny egészen eltakarta őket a szeme elől. De most már tennie kell valamit húga, Jane érdekében, William öccséért is, és felesége szegény rokonairól sem feledkezhetik meg. Igazságtalanok lennénk Slinnhez, ha nem szögeznénk le a tényt: nagylelkű érzéssel, szűkkeblűség nélkül gondolt a szegény rokonok megsegítésére; csak a vesződség volt az, ami bántotta és aggasztotta.

Szomszédja ezalatt alighanem elszívta pipáját, mert kiverte belőle a hamut, hirtelen felállt, és elindult egyenesen Slinn felé, véget vetve tétovázásának, hogy beszéljen-e vele vagy sem. A szerencsés kincslelő néhány lépéssel szomszédja elé ballagott, majd fáradtan megállt.

– Hello, Slinn! – kiáltotta a szomszéd nagy önbizalommal.

– Hello, Masters – felelte Slinn elhaló hangon. Már a két hang is elárulta, ki-ki milyen lelkiállapotban van.

– Mi az ördögöt ábrándozol itt? – kérdezte Masters, majd megpillantva Slinn sápadt és aggódó arcát, hirtelen hozzátette: – Mi történt veled, az

istenért? Rosszul vagy?

Slinn már-már kikottyantotta a nagy újságot, de hirtelen elnyelte. Megint eszébe jutott a várható hűhó és vesződség, azonkívül attól is félt, hogy szomszédja kineveti. Majd elmeséli neki legközelebb. Masters úgysem tudhatja, *mikor* akadt rá arra a dús érre. Egyelőre irtózott minden kérdezősködéstől; ez a Masters különben is olyan nagyhangú, hogy nem lehet kibírni.

– Kissé szédülök – felelte, s homlokára tette a kezét. – Gondoltam, pihenek egy kicsit.

Masters fürkészően vizsgálgatta hideg, szürke szemével.

– Mondok neked valamit, öregem! Ne pihenj egy kicsit, hanem hagyd abba végképpen. Ha folytatod ostoba makacskodásodat abban az istenverte vakondtúrásodban, hamarosan belepusztulsz! Semmi értelme, hogy tovább csákányozz egy ilyen hálátlan helyen! Máris félcédulás lettél tőle!

Itt volt a jó alkalom, bebizonyítani neki, hogy ostobaságot beszél. Gúnyolja az ő terveit, az ő kitartó munkáját – ha tudná, amit nem tud! De megint visszatartotta valami attól, hogy kimondja. Csak mosolygott, és már-már elfordult tőle, hogy visszatérjen a vájatába.

– Ide hallgass, öregem! – kiáltott rá Masters parancsoló hangon. – Megmondom, mi kell neked. Háromujjnyi whisky a javából, egykettőre talpra állít. Gyere velem, mindjárt felhörpintjük. Azt a mindenit, már nem is emlékszem, mikor ittunk együtt utoljára! Mit bámulsz rám olyan rémülten! Hisz még nem is tudod, mit határoztam el az imént. Tíz perce sincs, hogy eldöntöttem magamban: ennek az egésznek semmi értelme! Itthagyom ezt az istenverte dombot, és még ma szedem a sátorfámat. Majd máshol folytatom, új vájatot kezdek valahol. Torkig vagyok ezzel a domboldallal, ahol a legjobb esetben is csak egy napszámos éhbérét tehet megkeresni. Azért hívlak a kocsmába: búcsúpohárra! Nincs, visszakozás. Ismersz engem: ha kimondok valamit, már meg is tettem!

Igazat beszélt. Slinn gyakran irigyelte Masterst gyors elhatározásáért. De most titkos örömmel nézett szomszédja kemény arcába. Elmegy? Hát csak rajta! Akkor nem kell neki elmondani semmit!

Valamit motyogott, hogy nem ér rá, át kell mennie a telepre, üzleti dolgokat megbeszélni. Közben attól rettegett, hogy Masters még be talál nézni az ő alagútjába.

– Úgy látom, fel akarsz adni egy levelet – mondta Masters, vállát vonogatva. – De a postát most már csak holnap viszik el. Van idő d nyugodtan befejezni és borítékba tenni.

Masters pillantását követve, Slinn maga elé nézett, és legnagyobb

csodálkozására észrevette, hogy egy ceruzával firkált, befejezetlen levelet szorongat a kezében. Hogy mikor írta, és mért tartja a kezében, erről fogalma sem volt. Csak homályosan emlékezett arra a pillanatra, amikor az első ösztön hatása alatt papírt ragadott, hogy megírja feleségének a nagy újságot. De hogy a levelet csakugyan meg is írta, egyszerűen kiment a fejéből. Gyorsan belső zsebébe rejtette a levelet, miközben ajkán réveteg mosoly jelent meg. Masters félig szánalommal, félig megvetően nézte.

– Ejnye, be szórakozott vagy! – mondta fejcsóválva. – Vigyázz, nehogy egy korhadt fa odvába dobd azt az irkafirkát a postaláda helyett! No, isten veled, ha már semmi áron sem akarsz velem inni egyet. Szedd össze magad, öregem! – kiáltott még rá jóindulatúan, azzal sarkon fordult és elsietett.

Slinn megkönnyebbülten nézett utána. Masters visszatért parcellájára, melyet feladni készült; összeszedte szerszámait, felcsavarta pokrócát, és hátára szíjazta; kalapját hosszú nyelű ásója végébe akasztotta búcsúja jeléül, aztán könnyű szívvel és könnyű lábbal elindult a dombhát felé.

Slinn magára maradt titkával és kincsével. Az egyetlen ember a világon, aki pontosan meg tudta mondani, hogy az ő csodálatos kincset rejtegető parcellája hol van, elment, eltűnt örökre. A véletlen hozta össze vele, és csak néhány hétig dolgoztak egymás mellett; nem valószínű, hogy megjegyzi magának ezt a helyet. Így hát nyugodtan itt hagyhatja kincsét – akár egy egész napra is –, amíg ki nem gondolja, mitévő legyen, esetleg tanácsot is kérhet egy megbízható jó baráttól. Igaz ugyan, hogy ilyet hiába keresne, még ismerőse is alig akad már, annyira elvadította magától az embereket, amióta az aranykeresés rabja lett. Nem járt emberek közé, csak a rögeszméjének élt, a “módszerének”, amelyért kinevették volna, pedig lám, bevált, és sikert hozott. Viszont töprengései közben sohasem jutott messzebbre annál a pontnál, hogy gazdag érre bukkan; hogy mi módon fogja kimunkálni és értékesíteni, ezen még nem törte a fejét, ez még hátravan.

Jaj, ez a furcsa zsibbadás! Éppen most, amikor legnagyobb szüksége volna minden erejére és képességére, agya egyszerűen cserbenhagyja.

Türelem. Csak egy kis pihenés kell, mindjárt kitisztul a feje. Ott, az a nagy, lapos szikla a terebélyes koronájú tölgy alatt, a bányásztelepre vezető országúton, ahol olyan gyakran várta a közelgő postakocsit! Most is oda megy, abba a kis lugasba, pihen egy kicsit, aztán a többit majd meglátja.

Ám útközben akaratlanul is letért az ösvényről, és befordult az erdőbe. Keresett valamit, de maga sem tudta, mi az. “Egy korhadt fa odva...” Ki is beszélt erről? Igen, Masterstől hallotta, most már emlékezett rá. Csak azt

nem tudta, mit is kell ott csinálnia. De megtalálta a fát, mely szinte elállta az útját, és akkor gépies kézmozdulattal eleget tett idejövetele céljának anélkül, hogy ráeszmélt volna. Legfőbb ideje is volt, mert már alig bírta a lába. Éppen annyi ereje maradt, hogy elvánszorogjon, a nagy, lapos sziklához. Szinte úgy zuhant rá, mint egy másik élettelen kő.

Csodák csodája: néhány percnyi pihenés után végtelenül jól érezte magát. Minden gondja lehullott róla. Nagy-nagy békesség öntötte el szívét. Új vagyona nem okozott már gondokat, csak örömet hozott neki is, családjának is, egész környezetének. Sutba dobja önző terveit. Az arany, a drága arany szolgáljon áldásul mindenki, az egész telep számára! Persze, szegény véges agya az első felindulás idején nem bírta felfogni a lelet igazi jelentőségét. De most már eljutott a tiszta öröm forrásához – pénzével sok-sok embert tesz majd boldoggá!

A rózsás naplemente mintha csak rózsás álmainak visszfénye lett volna, amint ott üldögélt a kövön. A fák árnyékai lassanként megsűrűsödtek körülötte, az eget belepték a csendes, békés, távoli csillagok, mit sem

törődve azzal az élettel, mely még a sötétben sem nyugodott egy percig sem. Mindenféle neszek hallatszottak a bozótban, kis lábak zörögtek az avarban, apró szemek fénye csillant meg az ágak közt, még a lapos szikla mohlepte oldala is élt, de mindez nem zavarta a fáradt embert nagy diadala órájában. Csendesen, türelmesen üldögélt, mintha minden gondját elvetette volna.
Ám amikor a felkelő nap első sugarainál megérkezett a hegyhát felé kapaszkodó postakocsi az élét minden zaja és csörömpölése közepette, a kocsis hirtelen meghúzta a gyeplőt, és megállította a négy erős, tüzes lovat. Az ellenőr lekászálódott a bakról, és a sziklához sietett, ahol sötétlett valami – messziről olyan volt, mint néhány levetett és odadobott ruhadarab, csak közelebbről lehetett felismerni, hogy ember.
– Nem olyan, mintha részeg volna – felelte az ellenőr néhány utas kíváncsi kérdésére. – Nem is tudom, mit gondolják róla. Szeme nyitva van... de úgy látszik, nem tud beszélni, még mozdulni sem. Nem nézné meg, doktor úr?
Egy meglehetősen durva külsejű férfi mászott ki a kocsi belsejéből; arca és ruhája után senki sem tartotta volna orvosnak. De szakértő módon hajolt a rakás ócska ruhának vélt ember fölé. Közben néhány utas is körülvette a sziklát.
– Meghalt – mondta az egyik.
A durva arcú doktor eleresztette az erőtlen kezet, mely rögtön aláhullt.
– Nincs olyan szerencséje szegénynek – mondta meglepően gyengéd hangon, mely remegett a részvéttől. – Sajnos, szélhűdés, mégpedig igen erős. Nagy kérdés, vajon visszanyeri-e valaha is a beszélőképességét, vagy annyira magához tér-e bénultságából, hogy mozogni tudjon.

2

Amikor Alvin Mulrady kijelentette, hogy veteményeskertet akar létesíteni, krumplit és zöldséget termelni a Los Gatos domb zöld lankáin, mégpedig piaci árusítás céljából, a környék bányászai és a közeli Rough-and-Ready városka lakói megvetően vonogatták vállukat. Az aranyásók, ezek a kalandos természetű emberek lenézték a rendszeres, kitartó munkát, kiváltképp a földművelést. Természetesen nem akadályozták meg Mulrady szándékát. Kinek is lehetett volna kifogása az ellen, hogy egy bolond ember feltúrja és megkapálja a két domboldalt, amely már annyi csalódást okozott az aranyásóknak? Az utolsó, aki itt a közelben aranyat remélt találni, egy Slinn nevű szerencsétlen fickó volt, aki bele is bolondult kudarcaiba. Az egyetlen ellenvetés meglepő módon Don Ramon Alvarado

ajkán hangzott el. Ez a földbirtokos az egész környék ura volt, és hétmérföldnyi körzetben magáénak mondhatott mindent, a dombokat, a völgyeket, még azt a területet is, ahol szinte egyik napról a másikra két új telep, mondhatni város – Red Dog és Rough-and-Ready – faházai nőttek ki gomba módra a földből. A telepesek persze csak nevettek Don Alvarado állítólagos ősi jogain.

– Hogyisne! Csak azért vándoroltunk ide háromezer mérföldes távolságból, és azért törtük fel ezt az istenverte vadont, hogy emeljük az ő birtoka értékét, és még fizessünk is érte! No, még csak az kellene! – mondogatták gúnyosan.

Mindenki természetesnek tartotta volna, hogy Mulrady is így vélekedjék. Ám valami furcsa érzés arra késztette, hogy felkeresse Don Ramont; felajánlotta neki, hogy megveszi tőle azt a domboldalt, vagy felesbe műveli meg, és osztozkodik vele a hasznon. Don Ramont állítólag annyira meghatotta ez az előzékenység, hogy nemcsak átengedte neki a kívánt földdarabot, hanem még bizonyos, kissé tartózkodó, de jóindulatú barátságot is kötött az egyszerű földművessel és családjával. Fölösleges hozzátenni, hogy barátkozásukat a bányászok azzal a megvetéssel nézték, melyet megérdemelt. De még jobban haragudtak volna, ha megtudják, miképpen vélekedik Don Ramon róluk és a mesterségükről.

Bizalmasan megmondta Mulradynek:

– Barbárok ezek, közönséges vademberek! Aratni akarnak, ahol nem is vetettek. Csak kapni akarnak a földtől, és viszonzásul nem adnak vissza semmit, legfeljebb a saját becses csontjaikat. Pogányok, akik nem imádnak mást, csak a köveket, amiket kiásnak.

– Miért? Nem volt még spanyol, aki aranyat ásott volna? – kérdezte Mulrady jámboran.

– Sajnos, voltak ilyen elvetemült spanyolok meg mórok is – felelte Don Ramon bánatosan. – Még caballerók* is akadtak, akik aranyat ástak, de semmi jó nem jött ki belőle. Képzelje csak, voltak Alvaradók Sonorában, akik ezüstbányát nyitottak, és parasztokkal meg öszvérekkel munkáltatták meg. Végül minden vagyonuk ráment, aranyat adtak oda a remélt ezüstért! Ebből is látszik, hogy gentlemanek voltak. De puszta kézzel túrni a földet, hogy egy kis arany ragadjon rá – nem, ez nem caballerónak való. Nem is szólva az átokról!

– Átokról? – visszhangozta Mary Mulrady babonás hátborzongással. – Miféle átok?

---

* Caballero (ejtsd: kábáljéró) – spanyol nemes lovag

– Ismerni kell a múltat, barátaim. Amikor őfelsége V. Károly ezt az egész megyét az én őseimnek adományozta, Monterey püspöke átok alá helyezett mindenkit, aki ezeket a földeket valaha is megszentségteleníti. Úgy bizony! Lássuk csak, mi történt. Ezt a várost odaát három amerikai alapította. Az egyiket agyonlőtték. A másik lázban pusztult el, a mérgező páráktól, amiket a talaj bocsátott ki bosszúból. A harmadik annyi *aguardientét*, vagy ahogy az indiánok mondták valamikor, "tüzes vizet" ivott, hogy megőrült tőle. Még az a *scientifico* is, aki sok évvel ezelőtt ide jött, és a fák meg e füvek titkait próbálta ellesni, utólag elnyerte büntetését, és egy másik országban halálos baleset áldozata lett.

(Don Ramon egy Douglas nevű híres természettudósra gondolt, aki a kaliforniai aranyláz kitörése előtt járt ezen a tájon, majd később a Sandwich-szigeteken pusztult el.)

– Jaj nekem! – rémüldözött Mulrady.

– Magának nem kell félnie semmitől – nyugtatta meg a földbirtokos. – Az én engedélyem révén maga ennek a földnek részesévé válik, kedves barátom.

Nem tudom, vajon Don Ramon kegyeinek és földesúri pártfogásának köszönhette-e, de annyi bizonyos, hogy Mulrady szépen boldogult. Lassan, de biztosan megszedte magát. A krumplitáblák és veteményesek pompásan virultak; a zsíros föld szinte túlzott hálával viszonozta a megmunkálást; az egyenletes napfény az évszakokkal dacolva, rendkívül dús és korai termést csalt ki a földből. A telepesek addig sózott húson és kétszersültön éltek. Ha le is nézték Mulrady mesterségét, ez nem tartotta vissza őket attól, hogy termékeit megvásárolják, és jóízűen elfogyasszák. Az arany, amit a földből kikapartak, lassanként Mulrady zsebébe vándorolt, szerényebb termékeiért cserébe. A kis kunyhót, mely olyan szűk volt, hogy családja – felesége, fia és leánya – alig fért el benne, többször is kibővítette, újra berendezte, végül ott hagyta, és egy sokkal igényesebb házat rakatott a szemközti domboldalon. Szép, fehérre mázolt kerítés váltotta fel a régit, mely nyers, hasított rönkökből állt csupán, s csak arra szolgált, hogy elhatárolja a kis kertet a sűrű bozóttól. A föld megmunkálásának első jelei – a vörös barázdák, a rőzsehalmok, a kopasz sziklák és kőrakások – lassanként eltűntek, és smaragdzöld szőnyeg borította ezt a kis oázist a vadzab sárgásbarna sivatagában. A víz volt az egyetlen adomány, amelyet a természet ettől az édenkerttől megtagadott. Nagy költséggel öntözőcsatornát kellett ásatni, hogy messziről vizet hozzon, de ez sem volt elég az öntözésre. A szükség arra késztette Mulradyt, hogy artézi kutat fúrasson háza mellett, a napsütötte lankán. Ám előbb bejelentette szándékát

földesurának, és ezt a spanyol caballero erősen ellenezte. Don Ramon szigorúan megdorgálta. Kifejtette, hogy a föld beleiben való turkálás méltatlan merénylet a természet ellen, semmivel sem jobb, mint a bányászok aknáinak és tárnáinak terjeszkedése, azonkívül még a földesúr számára is sérelmes.

– Én és az őseim, San Diego nyugosztalja őket (Don Ramon e szavaknál keresztet vetett), beérték kutakkal és ciszternákkal, amelyekeit az ég töltött meg vízzel, amikor jónak látta. A jószág pedig, bár buta állatok voltak, mindig tudta, hol keresse meg a vizet, ha szüksége volt rá. Maga pedig, kedves barátom – folytatta sóhajtva –, artézi kutat akar! Igaz, ma már nem élünk a régi szép időkben, amikor a pokol még nem küldte ránk ezeket az átkozott gépeket, melyek megmérgezik a levegőt bűzös leheletükkel, és megfertőzik tajtékukkal a vizet! Hát csak csinálja meg, Mulrady, ha már a fejébe vette. Ásson és fúrjon tetszése szerint, de legalább illendő módon, nem földrengető, ördögi puskapor segítségével!

A nehezen kicsikart engedély birtokában Alvin Mulrady nekilátott az artézi kút fúrásának. Miután nem vehette igénybe a gőz és lőpor segítségét, a munka lassan haladt. De közben a veteményeskertet nem hanyagolta el. Két kínai kulit szerződtetett a nehezebb földművelési munkára, míg maga a kútfúrásnál ügyelt fel. Ez a fordulat új korszakot nyitott a család társadalmi életében. Mrs. Mulrady új hangot vett fel, lóhátról kezdett beszélni szomszédaival. A férje “embereit” emlegette, és a kútfúrásról úgy beszélt, mint a “folyamatban levő nagyobb munkálatokról”. A vevők eddig pajtáskodva beszélgettek a csinos Maryvel, Mulradyék tizenhét éves leányával, ahogy ez a Vadnyugaton, az isten háta mögött szokás volt. Mrs. Mulrady sürgősen véget vetett minden ilyen bizalmaskodásnak. Az egyszerű Alvin Mulrady csodálkozva látta, hogy a nagyravágyás csírája, mely ott rejtőzködik minden nő lelkében, milyen gyorsan kibontakozik a jólét első napsugarainak hatására.

– Ide hallgass, Malvin – mondta az asszonynak –, nem beszélsz kissé gőgösen ezekkel a fiúkkal, akik Mamie körül legyeskednek? Úgy látom, egyik-másik komolyan szeretne neki udvarolni.

– Elment az eszed, Mulrady? – felelte az asszony szigorú hangon. – Csak nem képzeled, hogy hozzáadjuk a lányunkat egy közönséges bányászhoz, amikor a saját társaságunkban is találunk magunkfajta embert, aki elvenné!

– A saját társaságunk? – hebegte Mulrady, és csodálkozva pislogott a feleségére, majd szeplős arcú fiára, végül a káposztasorok közt hajladozó két kínaira.

– Ugyan mit akarsz? – szólt rá Mrs. Mulrady élesen. – Nagyon jól tudod, kire gondolok. Arra a körre, ahová nemsokára bejutunk. Alvaradóék baráti körére. Az öreg don nem jön-e át hozzánk jóformán mindennap beszélgetni, és a fia nem illik-e korban éppen Mamie-hez? Vagy talán nem ők a legelső család itt nálunk, ha nem is főnemesek? Így hát bízd csak rám Mamie-t, te meg törődj a kutaddal. Férfiak úgysem értenek egyébhez. Fogalmuk sincs róla, mi kell a családjuknak!

Mulradyben több nagylelkűség volt, mint a feleségében, de kevesebb harciasság. Úgy gondolta, vannak az életben dolgok, amelyekbe jobb, ha nem üti bele az orrát. Visszatért a domboldalra, a kútfúráshoz. De egész délután szórakozott volt. Nem tudott a munkájára figyelni. Felesége nagyra törő tervei meghökkentették. Mint jó férj és jó apa, örült a családja emelkedésének, de félt is tőle. Megpróbálta kirázni a fejéből. De amint végignézett a domboldalon, és elgyönyörködött viruló gazdaságában, megint eszébe jutott feleségének a nagyravágyása. Emberismerete azt súgta, hogy Don Ramon nehezen fog beleegyezni a dologba. De ettől eltekintve, az ő önérzete is tiltakozott ellene. Mint igazi “self-made man”, aki a saját erejéből és szorgalmából érte el azt, amit elért, nem volt hajlandó megalázkodni semmiféle földesúr előtt. “Magam is érek annyit, mint Don Ramon” – gondolta önérzetesen. Feleségének törtetése megzavarta boldog nyugalmát. Ebben a pillanatban szinte gyűlöletet érzett öreg pártfogója és jótevője iránt. Elhatározta, hogy keményen a sarkára áll, ha vitára kerül a sor.

Don Ramon azonban rövidesen meghalt. Nem valószínű, hogy valaha is sejtette volna Mulradyné kedves szándékát fiával kapcsolatosan, aki most az örökébe lépett, ámbár az ősi birtokot alaposan megtépázta a sok per meg a sok jó rokon. A Mulrady hölgyek természetesen elmentek a temetésre, Sacramentóból hozatott drága gyászruhában; még a jámbor, széles vállú, tagbaszakadt Alvint is kényszerítették arra, hogy fekete posztóruhát öltsön, ami még esetlenebbé tette – hiába, meglátszott rajta paraszti mivolta. Mrs. Mulrady sírva panaszkodott, hogy milyen nagy veszteség érte; s milyen fájdalmas, hogy a híres, régi családok kihalóban vannak! Így próbálta Red Dog újabb jövevényeivel elhitetni, hogy a Mulradyék családfája olyan ősi, akár az Alvaradóké! Az csak természetes, hogy anyai rokonszenvét az elárvult Don Caesarra kiterjesztette. Az ifjú éppen olyan tartózkodó volt, mint az apja, sőt gyászában még feszesebb, még szertartásosabb. És bár Mamie, vagyis Mary Mulrady nagyon tetszett neki, félénksége vagy félszegsége visszatartotta attól, hogy sűrűbben megforduljon a házukban, akárhogy hívogatta is Mulradyné. De néhai apja szándékait követve,

készségesen beleegyezett abba, hogy Mulrady igen kis összegért megvásárolja tőle azt a birtokrészt, amelyet addig csak bérelt. A vétel ötlete tulajdonképpen Mulradynétől származott.

– Hisz úgyis a családban marad – jegyezte meg ravaszul –, de mégis jobban fest, ha szomszédos birtokosok vagyunk, és nem a bérlői.

Alig néhány héttel később az asszony egy délután arra riadt fel, hogy az ura már messziről kiáltja a nevét, miközben gyors léptekkel igyekszik a házat elérni. Mamie a szobájában tartózkodott – éppen az új rózsaszínű kartonruháját próbálta fel, amelyet a fiatal Don Caesar tiszteletére akart viselni, mára bejelentett látogatása alkalmából. Mrs. Mulrady pedig a lakást takarította, ugyanabból az okból a szokottnál nagyobb gondossággal. De volt az ura hangjában valami (eltekintve attól, hogy ilyen korán hazajött), ami arra késztette, hogy odacsapja a törlőrongyot, és elébe siessen. A konyhaajtóból látta, hogyan rohan Mulrady a káposzta sorai között; arca verítéktől és izgalomtól fénylett, s szemében olyan tűz lobogott, amilyet az asszony már évek óta nem látott. Minden elérzékenyülés nélkül arra gondolt, hogy pontosan ilyen volt Alvin akkor is, amikor szegény béresként dolgozott náluk, apja farmján Illinoisban, ő meg a hátsó udvar rőzserakása mögül hívta elő, és közölte vele a nagy, boldogító újságot, hogy szülei beleegyeztek tervezett házasságukba. Ez a régi emlék még jobban megelevenedett, amikor Mulrady most kitárt karokkal rohant felé, viharosan megölelte, és cuppanós csókot nyomott fakó arcára.

– Mi jut eszedbe, Mulrady? – kiáltotta, köténye csücskével hessegetve el arcáról azt a pirulást, melyet a múlt emlékei idéztek fel. – Nincs jobb dolgod, mint bolondozni, éppen most, amikor vendéget várunk?

– Malvin! Aranyat találtam! Hatalmas arany telepet, Malvin!

Az asszony kibontakozott a karjából, és józan kételkedéssel nézett Mulradyra.

– Kútfúrás közben bukkantam rá! Ez az a híres ér, amelyről annyit meséltek már, de hiába keresték. És én megtaláltam! Gazdagok lettünk, Malvin! Azt hiszem, óriási vagyon hullott az ölünkbe!

– Várj csak egy pillanatig!

Gyorsan faképnél hagyta az urát, és a lépcső aljához sietett. Alvin tisztán hallotta, mit mond, és nem győzött csodálkozni rajta.

– Rögtön vesd le azt az új ruhát, Mamie! – kiáltott fel az emeletre.

Leplezetlenül méltatlankodó tiltakozás hallatszott felülről.

– Nem hallottad, mit mondtam?! – kiáltotta Mrs. Mulrady nyomatékosan.

A lázadás moraja elhallgatott. Mrs. Mulrady újra a férjéhez fordult. De a félbeszakítás elvette kedvét a további mesélgetéstől. Lelkesedése, mellyel felfedezéséről beszélni kezdett, lelohadt.

– Nos? – nógatta az asszony.

– Semmi. Aranyra akadtam.

– Remélem, még nem szóltál róla senkinek.

– Nem. Egyedül voltam odalenn az aknában. Nem is gondoltam semmire. Tudod, Malvin – kezdte újra örömmel – éppen készültem kikecmeregni, és eszembe se jutott, hogy ma még történhetik valami.

– Te sohasem gondolsz semmire. De most láthatod, mennyire igazam volt, amikor unszoltalak, hogy vedd meg a földet.

Mulrady orra megnyúlt.

– Remélem, Don Caesar nem képzeli majd... – hebegte. – Nem képzeli, hogy már akkor tudtam, csak elhallgattam... Talán át kellene engedni neki a kincs felét vagy harmadrészét... kárpótlásul, nem?

– Marhaság! – jelentette ki az asszony határozottan. – Ne légy szamár! Minden aranylelet azt illeti meg, aki ráakadt, így szól a törvény. Még akkor is, ha nem az övé a föld, te pedig megvetted, nem? Egyébként sejtelmed sem volt róla; vagy remélted talán?

Mulrady rámeresztette becsületes, halványszürke szemért.

– Nem én, Malvin... hisz tudod! Akár meg is esküdhetek rá!

– Te csak ne esküdj meg semmire! Nem kell az emberek orrára kötni, hogy csak vakszerencse volt az egész. Most pedig, Alvin Mulrady, jól figyelj rám!– hangja bántóan élessé vált, és egész lényéből tetterő sugárzott. – Azonnal szüntesd be a munkát az aknában! Fizesd ki a kútmestert, és küldd el! Öltözz át, és csípd el a négyórás postakocsit. Mamie-vel együtt Sacramentóba utazol, érted?

– Mamie-vel? – visszhangozta Mulrady elhaló hangon.

– Jól hallottad. Sacramentóban felkeresed a bátyámat, Jimet, és rögtön elmentek Cole ügyvédhez. Mamie-t azért viszed magaddal, mert levegőváltozásra van szüksége és sürgős bevásárlásokra. Egy rendes ruhája sincs. Majd én közlöm Mamie-vel a közlendőket. A többit bízd rám meg Abnerre.

Mulrady ujjaival végigszántotta bozontos haját. Érezte, hogy homloka verítékezni kezd. Büszke volt felesége gyakorlati gondolkodására és tetterejére. Eszébe se jutott ellenkezni vele, de a hangja ma nem tetszett neki. Határozottan valami csalódást érzett. Felfedezésének öröme, jóleső mámora mintha hirtelen elpárolgott volna. Ezt az asszonyt akarta elkápráztatni? Mindent üzletiesen fog fel. “Majd közlöm Mamie-vel a

közlendőket” – e szavak emléke úgy visszhangzott fülében, mint késő ősszel a száraz falevelek recsegése az ember lába alatt. Persze jobban szerette volna, ha ő maga mesélheti el Mamie-nek! A kislány a nyakába ugrott volna örömében, vagy körültáncolja vele a szobát. Ejnye, be kár...

– Mozogj, mozogj, ne vesztegesd az időt! – sürgette felesége türelmetlenül.

Mulrady arca elsötétült. Talán az asszony türelmetlensége idegesítette. Vagy egy más gondolat bántotta?

– Várj csak egy kicsit, Malvin... szeretnék még valamit mondani. Ez az aranylelet... nem egészen sima ügy.

– Hát milyen? Érdes? Rücskös? Mi bajod megint?

– Nézd csak, Malvin... odalenn, a kőtörmelék közt egy csákányt is találtam... Ki tudja, kié volt, és mióta hever ott? És az érctartalmú kőzet felszíne olyan, mintha valaki már bontogatni kezdte volna. És az ér irányát követve, a domboldalon egy régi tárna nyomaira akadtam. Persze egészen beomlott, a homok betemette, de mégis…

– Mégis mi? – kérdezte az asszony ajkbiggyesztve.

– Mégis... olyan... mintha valaki egyszer már felfedezte volna – hebegte Mulrady.

– Aztán elment, és a kincset otthagyta másoknak! Fölötte valószínű, nem igaz? – vágott a szavába az asszony alig leplezett bosszúsággal. – Mindenki tudja, hogy ezen a dombon nem érdemes nemes érc után kutatni. Rájöttek, hogy kárba veszett fáradság, és abbahagyták, még mielőtt mi idejöttünk. A föld a tied, megvetted és kifizetted. Most az a kérdés, mit akarsz csinálni, Alvin Mulrady: feladni egy nagy hirdetést az újságba, hogy a kincs gazdája jelentkezzék, vagy a négyórás postakocsival Sacramentóba utazni?

Mulrady nekilódult. Maga se hitte komolyan, hogy valaki már megelőzte, de lelkiismeretes természete arra ösztönözte, vizsgálja meg ezt a lehetőséget minden oldalról. Malvinnak minden bizonnyal igaza van.

– All right! – mondta végre. – Azt hiszem, nemsokára indulhatunk.

– És ha beszélsz Cole ügyvéddel meg Jimmel, nehogy eszedbe jusson ezt a csákányhistóriát emlegetni. Ha már ilyen butaság jár a fejedben, egészen fölösleges más emberek fejét is teletömni vele. Még csak az kellene, hogy mindenféle zöldségeket kezdjenek locsogni!

Amikor a kapkodó előkészületek befejeződtek, és Mulrady meg Mamie (egy tapintatosan hallgatag, kínai kuli kíséretében, aki útitáskáikat vitte utánuk) kiért az országúkra, hogy megvárja a postakocsit, az apa szorongó sóvárgással figyelte leánya arcát. Felesége túlságosan gyakorlati észjárása

lehűtötte egy kicsit. Szerette volna valakivel megosztani lelkesedését, melyet a talált kincs keltett benne. Látta, hogy Mamie arcát finom pír önti el, félig nyitott száján pihegő lélegzetet vesz, szeme is olyan ábrándos, hogy Mulrady biztosra vette: szavai nála kellő visszhangra találnak.

– Nos, Mamie, mit szólsz a nagy eseményhez? Milyen érzés gazdag lánynak lenni? Örülsz, hogy Red Dogtól és Rough-and-Ready-től Sacramentóig és Friscóig minden lány téged fog irigyelni?

– Tessék?

Kiderült, hogy nem is hallotta, apja mit mondott. Figyelmét ábrándjai kötötték le. Gondolatai már ott jártak a sacramentói nagy áruházban; a polcokról leszedett kelmék halmai közt válogatott, és a szolgálatkész segédek hódolatában gyönyörködött. Aztán aggódó pillantást vetett apja otromba, nyersbőr bakancsára. Aztán az országutat fürkészte, a postakocsi érkezését lesve. Aztán vadonatúj kesztyűjét simogatta ujjain feszesebbre – mindenhova nézett, csak apja szerető szemébe nem.

Mulrady nem vette rossz néven bájos szórakozottságát: boldogsága jelének tekintette. Megismételte kérdését, és gyengéden karon fogta kislányát.

– Hogyne örülnék neki, papa! – felelte Mamie, és kiszabadította magát apja karjából, de előbb egy pillanatig a derekához szorította vigasztalásul, nehogy megbántsa. – Mindig tudtam, hogy előbb-utóbb történik *valami*, jönnie kell *valaminek*! Azt hiszem, olyan vagyok, mint egy madárijesztő – tette hozzá hirtelen. – Ez azért van, mert anyu annyira siettetett. Nem akarta, hogy Don Caesar otthon találjon.

– Te meg nem akartál elutazni úgy, hogy el ne búcsúzz tőle, mi? – kérdezte az apa ravaszul.

– Dehogyis! – felelte Mamie őszintén. – Nem is szerettem volna, hogy meglásson ebben a ruhában. Mama meg, azt hiszem, éppen azért parancsolt rám, hogy öltözzem át! – mondta nevetve.

– No, azt hiszem, tetszenél neki akármilyen ruhában is – mondta Mulrady, gyors pillantást vetve a leányára. – És most már nem járna rosszul, ha megkérné a kezedet! – tette hozzá diadalmasan.

– Nem tudom – mondta Mamie eltűnődve. – Ne felejtsd el, hogy ők mindig gazdagok voltak, szülei, nagyszülei, dédszülei is. Mi meg szegény emberek voltunk, és az ő bérlői!

Mulrady arca megváltozott. A meghökkenést, mellyel leánya szavait fogadta, előbb fájdalmas kifejezés, majd harag váltotta fel.

– Csak nem mondott neked ilyesmit? – kérdezte villámló szemmel.

– No, még csak az kellett volna! – nyugtatta meg a lánya. – Ilyesmiről

nem is beszéltünk. De ha arról lenne szó, hogy egyikünk kérlelje a másikat, most már őrajta van a könyörgés sora.

Elhallgattak, és bosszús arckifejezéssel ballagtak tovább. A kínai kuli már-már azt képzelte, hogy összevesztek. De Mamie arca csakhamar újra felragyogott.

– Nem, nem, apa, mi nagyon jól megértjük egymást Don Caesarral – mondta. – S ha mama nem vesz most a fejébe új dolgokat…

– Mit vett a fejébe, kislányom? – kérdezte apja aggódva.

– Á, semmit! – legyintett a lány, majd váratlanul másra fordította a szót. – Apuskám, kár, hogy nem húztál valami rendesebb cipőt. Ezen meglátszik, hogy a barázdát túrtad benne. Ne felejtsd el, nem vagy többé piaci kertész!

– Hát akkor mi vagyok? – kérdezte Mulrady félig derűs, félig zavart mosollyal.

– Én azt mondanám, tőkés – felelte a leánya –, de anyu azt mondja: földbirtokos.

Ám az új földbirtokos, amikor eljutottak a lapos sziklához a Red Dogba vezető országúton, rosszkedvűen roskadt le rá, s borús töprengésbe merült. Fejét lecsüggesztve bámult ormótlan bakancsára, melyhez éppen elég sáros rög tapadt ahhoz, hogy mindenki rögtön észrevegye: ennek az embernek bizony van valami köze a földhöz. Mamie ezalatt vidámabb tűnődés közepette sétálgatott fel és alá, majd felkapaszkodott a domboldalra, most már bosszankodva a postakocsi késése miatt. Amikor a kocsi végre megérkezett, és megállt a szokásos helyen, éppen a sziklakő előtt, várnia kellett egy-két percig, Mamie olyan messzire elkalandozott.

Mulrady végül kényelmesen elhelyezte leányát a kocsi belsejében, maga pedig felült a bakra, a kocsis mellé. Ez kurtán megjegyezte:

– Kissé megijesztett az imént, uram.

– Én? Hogyan?

– Tudja, vagy három évvel ezelőtt, ahogy éppen ebben az időben ide érkeztem, egy ember ült a kövön, féloldalra dőlve, pontosan úgy, mint maga. Korra és termetre is hasonlított magához. Megálltam, hogy felvegyem, de képzelje csak, meg se mozdul, nem is szól semmit, csak ül a kövön, és néz rám. Szólok, nem felel, csak báván mereszti rám a szemét. Én persze alaposan megmondtam neki a véleményemet, elképzelheti, aztán továbbhajtottam. Másnap kora reggel, amint jövünk visszafelé, hát nem ott ül megint? Nem is ül, hanem fekszik, a kövön elterülve, mint egy halom ócska ruha. Véletlenül ott volt az utasaim közt Duchesne doktor, leszállt és megvizsgálta. Alighanem egy tönkrement aranyásó lehetett, és agyvérzést

kapott vagy gutaütést, elég az hozzá, hogy megbénult és megnémult. Elvittük a megyei kórházba, mint valami teherárut. Azóta mindig borsódzik a hátam, ha elmegyünk a szikla mellett. Most meg, ahogy megpillantottam az urat, amint ott ült, fejét kábultan lehajtva, akárcsak az a másik, egyszerre kiborultam magamból, majdhogy ki nem esett kezemből a gyeplő!

Mulrady józan ember volt, és senki sem mondhatta róla, hogy csapongó képzeletű. De ez a furcsa hasonlóság és a kocsis babonás rémüldözése őt is kibillentette egyensúlyából. Már-már ott tartott, hogy elmesélje a kocsisnak, milyen szerencse érte – hadd lássa, mennyire nem hasonlít ahhoz a másikhoz –, de idejében észbe kapott, és nem szólt semmit.

– És megtudták, ki volt az a szerencsétlen flótás? – kérdezte az egyik utas. – Kíváncsi vagyok, mi lett vele.

A kocsis hátra se fordult. Bosszantotta, hogy a kocsi belsejéből is hozzászólnak a történethez, és félbeszakítják. Újra Mulrady felé fordult, jelezve, hogy elbeszélése csak neki szól.

– A legkínosabb a dologban az, hogy legorombítottam egy magával tehetetlen embert, aki nem tudott visszafeleselni. Azóta úgy képzelem, hogy neheztel rám, és valahogy még bosszút áll rajtam. – Elhallgatott, majd kis szünet után így folytatta: – Ez persze csak amolyan rémlátás. Nem tud bosszút állni szegény. Úgy hallom, azóta sem gyógyult meg, még annyira sem, hogy megmondja, kicsoda-micsoda, és hová való. Hacsak a családja nem kutatott utána. Mesélik, jó helyen van már, a sacramentói állami elmegyógyintézetben. Finom hely, úgy mondják, jobbat kívánni sem lehet, már persze csak akkor, ha az embert ilyen szerencsétlenség érte, nem igaz? – Hátrafordult, és csak most méltatta válaszra a közbeszólót: – No, mit szól hozzá?

3

Amikor megtudták, hogy Mulrady dús aranyleletre bukkant aknájában, a hír olyan izgalmat keltett, melyre még nem volt példa Kalifornia történetében. Red Dog és Roughand-Ready lakói otthagyták házaikat, és kitódultak a Mulrady kertészetét körülvevő sárga dombokra. Tábortüzeket raktak, mint valami hadsereg, mely ostromra készül egy erőd ellen; és ez az erőd nem volt más, mint Mulrady békés otthona. A két városka felbolygatott lakóit nagy csalódás érte: a kertészet környékén minden valamirevaló helyen táblácskákat találtak az Alvarado család különféle tagjainak nevével, jelezve, hogy a bányászati jogot már lefoglalták. Ez a

nagyszerű üzleti ötlet Mulradynétól eredt, aki így akarta megnyugtatni férje túlságosan aggályoskodó lelkiismeretét, és egyúttal az Alvaradók kedvében járni (ezzel valami távolabbi célja lehetett, melyet nem árult el senkinek, de annyi bizonyos, hogy ki akarta békíteni őket). Meg kell adni, hogy Don Caesar nem helyeselte apja kasztíliai elveinek megcsúfolását.

– Nem kell egyedül bányásznia – felelte tiltakozására Mrs. Mulrady. – Ha nem akar a föld mélyében turkálni, adja el az aranykutatásra alkalmas helyeket. Ez az egyetlen mód arra, hogy kapjon érte valamit. Ha nem adja el nekik, önhatalmúlag is birtokba veszik, és nem fizetnek semmit.

Don Caesar végre beleegyezett – talán nem az üzleti érvek hatása alatt, hanem mert nem akart Mamie anyjával ujjat húzni. Akárhogy is, végül néhány holdnyi területért olyan összeget kapott, mely meghaladta Don Ramon egész óriási birtokának tízévi jövedelmét.

Mulrady leletének értékesítése is fantasztikus összeget hozott. Állítólag Sacramentóban külön részvénytársaság alakult erre a célra, mely Mulradynak tüstént lefizetett egymillió dollárt, azonkívül megkapta a részvények többségét. Ám a hajdani kertész minden képzeletet felülmúló makacssággal ragaszkodott krumpliföldjéhez. A házat és a veteményeskertet nem engedte át a társulatnak, s másoknak sem adta el, pedig hihetetlen árat kínáltak érte. Felesége hiába berzenkedett; hiába magyarázgatta neki, hogy egykori szerény foglalkozásának emléke foltot ejt ragyogónak ígérkező társaságbeli tekintélyükön.

– Ha már okvetlenül meg akarod tartani ezt a darabka földet, legalább szüntesd meg a veteményeskertet, és építs oda egy nyaralót pázsittal meg díszkerttel.

– A veteményest nem adom! – ismételgette Mulrady konokul. – Ezt magam csináltam, a két kezem munkájával csikartam ki a földből. Ez volt szerencsém kezdete, és talán a vége is ez lesz. Ki tudja, hátha örülök még, hogy visszajöhetek ide, és újra kapálhatok, s jóllakhatok belőle.

Végül nagy nehezen beleegyezett abba, hogy a veteményes egy részét szőlővé és virágoskertté alakítja át, mely eltakarja a krumpliföldet a világ szeme elől.

Az asszony azzal is megpróbálkozott, hogy az egyszerű Mulrady nevet előkelőbbé tegye. Férjét Don Alvinónak kezdte nevezni, pedig meglehetősen nehéz volt ezt a bozontos, fakószőke hajú, hunyorgó szürke szemű, tömpe orrú, köpcös embert egy spanyol “granddal” összetéveszteni. Azt mesélték, hogy egy idegen ezzel a kérdéssel fordult hozzá:

– Don Alvino Mulradyhez van szerencsém?

– Úgy biz a' – felelte az egyszerű hidalgó* –, ha már a feleségem mindenáron úgy akarja!

Mrs. Mulrady elhatározta, hogy leányával együtt hosszabb utazásra indul az Államokba és Európába. Tulajdonképpen úgy tervezte, hogy Mamie, miután bevásárlásait elintézte, már ne is jöjjön haza, hanem várja meg őt Sacramentóban, ahonnan aztán együtt utaznak tovább. Ám Mamie nem tudott lemondani arról, hogy új ruháival Rough-and-Ready hölgyeit elkápráztassa. Ha már szerény báb korát ezen a vidéken töltötte, itt akarta szárnyait kibontani, és innen akart csillogó pillangóként kirepülni a nagyvilágba.

– Nem szeretném – mondta –, hogy pettyes kartonruhámban maradjak meg az emlékezetükben. Hadd lássanak bársonyban és selyemben is, mielőtt eltűnök a szemük elől örökre.

Anyja helyeselte ezt a gondolatot. Ha voltak is különbségek anya és leánya között, felfogásuk ebben az egyben megegyezett.

– Jól van, kislányom, úgy lesz, ahogy te akarod! – mondta engedékenyen, és megcsókolta a szárnyait bontogatni készülő pillangót.

A többi olyan volt, mint egy álom. Két hét Sacramentóban elég volt ahhoz, hogy Mamie divathölggyé változzék át. A vadnyugati lányokat az jellemezte, hogy nem sokat jártak iskolába akkoriban, nem ismertek semmiféle hagyományt, nem riadtak vissza semmitől. Mivel semmit sem tartottak lehetetlennek, ez a bátorság valóban lehetővé tett számukra sok mindent, ami első pillantásra elérhetetlennek látszott. Mamie nagyon hamar beletanult az előkelőségbe. Apja vegyes érzésekkel nézte – részint büszkeséggel, részint aggodalommal.

Így történt, hogy a Sacramentóból a Los Gatos dombjai felé robogó postakocsin egy rendkívül elegáns fiatal lány készülődött a leszállásra egy nyári délután. Dúsan hímzett nyersselyem ruhája, kalapja, cipője, kesztyűje, kézitáskája, napernyője a legújabb sacramentói divat remeke volt. Útitársa – egy huszonöt év körüli fiatalember – leplezetlen hódolattal meresztette rá szemét.

Ez a fiatalember, aki mindjárt a kocsi indulásakor bemutatkozott, Rough-and-Ready egyetlen újságjának, a Híradónak új szerkesztője volt. Néhány nap múlva tiszteletét tette Mulradyéknál, és a mama megengedte, hogy elvigye a leányát sétálni.

– Sajnálattal hallom, hogy nemsokára itthagy bennünket, Miss Mulrady – mondta a fiatalember, amint elindultak az erdő felé. – Ezt mint szerkesztő

* Spanyol nemes

is fájlalom, mert a Híradó versrovata fogja megsínyleni. Újabban számos költemény érkezik hozzánk, melynek megírásához a maga szépsége adta az ihletet.

– Elég baj az nekem – felelte Mamie. – Mindenki kitalálja, hogy a versek rólam szólnak.

– Az nem szégyen, inkább dicsőség – mosolygott a fiatalember. – Magam is beálltam a dalnokok sorába. A legközelebbi számban az én költeményem zengi majd a maga tündéri szépségét.

– Minek jött ide? – kérdezte Mamie hirtelen.

– Hogy magával megismerkedjem.

– Csacsiság. Arra vagyok kíváncsi, miért költözött ide Sacramentóból.

– Talán a maga édesapjának a példája buzdított. Mért ne találhatnék én is aranyat?

– Maga sohasem találhat, nem az a típus.

– Ez bók vagy sértés, Miss Mulrady?

– Nem tudom. Inkább egyszerű ténymegállapítás.

– Igazán? S mire alapítja? Ez nagyon érdekes. Üljünk le itt, és beszéljük meg.

Séta közben véletlenül eljutottak a nagy, lapos sziklához az országút szélén. Mamie egy pillanatig habozott, aztán mit sem törődve drága, új ruhájával, leült a kőre, és összegöngyölt napernyőjét keresztbe tette térdén. A fiatalember letelepedett mellé, és sétabotjával ábrákat rajzolt a porba.

– Az előbb azt kérdezte, miért jöttem ide. Megmondom őszintén. Engem ugyanaz hozott ide, ami magát elviszi. A pénz. Maga azért megy el, mert sok pénze van. Én azért jöttem ide, mert kevés van. Mi, sajnos, nagyon szegények vagyunk.

– Ki az a *mi*? – kérdezte Mamie.

– Rajtam kívül apám és két húgom.

– Nagyon sajnálom... Ne haragudjék, ha tapintatlan voltam. Az édesapja nem dolgozik? – tette hozzá.

A fiatalember szomorúan rázta fejét.

– Nem tud dolgozni, Miss Mulrady. Nagy szerencsétlenség érte. Megbénult, és elméje megzavarodott. Ez három évvel ezelőtt történt. Mivel nem kaptunk híreket felőle, Kaliforniába jöttem, hogy megkeressem. De csak nemrég akadtam rá – a kórházban.

– Képzelem, mennyire megrendítette.

– Nagyon. De össze kellett szednem magamat, hogy gondoskodni tudjak róla és a húgaimról, örültem, hogy sikerült ezt a szerkesztői állást elnyernem. Most egy szerény kis házat szeretnék találni Rough-and-

Readyben, hogy otthont teremtsek nekik.

Miss Mulrady hirtelen felállt.

– Nem maradhatunk itt tovább – mondta.

– Miért? – csodálkozott a fiatalember.

– Mert a postakocsi nemsokára megérkezik.

– Hát aztán? Persze... értem. Attól fél, hogy az utasok meglátnák, amint itt ül mellettem.

– Hát bizony nem volna kellemes.

A fiatalember hosszasan ránézett, aztán könyörgő hangon megszólalt:

– Miss Mulrady, nagyon kérem, maradjon még egy kicsit.

– Nem értem...

– Ha van a szívében egy csöpp könyörület, ne menjen el – folytatta a fiatalember. – Ha meglátnak itt, a maga társaságában, megalapozom a szerencsémet. A postakocsi utasai elpletykálják Red Dogban és mindenfelé, hogy együtt láttak minket az erdőben. Mindenki azt hiszi majd, hogy titokban eljegyeztük egymást. Feltételezik, hogy az édesapja is bizalmába fogadott, és beavat üzleti terveibe. Erre olyan kapós leszek, hogy csoda. Elhalmoznak ajánlatokkal, meghívásokkal. A Híradó példányszáma megduplázódik. A versek helyét jól fizetett hirdetések foglalják el. A legkevesebb, amit elérek, az lesz, hogy felemelik a fizetésemet heti öt dollárral, talán tízzel is. Magának nem lesz belőle semmiféle kára vagy kellemetlensége. Ha megkérdezik, vajon a vőlegénye vagyok-e, kacagva kijelenti, hogy nem igaz. Én magam fogom megcáfolni a híresztelést a Híradóban. Rendkívüli számot adunk ki ebből az alkalomból ezer példányban, és elkapkodják példányonként tíz centért. Milyen ragyogó perspektíva! Ó, maradjon még egy kicsit, Miss Mulrady! Csak egy percig még! Már hallom a lódobogást. Itt is vannak már! Eh, az ördög vigye! Don Caesar jön, nem a postakocsi!

Valóban úgy is volt. Az Alvarado család kék szemű, sápadt arcú, csapott vállú ifjú sarja közeledett feléjük tüzes, félig betört musztángján, melynek rakoncátlansága még jobban kiemelte azt a hanyag könnyedséget, mellyel lovasa ült a hátán. A Híradó ifjú szerkesztője gondjai közepette sem állhatta meg, hogy ne fejezze ki csodálatát az Alvarado csemete lovasművészete láttán.

Don Caesar széles mozdulattal kalapot emelt az ifjú hölgy előtt, és komoly meghajlással üdvözölte a kíséretében levő gentlemant. Ló és lovasa szinte egyetlen lénnyé forrt össze. Ennek a kentaurnak az alsó fele türelmetlenül toporzékolt patáival, míg a felső része méltóságteljes várakozással hajolt előre, mintha magyarázatot követelne. De Mamie nem

volt hajlandó kimagyarázkodni, és Don Caesar arca elsötétült. Ebben a pillanatban robogott el mellettük a postakocsi. Mamie fölényesen nézett az ablakból leselkedő utasok szemébe.

– Nem ismeri Mr. Slinnt, a Híradó szerkesztőjét? – kérdezte.

– Még nem volt szerencsém – felelte Don Caesar. – Eddig úgy tudtam, hogy señor Robinson a Híradó szerkesztője.

– Ó, szegényt lelőtték – mondta Slinn. – Én vagyok az utódja.

– *Bueno!* Önt is le fogják lőni? Remélem, nem.

Slinn élesen a szemébe nézett. Úgy látta, nem akar kötekedni. Viszont ő sem kívánta Don Caesart féltékennyé tenni, és Miss Mulradyt magára haragítani. Ezért jónak látta, hogy elköszönjön tőlük, és magukra hagyja őket.

Tapintatossága meghatotta Mamie-t. Hirtelen támadt rokonszenvvel nyújtotta kezét búcsúra, miközben megjegyezte:

– Remélem, talál egy kiadó házat a családja számára itt a közelben. De most jut eszembe, hogy a mamám ki akarja adni a régi házunkat valakinek. Lehet, hogy megfelelne önnek. Mindenesetre közel van a hivatalához. Azt ajánlom, beszéljen erről a mamával.

– Hálásan köszönöm – felelte a fiatalember. – Sürgősen felkeresem Mrs. Mulradyt.

Don Caesar összeráncolt homlokkal nézett utána, amíg el nem tűnt a vadgesztenyefák között.

– Ennek a... földijének... már családja van? Ilyen fiatalon?

A “földi” szó felbosszantotta a lányt. De még jobban bántotta, hogy Don Caesar nem adja erősebb jelét féltékenységének.

– Igen – felelte –, szomorú história. Apja évekkel ezelőtt eltűnt, és csak most találta meg magával tehetetlen állapotban a sacramentói kórházban. Az egész család nagyon szegény.

– Csodálkozom, hogy törődik az apjával! Ez Amerikában ritkaság, nem?

– Nem! – felelte Mamie kurtán. Felháborította Don Caesar modora. Akármilyen udvarias, néha alig lehet kibírni. Felkapta napernyőjét, és türelmetlen mozdulatot tett, mintha el akarna sietni. De Don Caesar már leugrott a nyeregből, és lovát egy fához kötötte lasszójával, mely a nyeregkápájához volt erősítve.

– Ha megengedi, hazakísérem – mondta. – Sétáljunk az erdőn keresztül. A lovamért majd visszajövök.

A dombnak ezt a horpadását főképpen fenyők borították. Ritkán használt ösvény vezetett az országútról a fák sűrűjébe; szinte elrejtette a barna bozót és a viaszszínű *verba buena*. Igazi szerelmeseknek való ösvény

volt. Sajnos, ők ketten nem voltak szerelmesek, legfeljebb Don Caesar volt az.

– Nem zavartam volna meg beszélgetését azzal az úrral – mondta Don Caesar –, ha kedves édesanyja néhány megjegyzése nem üt szöget a fejembe. Szavaiból nem tudtam kivenni, vajon társaságom kívánatos-e. Erről szeretnék magával beszélni, Mamie. Édesanyja egy idő óta olyan furcsán viselkedik. Ha szóba hozom érzelmeimet, melyek magához fűznek, a mama gyorsan másra tereli a beszélgetést. Ma meg, úgy vettem észre, meg akarta akadályozni, hogy találkozzunk. Valósággal lebeszélt arról, hogy megkeressem az erdőben. Amióta visszajött Sacramentóból, csak kétszer sikerült magával találkoznom. Lehet, hogy tévedek. Talán nem ismerem eléggé az amerikai szokásokat. Lehet, hogy tudtomon kívül megbántottam a kedves mamát valamivel. Talán neki kellett volna először szólnom komoly szándékaimról. De maga, kedves Mamie, egyszer azt mondta nekem, hogy nem szükséges a mamát beavatni a titkunkba.

Mamie elpirult.

– Igen – mondta –, ez így is van. Mama egy kicsit furcsa egy idő óta. Amióta... apával az a dolog történt, anyám úgy gondolja, hogy most már nemcsak rólam, hanem nagy vagyonról is van szó, és ezért vele kell tárgyalni.

– Hát akkor tárgyaljunk vele most mindjárt, kedvesem! Ami pedig a vagyont illeti, isten neki, rendelkezzék vele kedve szerint. Csak nem képzeli, hogy egy Alvarado hozományvadász? Nekem semmi szükségem arra a vagyonra. Donna Mameta Alvarado soha nem fog szükséget szenvedni semmiben.

Mamie arra gondolt, hogy egy hónappal ezelőtt táncra perdült volna örömében, ha hallja, hogy Don Caesar már úgy beszél róla, mint a feleségéről. Még most is megszédült egy pillanatra, de józansága felülkerekedett.

– Tudom, kedves barátom, tudom – felelte. – De egyelőre ne beszéljünk erről a dologról. Lehet, hogy anyám most ellene van. Várni kell, amíg meg nem nyertük a tervünknek.

– De hallom, maga elutazik.

– Minden körülmények között el kell mennem New Yorkba és Európába. Itt nem lehet igazán szép holmikat kapni.

Don Caesarnak eszébe jutott a rózsaszínű kartonruha, melyben először látta Mamie-t.

– Maga a legegyszerűbb ruhában is bájos – mondta. – Semmi szüksége párizsi szabónőkre.

– Annyira tetszem magának? – kérdezte Mamie kacérkodva. – Igazán nem tudom, mivel érdemeltem meg.

– Hogy mivel? Azzal, hogy szép. Azzal, hogy jó. Azzal, hogy a legkedvesebb teremtés a világon.

– Maga nagyon rokonszenves – mosolygott Mamie.

– Szóval igent mond? Nem kosaraz ki? – kérdezte a fiatalember mohón.

– Még korai erről beszélni, Caesar. Gondolkodnom kell rajta. Még mindketten olyan fiatalok vagyunk. Maga még olyan kevés lányt ismer. Lehet, hogy talál még szebbet és okosabbat is nálam. Éppen ma hallottam, hogy Mr. Slinn két húga ide költözik. Hátha maga beleszeret az egyikbe. Az ilyesmi megtörténhet, nem?

– De magával is, Mamie! Ezért nem örülök annak, hogy elutazik!

Don Caesar rossz húrt pendített meg. Mamie azt gondolta, hogy anyjának talán igaza van. Ki tudja, milyen lehetőségek várnak rá Európában!

– Ne féljen, azért nem szakadunk el egymástól – próbálta megnyugtatni Don Caesart. – De egyelőre jobb, ha nem találkozunk.

– Azt én nem bírom ki! Annyi mondanivalóm van magának!

– Írja meg. Levelezhetünk.

– És a mama? – kérdezte Don Caesar aggódva.

– Igaza van – felelte a lány. – Haza nem írhat nekem természetesen. De megbeszélhetünk egy helyet, ahová a leveleit elrejti, és én, amíg itthon vagyok, időnként eljövök érte. Hopp! – kiáltott fel hirtelen. – Itt a mi levélszekrényünk! Ennél alkalmasabbat nem is találhatunk. Nézzen csak oda!

Egy korhadt fára mutatott, melynek még mindig hatalmas törzse úgy emelkedett ki a bokrok közül, néhány lépésnyire az ösvénytől, hogy nem lehetett eltéveszteni. Körülbelül mellmagasságban öblös odú szája ásított feléjük. Száraz falevelekkel és fenyőtobozokkal volt tele.

– Hát nem olyan, mint egy levélszekrény? – nevetett a lány, és lábujjhegyre ágaskodva az odú fölé hajolt. Don Caesar gyönyörködve nézte. Most egy pillanatra mintha visszatértek volna a régi, boldog idők, amikor Mamie hollandi szabású kék kötényében szaladt ki a káposztasorok közül, ha meglátta, s úgy, ahogy volt, elment vele sétálni az erdőbe. Olyan szép emlék volt, hogy meg kellett mondania a lánynak is.

– És akkor is tetszettem magának? Abban az otromba kötényben? – kacagott Mamie.

Don Caesar át akarta karolni a derekát, de a lány kiszabadította magát.

– Valaki jön! – kiáltott fel. – Lépteket hallok.

– Csak egy mókus ugrál az ágakon! – nyugtatta meg Don Caesar, de a lány már búcsút intett neki, s elszaladt. Don Caesar sóhajtva nézett utána.

A mókust csak találomra mondta, pedig igaza volt. Egy csillogó szempár leselkedett az ágak közt, éppen a feje fölött. Már régen kiszemelte magának az odvas fát lakásul és élelmiszer-raktár céljából. Csak azt várta, hogy tiszta legyen a levegő. Mihelyt Don Caesar is elballagott, leereszkedett a földre, és rohant az odvas fa felé. A kis mókus alaposan megvizsgálta a fa odvát, és megállapította, hogy itt még sok a tennivaló. Lehet, hogy az odú szerelmespároknak szolgáló titkos levélszekrénynek alkalmas így, ahogy van, de mókus nem költözhet bele. Egy rendes mókus, akárcsak egy rendes ember, előbb kitakarítja szállását. Az okos kis állat tüstént nekilátott a nagytakarításnak. Nagy, bozontos farkát seprőnek használva, erélyes mozdulatokkal kisepert az odúból egy halom korhadt levelet, s rögtöni hatállyal kilakoltatott néhány pókot, hangyát és élősdi rovart. Elég kíméletlenül bánt el velük, eszébe se jutott tiszteletben tartani a régi lakók jogait. Ne képzeljük azonban, hogy ez a kíméletlen eljárás nem részesült semmiféle bírálatban. Feljebb, a fa egyik ágán egy tiszteletre méltó öreg varjú üldögélt, és nagy érdeklődéssel figyelte a mókus lázas tevékenységét. A kis rágcsálónak nem sikerült az odút teljesen kitakarítania. Néhány makacs holmi ellene szegült az általános kilakoltatásnak. Köztük egy négyszögletes boríték, mely éleivel úgy belevágta magát a redves fakéregbe, hogy a mókus farkával csapott forgószél sem tudta helyéből kimozdítani. Igaz, hogy a mókusnak nem volt nagy kedve közelebbi érintkezésbe kerülni vele; a borítéknak utálatos dohányszaga volt, s talán ezért kímélték meg a különféle rovarok. A mókus sem törődött vele többet. Miután nagyjából elkészítette szállását és éléskamráját a közelgő télre, az okos és fürge kis rágcsáló elégedetten tovaszökkent.

Néhány nap múlva visszatért új otthonához, és megrökönyödéssel, sőt méltatlankodással állapította meg, hogy távollétében újabb boríték került a fészekbe; négyszögletes volt, mint az első, de fehérebb, tisztább és frissebb. Ott feküdt az odú nyílása alatt egy halom friss mohán, melyet nyilván ebből a célból rakott oda valaki. A türelemnek is van határa – gondolta a mókus, s néhány rúgással meg faroksuhintással kiröpítette az újabb papirost az odúból. Ott hevert szégyenszemre a tavalyi avar maradékai közt, és ott is maradt volna, ha a varjú éles szeme fel nem fedezi. Így azonban a figyelmes madár leszállt az ágról, csőrébe kapta a levelet, megfordította, alaposan megvizsgálta. Csalódással látta, hogy nem ehető, de azért nem egészen értéktelen holmi. A varjú, mint régi

ritkasággyűjtő, elhatározta, hogy ezt a szép darabot nem hagyja itt heverni. Újra csőrébe kapta, és bár súlya szinte lehúzta, felrepült vele a fa legmagasabb ágára. Itt a madarak ismert felületességével egyszerre megfeledkezett zsákmányáról, és kiengedte csőréből. A papiros a szél szárnyain tovalibbent, mint egy másik madár, s lassan leszállt egy bokorra, ahol fennakadt. Ott is maradt estig, amikor egy arra haladó vadmacska, útközben Mulradyék baromfiudvara felé, meg nem pillantotta; az érzékeny lelkű kisragadozó úgy megijedt tőle, hogy fejveszetten menekült egy másik dombra.

De a mókus bosszúsága még nem ért véget. Másnap felbukkant ugyanaz a fiatalember, akit egy hölgy oldalán már látott itt egyszer. A szegény mókusnak alig volt ideje elbújni. A látogató türelmetlenül odasietett a korhadt fához, bekukucskált az odúba, még a kezét is beledugta. Arcán boldog mosoly suhant át, látva, hogy a levele eltűnt, ami annyit jelent, hogy a címzett eljött érte, és elvitte. A mindent megfigyelő varjú panaszosan károgott a feje fölött. Nyilván bántotta a lelkiismerete. A fiatalember elégedetten távozott, és a mókus ismét birtokába vette otthonát.

Egy hét telt el. Don Caesar hiába leste izgatottan, hogy Mamie valami életjelt adjon magáról. Türelmetlenségében órák hosszat nyargalászott az országúton még éjszaka is. Egyszer elszáguldott a postakocsi mellett, melynek utasai csodálkozva bámultak a titokzatos lovas után. Egy ilyen hajnali nyargalászáskor lovának patkója meglazult, és kora reggel kénytelen volt betérni Rough-and-Readyben a kovácsműhelybe. Várakozás közben meglátott egy széken egy újságot, és kezébe vette. Ritkán olvasott újságot, de most átfutotta a Híradó hasábjait. Egyszerre ismerős név villant a fekete betűk közül a szemébe, akárcsak egy szikra a kovács üllőjéről. Dobogó szívvel, mely ugyanazt a ritmust verte, mint a kovács pörölye, olvasta a következő hírt:

“Városunk kiváló polgára, Mr. Alvin Mulrady tegnapelőtt San Franciscóba utazott, hogy részt vegyen a Red Dog-i bányatársulat igazgatósági ülésén. Társasági körökben sajnálkozással értesültek arról, hogy Mrs. Mulrady és bájos leánya két héttel hamarabb indul külföldi útjára, mint eredetileg tervezték. Mivel a családfőnek úgyis San Franciscóba kellett utaznia, megragadták ezt az alkalmat, és elkísérték. Mrs. Mulrady és Miss Mulrady tanulmányozni kívánja London, Párizs és Berlin életét, s távollétük aligha lesz három évnél rövidebb. Lehetséges, hogy egy későbbi időpontban Mr. Mulrady is csatlakozik hozzájuk. Az elutazás olyan hirtelen történt, hogy nem is volt idejük barátaiktól és tisztelőiktől búcsút venni."

Az újság kihullott Don Caesar kezéből. Elutazott! Egyetlen szó nélkül! Lehetetlen! Itt valami tévedés történt. Mamie bizonyára írt neki, de a levél elkallódott. Vagy talán – ó, istenem, hogy erről megfeledkezett – a fa... az odvas fa!

Persze hogy írt neki a kedves, és mindent megmagyarázott. De már napok óta nem nézte meg az erdei "levélszekrényt". Csakis ő a hibás, nem Mamie! Az is lehet, hogy súlyosan megbántva utazott el, mert nem kapott levelére választ.

– Ördög, pokol! Meddig piszmog még azzal a patkóval?!

A kovács értetlenül bámult rá. Don Caesar most vette észre, hogy felindultságában spanyolul beszél.

– Azt mondtam, barátom, hogy tíz dollárt kap, ha öt perc alatt elkészül.

– Ez már értelmes beszéd! – nevetett a kovács, és gyorsabb munkába fogott. Don Caesar újra kezébe vette az újságot. Talált benne még egy hírt, mely érdekelte:

"Ifjabb Harry Slinn, lapunk szerkesztője, most költözött be abba a rönkházba, mely valamikor a Mulrady család otthona volt, és melyre éppen ezért tisztelettel néz a város egész lakossága. Mr. Slinn családjával együtt költözött oda – idősebb Harry Slinn úrral és két húgával. Mr. Slinn évek

óta súlyos bénulásban szenved, de állapota örvendetesen javul. Orvosa úgy véli, hogy az itteni hegyi levegő is hozzájárulhat felgyógyulásához, melyet a tikkasztó sacramentói hőség bizonyara hátráltatott.”

Öt perc múlva Don Caesar újra nyeregben ült. Fél óra alatt eljutott az országút menti sziklához. Itt odakötötte lovát egy fához, és elindult a keskeny ösvényen az odvas fa felé. Szíve torkában dobogott, amint az odúba nézett. Levél nem volt benne!

A biztonság kedvéért kezével is mélyen belenyúlt. Egyszerre valami papirosféle került az ujjai közé. Vad örömmel ragadta meg, de mire napvilágra hozta, szinte megdermedt csalódásában.

Szokásos nagyságú boríték volt, sárgásbarna papírját megviselte az idő és nedvesség. Súlyosabb volt egy rendes levélnél. A borítékot tapogatva megállapította, hogy kemény szemcsék vannak benne. Nem csodálkozott, mert az aranyásók gyakran küldtek fém- vagy kőzetmintát ilyen módon, borítékba zárva. A levél Mrs. Slinn nevét tüntette fel, de címét már egészen elmosta az idő.

Don Caesar az első pillanatban a fiatal Slinn szerkesztőre gondolt. De hiszen ő nem nős, viszont ha az anyjának írt, postán küldte volna el a levelet. Lassanként megértette, hogy a levelet csak a szerkesztő apja írhatta, réges-régen, amikor még egészséges volt. De miért dobta be a fa odvába?

A talányt könnyen megfejthette volna, ha kibontja a borítékot. De a levél nem neki szólt! Egy másnak címzett levelet kibontani és elolvasni – ilyesmire Don Caesar még akkor sem vetemedett volna, ha az élete függ tőle. Nem tehet egyebet, tüstént felkeresi Slinnéket. Zsebébe tette a levelet, visszasietett a lovához, és az országúton elnyargalt a régi Mulrady-ház kerítéséig.

Jól ismerte ezt az egyszerű faházat, melyet Mulrady maga ácsolt össze faragatlan fatörzsekből. Azóta több melléképületet ragasztott hozzá, a falakat vadszőlővel futtatta be, helyenként futórózsa is segített a szegényes rönköket eltakarni. Az egész ház sokkal kedvesebb volt, mint nem egy gazdag palota. A városka egyetlen milliomosának régi életét jelképezte, míg pazar új háza odaát a rideg magányt hirdeti, mely gyakran a gazdagság kísérője. De ami legjobban megfogta Don Caesar szívét, a régi idők emléke volt.

A házat a káposztasorok közt lehetett csak megközelíteni, a karók mellett, melyekre felfutott a bab és a paradicsom. Don Caesar elérzékenyülve nézte. Mrs. Mulrady viszont éppen azért költözött ki ebből a házból, mert szabadulni akart ezektől az emlékektől.

Don Caesar odakötötte lovát a kerítéshez, és besietett a házba. Az ajtóban két csinos fiatal lány fogadta. Tudta, hogy nem lehetnek mások, mint Slinn húgai, mégis zavarba jött.

– Ismerjük önt – mondta az egyik lány. – Ön Don Caesar Alvarado. A bátyám mesélt nekünk önről. Kérem, érezze magát otthon nálunk.

Don Caesarnak jólesett a szívélyes fogadtatás. A lányok kedvességét hasonló udvariassággal viszonozta. Érdeklődött apjuk egészségi állapota felől. Megemlítette a Híradó rövid közleményét, mely örvendetes javulásról számolt be.

– Nem vitás, hogy apa jobban van – mondta az idősebbik nővér. – Most már majdnem értelmesen beszél, és mozogni is tud, igaz, hogy csak mankóra támaszkodva, de ezért is hálásak vagyunk.

– Azonkívül – tette hozzá Vashti, a kisebbik lány – már kezdi észrevenni és megfigyelni a dolgokat, nem gondolod, Esther? Gyönyörködik a tájban, élvezi a jó levegőt, és néha összeráncolja a homlokát, mintha valamin törné a fejét.

– Emlékezni próbál – mondta Esther. – Mert amióta az a szerencsétlenség érte, emlékezete olyan, mint egy fehér lap. Például az utolsó három-négy év eseményei teljesen kihullottak az emlékezetéből.

– Talán szerencse rá nézve, señora – mondta Don Caesar mély sóhajjal.

– Még minket sem ismert meg – jegyezte meg Vashti.

– Tudja, Don Caesar – magyarázta Esther –, apa legfeljebb arra emlékszik, ami régebben történt, még mielőtt Kaliforniába jött. Mi akkor még gyerekek voltunk. Duchesné doktor azt mondja, az ő betegsége egészen különös eset. Ha így halad, remélni lehet, hogy visszanyeri uralmát tagjai fölött. A doktor úgy véli, hogy járása egészen normális lesz, de emlékezőképességét nem nyeri vissza,

– *Kivéve, ha...* – kezdte Vashti.

– Ne vágj a szavamba! – szakította félbe Esther kissé ingerülten. – Éppen most akartam erre rátérni. A doktor szerint nem nyeri vissza emlékezetét, *kivéve, ha valami váratlan lelki megrázkódtatás éri*. A doktor azt mondja, akkor vagy meghal, vagy teljesen meggyógyul.

Don Caesar rátért látogatása céljára. Slinn szerkesztő úrral szeretne beszélni, mondotta.

– Harry bement Red Dogba – felelte Esther. – Sajnálni fogja, hogy ön nem találta itthon.

Don Caesar felállt.

– Bocsánatot kérek az alkalmatlankodásért – mondta. – Ismeretlenül is üdvözletemet küldöm édesapjuknak. Nekem, sajnos, nincs sem apám, sem

húgom, édesanyámat pedig még gyermekkoromban elvesztettem.

– Beszéljen apával személyesen – indítványozta Esther. – Megtalálja a kert végében vagy pár lépéssel tovább, az erdő szélén. Nagyon fog örülni magának.

Don Caesar elköszönt a Slinn lányoktól, és elindult a paszulykarók hosszú sorai közt. Bizonyos meghatottsággal nézett körül, pedig nem látott mást, csak egy közönséges káposztaföldet meg krumpliültetvényt. De itt találkozott azzal a nagy érzéssel, amit első szerelemnek neveznek.

Az öreget nem találta sehol, sem a veteményeskertben, sem a szőlőben. Végül észrevett egy kis ösvényt, mely az erdőbe vezetett. “Nyilván keresztezi azt a másik ösvényt, ahol Mamie-vel szoktak sétálgatni” – gondolta Don Caesar. Arra vette útját, és rövidesen csakugyan rábukkant az öregre.

– Lányaitól hallottam, hogy itt sétálgat, señor Slinn mondta. – Én Caesar Alvarado vagyok, közeli szomszédjuk. Nagyon örülök, hogy kedves lányait megismertem.

– Lányok... az én lányaim? – mondta az öregember, mankóira támaszkodva. – Igen... tudom már... az én leánykáim – mondta hebegve, tétovázva. – Nagyon derék leánykák. És a fiam... Harry. Nem ismeri...Harryt? Nagyon derék fiú... a Harry...

– Örömmel látom, hogy már tud sétálgatni – mondta Don Caesar. – Majd imádkozom önért, Isten adjon önnek egészséget és boldogságot!

– Boldogság... Én boldog vagyok... nagyon boldog… Nekem megvan mindenem... lakásom, ruhám, jó gyermekeim... jó levegő – suttogta és bólogatott.

Csakugyan boldognak és elégedettnek látszott. Haja fehér volt már, de homloka ránctalan. Don Caesar észrevette, hogy szeme folyton a domboldalra mered, mintha fürkészve keresne valamit.

– Szép innen a kilátás, señor Slinn – jegyezte meg Don Caesar. – Én éppen arra lakom. A túlsó domb mögött.

– Ott... ott... ott lakik? – dadogta a beteg, és arca elkomorodott. – Ön... az ön... az ön neve... Ma ... Ma...

– Alvarado – felelte a fiatalember szelíden és türelmesen. – Caesar Alvarado.

– Nem Masters? – kérdezte az öreg hirtelen felfortyanva. – Az előbb azt mondta, Masters!

– Bocsásson meg, de azt mondtam, Alvarado – felelte Don Caesar komolyan. – A kedves fiát kerestem tulajdonképpen, de talán önnek is átadhatom. Ezt a levelet az erdőben találtam, tessék csak nézni... azt

hiszem, az öné.

Az öreg felé nyújtotta a borítékot. Már abban a pillanatban megbánta, de nem lehetett visszakozni. Nagy megdöbbenéssel látta, hogy az öreg arca eltorzul, szeme a levélre mered, torka megfeszül. Ádámcsutkája fel és alá rángatózott, mintha nyelni akarna, ajka többször kinyílt, de nem tudott beszélni.

Egyszerre csak kiszakadt a hang a torkán:

– A levelem! Az én leveleim! Az enyém! Adja ide, Masters! Az én aranyam! Ellopták!

Kikapta a levelet Don Caesar kezéből, és remegő ujjakkal a zsebébe gyűrte. A következő pillanatban elvesztette eszméletét.

5

Don Caesar nagy üggyel-bajjal magához térítette az öreg Slinnt ájultságából, és hazatámogatta. Otthon rögtön lefektették. Fásultan feküdt az ágyon, szemét a szoba mennyezetére meresztve. Nem emlékezett semmire, még arra sem, hogy az erdőben járt.

A doktor jóslata nem vált be. Az újabb izgalom nem sokat változtatott Slinn állapotán. Nem gyógyult meg tőle, de nem lett rosszabbul sem. Talán az izgalom nem volt elég erős ahhoz, hogy olyan megrázkódtatást okozzon, amelyre a doktor számított.

De a doktornak más magyarázata volt erre. Amikor elhívták a beteghez, első dolga az volt, hogy kifaggassa. Ám Slinn nem tudott semmiről.

– Jobban van – súgta később az orvos Esthernek.

– Miből gondolja, doktor úr? – kérdezte a lány.

– Abból, hogy már tud hazudni – hangzott a meglepő válasz.

Kifejtette, hogy véleménye szerint valami bántja a beteget, valami kínzó vagy kellemetlen emlék. Érzi, hogy fáj, és ezért nem akar gondolni rá, nem akar beszélni róla. Nem szabad bántani. Magára kell hagyni, majd lassanként rendbe jön.

– Én jó jelnek tekintem, hogy hallgat – tette hozzá az orvos.

Slinn visszazökkent a régi kerékvágásba, legfeljebb kissé nyűgösebb és zsörtölődőbb volt, mint azelőtt.

Ebben az időben két esemény keltette fel Rough-and-Ready lakóinak figyelmét. Az egyik Don Caesar eltűnése volt. A fiatalember pénzzé tette öröksége egy részét, és Európába utazott. Voltak, akik úgy vélték, hogy a Mulrady lány kedvéért szánta el magát a nagy útra. De sokan azt gondolták, hogy bánatában ment világgá, mert a fiatal Slinn szerkesztő

ütötte ki a nyeregből. Annyi bizonyos, hogy ifjabb Slinn számítása, melyről félig-meddig tréfásan beszélt Mamie-vel, jól bevált. Az a lehetőség, hogy egy milliomos leányát veszi talán feleségül, roppantul megnövelte a tekintélyét. Ehhez az is hozzájárult, hogy Mulrady régi házikójába költözött. A lapnál fizetésemelést kapott, és sokan benne látták a jövő emberét.

A másik esemény, amely szintén a fiatal szerkesztő malmára hajtotta a vizet, az volt, hogy Mulrady, valami megmagyarázhatatlan okból, egyre jobban összebarátkozott az öreg Slinn-nel.

Valójában nem is volt olyan érthetetlen. Slinn betegsége rokonszenvet keltett Mulradyben, ami csak a becsületére vált. Ez a földet túró, erős ember szánalmat érzett a gyengeség iránt. A vagyon nem rontotta meg, egyszerű ember maradt, és egyszerű emberek társaságát kereste. Azonkívül nem volt idegen tőle az a babonás tisztelet, amelyet a nép sok helyen a megzavarodott elméjű ember iránt érez.

Alvin Mulrady gyakran meglátogatta Slinnt abban a régi házikóban, melyet még most is jobban szeretett, mint nagy, új házát. Egy nap azzal lepte meg a Slinn lányokat, hogy egy táskában mindenféle üzleti leveleket és iratokat hozott magával, s megkérte Slinnt, segítsen neki az iratokat rendbe hozni. Slinn feladata volt az iratokat ábécérendbe rakni és mappákba tenni, továbbá egy iktatókönyvbe bejegyezni. Az első percben mindenki meghökkent ettől az ötlettől, de kiderült, hogy az “elmebeteg” nemcsak megérti, mit kell tennie, de kitűnően eleget is tesz feladatának, mégpedig olyan értelmesen, hogy nem győztek csodálkozni rajta. A munka, a szellemi elfoglaltság valósággal felvillanyozta, és örömmel töltötte el. Duchesne doktor a legnagyobb elragadtatással helyeselte a kísérletet. Ahol csak megfordult, mindenütt Mulrady eszét dicsérte.

– Bámulatosan gondolta ki ezt a dolgot! – mondta. – Foglalatosságot nyújt a szegény betegnek anélkül, hogy túlerőltetné, vagy olyasmit kívánna tőle, ami nem fér össze meggyengült emlékezőképességével. Lehet, hogy idővel egy lépéssel tovább is mehetünk. És még vannak, akik azt mondják, hogy Mulrady nem több, mint egy szerencsés tökfilkó, mert ahhoz igazán nem kell nagy ész, hogy valaki véletlenül egy aranyrétegre bukkanjon. Én azonban úgy gondolom, hogy nincsenek véletlenek, és a szerencse sem hull az ölébe senkinek érdemtelenül!

Néhány hét múlva Slinn rendes állást kapott Mulrady irodájában, a pazar új ház földszintjén. Most már napról napra elbicegett munkahelyére, még mindig mankóira támaszkodva, de megnőtt önbizalommal. A gyönyörűen berendezett irodában külön íróasztalt kapott, közvetlenül

Mulrady rózsafából készült csodás íróasztala mellett. Red Dog és Rough-and-Ready csodálkozása nem ismert határt. Mi jutott eszébe a milliomosnak, hogy ezt a szerencsétlen flótást szolgálatába fogadja? Sőt, úgy látszik, bizalmas magántitkárának tekinti. Butts bíró, akit a két szomszédos városka legokosabb emberének, csalhatatlan orákulumának tekintettek, így nyilatkozott a rejtélyes esetről:

– Mulradynek van esze! Olyan embert ültet az irodájába, akit fizikai állapota képtelenné tesz arra, hogy pénzével megszökjék, viszont szellemi állapota megakadályozza, hogy üzleti titkait kifecsegje. Jobb titkárt nem is találhatott volna magának!

Tény az, hogy Mulrady beavatta a rokkantat nemcsak üzleti dolgaiba, de családi ügyeibe is. Slinn mindent tudott. Nem kerülte el a figyelmét, hogy Mulrady fia, Abner, aki nemrég még egy szeplős képű, jámbor falusi kamasz volt, hogyan alakult át szeplős képű, pökhendi városi ficsúrrá, aki iszik, káromkodik és kártyázik. Az öreg Slinn kezén keresztül jutottak el a silány mulatozásokról árulkodó számlák és követelések Mulrady kezébe; sőt egy nap kénytelen volt jelenteni, hogy egy váltót mutattak be, melyre a fiatalúr ráhamisította apja nevét.

Mulrady tűnődve forgatta kezében a váltót.

– Téved, Slinn – mondta végül. – Úgy látszik, az én szemem jobb, mint a magáé. Ez az én aláírásom. Néha így írom az ipszilont a nevem végén. Már nem tudom, kinek adtam ezt a váltót, és miért, egészen kiment a fejemből. Ne gondolja, hogy kizárólag a maga előjoga valamire nem emlékezni!– tette hozzá mosolyogva.

Vagyis tréfával ütötte el a dolgot.

Ugyancsak Slinn kezébe kerültek Mrs. Mulrady és a szép Mamie tékozlásának dokumentumai. Mi tagadás, utazgatásuk, öltözködésük, szórakozásaik, egész divatos életmódjuk rengeteg pénzbe került. Mulrady észrevette, hogy Slinn rosszallólag csóválta fejét, valahányszor egy-egy ilyen számlát “lerak” és “iktat”. S valami arra indította, hogy a hallgatag öregember néma rosszallását leszerelje.

– Ezerkétszáz dollár egyetlen estélyi ruháért, kissé borsos, mi? De Malvin tudja, hogy ha már a *Tojlériába** megy táncolni, akkor meg kell adni a módját. Én sem szeretném, ha neki vagy Mamie-nek szégyenkeznie kellene a sok fránya grófnő meg hercegnő előtt! És a ruha biztos tipp-topp volt, mert Malvin olyan asszony, aki megnézi, mit kap a pénzéért. Azt írja, Mamie már úgy beszél franciául, mint egy született mamzel. Hallgassa

* A Tuileirákra gondol, az egykori párizsi palotára

csak, mit ír még: “Don Caesar megtalált minket, és megint ott legyeskedik Mamie körül. Nem tudjuk lerázni a nyakunkról, pedig Mamie igazán torkig van vele. De én nem akarom, hogy kereken megmondja neki. Minek szerezzünk magunknak ellenséget?” Ezt nem nagyon értem. Eddig Mamie lelkesedett Don Caesarért, és Malvin volt ellene. Most meg fordítva lenne? És mi az, hogy “ellenség”? Csak nem félnek Don Caesartól?

– Ki az a Don Caesar? – kérdezte Slinn.

– Az a fiatalember, aki hazavitte magát, amikor rosszul lett az erdőben. Szelíd, komoly fiatalember, olyan kenetteljesen beszél, de jól lovagol. Egy pap meg egy cirkuszi műlovar keveréke!

– Nem ismerem – mondta Slinn.

Mulrady csodálkozva nézett rá, de látta, hogy feledékenysége nem színlelés. Lehet, hogy akkor, közvetlenül mielőtt elájult, egy pillanatra felvillant benne a múlt emléke, de azóta megint homály borított mindent. Szegény ember! – gondolta Mulrady részvéttel.

Nem volt ideje Slinn állapotával foglalkozni. Elkapta a futószalag: az üzlet, mindenféle tárgyalások, a hajsza a pénz után, melyre tulajdonképpen nem is volt már szüksége. Talán érzéke volt hozzá, vagy csak a szerencse szegődött hozzá, mindegy! Annyi bizonyos, hogy amihez hozzáfogott, sikerült. Még a tévedései és melléfogásai is végül gyümölcsözőnek bizonyultak. Az artézi kút fúrása nem sikerült. A közelben egy másik aknát mélyesztett, abban a reményben, hogy megint aranyat talál. A szakemberek lebeszélték, sőt kinevették, de nem hallgatott rájuk, és folytatta a fúrást. Aranyat nem talált, de vizet igen. Egy olyan dús artézi forrásra bukkant, hogy értéke felért az arannyal is. Don Ramon örököseitől vásárolt egy erdős szakadékot, ahol szintén aranyat remélt találni. Arany nem volt ott, de az erdő olyan kitűnő épületfát adott, hogy árát egy év alatt behozta. Számos vállalkozás, melyet tőke hiányában abbahagytak, olcsón az ölébe pottyant. Az emberek gúnyosan mosolyogtak rajta, de egyre többen követték. Sikerei nem részegítették meg. Minden lakomán vagy társas ebéden feltűnt a mértékletességével. Kedvenc ebédje egy tányér főzelék volt és – régi szokása szerint – égy nagy bögre tejeskávé. Szeszes italokra ránézni sem akart.

Közben, elmúlt a nyár. Az ősz még a szokásosnál is csapadékosabb volt. Az egész tájat elborította a sár. Roughand-Ready festetlen faházai áztak és csöpögtek, rútságuk most volt csak igazán szembeszökő. A feltúrt domboldalak mintha azzal bosszulták volna meg magukat, hogy sárral borítottak el mindent. Az emberek a sarat bevitték szobáikba, az irodákba, a kocsmákba, még a falak is sárosak voltak. A vízmosások megduzzadtak,

és az embernek lépten-nyomon valóságos kis hegyi patakokon kellett átgázolnia.

Végre eljött a december, majd a karácsony hete. Mulrady szabadságra küldte embereit. Búcsúzáskor mindenkinek egy-egy kisebb-nagyobb összegű csekket nyomott a kezébe, hogy a karácsonyi bevásárlás gondjait enyhítse. Az emberek megköszönték, de minden megalázkodás nélkül. Rough-and-Ready lakói sokat adtak a függetlenségükre.

Mulrady mintha belefáradt volna lázas tevékenységébe. Valami furcsa mélabú ülte meg kedélyét. Megint rákapott arra, hogy Slinn fülébe dörmögjön. Tulajdonképpen önmagának beszélt, helyesebben – hangosan gondolkodott. De jólesett, hogy valaki hallgatja.

– Remélem, az öregasszony meg a kis Mamie jól mulatnak Berlinben vagy Szentpétervárott, vagy ki tudja, hol csavarognak most. A gyémántos ékszerek, amiket rendeltem nekik karácsonyi ajándékul, bizonyára utolérték őket valahol. Malvinnak lesz mit magára aggatnia, amikor teljes harci pompában kivonul valami előkelő estélyre. Ne mondják róla, hogy dolláros ékszerekkel meg afféle hamis aranyláncokkal akarja szédíteni az embereket. Igaz, hogy ők sem feledkeztek meg rólam. Látta már a nyakkendőtűt, amit Párizsból küldtek nekem karácsonyra? Akkora gyöngy van benne, mint egy borsószem. Jó sokba kerülhetett. Kíváncsi vagyok, az ékszerész mennyit számított érte.

– No, ezt könnyen megtudhatja – felelte Slinn. – A számlát ide küldették. Már át is utaltuk az összeget.

Ezt bámulatos logikával mondta, de eszébe se jutott csúfolódni, észre se vette, hogy megjegyzése csúfolódásnak hangzik.

– Igaz, igaz – hagyta rá Mulrady kedvetlenül. – Valami ezer frank volt, már emlékszem. Persze, ez a fránya francia pénz, ha kiszámítjuk dollárban, nem tesz ki olyan sokat. – Néhány percnyi hallgatás után így folytatta: – Ha már ezekről a dolgokról beszélünk, Slinh, a maga számára is tartogatok valamit. De hagyjuk ezt holnapra. Lehet, hogy holnap találkozunk.

– Nem megy sehova ünnepelni? – kérdezte Slinn.

– Nem, nem – felelte Mulrady, majd magyarázatképpen hozzátette: – Nem lesz valami vidám karácsonyom az idén. A feleségem meg a lányom külföldön van, Abner meg Warm Springsban üdül. Ha nagyon akarom, talán hazajött volna egy napra, de nem érdemes.

Slinn nemsokára felállt, hogy otthon töltse a karácsonyestét. Mulrady rásegítette a télikabátot, és kezébe adta vastag botját, mely újabban, mióta állapota javult, mankóját helyettesítette.

Amikor Slinn elbicegett, Mulrady visszaült íróasztalához. Szórakozottan

turkált az előtte heverő üzleti irományokban. Azután elővett fiókjából egy nagy borítékot, és Slinn asztalára tette. Egy ideig elgondolkodva járkált dolgozószobájában fel és alá. Meg-megállt, és az eső dobolását hallgatta az ablakon. Átment a szalonba. Nyirkos szag ütötte meg orrát. Az eső nem szivárgott be, de mintha előcsalogatta volna a nedvességet a nem eléggé kiszárított gerendákból, amikből a házat építették. A tükrök, a drága bútorok, a selyempárnák, a rózsacsokrokat és napos tájakat ábrázoló festmények sem enyhítették a szoba ridegségét.

Mulrady, aki nagyon szeretett otthon ingujjban járni, ahogy megszokta azokban az években, amikor még egyszerű földműves volt, most úgy érezte, hogy a fűtött szobában is fázik kabát nélkül. Sohasem érezte magát otthonosan ebben a szobában. Felesége pazar hálószobáján keresztül átment a kis öltözőbe, ahol egyszerű vaságyán aludni szökött; ezt az ágyat úgy megszokta, hogy felesége ellenkezésével dacolva, az új házba is magával vitte. Az egyik fiókból kulcsot vett elő, és felment a lépcsőn a ház másik szárnyába. Megállt egy kis ajtó előtt, és kulccsal kinyitotta.

6

Ez tulajdonképpen nem volt más, mint egy nagyobb padláskamra, amit lomtárul használtak. A szálkás gerendák és eresztékek ellentétben álltak az alsó szobák talmi pompájával, és elárulták, hogy a sebtében épült ház, akármilyen sok pénzbe került is, milyen silány munka volt. A padláshelyiségben mindenféle ócska bútorok és ruhák tömkelegét lehetett látni, csupa olyan limlomot, amely a régi házban még jó szolgálatot tett, de azóta eltüntették szem elől. Voltak itt régi bölcsők, melyekben Mamie-t és Abnert ringatták valamikor; vak tükrök, melyek mosolygó arcok és csillogó szemek fényét verték vissza évekkel azelőtt: ócska varrógép, mely elkopott a sok használatban; rongy darabokból összetákolt paplanok, harmonika, melynek hosszú szuflájára Mamie zsoltárokat énekelt egykoron; kimustrált szerszámok, könyvek és játékok. Néhány régi színes nyomat repedt üveg alatt, megfakult aranyozású keretben; köztük az Illustrated London News színes képmelléklete, mely egy angol vidéki kúriát mutat be, ahol a karácsonyestét ünnepelik. Mulrady lehajolt, és kezébe vette a nyomatot, melyben sokat gyönyörködött valaha. Most egészen más szemmel nézte. Vajon Mamie látott-e ilyen családi összejöveteleket Angliában? S miért nem rendeztek ilyesfélét itt is, ebben a szép új házban, mely elég tágas ahhoz, hogy jó barátok egész seregét lehessen benne vendégül látni?

Szeme megakadt egy sutba dobott hajas babán, amelyet éppen karácsonyra vásárolt Mamie-nek valamikor; az utolsó garasait adta oda érte, de hogy örült neki Mamie! Most persze gyémánt ékszerekre vágyik! És az a megrokkant hintaló ott a sarokban? Azt meg Abner kapta karácsonyra, Abner, aki most egy divatos fürdőhelyen lovagol vagy kocsikázik. Mennyire megváltozott minden. A gyerekek igényei megnőttek – de vajon boldogabbak-e, mint régen? És ő maga boldogabb-e? Eh, ostobaság, mi oka is lehetne az elégedetlenségre? Van dolga ezen a világon, és eddigi munkája sem volt eredménytelen. Gondoskodott a családjáról, teljesíteni tudja minden kívánságukat, bár egyre többet és többet kívánnak. Selyem zsebkendőjével megtörölte a színes nyomatot borító üveget, s keretét is leporolta. Gyengéd óvatossággal odatámasztotta a képet a falhoz, és elgondolkodva leballagott a lépcsőn.

Az eső dobolása kísérte lépteit. Visszaült íróasztalához, és addig dolgozott, amíg kínai inasa be nem jött jelenteni, hogy a vacsora tálalva van. Mulrady még azok közé tartozott, akik ragaszkodnak a vacsorához, az újmódi *diner* vagy estebéd helyett, amelyet már késő délután szoktak elfogyasztani. Bement az ebédlőbe, és végignézett a terített asztalon. Az óriási abrosz fehér sivatagában kis oázisként egyetlen teríték várt rá. A nagy ebédlőasztal körül sorakozó, magashátú, gótikus stílusú, sötét mahagóni székek meg a hasonló tálaló egy ravatalozó komor hangulatát idézték fel benne.

– Vigye be a vacsorát a dolgozószobámba! – mondta Mulrady hirtelen.

Így is történt. Ott fogyasztotta el az ételt, szokásos egészséges étvágyával, melynek nem volt szüksége vidám társaságra, hogy élénkítse. Éppen végzett, amikor ír szakácsnője – az egyetlen női cseléd a házban – bejött, és szabadságot kért másnap estig.

– A nagyságos úr bizonyára nem étkezik itthon egyedül karácsonykor – mondta. – Engem meg a földijeim hívtak meg magukhoz Rough-and-Readybe.

– Miért nem maga hívta meg őket ide? – kérdezte Mulrady. – Semmi kifogásom nem lett volna ellene, ha megvendégeli őket.

– Isten őrizz, nagyságos úr! A világért sem szeretnék visszaélni a jóságával. Köszönöm, hogy elengedett egy napra.

Mulrady nem árulta el, hogy otthon marad. Különben is, semmi szüksége személyzetre. El tudja készíteni a reggelijét maga is, mint régen; legalább lesz valami elfoglaltsága. Ami a holnapi ebédet illeti, talán elmegy Roughand-Readybe, a szállodába.

Elrakta irományait, és hátradőlt székében, maga elé bámulva. Közben az

eső még jobban nekilódult, és úgy csurgott le az ablakon, mintha a házat elöntéssel fenyegetné. Mulrady nem volt ideges ember, de most valami gyötrő türelmetlenség vett rajta erőt. Nem tudta, mihez kezdjen. Könyvet ritkán olvasott, a helyi újságból is csak a közgazdasági hírek érdekelték. Az ablakhoz lépett, és kinézett az utcára. A házat sötétség vette körül, a távoli fenyők mintha közelebb jöttek volna, hogy árnyékukkal még jobban elmélyítsék a sötétséget. Odakünn nyögött és sóhajtozott a szél, az eső pedig szakadt. Igazán nem volt sétára csábító idő, Mulrady mégis elhatározta, hogy elmegy hazulról. Az a furcsa ötlete támadt, hogy felkeresi Slinnt. Tudta, hogy holnap ő jönne el tiszteletét tenni főnökénél az ünnep alkalmából. Minek fárassza ide szegényt? Megelőzi látogatását, és elmegy hozzá. Bizonyára társaság lesz nála – nem baj, leül közéjük. Majd mesélget a Slinn kisasszonyoknak az ő leánykája párizsi sikereiről. Rajtakapta magát – talán életében először –, hogy nyomasztóan hat rá a magányosság. Haragudott magára ezért a gyengeségért.

Mielőtt elindult, felvette Slinn asztaláról a borítékot, amit délután odatett, és a zsebébe dugta. Csíkos mexikói pokrócot kanyarított a vállára a télikabátja fölé, és elindult a sötét éjszakában. A régi házához vezető ösvényt könnyen megtalálta. Csak a domboldalról alófolyó patakocskák riasztották egy kicsit. Nem volt félős ember, és a képzelete sem működött élénken, de eszébe jutott a tavalyi tél, amikor Don Caesar egyik csordása éjjel beleesett egy ilyen vízmosásba, és másnap holtan találták meg. Mi lenne, ha őt érné ma ilyen baleset? Mi lenne? Meghalna és kész. Végrendeletét régen elkészítette. Feleségéről és gyermekeiről gondoskodott. A munka a bányában nélküle is menne tovább. Kinek hiányoznék? Feleségének? Fiának? Leányának? Nem! Ezt olyan biztosan érezte, hogy hirtelen megállt, mintha egy szakadék peremére ért volna. Ha ezen a sötét karácsonyestén elnyelné a föld, senki sem érezné hiányát. Most először eszmélt rá arra, amit már régen észrevehetett volna: hogy gyermekei önzők, és szívükben nincs szeretet. Ki tudja, ki a hibás ebben, és mi az oka? Talán éppen a vagyon, a pénz! Dühösen botorkált tovább.

A régi ház már ott volt szinte az orra előtt. Furcsa dolog: ablakain nem szűrődik ki világosság. Már a léckerítéshez ért, amikor egészen gyenge fényt pillantott meg: a kis toldalékszoba ablakából csillant elő. Többször kopogott az ajtón, de hiába. Erre megnyomta a kilincset. Az ajtó nyitva volt. Belépett. Mély sötétség fogadta, de járatos volt a házban, behunyt szemmel is el tudott volna igazodni benne. A nappalin keresztül a konyhába ment, tudta, hogy a toldalékszoba onnan nyílik. Belépett a kis szobába, ahonnan a pislákoló fény kiszivárgott. Egyetlen gyertya égett a

kis asztalon; mellette pedig Slinn ült, komoran a tűzhely hamvadó zsarátnokába meredve. Rajta kívül egyetlen lélek sem volt a házban.

Mulrady hirtelen elfelejtette saját csüggedt hangulatát. Ennek a tehetetlen, beteg öregembernek elhagyatottsága szomorúbb volt, sokkal szomorúbb, mint az övé. Odalépett hozzá, szelíden vállára tette kezét, és szándékos, talán kissé erőltetett vidámsággal rákiáltott:

– Fel a fejjel, öregem! Ejnye, ejnye, mit búslakodik itt? Nézze csak, az esőtől sem ijedtem meg, átjöttem magához egy kis beszélgetésre.

– Vártam – mondta az öreg anélkül, hogy felpillantott volna. – Tudtam, hogy eljön.

– Tudta? – visszhangozta Mulrady álmélkodva, és megint elfogta az a babonás borzongás, amellyel szülőfalujában az elborult elméjű emberekre néztek.

– Gondoltam, hogy eljön – dünnyögte az öreg. – Hiszen maga is egyedül van... egészen egyedül... akárcsak én.

– Hát akkor mért nem kukorékolt, az isten szerelmére? Hiszen kétszer is kopogtam! – méltatlankodott Mulrady. – Hol vannak a leányai?

– Bementek Rough-and-Readybe.

– És a fia?

– Szórakozik valahol ő is.

– Nem szép tőlük. Azt az egy karácsonyestét a gyerekei itthon tölthetnék, az apjuk mellett.

– Akárcsak a maga gyerekei – bólintott Slinn. Bántó szándék nélkül mondta, keserűen.

– Hát igen – felelte Mulrady. – Mi tagadás, a mi gyermekeink nem úgy viselkednek, ahogy kellene. No de azért ne búsuljunk! – kiáltott fel erőltetett vidámsággal. – Megleszünk mi egyedül is... a két magára hagyott apa! Van egy jó ötletem. Csapjunk egy kis mulatságot mi is!

– Hogyan? – csodálkozott Slinn.

– Az a kérdés, tudna-e egy kis tüzet rakni a konyhában. És jobb világításról gondoskodni, mert ez a szál gyertya nagyon szomorúan pislákol. Ez a kettő a maga dolga, a többit bízza rám.

– Nem bánom – dünnyögte Slinn egykedvűen.

– Pompásan fogjuk érezni magunkat a jó meleg, barátságos konyhában! – csapott a térdére a milliomos. – Akárcsak a régi időkben. No, rajta, öreg barátom, mutassa meg, mit tud kihozni abból a tűzhelyből! Addig magára hagyom.

Fél órába se telt, és már visszajött, hátán egy jókora zsákkal, melyet mosolyogva tett le a kőpadlóra, a már pirosló tűzhely mellé, a ragyogóan

kivilágított konyhában.

– A feleségem egy kis házimurit akart rendezni, mielőtt elutazott, de nem lett belőle semmi – mesélte. – Mivel mindent bevásárolt már, csak be kellett raknom ebbe a zsákba. Most majd mi lakomázunk belőle. Az inasom látta, hogy cipekedek, de eszébe se jutott segítségét felajánlani.

– Miért is tette volna? – dörmögött Slinn.

– Igaza van. Az év 364 napján, még vasárnap is, a szolgálatomra áll, egy szabad este csak jár neki is, nem? Az igazi úr az, aki nem szorul senkire.

Kibontotta a zsák száját – közönséges jutazsák volt, amiben krumplit szoktak szállítani –, és kirakta a tartalmát. Derűs hangulata most már nem volt színlelt, hanem a szívéből fakadt. Tapasztalt lélekbúvár könnyen kitalálta volna az okát: az egykori földműves örömét lelte a fizikai munkában, melyre már régóta nem volt alkalma.

– Nézze csak, mit hoztam – sorolta fel, miközben kiszedte a zsákból. – Pezsgőt, mégpedig a legfinomabb márkát. Édes likőrt, amilyet az asszonyok szeretnek, konty alá valót. Finomnál finomabb konzerveket: füstölt nyelvet, dobozolt sonkát, aszpikos libamájat, lehet válogatni – elhúzta az asztalt a fal mellől a konyha közepébe. – Egy abroszt ide, Slinn, aztán dőzsöljünk!

– Nincs étvágyam – mondta az öreg, és leroskadt a tűzhely mellett álló székre.

– Hát ami azt illeti, én sem vagyok éhes, mert már vacsoráztam – felelte Mulrady. – Igyunk hát akkor. Igyunk egy kis pezsgőt, attól megjön az étvágyunk.

Kibontott egy palackot, és teletöltött két poharat.

– Hát akkor boldog, szép karácsonyt, Slinn! Az első poharat a javuló egészségére. Ezt ki kell inni az utolsó csöppig.

Slinn nem ellenkezett.

– Ezt a másikat meg a családunk egészségére, akármilyen keveset törődnek is velünk! – folytatta Mulrady. – Majd megírom Malvinnak, milyen jól mulattunk kettesben.

– Igen, mulatunk – mondta Slinn ajkbiggyesztve.

– No, várjon csak, a meglepetés még hátravan! – kiáltott fel Mulrady. – Itt van a maga karácsonyi ajándéka – elővette zsebéből a borítékot. – Az utóbbi napokban sokat gondoltam magára, Slinn. Törtem a fejemet, mivel szerezhetnék magának örömet. Egy olyan ember, mint maga, nem örül a pénznek, nem is tudja mire költeni. Aranygyűrű, aranylánc nem érdekli, még aranyfogantyús sétabot sem, ha már mankó helyett kell használnia. És akkor eszembe jutott valami. Egy ház szép, nagy kerttel. Először *erre* a

házra gondoltam, meg *erre* a kertre, de annyit harcoltam érte Malvinnal, hogy kinevetne, ha most elajándékoznám. Még mindig meg akarom tartani magamnak, hátha szükségem lesz rá. De kiválasztottam négy hold földet a domboldalon, éppen az én tárnám mellett, és a maga nevére írattam. Elhoztam a hivatalos iratot, az átruházási okmányt, itt van ebben a borítékban. És házat is építtetek rá, ott nyugodtan, elégedetten éldegélhet az emberi kor végső határáig. Nos, mit szól hozzá, kedves öregem?

– Semmit! – fakadt ki Slinn keserűen, majd haragosan felkiáltott: – Nem kell!

Mulrady csodálkozva nézett rá.

– Lassan a testtel, öregem! – csillapítgatta. – Ne izgassa fel magát, mert az megárthat. Talán nem tetszik az a hely? Én meg azt gondoltam, hogy ott érezné magát a legjobban. A szép kilátás, a jó levegő... Meg egészen közel is van ahhoz a sziklához, ahol maga szeretett üldögélni. Persze, már nem emlékszik rá – tette hozzá szánakozó hangon. – Sajnos, elfelejtett mindent.

– Nem felejtettem el mindent! – kiáltott fel Slinn, és az asztalra csapott. – Sokat elfelejtettem, de nem mindent. A legfontosabbra nagyon jól emlékszem!

Felugrott, két kezével az asztalra támaszkodott, úgy nézett farkasszemet Mulradyvel. A bőséges pazar ital a fejébe szállt, és alattomosan átjárta egész szervezetét. Megfosztotta önuralmától, melyet az utolsó hat hónap folyamán olyan kitűnően meg tudott őrizni; azonkívül túlságosan felpezsdítette és felkavarta. De még mindig fékezte magát. Arca kipirult, de nem torzult el. Szeme csillogott, de nem merevedett meg. Erősebbnek érezte magát, mint három évvel ezelőtt, amikor az volt a legfőbb gondja, hogyan titkolja el felfedezését Masters elől.

– Ide hallgasson, Alvin Mulrady! – kezdte elég szilárd hangon. – Figyeljen rám, amíg van erőm beszélni. Maga azt hiszi, hogy ismeri a történetemet, és mindent tud rólam. Hát nagyon téved!

Kis pihenőt tartott, és félig béna kezének görbülő ujjait szája elé tartotta, mintha így próbálná megnyugtatni magát. Ez a mozdulat még jobban meghatotta Mulradyt.

– Lassan a testtel, öregem! – mondta újra. – Ne féljen semmit, meghallgatom. Beszéljen szép nyugodtan, ne izgassa magát!

– Három évvel ezelőtt – folytatta Slinn – én is bányász voltam, de nem olyan, mint maga! Tudományos alapon dolgoztam, szakkönyveket olvastam, tapasztalatokat gyűjtöttem. Saját elméletem szerint kutattam arany után, kitartó türelemmel, szorgalmasan! Kiválasztottam egy helyet, amely minden jel szerint jó eredményt ígért. Nem kértem tanácsot és

segítséget senkitől. Csákánnyal nekiestem a domboldalnak. Két kezemmel ástam meg a tárnámat hat hónap alatt, jóformán vízen és kenyéren, mert többre nem jutott.

Mulrady csak bámult. Slinn olyan gyorsan és összefüggően beszélt, mint még soha.

– Igen, úgy volt, ahogy mondom. És végül aranyra bukkantam. Nem úgy, mint maga, Mulrady! Nem vakszerencse volt, amelyben a legbutább embernek is része lehet – bocsásson meg, nem akartam megbántani, értse meg, nem hibáztatom semmiért! De én megérdemeltem a szerencsémet, az elméletemmel és a verítékes munkámmal. Megtaláltam az aranyat! Nem holmi kis eret vagy afféle "aranyzsebet", hanem komoly érctelepet: hatalmas vagyont!

– Micsoda?

– Igen, igen. S hogy mennyit kínlódtam érte, csak akkor eszméltem rá, amikor célhoz értem! Akkor éreztem csak a fáradtságot, a végső kimerültséget! Alig tudtam mozogni. Nagy nehezen kitámolyogtam a szabad levegőre. Nem volt ott más, csak egy levitézlett aranyásó, egy Masters nevű, aki ott ásott a közelemben, de annyi csalódás érte, hogy odavágta az egészet. Szerettem volna kikiáltani szerencsémet, képzelheti, de visszatartottam magam. Ha ez a Masters megtudja... de nem tudta meg. Szédültem, fejem zúgott, de összeszedtem minden erőmet. Amikor Masters elment, levelet írtam a feleségemnek. Megírtam neki, milyen szerencse ért, és kértem, utazzon ide, jöjjön sürgősen! Aztán elsötétült előttem a világ. Eszméletlenül szedtek fel az országúton, ahogy maga is tudja.

– Tudom – mondta Mulrady halkan.

– Azt mondják – folytatta Slinn remegő hangon –, hogy elborult elmével éltem majdnem három évig. Azt mondják, olyan tehetetlenül feküdtem a kórházban, mint egy csecsemő, de még úgy sem, mert az legalább rugdalózni és sivalkodni tud. Azt mondják... no de elég! – emelte fel hangját hirtelen. – Kijelentem magának, Alvin Mulrady, hogy ez csupa szemenszedett hazugság! Egy hétig sem nyomtam még a kórházi ágyat, amikor visszanyertem eszméletemet. Pontosan tudtam, mi történik velem, amíg Harry fiam, ez az önző, léha fickó oda nem dugta álszenteskedő képét az ágyam fölé. Megesett a szíve rajtam! Én, a hatalmas aranykincs ura, úgy tengődtem, mint egy koldus, aki közjótékonyságra szorul. Az orvosok kíváncsian vizsgálgattak, és legyintettek, mintha ezt mondanák: no, ennek is kampec! Én meg hallgattam, és megértettem minden szót. Volt, aki azt mondta, biztos iszákos voltam, annak köszönhetem. Egyszer odajött egy pap, és azt mondta: ez az isten ujja, a bűneimért megkaptam a méltó

büntetésemet. Kedvem lett volna torkára fojtani a szót!

– Lassan a testtel, öregem, csak lassan! – mondta Mulrady szelíden.

– Úgy beszéltek rólam, mint egy szánalmas alakról, akinek nincs a világon senkije és semmije, mint egy koldusról, akivel nem törődik senki. Igazuk is volt. A többi beteget meglátogatták a rokonai, vigasztalták, esetleg hazavitték őket; mások meghaltak – azokat is irigyeltem. Csak én morzsolgattam napjaimat bánatosan és elhagyottan.

Elkapta az indulat, gyorsabban, szinte lázasan beszélt tovább.

– Az első évben türelmetlenül vártam őket napról napra. Imádkoztam, hogy jöjjenek már – de nem jöttek. Azt mondtam magamban: "a feleségem nem kapta meg a levelemet, de még megkaphatja, és akkor jön, rohan, repül!" Egy fiatal orvostanhallgató érdeklődött az esetem iránt. A szememet vizsgálta, és kijelentette, hogy nem vagyok teljesen idióta. Egy korongra felírta az ábécét körbe, és forgatta. Amikor a szemem megrezdült, megállt annál a betűnél. Így sütötte ki, hogy hívnak, és hol lakik a családom. Megígérte, hogy ír majd Illinoisba. Aztán elment, és soha többé nem láttam. De még mindig nem adtam fel a reményt. Magam elé képzeltem családomat, a viszontlátás percét, örömüket, ha megtalálnak, és megtudják, mit kaphatnak tőlem! Ebben a várakozásban éltem az első évben, nyomorúságos állapotom ellenére is boldog voltam.

Elhallgatott, és béna kezével megint az arcát simogatta. De kissé lecsillapodott, és nyugodtabb hangon folytatta:

– A második évben valami változás történt bennem. Már nem is kívántam, hogy megtaláljanak. Inkább féltem tőle. Mi lesz, ha meglátnak? Talán úgy vélekednek majd, mint az a medikus – hogy nem vagyok *egészen* hülye? S ha a kincsemről kezdek beszélni nekik, összenéznek és mosolyognak. Imádkoztam, hogy ne kerüljenek elő, csak ha már meggyógyultam, és értékesítettem az aranyleletet.

– Igen, igen – bólogatott Mulrady.

– A harmadik év még rosszabb volt. Már nem sóvárogtam utánuk, és nem is féltem tőlük; most már átkoztam őket! Lassanként megerősödtem, újra megtanultam járni. Az orvosok már azon törték a fejüket, hol találnának a számomra valami könnyebb munkát, amit el tudnék végezni. És akkor újabb csapás ért. Véletlenül megtudtam, hogy a kincsem – az én kincsem, amelyért annyit küszködtem és szenvedtem – elveszett! Legalábbis az én számomra. Más akadt a nyomára, másnak a birtokába került, elorozták tőlem!

Mulrady közbe akart szólni, de Slinn hallgatásra intette.

– Néhány héttel később történt, hogy a fiam megtalált. Egészen

véletlenül akadt rám. Rögtön láttam, hogy elmebetegnek tart. Nem is próbáltam jobb belátásra bírni. Egy szóval sem említettem neki a kincset. Nem akartam, hogy kinevessen. Hiszen nem volt a kezemben a bizonyíték.

– Miféle bizonyíték?

– Hát a levél. Amit a feleségemnek írtam. Talán Masters kezébe került. Istenem, ha ezt a Masterst elő tudnám keríteni!

– Nem is sejti, merre járhat? S mit csinált a levéllel?

– Nem tudom – felelte Slinn, és révedezőn nézett maga elé. – Néha úgy rémlik nekem... néha azt képzelem... hogy azóta már találkoztam vele. Mintha láttam volna valahol... Igen – kiáltotta hevesen, hirtelen felélénkülve –, egész biztos, hogy láttam, beszéltem is vele! Csak tudnám, mit! Csak tudnám, hol! – összeráncolta homlokát. – Ha meg tudnám erőltetni a memóriámat!

– Lassan a testtel, öregem... csak szép lassan!

– Lehet, hogy csak látomás volt, de úgy emlékszem, hogy valahol... valaki... odalépett hozzám, és szemem elé tartotta azt a levelet! Kitéptem a kezéből... Ki se kellett bontanom, már ráismertem... ércmorzsák voltak benne, ki, lehetett tapogatni... én tettem bele még akkor mintának. De hogy aztán mi lett vele, hová tűnt el, nem tudom megmondani. Talán a zsebembe tettem, és kiesett... vagy elvette valaki! Nyomára kell jönnöm, ha addig élek is! – odacsapott kezével az asztalra.

Mulrady részvéttel nézett rá. Slinn keserűen megjegyezte:

– Látom, maga is *süsünek* tart! Még csak ez hiányzott, mi?

– Hol van a maga társnája? – kérdezte Mulrady válasz helyett.

Az öregember lesütötte szemét, konokul bámulta a földet.

– Szóval titok?

– Nem.

– Beszélt róla valakivel?

– Nem.

– Azzal az emberrel sem, aki elorozta?

– Nem.

– Miért?

– Tudja isten... Tulajdonképpen már nem is akarom visszakövetelni tőle.

– Nem akarja? Miért?

– Mert az az ember nem más, mint maga!

A mélységes csendben tisztán hallották, hogy a tetőn megszűnt az eső dobolása.

– Vagyis az én aknámról van szó! – mondta végre Mulrady. – Az aranyréteg, amit találtam, csak a folytatása annak a dús érnek, amelyet

maga fedezett fel három évvel ezelőtt a maga tárnájában. Így gondolja?

– Így.

– Akkor sehogy se fér a kobakomba, miért akar lemondani róla, és miért nem követeli vissza.

– Mondtam már, hogy a gyermekeim nem érdemlik meg. Átkozott arany! Az én életemet tönkretette, nekik sem használna semmit. Boldoguljanak csak a saját emberségükből. És meg kell mondanom, maga olyan jó szívvel volt hozzám, Alvin Mulrady, hogy a világért sem szeretnék magával háborúságba keveredni. Ma este láttam csak, mindketten milyen elhagyatottak vagyunk. Fogjunk kezet, és legyünk jó barátok!

Mulrady, aki itt is levetette kabátját, és kényelembe helyezkedett, ingujjasan, ahogy szokta, most kifeszítette mellét. Aztán nyugodtan beszélni kezdett:

– Hagyjuk csak a gyermekeinket békén! Szemükre vetjük, hogy szeretnek a sárban fetrengeni, de ne felejtsük el, hogy ez a sár, ez a mocsok a mi aranyásó teknőinkből indul ki. Így hát ezt a témát félretehetjük. A másik, amiről beszélni kellene, a maga betegsége és háromévi kínlódása. Tudom, hogy sokat szenvedett, de én nem tehetek róla. Ha nem bukkanok arra az aranyra, a maga sorsa akkor se lett volna jobb vagy könnyebb. Így hát ezt a témát is félretolhatjuk. Hátravan még egy: a maga aranykincsének a története. A levél nincs meg, Masters eltűnt, más tanúja nincs – mivel tudja állítását bebizonyítani? Nincs a világon olyan üzletember, aki a maga követelését komolyan venné. Nincs olyan jó barátja, aki ne mosolyogna rajta. Nincs olyan ellenfele, aki hajlandó lenne csak tárgyalni is róla. Én mind a három vagyok, Slinn, mind a három egy személyben – üzletember, a maga jó barátja, sőt ellenfele is. Mégis azt mondom: lehet, hogy igaza van. Nem lehetetlen, hogy a követelésének van komoly alapja.

– Azt gondolja?

– Várjunk csak. Ha ebből azt a következtetést vonja le, hogy ünnep után odavezetem magát a bányámhoz, és azt mondom: tessék, ez a magáé! – akkor nagyon téved. Előbb be kell bizonyítania, hogy követelése jogos. De egyet megígérek: mától kezdve mindent elkövetek, hogy ebben a segítségére legyek. Annak az aranykincsnek az értékét megdupláztam. Ha visszakapja, kétszer annyit kap vissza, mint amit eredetileg megért. Én hiszek magának, de a bizonyítást nem engedem el. Ha ez megtörtént, nem kell se bíró, se ügyvéd, se tárgyalás. Ha akarja, írásba is adom.

– Csak nem képzeli, hogy elfogadom?! – kiáltott fel az öregember szenvedélyesen. – A maga jóságos, becsületes szíve nem teheti meg nem történtté azt, ami történt. Szegény feleségem meghalt – a fiam ezzel a

szomorú hírrel állított be hozzám –, a pénz, az arany nem támaszthatja fel. Háromévi szenvedésem fájó emlékét sem törölheti el. Minek nekem az arany, a vagyon?

– Lassan a testtel, öregem, csak szép lassacskán – felelte Mulrady nyugodtan, miközben kabátjába bújt. – Ha magáé a bánya, odaadom. Ha nem a magáé, megtartom. Tiszta sor, nincs mit vitatkozni rajta. Azt hiszem, a fejem tiszta, és tudom, mit beszélek.

Elindult az ajtó felé. Slinn szívét a hála érzése öntötte el. Hirtelen mozdulattal megragadta Mulrady kezét, és az ajkához emelte. Mulrady mosolygott, szelíden kiszabadította a kezét, és csak ennyit mondott:

– Lassabban, öregem, csak szép lassan!

Kilépett az ajtón, ki, a hideg, tiszta karácsonyi hajnalba. A csillagok már elhalványultak, csak az egyik ragyogott tüzesen, éppen az ő aknája fölött, melynek szerencséjét köszönhette – legalábbis ő így látta. Mintha súlyos kő gördült volna le a szívéről, könnyűnek és gondtalannak érezte magát. Kemény léptekkel rótta az utat hazafelé. Már nem arra a magányos emberre gondolt, akitől az imént vált el, hanem felesége és leánya sorsát forgatta az eszébe. Érdekes, hogy ebben a pillanatban azok is őrá gondoltak. Egy pazar villában, Cannes-ban, a kék Földközi-tenger partján arról beszéltek, mit szól majd Mulrady a nagy újsághoz, Mamie és Roso herceg eljegyzéséhez. Vajon hajlandó lesz-e kifizetni kétszázötvenezer dollárt – ennek a balszerencsével játszó, de becsületére fölötte kényes nemesúrnak a kártyaadósságát?

7

Amikor Alvin Mulrady hazaért, már nem érezte háza elhagyatottságát. Az utolsó órák eseményei erősen foglalkoztatták; ha agyát egy lassú malomhoz hasonlítjuk, volt mit őrölnie ennek a malomnak. Mint gyakorlatias gondolkodású, prózai ember, igyekezett nyugodtan a tények szemébe nézni. Amit Slinn mondott neki, üzleti problémának tekintette, amelyet alaposan meg kell vizsgálni. Szíve mélyén igazat adott neki, de nem akart elhamarkodni semmit.

Leült íróasztalához, és egy órán át dolgozott. Számításokat végzett, feljegyzéseket készített, szemügyre vette a jövőt. Már egészen világos volt, amikor újra elővette a padláshelyiség kulcsát, és felment a lépcsőn. Újra ott állt múltja kézzelfogható emlékei között, de most már egészen más érzéssel nézte, mint legutóbb. Vajon lehetséges-e, hogy a múlt – ez a hamuval belepett zsarátnok – újra feléledjen? Józan esze azt súgta: nem! Akár

kívánja, akár nem: nincs rá mód! Mintha hideg szél csapta volna meg hirtelen. Visszatérni a régi szegénységbe? Felesége és gyermekei sohasem nyugodnának bele. A világért sem jönnének erre a helyre. Mamie sem lelné helyét a régi házban, ahol a Slinn lányok felforgattak mindent. Malvin pedig – csak nem fog meghajolni egy bosszúszomjas, elkeseredett öregember rögeszméje előtt!

Egyszerre csak gyökeret vert a lába. Mi ez? Miközben az ócska bányászruhák, pokrócok, gumicsizmák közt matatott, egy ócska, rozsdás csákány került a kezébe – a csákány, amit azon a nevezetes napon az aknájában talált, s azóta őrizgetett. Az évek során teljesen megfeledkezett róla. De hogy van az, hogy tegnap éjjel sem jutott az eszébe? A bizonyíték, amit követelt, az a sorsdöntő bizonyíték, itt van – feltámadt, szinte a szemébe vigyorog! Szégyenérzet fogta el. Csak nem feledkezett meg erről a csákányról szándékosan – hogy kisemmizze azt a szegény öregembert a jogaiból? Amint ezen töprengett, megint felriasztotta valami.

Ezúttal egy hang volt, mely a nevét kiáltotta odalenn. Slinn hangja. Hogy tudott ez a béna, nyomorék ember ilyen hamar idejönni, és mit akarhat? Gyorsan félretette a csákányt, melyet izgatottságában a padlásajtóig magával vitt, és lesietett a lépcsőn. Az öreg az iroda ajtajában várt rá.

Amikor Mulrady odaért, Slinn egész testében reszketett. Meg kellett kapaszkodnia az ajtófélfában, hogy össze ne roskadjon.

– Valami nem hagyott nyugodni, Mulrady – kezdte fojtott hangon. – Át kellett jönnöm ide. Nem bírtam ki tovább. Azért jöttem, hogy könyörögve kérjem, felejtse el, amit mondtam. Verje ki a fejéből örökre, ami köztünk történt, én sem akarok rágondolni soha. Arra kérem, fogadja meg velem együtt, hogy soha többé nem beszélünk erről a dologról. Nem ér annyit, mint a maga barátsága, mely az utolsó fél év alatt életben tartott. S nem ér fel azzal a gyötrelemmel, amelyet az utolsó fél órában éreztem, amikor arra gondoltam, hogy barátságát eljátszottam!

Mulrady megszorította a felé nyújtott kezet.

– Talán nem lesz szükség további beszédre – mondta. – Jöjjön csak velem. Nem tesz semmit, majd én segítek – tette hozzá, látva, Slinn milyen nehezen mozog.

Feltámogatta, szinte karján vitte fel a béna embert a lépcsőn, és kinyitotta a padlás ajtaját. A csákány ott állt a falhoz támasztva, ahol hagyta.

– Nézzen csak körül. Nem lát-e valami ismerős tárgyat?

Az öregember pillantása a szerszámra tévedt. Felvette, és félig ijedten,

félig kérdően nézte.

– Ismeri ezt a csákányt? – kérdezte Mulrady.

Slinn keze reszketett.

– Azt hiszem... ismerős, de...

– A magáé? Feleljen, Slinn!

– Nem az enyém – felelte az öreg határozottan.

– Akkor mért gondolja, hogy ismeri?

– A nyele olyan ismerős: ezt a rövid nyelet nem most látom először.

– De nem a magáé?

– Nem. Az én csákányom nyele megrepedt, és én dróttal összekötöztem. Nem volt pénzem újat venni.

– Szóval azt állítja, hogy ez a csákány, amelyet az én aknámban találtam, sohasem volt a magáé?

– Úgy van.

– Slinn! – kiáltott rá Mulrady szigorúan.

Az öregember végigsimított homlokán, Mulradyre nézett, és vállat vont.

– Nem az enyém – mondta egyszerűen.

– Köszönöm – felelte Mulrady komolyan. – Ez éppen elég.

– Ugye megígéri, hogy nem beszél róla többé?

– Megígérem, hacsak nem bukkan fel újabb bizonyíték.

Be is tartotta szavát, de előbb kipréselt Slinnből mindent, amit Mastersről tudott. Ezután letétbe helyezett a bankban egy nagy összeget Masters nevére, ha előkerül. Slinn továbbra is a titkára maradt, de csak üzleti ügyekben. Malvin és Mamie leveleit többé nem beszélte meg vele, és számláik sem mentek a titkár kezén keresztül.

Három hónap telt el meglehetősen eseménytelenül. Az esős évszak elmúlt, a domboldal Mulrady aknája körül virágpompába öltözött, akár egy menyasszony. Egyébként Mamie menyasszonyságáról is suttogtak a városban. A Híradó célzásokat tett arra, hogy a város milliomosa a közeljövőben családi okokból külföldre utazik. Ám a derék milliomos arca nem árult el örömet és boldogságot; ellenkezőleg, néhány hét óta gondterhelt volt, és nyers nyugalma, mely általában jellemezte, mintha cserbenhagyta volna. Az emberek összesúgtak; voltak, akik tudni vélték, hogy Mulrady kockázatos vállalkozásokba fogott; mások azt mondták, hogy a családja miatt fő a feje; olyan nagy lábon élnek, hogy még az ő vagyonából se futja.

Egy nap a hivatalos órák után Slinn odabicegett főnökéhez.

– Megfogadtuk – kezdte izgalomtól remegő hangon –, hogy azt a karácsony esti beszélgetést nem folytatjuk, hacsak újabb bizonyítékok nem

kényszerítenek rá. Új bizonyíték nincs, nem is lesz. Mégis beszélnem kell, mert aggódva figyelem, maga milyen ideges és rosszkedvű. Nem tudom elviselni, hogy maga boldogtalan legyen. Sejtem az okát.

Mulrady könyörgő mozdulatot tett, de Slinn mégis folytatta:

– Maga azért emészti magát, Alvin Mulrady, mert a leányának negyedmillió dollár hozományt kellene adnia, de nem akarja a vagyonát ilyen óriási összeggel csökkenteni, mivel azt hiszi, ez a vagyon az enyém.

– Honnan veszi ezt? – kérdezte Mulrady elvörösödve. – Kitől hallotta ezt a hozományhistóriát?

– Don Caesar Alvarado mesélte a leányomnak.

– Úgy látszik, azért jött haza, hogy Mamie-ről pletykáljon! Így akar bosszút állni rajta, mert kikosarazta. Veszedelmes ember! A feleségemnek teljesen igaza volt, amikor nem akart ujjat húzni vele!

– Ne törődjék vele – mondta Slinn. – Éppen azért jöttem, hogy megnyugtassam. Kijelentem, hogy én magától semmi körülmények közt sem követelek semmit. Költse a pénzét úgy, ahogy jónak látja. Tegye a lányát boldoggá, hadd teljesüljön a kívánsága.

– Maga a szívembe lát, Slinn – ismerte be Mulrady félszeg mozdulattal, szégyenkezve. – Igen, nagyon szeretném Mamie rendelkezésére bocsátani a pénzt. Hadd legyen hercegné, ha már ez a kívánsága. De csak egy feltétellel fogadom el az ajánlatát. Ha adóslevelet állíthatok ki róla, amely akkor fizetendő, ha kiderül, hogy a vagyon mégis magát illeti meg. A régi ház, a kert és az a föld, amelyet Don Caesartól vásároltam, fedezetet nyújt a tartozásra még akkor is, ha a bánya a magáé.

– Kérem – mosolygott az öreg –, legyen úgy, ahogy kívánja. Viszont ha összetépem az adóslevelet, az már az én dolgom.

Ebben maradtak. Slinn eltalálta, mi nyomta gazdája lelkét, mert ettől a naptól kezdve Mulrady megint a régi volt.

Egy délelőtt együtt dolgoztak az irodában, amikor jelentették, hogy Don Caesar Alvarado van itt, és beszélni szeretne Mr. Mulradyvel.

– Bejöhet – mondta Mulrady kurtán.

Az ajtó kinyílt. Don Caesar lépett be szikáran, sápadtan, komolyan. Hosszúkás arca mintha még jobban megnyúlt volna, amióta Mulrady utoljára látta.

– Foglaljon helyet – mutatott egy székre.

A fiatalember jelentős pillantást vetett Slinnre.

– Tőle nyugodtan beszélhet – mondta Mulrady, megértve a pillantást. – Mr. Slinn a magántitkárom.

– Mégis négyszemközt szeretnék önnel beszélni – felelte Don Caesar. –

Ha most nem lehet, keresek egy alkalmasabb időpontot.

Mulrady habozott. Eszébe jutott Don Ramon, a fiatalember apja, akinek valamikor sokat köszönhetett. Nem akarta a fiát megbántani. Szótlanul felállt, és intett Don Caesarnak, hogy kövesse a szalonba. Itt a fiatalember kimért hangon beszélni kezdett:

– Azt reméltem, hogy señora Mulrady megkímél ettől a kínos tárgyalástól, de úgy látom, nem kerülhetem el. Ön az imént señor Slinn jelenlétében kívánta velem a kérdést megtárgyalni. Ezt nagyon különösnek tartom.

– Nem értem, mire céloz. Mi köze a feleségemnek vagy Mr. Slinn-nek ahhoz, amit mondani akar nekem?

– Ezek szerint señora Mulrady nem közölte önnel, hogy egy fontos levelet bíztam rá, melyet señor Slinn írt valamikor, s amely hat hónappal ezelőtt került a kezembe az erdőben.

– Miféle levélről beszél? – kérdezte Mulrady balsejtelemmel eltelve. – Mr. Slinn levele? A feleségem birtokában?

Don Caesar fürkészően nézett rá.

– Szóval így állunk – mondta komolyan. – Sejtettem, hogy nem tud róla.

Ezután röviden elmesélte, hogyan találta meg Slinn levelét, hogyan mutatta meg a lábadozó betegnek, és milyen szörnyű hatással volt rá.

– Akkor még azt reméltem, hogy a családja tagja lehetek, señor Mulrady – folytatta alig leplezett gőggel. – Éppen ezért, amikor megtudtam, hogy a levél közelről érinti önöket, nem hagytam jogos tulajdonosa kezében, hanem újra magamhoz vettem. Elhatároztam, hogy a señora döntésére bízom, milyen lépést tegyen ebben az ügyben. Követtem Párizsba, ahol átadtam neki a levelet. Kinevette aggodalmaimat, de a levél tartalmát is. Hamisítványnak vagy egy beteg ember lázas képzeletének minősítette az egészet. A levelet eltette, és attól tartok, később megsemmisítette. Mondanom sem kell, señor Mulrady, ez az eljárás mennyire bántotta a becsületérzésemet. De mégis fátyolt borítottam volna a dologra, ha életkörülményeimben nem következik be olyan változás, mely lehetetlenné teszi, hogy hallgassak. Kiderült, hogy kedves leányának más szándékai vannak, és jelenlétem nem kellemes neki. Hazajöttem, és közelebbről megismertem señor Slinn leányait. Nem tartozik önre, de meg kell mondanom, hogy szeretném megkérni señorita Vashti kezét. De ezt nem tehetem addig, amíg részese vagyok az összeesküvésnek, mely apja ellen irányul, és alkalmas arra, hogy vagyonából kiforgassa. Viszont mint *caballero* nem árulhatom el a titkot az ön beleegyezése nélkül. Ezért

kerestem fel, señor Mulrady.

Mulrady arca sápadt volt, de hangja nem remegett, amikor megkérdezte:

– Emlékszik a levél tartalmára?

– Másolatot készítettem róla.

– Úgy? Akkor jöjjön velem.

Előrement. Don Caesarral a nyomában visszasietett dolgozószobájába. Slinn leplezetlen aggodalommal nézett rá. Mulrady íróasztalához ült, sebtében néhány sort írt és csengetett. Bejött az intéző az irodából.

– Kérem, küldje el ezt rögtön a bankba.

Nyugodtan megtörölte tollat, mintha valami közömbös dologról lenne szó. Pedig fél perccel előbb azt az utasítást adta a bankjának, hogy tekintse tárgytalannak korábbi intézkedését, mely szerint negyedmillió dollárt utaltatott át Mrs. Mulrady részére. Székét Slinn felé fordítva, beszélni kezdett:

– Don Caesar Alvarado megtalálta azt a levelet, amelyet maga írt a feleségének, amikor aranyra bukkant a tárnájában, mely az én aknámba torkollik. A levelet átadta Mrs. Mulradynek, de előbb másolatot készített róla.

Mit sem törődve Slinn rémült és könyörgő arckifejezésével, sem Don Caesar álmélkodásával, így folytatta:

– Don Caesar magával hozta a levélmásolatot. Azt hiszem, jó lesz összehasonlítani az eredeti levéllel, ahogy a maga emlékezetében megmaradt.

Mulrady felszólító kézmozdulatának engedelmeskedve, Don Caesar gépiesen elővett zsebéből egy összehajtott papírlapot, és átadta az öregnek. Slinn ujjai úgy reszkettek, hogy alig tudta a papirost kibontani; s miközben szeme végigfutott a sorokon, ajka úgy rángatózott, hogy képtelen volt egyetlen szót is kiejteni.

– Talán jobb lesz, ha én olvasom fel, barátom – monda Mulrady szelíden. – Intsen, ha valami hibát vesz észre.

Kezébe vette az írást, és a bekövetkezett halálos csendben felolvasta:

Drága Angyalom – végre aranyra bukkantam, gyönyörű aranyleletre. Csomagolj, és azonnal utazzál ide a gyerekekkel. Hathónapi rettentő munka van mögöttem. Nagyon fáradt és gyenge vagyok. Most már gazdagok leszünk, még akkor is, ha ez csak egy ér kiágazása, és az igazi ér tőlem nyugatra van, a szomszédos tárnában...

– Várjunk csak! – kiáltotta Slinn harsogó hangon.

Mulrady felpillantott.

– Ez tévedés, ugye? – kérdezte. – Azt akarta írni, hogy a maga tárnájától *keletre,* nem igaz?

– Nem! Helyesen írtam. *Azóta* tévedtem! Mindnyájan tévedésbe estünk!

Hirtelen talpra ugrott, és izgatottan folytatta:

– Hát nem érti? – mondta szinte sikoltva, szenvedélyes hevességgel. – A maga aknája nem az én tárnámat vágta át, hanem a másikat! Azt, *amit Masters félbehagyott*! Maga Masters aranyát találta meg, nem az enyémet! A csákány is Mastersé volt, most már tisztán látom.

– És a maga tárnája? – kérdezte Mulrady, szintén felugorva izgatottságában. – Mi lett a maga aranykincsével?

– Semmi! Még mindig ott kell lennie érintetlenül.

A következő pillanatban minden további szó nélkül kirohant a szobából. A nagy meglepetés, a váratlan felfedezés izgalma mintha letörölte volna róla a betegsége minden nyomát. Olyan testi és lelki frissességet érzett, mint még soha. Mulrady és Don Caesar hanyatt-homlok szaladt utána, de alig tudták utolérni. Az ösvény a domb lankáján vezetett felfelé. Slinn gyors léptekkel sietett el Mulrady bányájának bejárata alatt. Útközben csak egyszer állt meg, hogy kiragadjon egy csákányt egy ott dolgozó kínai kuli kezéből, aki tátott szájjal bámult utána, s még tiltakozni is elfelejtett csodálkozásában. Slinn maga mögött hagyta Mulrady területét, és még vagy negyed mérföldet rohant előre, nyugat felé. Itt volt az ő tárnája – és még tovább, de nem messze tőle, Masters parcellája. Megállt a saját tárnája előtt, a domboldalba vágott alagút félig beomlott szájánál. Ez elhagyatottan meredt az égre; éppen az elhanyagoltság óvta meg a vándorok kíváncsiságától; azonkívül messze esett Mulrady aknájától, és a későbben odacsődült aranyások egytől egyig Mulrady szomszédságában igyekeztek szerencséjüket kipróbálni.

– Nem mehet be egyedül és fáklya nélkül – mondta Mulrady, karját a feldúlt ember vállára téve. – Várjon, míg szerszámokat hozok és megfelelő segítséget.

– Ismerek itt minden talpalatnyi helyet, sötétben is, akárcsak napfényben! – felelte Slinn, kitépve magát Mulrady kezéből. – Engedjetek, amíg észnél vagyok, és van egy kis erőm! Félre az útból!

Elrugaszkodott tőlük, és a következő percben elnyelte az ásító sötétség. Visszafojtott lélegzettel lesték visszatértét. Kis idő múlva, mely némaságában és sötétségében örökkévalóságnak rémlett, meghallották közelgő lépteit, és elébe rohantak. Valamit cipelt a melléhez szorítva. Együttes erővel támogatták a tárna nyílásáig. De abban a pillanatban a

teher, amit karjában cipelt – keserves kínlódásának eredménye és utolsó erőfeszítésének célja –, az arannyal elkeveredő, ormótlan ércdarab lehúzta a földre. Együtt terültek el ott mozdulatlanul. Még annyi ereje volt, hogy szemét Rough-and-Ready másik milliomosára emelje, aki rémülten hajolt fölébe.

– Látja, Mulrady – suttogta gyenge hangon –, nem vagyok *süsü.*

Ez volt az utolsó szava szegénynek. Mire kimondta, már nem élt.

SYLVESTER BÉBI

Istenem, milyen bájos volt! A kaliforniai Sierrákban, egy kis aranyásótelepen találkoztam vele először.

Kora reggel érkeztem meg, de nem elég korán ahhoz, hogy otthon találjam Dick barátomat, pedig csak az ő kedvéért tettem meg a hosszú utat. Már elindult "érckutató" munkájába, mondták nekem a folyóparton, s aligha jön haza alkonyat előtt. Hogy milyen irányba ment el, nem tudták; egészen valószínűtlennek tartották, hogy megtalálnám, ha utána mennék. Az általános vélemény úgy hangzott: legokosabb, ha szépen megvárom.

Körülnéztem. A folyóparton álltam, s a jelek szerint az egész környéken nem akadt teremtett lélek azon a pár emberen kívül, akitől az említett felvilágosítást kaptam; de már ezek is kezdtek eltünedezni a meredek parton, a folyó kiszáradt medre felé igyekezve. Közelebb léptem a part széléhez, hogy egy-két percig még láthassam őket.

Hol várjak rá?

Ó, akárhol. Elkísérhetem őket, ha kedvem tartja, a duzzasztógátig, ahol dolgoznak. Vagy kényelmesen lepihenhetek azokban a kunyhókban ott, amiket elszórtan látok – amelyikben tetszik! Vagy talán a barátom kunyhójában fenn a dombtetőn, ott szellősebb és hűvösebb. Nem látom-e azt a három sudár cukorfenyőt? És kissé jobbra, a bokrok közül kiemelkedő kéményt? Nos, az a barátom kunyhója, Dick Sylvester otthona. Lovamat kössem ki valamelyik fához, azon a kis földhorpadáson, s üssem agyon az időt, ahogy tudom, amíg Dick meg nem jön. Könyveket is találok a kunyhóban, ha szeretek olvasni. Vagy eljátszogathatok a bébivel.

Micsoda?

De már eltűntek a látóhatáron. Kihajoltam a meder fölé, és utánuk kiáltottam.

– Hogy mondták? Mit csinálhatok?

Válaszuk lassan szállt felém a lomha, forró levegőben:

– El-ját-szo-gat-hat a bé-bi-vel...

A lusta visszhang elkapta a szófoszlányokat, és bágyadtan lódította tovább dombról dombra, míg odaát maga a Kopasz-hegy nem dünnyögött valamit a bébiről, aztán nagy csend lett megint.

Itt valami tévedés lehet. Vagy talán rosszul hallottam. A barátom nem

családos ember, sohasem volt felesége, gyereke. Hol szerezte azt a bébit?

Lovam fejét a domb felé irányítottam. Amint lassan felfelé kapaszkodtunk a keskeny ösvényen, a kis bányásztelepet a kiásott Pompeji valamelyik épségben maradt külvárosának képzelhettem volna, házikói olyan némák és elhagyatottak voltak. Az ajtók tárva-nyitva – mindegyik szabad bepillantást engedett a kezdetlegesen berendezett kunyhó belsejébe: a gyalulatlan fenyőfa asztalon bádogedények és a szegényes reggeli maradványai; a priccsen összevissza dobált pokrócok. Egy aranyosan csillogó gyík a megdermedt élet jelképe – lélegzetét visszafojtva, mozdulatlanul nyúlt el az egyik viskó küszöbén; egy másiknak az ablakán pajkos kis mókus kandikált be szemtelenül. Egy harkály – a madárvilágnak ez a temetkezési vállalkozóra emlékeztető tagja – éppen az egyik házikó tetején kalapált, mintha egy koporsó fedelét szegezné be; de amint elhaladtam mellette, egy percre abbahagyta szorgos tevékenységét. Már-már megbántam, hogy nem fogadtam el az aranyásók szíves meghívását; talán jobb lett volna kimenni velük a duzzasztógáthoz. Ám a következő pillanatban hűs szellő csapott fel a hosszú, sötét kenyonból, s a fenyők, mintha csak az én üdvözlésemre sorakoztak volna fel, olyan barátságosan hajlongtak felém, hogy mindjárt jobban éreztem magam. Most értettem csak, hogy ezek a kunyhók tették a magányt emberivé s éppen ezért nyomasztóvá; de a dombtetőn, az utolsó kunyhóban már a természet ölelő karjaiban érezhetem magam. Azt hiszem, lovacskám is megértette ezt, mert fürgébben szedte karcsú lábait, és szelíd ügetéssel vitt el egészen az erdő pereméig, a három délceg cukorfenyőig, mely úgy állt Sylvester barátom szállása előtt, mint három megbízható őrszem.

Lenyergeltem a lovamat a kis horpadásban, s leoldottam hosszú lasszómat a nyeregkápáról; odakötöztem vele a lovacskát egy fiatal facsemetéhez, aztán elindultam a kunyhó felé. De alig tettem néhány lépést, vad lábdobogást hallottam a hátam mögött. Megfordulok, és látom, hogy a szegény Pomposo ott van a sarkamban, s minden porcikája reszket félelmében. Gyorsan körülnézek. A szél elállt, és nem hallani mást, csak időnként egy-egy fuvallatot, mondhatnám mély sóhajtást az erdő hatalmas tüdejéből, no meg a tücskök egyhangú cirpelését a fülledt kenyon mélyéből. Alaposan megvizsgáltam a terepet, hátha csörgőkígyó bujkál a rögök közt, de nem találtam semmi gyanúsat. Pedig Pomposo egész testében remegett, szépen ívelt nyakától a vékonyáig. Igyekeztem megnyugtatni, amennyire tudtam, aztán az erdő széléig sietve, fürkésző szemmel bámultam sötét rejtekeibe. Néha felvillant egy-egy madár világosabb szárnya, és elcikázott egy-egy mókus a szemem előtt – .

egyebet nem láttam. Bevallom, egy kis babonás szorongással közeledtem újra a kunyhóhoz. Azon sem csodálkoztam volna, ha Titánia* fogad tündéreitől körülvéve, vagy az alvó Csipkerózsikát pillantom meg, amint a királyfit várja.

Ezekkel a mesebeli hölgyekkel nem találkoztam, de rögtön szemembe ötlöttek Dick barátom kifinomult ízlésének bizonyítékai. Erre vallott a tisztára söpört tűzhely, az állatbőrök festői elrendezése a padlón és a deszkapriccset borító tarka mexikói takaró, amelyet köpenyeg helyett is lehetett használni. A falakat a London News** vasárnapi számaiból kivágott színes képek díszítették. A tűzhely fölött Emerson*** fametszetű arcképe, díszelgett, szajkótollakból készült különös keretben. És a házigazda kedvenc könyvei a falra akasztott polcon. Végül a fekvőhelyen ott virított a Punch**** vasárnapi száma. Drága jó Dick! A kenyerestarisznyája néha üres volt, de a szelíden gúnyolódó humorista heti látogatásairól nem tudott lemondani.

Elnyúltam a fekvőhelyen, és megpróbáltam olvasgatni. De érdeklődésem barátom könyvtára iránt hamarosan kimerült, csak feküdtem, és kibámultam a nyitott ajtón át a túlsó zöld domboldalra. Megint szellő kerekedett; a kunyhót nagyszerű hűvös levegő és az erdő csodás illata töltötte el. A poszméhek álmosító döngicsélése odakünn, a kunyhó teteje fölött, a varjak elhaló károgása a szemközti hegy felől, reggeli lovaglásom fáradalma – mindez ólomsúllyal nehezedett szempilláimra. Óvatosságból magamra húztam a tarka mexikói takarót, védekezésül az egyre hűvösebb hegyi szellő ellen, s néhány perc múlva elnyomott az álom.

Nem emlékszem, meddig aludtam. De közben alighanem ráeszméltem arra, hogy a takaró minden igyekezetem ellenére csökönyösen lecsúszik rólam, mert két-három ízben kétségbeesetten kapaszkodtam belé, amint eltűnt a priccs lábánál. Azután egyszerre csak arra riadtam fel, hogy valami titokzatos akarat hiúsítja meg erőfeszítéseimet – az én akaratomnak következetesen ellene szegülve. Eleresztettem a takarót, és hüledezve láttam, hogy villámgyorsan eltűnik a priccs alatt. Erre felültem; most már egészen felébredtem. A következő pillanatban valami eltúlzott méretű muff kezdett felbukkanni a priccs alól. Nemsokára teljes nagyságában előtűnt, a takarót maga után vonszolva. Most már világosan láttam – egy medvebocs volt. Még valóságos csecsemő, igaz, esetlen háj- és

---

* Titánia – tündérkirálynő Shakespeare *Szentiványéji álom* című vígjátékában

** Londoni Hírek – angol napilap

*** Emerson (1803-1882) – amerikai tanulmányíró és filozófus

**** Hetenként megjelenő angol élclap

szőrgombolyag, de kétségtelenül szürkemedve csemetéje!

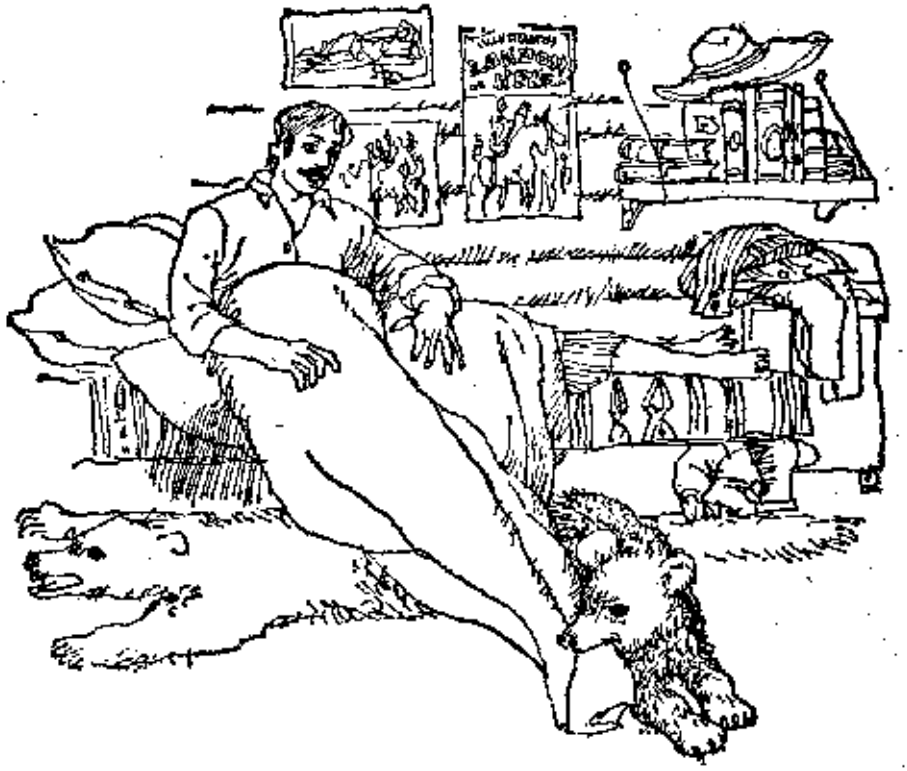

Nem is tudok hamarjában még valamit mondani, ami olyan kacagtató lett volna, mint ez a medvebocs, ahogy lassan rám emelte csodálkozó szemét. Igen – kacagásra késztetett ellenállhatatlanul. Tompora sokkal fejlettebb volt, mint a válla, két mellső lába meg aránytalanul kicsi, így aztán járás közben a hátsó lába előretolakodott, s összegabalyodott a mellsővel. Folytonosan előrebukdácsolt hegyes kis orrára, senkit bántani nem tudó pofácskájára, minden ilyen kényszerű bukfenc után komolyan csodálkozva, szinte méltatlankodva kecmergett talpra megint. S hogy még komikusabb legyen, egyik hátsó lábát Dick cipője ékesítette, amelybe véletlenül belelépett, de úgy, hogy nem tudott tőle megszabadulni. Ösztöne először azt súgta, hogy meneküljön; de mivel a cipő megakadályozta benne, felém fordult, és szemügyre vett; látva, hogy az idegen ugyanabból a fajtából való, mint a gazdája, tétovázni kezdett. Végül lassan hátsó lábára emelkedett, s bizonytalan, kérő mozdulattal felém nyújtotta picike mancsát, melyet mintha apró acélhorgok szegélyeztek volna. Elfogadtam a mancsot,

és komoly arccal rázogattam. Ettől a pillanattól kezdve jó barátok lettünk. A kis nézeteltérés a takaró körül feledésbe merült.

Mindazonáltal szükségesnek tartottam, hogy szépen induló barátságunkat egy kis figyelmességgel még szorosabbra fűzzem. Vágyó pillantását követve, könnyűszerrel felfedeztem a kunyhó tartóoszlopa mellett egy polcon a kockacukros dobozt, mely a legszegényebb bányász házában is megtalálható. Mialatt jóízűen ropogtatta a cukrot, volt időm kis pajtikámat alaposabban megfigyelni. Testét selymes, sötét, de finoman árnyalt szürke szőr borította, mely mancsán és pofáján feketévé mélyült. Bundája rendkívül hosszú és vastag volt, de puha, mint a pehely, alatta a húspárnák pontosan olyanok, mint egy csecsemőé. Olyan fiatal volt, hogy majdnem emberi lábai egy kisbaba végtagjaira emlékeztettek, s talpai is a csecsemő rózsaszínű tenyerére. A világoskék horgocskáktól eltekintve, melyeket csak félig takartak el kis lábujjai, esetlen lénye csupa puhaság volt. Annyi szögletesség sem volt rajta, akár egy hattyún. Ha megsimogattad, kezed belesüppedt puha bundájába. Még nézni is öröm volt; simogatni gyönyörűség; megölelni pedig egyszerűen részegítő boldogság.

Amikor befalta a cukrot, kigurult az ajtón; szeme félig félénken, félig hívogatóan tapadt rám, mintha elvárná, hogy kövessem. Meg is tettem. De akkor a finom orrú Pomposo felhorkant a horpadásban, ahol hagytam, elárulva az imént még érthetetlen rémületének okát, s ez arra késztetett, hogy az ellenkező irányba induljak el. A bocs rövid habozás után arra az elhatározásra jutott, hogy kövessen, de szeme pajkosan megcsillant, mintha tudomásomra akarná adni, hogy tökéletesen megérti Pomposo riadalmát, sőt örömét leli benne. Amint mellettem imbolygott olyan járással, mely egy részeg matrózéhoz hasonlított, észrevettem, hogy hosszú szőre alatt egy bőrből készült nyakörv rejlik, melynek felirata is van – de csak ez az egy szó: *Bébi.* Tüstént eszembe jutott a bányászok titokzatos tanácsa. Ez hát a “bébi”, akivel “eljátszogathatok”.

Hát el is játszogattunk. Nem akarom untatni az olvasót a részletekkel – például milyen békésen tűrte Bébi, hogy legurítsam a domboldalon, aztán milyen kitartóan kapaszkodott fel újra meg újra, de minden dörmögés nélkül; s hogyan mászott fel egy fiatal fára a panama kalapom után, amelyet felröpítettem a legmagasabb ágak egyikére; s amikor a kalapomat elérte, milyen sokáig időzött odafenn, fittyet hányva minden hívogató szavamnak, könyörgésemnek, fenyegetőzésemnek; s amikor végre lejött, hogyan szökött meg előlem, három lábon totyogva, míg a negyedikkel melléhez szorította azt a siralmas állapotban leledző, teljesen szétlapított és

felismerhetetlenné gyűrt szerencsétlen panama kalapot; aztán hogyan tűnt el a szemem elől, s milyen kétségbeesetten kerestem, amíg rá nem bukkantam az egyik gazdátlan kunyhóban, ahol az asztalnál ült; mancsai közt egy szirupos palackkal, melynek édes tartalmát hiába próbálta előcsalogatni!

Elég az hozzá, hogy mire Dick Sylvester hazajött, teljesen kimerültem, Bébi pedig összegömbölyödve feküdt a priccs végében, mint egy óriási vánkos, és mélyen aludt.

Miután melegen üdvözöltük egymást, Dick első szava ez volt:

– Mit szólsz hozzá? Hát nem aranyos?

– Ennivaló! Hogy jutottál hozzá?

– Halott anyja alatt feküdt, ötmérföldnyire a kunyhótól – felelte Dick, rágyújtva kis pipájára. – Már rég nem lőttem ilyen pontosan. Telitalálat volt, százlépésnyi távolságból. Elterült, és meg se moccant többé. Bébi rémülten mászott ki alóla, de teljesen sértetlen volt. Anyja bizonyára a szájában cipelte, s akkor ejthette el, amikor megpillantott. Bébi legfeljebb háromnapos lehetett akkor, alig tudott megállni a lábán. Ő kapja az egyetlen üveg tejet, ami a telepre érkezik – a gyorspostakocsi hozza, minden reggel hét órakor. Azt mondják, nagyon hasonlít rám. Te is úgy gondolod? – kérdezte Dick a legnagyobb komolysággal, fakó bajuszát simogatva; meglátszott rajta a nagy igyekezet, hogy minél elbűvölőbb arcot vágjon.

Másnap kora reggel búcsúztam el Bébitől Dick kunyhójában. Tiszteletben tartva Pomposo érzelmeit, gyorsan elnyargaltam, és egyetlenegyszer sem néztem vissza. De előző este nem nyugodtam, amíg Dick ünnepélyesen meg nem esküdött arra, hogy ha valami okból meg kell válnia tőle, Bébi az enyém lesz.

– De nehogy csalóka reményekben ringasd magad, öregem – fűzte hozzá –, meg kell mondanom, csak a halál választhat el tőle, márpedig pillanatnyilag eszembe se jut elpatkolni.

Két hónappal eme beszélgetés után, éppen a reggeli postát bontottam ki irodámban, San Franciscóban, amikor az egyik borítékon Sylvester barátom jól ismert kézírását fedeztem fel. Csakhogy a postabélyegző Stockton városát tüntette fel, és ezért bizonyos aggodalommal vágtam fel a borítékot. A levél így hangzott:

Kedves Cimborám! Remélem, nem felejtetted el, miben állapodtunk meg Bébi személyét illetően. Nos, ha nem is patkoltam el, hat hónapig nyugodtan halottnak tekinthetsz, mert ügyeim New Yorkba szólítanak,

ahová Bébit igazán nem vihetem magammal. Tudom, hogy az én kicsikémet nagyon szereted, csak az a kérdés, tudnál-e igazán gondoskodni róla. Gondold meg jól, édes öregem! Jóindulatodban egy pillanatig sem kételkedem, de mégiscsak könnyelmű fickó vagy, nem igaz? Mernéd-e vállalni a felelősséget, hogy egy ilyen gyanútlan, ártatlan, bizakodó csöppségnek apja helyett apja légy – gyámja, nevelője, őrangyala? Gondolj csak azokra a veszélyekre és kísértésekre, amelyeket egy nagyváros tartogat! Kérlek, fontold meg a kérdést alaposan, és értesíts döntésedről minél előbb, mert jelenleg az a helyzet, hogy idáig magammal hoztam, de rettentő botrányt csap a fogadó udvarán, és úgy csörömpöl a láncaival, mint egy őrült. Sürgönyválaszodat epedve várja

SYLVESTER

Ui. Azóta, hogy utoljára láttad, természetesen megnőtt egy kicsit, és már nem lehet vele akármit csinálni, mint akkor. Múlt héten kissé megpofozta Watson kutyuskáját, sőt magával Watsonnal is szembeszállt, amikor bele akart avatkozni a dologba. Ismerem az öreg kopasz Watsont: értelmes ember, csak éppen nem Kaliforniába való. No de hagyjuk ezt. Inkább az érdekel, milyen a szállásod ott a Montgomery Streeten; hogy állsz Bébi befogadására alkalmas fészer vagy sufni dolgában?
Ui. 2. Néhány új trükköt sajátított el. A fiúk megtanították, hogy annak rendje és módja szerint mindenkivel kezet fogjon. Bokszolni is megtanult egy kicsit: olyan balegyenest húz be, hogy csoda!

A vágy, hogy Bébit viszontlássam, megszédített. Minden józan megfontolást félretéve, tüstént igenlő választ küldtem Sylvesternek. És délután öt óra tájban, mire hazajutottam, háziasszonyom már egy sürgönnyel várt. Egypár szó volt az egész – természetesen Sylvestertől:

Koeszoenoem. Akkor minden rendben. Beebi az eejjeli hajóval eerkezik. Leegy jo apja szegeenykeenek.

SYLVESTER

Így hát még ma éjjel megérkezik, gondoltam, éjfél után egy óra tájban. Egészen megdöbbentem a saját elhamarkodottságomon. Hisz még hozzá se láttam az előkészületekhez – legalább a háziasszonyomnak kellett volna

szólnom, bejelentenem, hogy vendégem érkezik. Azt hittem, lesz időm mindenre bőségesen. De Sylvester barátom szinte illetlen sietsége minden számításomat felborította, és egészen megzavart.

No de most már igazán intézkedni kell. Sürgősen megkerestem Mrs. Brownt. Bíztam jóságos anyai ösztönében, mely talán elnézésre bírja. Valójában – meg kell vallanom – kissé féltem tőle. Gondtalan mosolyt erőltettem arcomra, és megpróbáltam fesztelen könnyedséggel, nagyvilági modorban esni túl a kellemetlen kötelességen. Így kezdtem:

– Ha Shakespeare műkedvelő színészei, ezek a derék mesteremberek jónak látták megnyugtatni az athéni hölgyeket, hogy az a bizonyos oroszlán nem is olyan félelmetes,* akkor én is kötelességemnek tartom, hogy...

Itt elhallgattam, mert észrevettem, hogy Mrs. Brown mosolyogva néz rám, de nem tudja, mit beszélek; a modorom és a stílusom nagyon tetszett neki, a mondanivalóm nem érdekelte. Így hát kénytelen voltam erélyes, üzleti hangnemre áttérni. Kezébe nyomtam a sürgönyt, és kijelentettem:

– Láthatja, asszonyom, hogy sürgősen intézkednünk kell. Képtelenség, belátom, de a bébi még ma megérkezik. Persze, már szólhattam volna előbb is, de annyi dolgom volt, hogy egészen kiment a fejemből. Ezer bocsánat...

Megint elakadtam: elfogyott a lélegzetem – és a bátorságom…

Mrs. Brown arca elkomorodott. Elolvasta a sürgönyt, felvonta szemöldökét, megfordította a kis papírlapot, és megvizsgálta a másik oldalát is, aztán jéghideg hangon megkérdezte:

– Úgy értsem-e, hogy az anyja is vele jön?

– Mit képzel, dehogyis! – kiáltottam fel tiltakozva. – Hiszen az anyja már nem él. Sylvester, a barátom, aki ezt a sürgönyt küldte, saját kezével lőtte agyon, amikor a bébi még csak háromnapos volt...

Megint abba kellett hagynom, mert Mrs. Brown arcán ebben a pillanatban olyan rémület és felháborodás tükröződött, hogy torkomon akadt a szó. Beláttam, hogy itt nem segít semmi, csak a teljes és kendőzetlen igazság. Nagyot nyeltem, és kapkodva, hebegve, talán nem is egészen értelmesen elmondtam neki mindent.

Mrs. Brown arcát megint nyájas jóság öntötte el. Kár volt oroszlánokat szóba hozni, mondta, attól rémült meg. Se macskától, se egértől, se zsiráftól nem fél, csak oroszlánoktól. Leírtam Bébi kedvességét, szelídségét, gyámoltalanságát. Anyai szíve annyira megesett rajta, hogy

---

* Célzás a *Szentiványéji álom* egyik kedves jelenetére

most már Sylvester ellen fordult. Kőszívű ember lehet, hogy így magára hagyta azt az angyali teremtést. Némi aggodalommal hallgattam áradozását. Két hónapja láttam Bébit utoljára, és az a balegyenes, amit már be tud húzni, hm... Mr. Watson kutyuskájának a bőrében sem szerettem volna lenni. Hálásan pislogtam a kedves Mrs. Brownra, aki annyi megértést és rokonszenvet tanúsított irántam.

De ez még semmi. Kijelentette, hogy mellettem virraszt – nem megy aludni, amíg Bébi meg nem érkezik. Az óra éjfélt ütött, majd egyet – Bébinek se híre, se hamva. Két óra, három is elmúlt – sehol semmi. A mutató már négy felé járt, amikor lódobogást és vad csörömpölést hallottunk. Egy társzekér állt meg zötyögve kis penziónk kapuja előtt, lerohantam ajtót nyitni. A küszöbön egy idegenbe ütköztem. Ugyanabban a pillanatban a lovak megbokrosodtak, és el akartak rohanni a társzekérrel. Az idegen külseje, ha nem is gyanús, de enyhén szólva viharvert volt. Sőt az is eszembe jutott, hogy nem a vihar tépázta meg. Ruhája több helyen kiszakadt; egyik kezére kötés csavarodott; arcán sebforradásnak is beillő karcolások húzódtak keresztül-kasul; felborzolt haját nem takarta sapka vagy kalap. A rossz összbenyomást imbolygó járása is fokozta: meg kellett kapaszkodnia a kilincsben, hogy egyensúlyát rögzítse; nyilván sok bosszúsága volt az utóbbi órákban, és az italban keresett vigasztalást. Mihelyt meglátott, rekedt hangon kijelentette, hogy hozott nekem "valamit". Ebben a pillanatban a lovak újra megbokrosodtak.

– Úgy látszik, megijedtek valamitől – vélte Mrs. Brown.

– Megijedtek? Már miért ijedtek volna meg? – visszhangozta a fuvaros gúnyosan. – Fészkes fenét! Csak éppen ötször próbálták eltépni a hámot a kikötőtől idáig. De ijedtségről szó sincs! Ki fél itt? Te talán félsz, Bill? – kiáltotta a kocsis felé. – Minden a legnagyobb rendben van. A hajón is csak kétszer szökött fel a fedélzetre! Egyszer meg betörte a csapóajtót. Stocktonban sem történt semmi baj, csak két embert vittek be a kórházba kötözésre. A kár alig hatszáz dollár. Az is valami?

Sokkal csüggedtebb voltam, semhogy felelni tudjak neki. Elindultam a kocsi vége felé. A fuvaros tátott szájjal bámult rám. Szinte kijózanodott álmélkodásában.

– Csak nem képzeli, hogy egyedül is boldogul azzal a kis bestiával? – kérdezte, miközben tetőtől talpig végignézett rajtam.

Igyekeztem olyan arcot vágni, mely több bátorságot árult el, mint amennyit valóban éreztem, s szótlanul odaléptem a kocsi végéhez.

– Bébi! – kiáltottam reménykedve.

– Hát ha úgy akarja, én nem bánom! – mondta a fuvaros. – Húzd fel a

csapóajtót, Bill, aztán iszkolj onnan!

Valami láda volt ott, leszíjazott ajtóval. A szíjakat kioldozták, s az ajtó kinyílt. A következő pillanatban a javíthatatlan fenevad – az én kedves, aranyos Bébim – nyugodtan lehuppant a földre, odagurult hozzám, és bolondos, buksi fejével hozzám dörgölőzött.

A fuvaros meg a kocsis csodálkozását meg se próbálom ecsetelni. Felugrottak a bakra, és villámgyorsan elhajlottak.

És Bébi? Mi tagadás, megnőtt egy kicsit, de rettentő sovány volt, és minden jel arra vallott, hogy komiszul bántak vele. Gyönyörű bundája fakó volt, fénytelen, karmait pedig – azokat a ragyogó acélkarmokat – könyörtelenül lenyírták tövig. Szeme nyugtalan volt, egykori buta jókedvét okos bizalmatlanság váltotta fel. Nyilván rossz tapasztalatokra tett szert. További érintkezése az emberekkel értelmesebbé tette, de nem használt a jellemének.

Nehezen tudtam Mrs. Brownt visszatartani attól, hogy Bébit ne bugyolálja takarókba, és ne tömje meg éléskamrája minden csemegéjével. Nem akartam, hogy Bébi elpuhuljon, és azt sem, hogy a gyomrát elrontsa. Valahogy betuszkoltam a szobámba, és néhány perc múlva már nyugodtan aludt a sarokban összekuporodva. Ami engem illet, még sokáig virrasztottam, Bébi jövőjén törtem a fejem. Végül elhatároztam, hogy már másnap reggel elviszem Oaklandbe, ahol volt egy kis nyári vityillóm – rendszerint ott töltöttem hétvégi pihenőmet. Bébi bizonyára remekül érzi majd magát a kis kertben gondoltam, s ezek a rózsás elképzelések csakhamar álomba ringattak.

Fényes nappal volt, mire felébredtem. Első gondolatom Bébi volt, de hiába pillantottam a sarokba, ahol aludt, Bébi eltűnt. Kiugrottam az ágyból, alája néztem, átkutattam a ruhafülkét – hasztalan! Az ajtó zárva volt, de felfedeztem csúfosan megnyirbált karmainak nyomát az ablak deszkáján; az ablakot ugyanis elfelejtettem az éjjel becsukni. Nyilván itt szökött ki – de hová? Az ablak egy erkélyre nyílt, amelyet a lépcsőház felől is meg lehetett közelíteni, de más kijárata nem volt. Bébinek itt kell lennie a házban valahol.

Már-már meghúztam a csengő zsinórját, de még idejében észbe kaptam. Ha Bébi nem adott életjelt magáról, miért lármázzam fel a házat?

Gyorsan felöltöztem, és kimentem a hallba. Az első tárgy, mely szemembe ötlött, egy fél pár cipő volt. Ott hevert a lépcsőn, és ugyancsak meglátszottak rajta Bébi erős fogainak a nyomai. Végignéztem a folyosón, s megdöbbenve tapasztaltam, hogy a kitisztított cipők hosszú sora, mely más reggeleken ilyenkor már a lakók ajtói előtt ragyogott, most nem volt

ott. Miközben felosontam a lépcsőn, megint egy cipőre bukkantam, de erről valaki gondosan lenyalta a fénymáz utolsó cseppjét is. A második emeleten további két-három cipő került elém – ezeket már csak félig-meddig nyalogatta le valaki. Bébi lelkesedése a fénymáz iránt, úgy látszik, itt már alábbhagyott. Valamivel odébb szemem egy létrán akadt meg, mely egy nyitott csapóajtóhoz vezetett. Felmásztam a létrán, és a csapóajtón át ki jutottam a lapos háztetőre. Itt több háznak a teteje, sőt az egész házsoré egyazon magasságban húzódott egészen az utcasarokig. A legutolsó ház kéménye mögött mintha bujkált volna valaki. A szökevény volt, akit kerestem. Bizony, Bébi lapult ott porosan, mocskosan, üvegszilánkokkal borítva. Hátsó lábain gubbasztott, és egy hatalmas tábla mogyorós csokoládét majszolt végtelen gyönyörűséggel, de bizonyos bűntudattal is. Sőt úgy rémlett nekem, amint közeledtem hozzá, hogy egyetlen szabad mancsával elégedetten simogatja a hasát. Tudta a csibész, nagyon jól tudta, hogy figyelem, és tekintete mintha ezt mondta volna:

“Amit befaltam, nem veheti el tőlem senki. Ami biztos, az biztos.”

Gyengéden visszatuszkoltam (a bűnjelekkel együtt) a csapóajtóhoz, majd le a lépcsőn, a szobámba. A gondviselés kedvezett nekünk; nem találkoztunk senkivel; én lábujjhegyen lépkedtem, Bébi pedig minden erőlködés nélkül, nesztelenül járt jól kipárnázott talpain. Kissé duzzogva tartott lépést velem, miközben csokoládé csöpögött teljesen mozdulatlan állkapcsa mögül. Azt hiszem, kész lett volna zokszó nélkül megfulladni a kedvemért. Amikor a szobámba értünk, és kimerülten elnyúltam a pamlagon, akkor láttam csak, milyen közel áll a megfulladáshoz, annyi csokoládét tömött a szájába. Kétszer-háromszor nagyot nyelt, bocsánatért esdeklő pillantást vetve rám, aztán saját jószántából meghúzódott a sarokban: összegömbölyödött, mint egy óriási csokoládés kuglóf, mely édes, barna könnyeket hullat bánatában.

Nemsokára magára hagytam; gondosan rázártam az ajtót, és lementem reggelizni. Mrs. Brown penziójának lakói nagy izgalommal tárgyalták a múlt éjszaka rejtélyes eseményeit és a szörnyűségeket, amelyeket reggel fedeztek fel. Megtudtam, hogy az éjjel betörők hatoltak be a háztömbbe, a tetőajtók felől. A mi házunknak még szerencséje volt, mert alighanem megriadtak valamitől, és nem vitték végbe sötét szándékaikat, még a folyosón összeszedett cipőket is elhajigálták menekülés közben. Annál rosszabbul járt a kis cukrász a sarkon; pénzesfiókját nem tudták ugyan kifosztani, de a kirakatokat beverték és kirabolták. A 4-es számú házban egy fiatal szolgáló látta is az egyik rablót; fekete álarcot viselt, és éppen négykézláb igyekezett a tetőajtón bejutni. “Takarodj!” – kiáltott a bátor

leányzó, mire a betörő csakugyan eltakarodott.

Égő arccal, hallgattam ezt a történetet. Zavaromat még az is növelte, hogy Mrs. Brown összehúzott szemmel, pajkos cinkossággal nézett rám. Gyorsan felhörpintettem teámat, és megszöktem az asztaltól. Visszaszaladtam a szobámba, ahol nem fenyegetett az a veszedelem, hogy elárulom magamat. Bébi nyugodtan aludt a sarokban. Arról, hogy most távolítsam el a házból, mielőtt a lakók elindultak a városba ügyes-bajos dolgaik után – ilyen vakmerőségről szó sem lehetett. Arra gondoltam, legjobb lesz, ha feltűnő vendégemet szobámban őrzőm estig, amikor a sötétség leple alatt könnyebben kereket oldhatunk. Ekkor óvatos kopogást hallottam. Kinyitottam az ajtót, Mrs. Brown suhant be a szobába, kezét hátratéve, mintha rejtegetne valamit.

– Mondja csak – súgta –, a hajfesték méreg?

Zavaromban felelni sem tudtam.

– Nem érti, miről beszélek? Erről, ni! – és orrom elé tartott egy kisebbfajta üveget, melyen francia felirattal ellátott címke szaladt körbe. – Azt mondja, nem is festék, csak növényi készítmény, mely erősíti a fejbőrt, és...

– Ki mondja? – vágtam a szavába rosszat sejtve.

– Mr. Parker – felelte Mrs. Brown. – Tudja, az a kedves öreg bácsi a második emeleten. Az ő szobájából hoztam le ezt az üveget, hogy megmutassam magának.

– Nem értem...

– A probléma a következő – folytatta Mrs. Brown angyali jósággal. – Ha ebből a festékből kiöntünk egy keveset egy tálkába, és bűnös könnyelműséggel ottfelejtjük az asztalon, aztán egy gyerek vagy egy macska vagy bármely más állat belenyal, mert olyan édeskés szaga van – mi történik akkor?

Gyors pillantást vetettem Bébire, aki békésen aludt kuckójában, s kijelentettem, hogy véleményem szerint nem kell tartani semmitől.

– Akkor jó – mondta Mrs. Brown megkönnyebbült sóhajjal. – Csak azért tettem szóvá a dolgot, hogy abban az esetben, ha mérgezéstől kellene félni, még idejében gondoskodjunk megfelelő ellenméregről. Mert... – tette hozzá, s hirtelen odaszaladt Bébihez, és megölelte (a derék bocs még ettől se ébredt fel) – mert ha ez a gyönyörű szürke bundája ki találna zöldülni, vagy aranyszőkévé válna, isten bizony nem élném túl!

Biztosítottam Mrs. Brownt, hogy a hajfestéknek, ha belsőleg alkalmazzák, nem lehet semmiféle ilyen hatása. Erre megnyugodva távozott.

Ezen az éjszakán (olyan titokban, mintha kifizetetlen számlákat hagynánk magunk mögött) Bébi meg én kilopóztunk Mrs. Brown penziójából; mivel nem akartam semmiféle nemes paripa érzékenységét próbára tenni, beértem egy kézikocsival meg egy izmos ír legénnyel, aki vállalkozott arra, hogy gyámoltomat elszállítja a révhez. Bébi csak azzal a kikötéssel volt hajlandó kocsikázni, ha mellette ballagok, sőt időnként magam is ráülök a kézikocsira.

– Fáj a szívem – mondta Mrs. Brown, aki óriási kendőjébe burkolózva lejött a kapuba búcsúztatásunkra. – Olyan szomorú az egész, mint egy szegény temetés.

Mi tagadás, én is ezt gondoltam; miközben a kocsi mellett baktattam, azt képzeltem, hogy valamelyik mostoha körülmények közt elhunyt barátomat kísérem utolsó útjára; amikor meg kénytelen voltam ráülni a kocsira Bébi mellé, nem bírtam megszabadulni attól a rémképtől, hogy közlekedési baleset áldozata vagyok, és mentőkocsi hiányában így szállítanak a kórházba. Végre nagy nehezen eljutottunk a révhez. A komphajón Bébinek sikerült észrevétlenül meglapulnia; csak egy részeg utas figyelt fel rá, amikor hozzám lépett, és tüzet kért, hogy szivarra gyújthasson; megpillantva Bébit, rémülten elejtette szivarját, és a férfiak kabinjába menekült; ám itt hiába méltatlankodott, összefüggéstelen szavait mindenki részegségének tulajdonította.

Majdnem éjfél volt már, amikor eljutottunk kis nyaralómba Oakland peremén. Megkönnyebbült sóhajjal léptem át a küszöböt, és zártam magunkra az ajtót. Idebenn nyugodton szabadjára ereszthettem Bébit, hadd garázdálkodjék kedve szerint. Ettől a perctől kezdve nem okozhat kárt másnak, csak nekem, s nem kell örökösen rettegnem, milyen csínyt követ el megint. Meg kell adni, nagyon illedelmesen viselkedett ezen az éjszakán. Miután leverte a kalapokat az előszobai fogasról, és megpróbált felmászni rá, elnyúlt a szőnyegen, és békésen elaludt.

Kis kertemet magas deszkapalánk vette körül. Itt nagyszerűen lehetett futkosni, hancúrozni. A régóta nélkülözött szabad mozgás visszaadta Bébinek erejét, egészségét, jókedvét, sőt jórészt egykori szépségét is. A szomszédok mit sem tudtak jelenlétéről, csak annyit vettek észre, hogy a lovak rendszerint megbokrosodnak, ha elhaladnak a vityillóm előtt, különösen, ha abból az irányból fúj a szél. Ez fennakadást okozott a pék meg a tejesember reggeli árukihordó munkájában, amely egy idő óta a szokottnál is dühösebb káromkodások kíséretében zajlott le.

A hét végén elhatároztam, hogy meghívom néhány közeli barátomat Bébi megtekintésére. Nekiültem, és gyönyörű meghívókat fogalmaztam.

Szépen rajzolt betűkkel ecseteltem azokat a veszélyeket és fáradalmakat, amelyekkel Bébi elfogatása és neveltetése járt. Azután részletesen felsoroltam, hogy a “Sierrai Vadon Bozontos Gyermeke” milyen csodás mutatványokkal fogja vendégeimet szórakoztatni. A műsor keretében Bébi bemutatja majd:

1. labdába gömbölyödve hogyan gurul le a Fáskamra rézsútos tetején, mintha Ellenségei elől menekülne a Sierrai Vadonban;

2. kacagtató Pantomimban, azaz Némajátékban hogyan utánozza a Nagymedve, a Középmedve és a Kismedve jellegzetes viselkedését, miközben túltesz valamennyi Mesebeli Mackó leleményességén;

3. milyen ügyesen kúszik fel a veranda Póznáján, melynek legmagasabb Csúcsáról lehozza az ott jó előre elhelyezett Szalmakalapot, mégpedig a körülményekhez képest Sértetlen Állapotban;

4. milyen vadul rázza és csörgeti Rozsdás Láncait, kóstolót adva nekünk abból a Fogvacogtató Rémületből, amelyet a Magányos Vándor érez éjnek idején, ha útja a Sierrai Vadonon visz keresztül, s fülét megüti a közeledő medvék Vérfagyasztó Morgása.

Eljött a kitűzött nap, de egy órával az előadás megkezdése előtt Bébi eltűnt. Senki sem tudott róla semmit. Alaposan átkutattam a házat, aztán kalapomat fejembe nyomva, kétségbeesetten kirohantam a szűk ösvényre, mely a határba vezetett, a rétek és az erdő felé. De sehol sem sikerült Bébi nyomára bukkannom. Több mint egyórai eredménytelen barangolás után visszatértem a házba. Barátaim már egybegyűltek, a hátsó verandán vártak rám. Röviden elmondtam nekik, milyen veszteség ért, s tanácsot meg segítséget kértem tőlük.

– Az isten szerelmére – felelte az egyik barátom, egy spanyol fiatalember, aki büszke volt rá, milyen hibátlanul beszéli a nyelvünket –, minek szükséges okos embertől olyan igen nagyon ragaszkodás holt tárgyhoz, még ha állat is! Lám, vegyed példát éntőlem! Nekem eszem ágába se jutja ragaszkodás, így aztán megspórolok szívfájdalom, nem igaz? – megpróbált feltápászkodni a nyugágyról, melyen hevert, de hirtelen elkáromkodta magát: – Carramba! Ördög-pokol! Úgy veszek észre, most már én is ragaszkodik!

Jól vette észre; a többi vendégeim is csak bajosan tudtak felállni arról a helyről, ahol ültek, mert a kerti bútorokat, a tornác kőpadlóját, még a lépcsőket is valami nyálkás, kocsonyás, ragadós folyadék lepte be.

Hirtelen szíven döfött a sanda gyanú. A fészerbe rohantam, hogy megnézzem, mi van a hordócska sziruppal, amit éppen tegnap vásároltam abban a hiszemben, hogy egész nyárra elég lesz. (Mifelénk mindenki szirupot tesz a teába, olcsóbb, mint a cukor.) A hordó ott volt, de felborítva és üresen. Az ember lépten-nyomon a csodásan széthurcolt szirupba tépett, de Bébi sehol.

– Nem mozgolódik ott valami, abban a sárhalomban? – kérdezte egy másik barátom, az éles szemű Barker.

Mindnyájan odanéztünk. A hátsó kert egyik sarkában megmozdultak a rögök, mintha földrengés lett volna. Nagy óvatosan odaléptem. Most láttam csak, amit eddig nem vettem észre, hogy valaki feltúrta itt a földet, nagy gödröt ásott benne, s az üreg közepén ott kuporodott a keresett Bébi, és még mindig ásta, túrta a földet – egyre mélyebben süppedve a porba, sárba, agyagba.

Vajon miért tette ezt? A bűntudat furdalta, és el akart tűnni a világ szeme elől, megszabadulni szemrehányó pillantásomtól? Vagy egyszerűen így próbálta megszárítani sziruptól csöpögő bundáját? Erre a kérdésre nem tudok válaszolni, mert sajnos, nem volt már alkalmam védencem lelkiállapotát sokáig tanulmányozni.

Két órán keresztül locsoltuk tömlővel, és e hosszú idő után bundája még

mindig eresztett egy kis híg sziruplevet. Azután gondosan pokrócokba csavartuk, és bezártuk a lomkamrába.

Másnap reggel nem találtuk ott! Az ablak is eltűnt keretestül. Már az első napon, amikor érintkezésbe jutott a civilizációval – a cukrászbolt kirakatának tanulmányozásakor –, megismerkedett az üveg természetével, és levonta sikeres kísérletezésének a tanulságait. Ráeszmélt az összefüggésre ok és okozat közt, s ennek az eredménye volt az, hogy megszökött.

Hogy hová ment, hol rejtőzködött, s ki fogta el, ha nem sikerült eljutnia az Oakland határán túl elterülő erdős dombos vidékre – sohasem tudtam meg. Pedig tetemes jutalomdíjat ígértem annak, aki a nyomára vezet, s a derék rendőrök is megértették bánatomat, és igyekeztek a segítségemre lenni. Hasztalan. Bébit nem láttam többé, amíg...

... amíg a minap sürgős üzleti ügyben be nem mentem a városba. Lóvasúton döcögtem a Sixth Avenue hosszában. A lovak egyszerre csak megbokrosodtak, és kis híja, hogy le nem rángatták a kocsit a sínekről, fel a járdára. A kocsis dühösen káromkodott, de csak nehezen tudta a nagy, erős lovakat megfékezni. Még növelte a bajt, hogy közvetlenül a kocsi mellett csődület támadt. A járókelők egy cirkuszi mutatványost vettek körül, aki két medvét vezetett. Az egyik – szánalmas, vézna, lesoványodott teremtés, csak szomorú roncsa annak a pompás, erős állatnak, aki valaha lehetett – valahogy feltűnt nekem. Megpróbáltam figyelmét magamra terelnie Rám is nézett vörös, gyulladt, vaksi szemével, de semmi jelét sem adta annak, hogy megismert volna. Kihajoltam a kocsi ablakán, és halkan odaszóltam neki:

– Bébi! – de hiába, nem törődött vele. Sóhajtva becsuktam az ablakot. A kocsi éppen elindult. Ebben a pillanatban a vézna, fiatal állat hirtelen felém fordult, és – nem tudom, véletlenül-e vagy szándékosan – piszkos mancsát bedugta az üvegen keresztül.

– Másfél dollárt fizet a betört ablakért! – mondta a kalauz. – Megéri annak, aki szeret medvével játszani!

TARTALOM

Hóvihar a Sastanyán.....5
A Kalóz-sziget királynője.....97
Ötgyermekes családanya.....121
Aranyásók.....135
Sylvester Bébi.....207

HU ISSN 0324-3222

ISBN 963 11 2821 0

Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest
Felelős kiadó: Szilvásy György igazgató
Szikra Lapnyomda (81-2769), Budapest, 1982
Felelős vezető: Csöndes Zoltán vezérigazgató
Felelős szerkesztő: Sulyok Magda
Műszaki vezető: Haás Pál
Képszerkesztő: Szecskó Tamás
Műszaki szerkesztő: Tóth Endre
85 000 példány. Terjedelem: 14,07 (A/5) ív. IF 4394